

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/25/UE

z dnia 26 lutego 2014 r.

w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1, art. 62 oraz art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W świetle wyników dokumentu roboczego służb Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. zatytułowanego „Sprawozdanie z oceny – skutki i skuteczność przepisów UE dotyczących zamówień publicznych” właściwe wydaje się zachowanie przepisów regulujących udzielanie zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, ponieważ organy krajowe mogą nadal wywierać wpływ na zachowanie tych podmiotów, łącznie z udziałem w ich kapitale oraz obecnością w ich organach administrujących, zarządzających lub nadzorczych. Innym powodem utrzymania regulacji udzielania zamówień w tych sektorach jest zamknięty charakter rynków, na których podmioty w tych sektorach prowadzą działalność, ze względu na istnienie praw specjalnych lub wyłącznych przyznawanych przez państwa członkowskie w zakresie zaopatrywania, udostępniania lub obsługi sieci do świadczenia przedmiotowych usług.
- (2) Aby zapewnić otwarcie zamówień udzielanych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych na konkurencję, należy opracować przepisy koordynujące procedury udzielania zamówień w odniesieniu do zamówień powyżej określonej wartości. Taka koordynacja jest potrzebna, aby zapewnić skuteczność zasad Traktatu

o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności zasady swobodnego przepływu towarów, swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, a także zasad, które się z nich wywodzą, takich jak zasada równego traktowania, zasada niedyskryminacji, zasada wzajemnego uznawania, zasada proporcjonalności oraz zasada przejrzystości. Z uwagi na charakter sektorów objętych koordynacją procedur udzielania zamówień na poziomie Unii powinna ona, zapewniając zastosowanie powyższych zasad, określić ramy dobrych praktyk handlowych oraz umożliwić maksymalną elastyczność.

- (3) W przypadku zamówień, których wartość jest niższa od progów zobowiązujących do stosowania przepisów przewidujących koordynację na poziomie unijnym, wskazane jest odwołanie się do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego właściwego stosowania reguł i zasad TFUE.
- (4) Zamówienia publiczne odgrywają kluczową rolę w strategii „Europa 2020” zawartej w komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” („strategia Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”) jako jeden z instrumentów rynkowych wykorzystywanych w celu osiągnięcia inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zagwarantowaniu najbardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych. W tym celu należy zmienić i zmodernizować przepisy dotyczące zamówień publicznych przyjęte na podstawie dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ oraz dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾, aby zwiększyć efektywność wydatków publicznych, ułatwiając w szczególności udział małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w zamówieniach publicznych, oraz aby umożliwić zamawiającym lepsze wykorzystanie zamówień publicznych dla wsparcia wspólnych celów społecznych. Istnieje również konieczność doprecyzowania podstawowych pojęć i koncepcji w celu zapewnienia większej pewności prawa oraz uwzględnienia niektórych aspektów związanego z tym utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 11 lutego 2014 r.

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).

- (5) Przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy należy uwzględnić Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych⁽¹⁾, w szczególności w związku z wyborem środków komunikacji, specyfikacji technicznych, kryteriów udzielenia zamówienia i warunków realizacji umowy.
- (6) Pojęcie zamówień powinno być możliwie najbardziej zbliżone do pojęcia stosowanego na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽²⁾, z należytym uwzględnieniem specyfiki sektorów objętych niniejszą dyrektywą.
- (7) Należy przypomnieć, że żaden przepis w niniejszej dyrektywie nie zobowiązuje państw członkowskich do zlecenia podmiotom zewnętrznym świadczenia usług, które chcą one świadczyć samodzielnie lub które chcą one zorganizować w sposób inny niż w drodze zamówienia w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Świadczenie usług w oparciu o przepisy ustawowe lub wykonawcze ani umowy o pracę nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy. W niektórych państwach członkowskich jako przykład mogłoby posłużyć świadczenie niektórych usług na rzecz społeczności, np. dostarczanie wody pitnej.
- (8) Należy również przypomnieć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego. Nie powinna dotyczyć liberalizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym – zarezerwowanych dla podmiotów publicznych lub prywatnych – ani prywatyzacji podmiotów publicznych świadczących usługi.
- Należy także przypomnieć, że państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług, takich jak usługi pocztowe, jako usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub jako usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym lub też jako połączenie obu tych rodzajów. Należy doprecyzować, że usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy.
- (9) Należy również przypomnieć, że przepisy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla swobody definiowania – w zgodzie z prawem unijnym – przez organy krajowe, regionalne i lokalne usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ich zakresu i specyfiki usługi, która ma zostać wykonana, w tym wszelkich warunków dotyczących jakości usługi, z myślą o realizowaniu jej celów polityki publicznej. Niniejsza dyrektywa

powinna pozostawać bez uszczerbku także dla uprawnień organów krajowych, regionalnych i lokalnych do świadczenia, zlecenia i finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 14 TFUE i protokołem nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym załączonym do TFUE i Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Ponadto niniejsza dyrektywa nie dotyczy finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym ani systemów pomocy udzielanej przez państwa członkowskie, w szczególności w dziedzinie polityki społecznej, zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi konkurencji.

- (10) Zamówienie należy uważać za zamówienie na roboty budowlane jedynie wówczas, gdy jego przedmiot obejmuje wykonywanie rodzajów działalności wymienionych w załączniku I, nawet jeśli zamówienie obejmuje również świadczenie innych usług niezbędnych do wykonywania tych rodzajów działalności. Zamówienia na usługi, zwłaszcza w zakresie usług zarządzania mieniem, mogą, w pewnych okolicznościach, obejmować roboty budowlane. Jednakże w zakresie, w jakim roboty takie mają charakter incydentalny w stosunku do głównego przedmiotu zamówienia oraz stanowią jego ewentualną konsekwencję lub uzupełnienie, fakt włączenia takich robót w zakres zamówienia nie uzasadnia zakwalifikowania zamówienia na usługi jako zamówienia na roboty budowlane.

Z uwagi na różnorodność zamówień na roboty budowlane podmioty zamawiające powinny mieć jednak możliwość oddzielnego lub łącznego udzielania zamówień na zaprojektowanie oraz wykonanie obiektu budowlanego. Nie jest zamierzeniem niniejszej dyrektywy przesądzenie o łącznym lub oddzielnym udzielaniu zamówień.

- (11) Wykonanie obiektu budowlanego spełniającego wymogi określone przez podmiot zamawiający wymaga uprzedniego podjęcia przez dany podmiot środków służących określeniu rodzaju obiektu lub co najmniej wywarcia przez nią decydującego wpływu na jego projekt. Fakt, czy wykonawca wykonuje całość lub część obiektu budowlanego własnymi środkami, czy też zapewnia ich wykonanie w inny sposób, nie powinien zmienić klasyfikacji danego zamówienia jako zamówienia na roboty budowlane, o ile dany wykonawca przyjmuje bezpośrednie lub pośrednie zobowiązanie, które jest prawnie możliwe do wyegzekwowania, do zapewnienia wykonania danych robót budowlanych.
- (12) Termin „instytucje zamawiające”, a w szczególności termin „podmioty prawa publicznego” były wielokrotnie analizowane w ramach orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Aby doprecyzować, że zakres podmiotowy niniejszej dyrektywy powinien pozostać niezmieniony, celowe jest zachowanie definicji, na której oparł się Trybunał, oraz wprowadzenie pewnej liczby objaśnień przedstawionych w ramach tego orzecznictwa jako kluczowych dla zrozumienia samych definicji, przy czym nie jest zamiarem zmiana rozumienia pojęcia wypracowanego w ramach orzecznictwa.

⁽¹⁾ Zatwierdzoną decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie przystąpienia przez Wspólnotę Europejską do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych (zob. s. 65 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- W tym celu należy wyjaśnić, że podmiot, który działa w zwykłych warunkach rynkowych, ma na celu wypracowanie zysku i ponosi straty wynikające z prowadzenia działalności, nie powinien być uważany za „podmiot prawa publicznego”, ponieważ potrzeby interesu ogólnego, do zaspokajania których ten podmiot został założony lub zaspokajanie których powierzono mu jako zadanie, można uważać za potrzeby posiadające charakter przemysłowy lub handlowy. Podobnie warunek dotyczący źródła finansowania danego podmiotu także został przeanalizowany w ramach orzecznictwa, w którym m.in. określono, że finansowany „w przeważającej części” oznacza „w części większej niż połowa” oraz że finansowanie takie może obejmować wpłaty od użytkowników, które są nakładane, obliczane i ściągane zgodnie z przepisami prawa publicznego.
- (13) W przypadku zamówień mieszanych mające zastosowanie przepisy powinny być określone według głównego przedmiotu zamówienia, gdy poszczególne części składowe zamówienia nie są obiektywnie możliwe do rozdzielania. Należy zatem objaśnić, w jaki sposób podmioty zamawiające powinny określać, czy poszczególne części można rozdzielić. Objasnienie takie powinno opierać się na odnośnym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ustalenia należy dokonywać dla indywidualnych przypadków, uwzględniając nie tylko wyraźne lub domniemane zamiary podmiotu zamawiającego co do traktowania poszczególnych aspektów składających się na zamówienie mieszane jako niemożliwych do rozdzielania, lecz także obiektywne dowody mogące uzasadnić te zamiary i potwierdzić potrzebę udzielenia jednego zamówienia publicznego. Taka uzasadniona potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może zaistnieć na przykład w przypadku budowy jednego budynku, którego część ma być użytkowana bezpośrednio przez dany podmiot zamawiający, a inna część użytkowana na zasadzie koncesji - np. poprzez udostępnienie parkingu publicznego. Należy doprecyzować, że potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może wynikać zarówno ze względów o charakterze technicznym, jak i ekonomicznym.
- (14) W przypadku zamówień mieszanych, które można rozdzielić, podmioty zamawiające zawsze mogą udzielić odrębnych zamówień na odrębne części zamówienia mieszane; w takim przypadku przepisy mające zastosowanie do każdej odrębnej części powinny być określone wyłącznie na podstawie cech charakterystycznych tego konkretnego zamówienia. Z drugiej strony, w przypadku gdy podmioty zamawiające postanowią włączyć inne elementy do zamówienia, bez względu na ich wartość i bez względu na reżim prawny, któremu w przeciwnym razie podlegałyby te dodane elementy, zasadą powinno być, że w przypadku gdy zamówienie miałoby zostać udzielone na mocy przepisów niniejszej dyrektywy – gdyby było udzielane samodzielnie – wówczas przepisy niniejszej dyrektywy powinny nadal mieć zastosowanie do całego zamówienia mieszane.
- (15) Niemniej jednak należy wprowadzić specjalny przepis dla zamówień mieszanych obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa lub części nieobjętych zakresem TFUE. W takich przypadkach powinna istnieć możliwość niestosowania przepisów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych i że decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie jest podejmowana w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE⁽¹⁾. Należy doprecyzować, że podmioty zamawiające w odniesieniu do niektórych zamówień mieszanych mają możliwość wyboru stosowania niniejszej dyrektywy zamiast przepisów dyrektywy 2009/81/WE.
- (16) Ponadto zamówienia mogą być udzielane w celu spełnienia wymagań związanych z różnymi rodzajami działalności, podlegającymi ewentualnie różnym reżimom prawnym. Należy wyjaśnić, że reżim prawny mający zastosowanie w przypadku jednego zamówienia, które ma obejmować kilka różnych rodzajów działalności, powinien podlegać zasadom mającym zastosowanie do rodzaju działalności, którego to zamówienie zasadniczo dotyczy. Określenie działalności, której zamówienie zasadniczo dotyczy, może opierać się na analizie wymagań, jakie musi spełniać określone zamówienie, przeprowadzonej przez podmiot zamawiający w celu oszacowania wartości zamówienia i sporządzenia dokumentów zamówienia. W niektórych przypadkach, takich jak zakup pojedynczego elementu wyposażenia przeznaczanego do wykonywania rodzajów działalności, w odniesieniu do których niedostępne będą informacje umożliwiające oszacowanie stopnia wykorzystania do celów poszczególnych rodzajów działalności, określenie rodzaju działalności, którego zamówienie zasadniczo dotyczy, może być obiektywnie niemożliwe. Należy wskazać zasady mające zastosowanie w takich przypadkach.
- (17) Należy wyjaśnić, że pojęcie „wykonawców” powinno być interpretowane szeroko, tak aby obejmowało wszelkie osoby lub podmioty, które oferują wykonanie robót budowlanych, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku, niezależnie od formy prawnej, którą te osoby lub podmioty wybrały do celów prowadzenia działalności. W związku z tym firmy, oddziały, jednostki zależne, spółki cywilne, spółdzielnie, spółki akcyjne, uniwersytety – publiczne czy prywatne – oraz formy podmiotów inne niż osoby fizyczne powinny wszystkie być objęte zakresem pojęcia „wykonawca”, bez względu na to, czy są one „osobami prawnymi” w jakichkolwiek okolicznościach.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

- (18) Należy doprecyzować, że grupy wykonawców, również w przypadku gdy przyjęły one formę tymczasowego stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia bez konieczności przyjmowania określonej formy prawnej. W zakresie, w jakim jest to konieczne – np. gdy wymagana jest odpowiedzialność solidarna – określona forma może być wymagana w sytuacji, gdy takiej grupie udzielone zostanie zamówienie.

Należy również wyjaśnić, że podmioty zamawiające powinny mieć możliwość jednoznacznego określenia sposobu, w jaki grupy wykonawców mają spełnić kryteria i wymogi dotyczące systemów kwalifikowania oraz kwalifikacji podmiotowej, określone w niniejszej dyrektywie, które są wymagane od wykonawców uczestniczących samodzielnie.

Realizacja zamówień przez grupy wykonawców może wymagać ustanowienia warunków, których nie nakłada się na uczestników indywidualnych. Warunki takie, które powinny być uzasadnione obiektywnymi przesłankami i które powinny być proporcjonalne, mogłyby np. obejmować wymóg wyznaczenia wspólnego przedstawiciela lub głównego partnera do celów postępowania o udzielenie zamówienia lub wymóg przedstawienia informacji o składzie takich grup.

- (19) W celu zapewnienia rzeczywistego otwarcia rynku i uczciwej równowagi w stosowaniu przepisów dotyczących zamówień w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych niezbędne jest określenie podmiotów objętych niniejszą dyrektywą na innej podstawie niż ich status prawny. Należy więc zadbać o równe traktowanie podmiotów zamawiających działających w sektorze publicznym oraz podmiotów zamawiających działających w sektorze prywatnym. Należy również zapewnić, z poszanowaniem art. 345 TFUE, aby nie zostały naruszone zasady regulujące system praw majątkowych w państwach członkowskich.
- (20) Pojęcie praw specjalnych lub wyłącznych ma zasadnicze znaczenie dla określenia zakresu niniejszej dyrektywy, ponieważ podmioty, które nie są ani instytucjami zamawiającymi, ani przedsiębiorstwami publicznymi w rozumieniu niniejszej dyrektywy, podlegają jej przepisom jedynie w zakresie, w jakim wykonują jeden z objętych nią rodzajów działalności na podstawie takich praw. Należy w związku z tym wyjaśnić, że prawa, które przyznano w drodze procedury opartej na obiektywnych kryteriach, w szczególności na mocy unijnego prawodawstwa, i w przypadku których zapewniono

odpowiednie upublicznienie postępowania, nie stanowią praw specjalnych lub wyłącznych do celów niniejszej dyrektywy.

Wspomniane prawodawstwo powinno obejmować: dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE⁽¹⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE⁽²⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 97/67/WE⁽³⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE⁽⁴⁾ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007⁽⁵⁾.

Należy również wyjaśnić, że powyższy wykaz aktów prawnych nie jest wyczerpujący i że prawa w dowolnej postaci – w tym udzielenie koncesji – które przyznano w drodze innych procedur opartych na obiektywnych kryteriach i w przypadku których zapewniono odpowiednie upublicznienie postępowania, nie stanowią praw specjalnych lub wyłącznych do celów określenia zakresu podmiotowego niniejszej dyrektywy. Pojęcia praw wyłącznych należy również używać w kontekście określenia, czy zastosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie byłoby uzasadnione, ponieważ roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać wykonane tylko przez konkretnego wykonawcę z uwagi na ochronę określonych praw wyłącznych.

Mając jednak na uwadze różne *ratio legis* stojące za tymi przepisami, należy sprecyzować, że pojęcie praw wyłącznych nie musi mieć takiego samego znaczenia w dwóch kontekstach. W związku z tym należy sprecyzować, że podmiot, który otrzymał wyłączne prawo do świadczenia określonej usługi na danym obszarze geograficznym w wyniku procedury opartej na obiektywnych kryteriach, w przypadku której zapewniono odpowiednią przejrzystość, sam nie byłby – o ile jest podmiotem prywatnym – podmiotem zamawiającym, byłby jednakże jedynym podmiotem, który może wykonać daną usługę na tym obszarze.

(1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

(2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55).

(3) Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz.U. L 15 z 21.1.1998, s. 14).

(4) Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3).

(5) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

- (21) Niektóre podmioty prowadzą działalność w dziedzinie produkcji, przesyłu lub dystrybucji zarówno energii cieplnej, jak i chłodniczej. Może występować niepewność co do tego, które przepisy mają zastosowanie do działalności związanej, odpowiednio, z energią ciepłą i chłodniczą. Należy zatem doprecyzować, że instytucje zamawiające, przedsiębiorstwa publiczne i spółki prywatne, które prowadzą działalność w sektorze energii cieplnej, podlegają niniejszej dyrektywie, niemniej jednak w przypadku przedsiębiorstw prywatnych – pod dodatkowym warunkiem prowadzenia działalności na podstawie praw specjalnych lub wyłącznych. Z drugiej strony, instytucje zamawiające, które prowadzą działalność w dziedzinie energii chłodniczej, podlegają przepisom dyrektywy 2014/24/UE, natomiast przedsiębiorstwa publiczne i przedsiębiorstwa prywatne, niezależnie od tego, czy te ostatnie prowadzą działalność na podstawie praw specjalnych lub wyłącznych, nie podlegają przepisom dotyczącym zamówień. Należy wreszcie wyjaśnić, że zamówienia udzielone na potrzeby prowadzenia działalności związanej zarówno z energią ciepłą, jak i chłodniczą, powinny być analizowane w świetle przepisów dotyczących umów na wykonywanie wielu rodzajów działalności, by stwierdzić, jakie przepisy dotyczące zamówień, i czy w ogóle, mają zastosowanie do ich udzielania.
- (22) Przed przygotowaniem jakiegokolwiek zmiany zakresu niniejszej dyrektywy oraz dyrektywy 2014/24/UE w odniesieniu do sektora energii chłodniczej, należy przeanalizować sytuację tego sektora, by otrzymać wystarczające informacje, w szczególności dotyczące sytuacji w zakresie konkurencyjności, stopnia stosowania transgranicznych zamówień publicznych oraz opinii zainteresowanych stron. Z uwagi na fakt, że zastosowanie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE⁽¹⁾ do tego sektora mogłoby mieć znaczny wpływ na otwarcie rynku, taka analiza powinna zostać przeprowadzona podczas opracowywania oceny skutków dyrektywy 2014/23/UE.
- (23) Nie rozszerzając w żaden sposób zakresu niniejszej dyrektywy, należy sprecyzować, że produkcja, sprzedaż hurtowa i detaliczna energii elektrycznej są objęte zakresem przepisów, gdy niniejsza dyrektywa odnosi się do dostawy energii elektrycznej.
- (24) Podmioty zamawiające, które prowadzą działalność w sektorze wody pitnej, mogą być również zaangażowane w inne działania związane z wodą, takie jak projekty z zakresu inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji albo odprowadzania i oczyszczania ścieków. W takim przypadku podmioty zamawiające powinny mieć możliwość stosowania procedur udzielania zamówień przewidzianych w niniejszej dyrektywie w odniesieniu do wszystkich rodzajów swojej działalności związanych z wodą, niezależnie od tego, której części cyklu wodnego to dotyczy. Niemniej jednak przepisy dotyczące zamówień w rodzaju przepisów proponowanych w odniesieniu do dostaw produktów są nieodpowiednie dla zakupów wody, zważywszy na konieczność zapewnienia dostaw wody ze źródeł znajdujących się w pobliżu miejsca, w którym będzie wykorzystywana.
- (25) Właściwe jest wyłączenie zamówień dokonywanych na potrzeby poszukiwania ropy i gazu, ponieważ niezmiennie stwierdza się, że sektor ten podlega takiej presji konkurencyjnej, iż nie jest już potrzebne zapewnianie za pomocą unijnych przepisów dotyczących zamówień dyscypliny w tym zakresie. Jako że wydobycie ropy i gazu wciąż mieści się w zakresie niniejszej dyrektywy, może pojawić się konieczność rozróżnienia między poszukiwaniem a wydobyciem. Dokonując takiego rozróżnienia, należy uznać, że „poszukiwanie” obejmuje czynności podejmowane w celu sprawdzenia, czy w danej strefie znajdują się ropa i gaz, oraz czy nadają się do komercyjnej eksploatacji, podczas gdy „wydobycie” należy uznać za „produkcję” ropy i gazu. Zgodnie z ustaloną praktyką w przypadkach dotyczących łączenia przedsiębiorstw „produkcję” należy uznać za obejmującą „rozwój”, tj. stworzenie odpowiedniej infrastruktury dla przyszłej produkcji (platformy, rurociągi, instalacje odbiorcze itp.).
- (26) Instytucje zamawiające powinny wykorzystywać wszelkie możliwe środki, jakimi dysponują na mocy prawa krajowego, w celu zapobiegania zakłóceniom w postępowaniach o udzielenie zamówienia wynikającym z konfliktów interesów. Mogłoby to obejmować procedury służące rozpoznawaniu konfliktów interesów, zapobieganiu im i ich likwidowaniu.
- (27) Decyzją Rady 94/800/WE⁽²⁾ zatwierdzono w szczególności Porozumienie w sprawie zamówień rządowych, zawarte w ramach Światowej Organizacji Handlu, zwane dalej „Porozumieniem GPA”. Celem Porozumienia GPA jest ustanowienie wielostronnych ram zrównoważonych praw i obowiązków w zakresie zamówień publicznych z myślą o osiągnięciu liberalizacji i rozwoju światowego handlu. W przypadku zamówień objętych załącznikami 3, 4 i 5 oraz uwagami ogólnymi do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, podmioty zamawiające powinny wypełniać obowiązki wynikające ze wspomnianych umów i porozumienia poprzez stosowanie niniejszej dyrektywy do wykonawców z państw trzecich będących ich sygnatariuszami.
- (28) Porozumienie GPA ma zastosowanie do zamówień o wartości powyżej ustalonych progów, określonych w Porozumieniu GPA i wyrażonych jako specjalne prawa ciągnięcia. Progi określone w niniejszej dyrektywie

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽²⁾ Decyzja Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotycząca zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej, w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1).

należy dostosować w celu zagwarantowania, że odpowiadają one równowartości w euro progów określonych w Porozumieniu GPA. Należy także przewidzieć przeprowadzanie okresowych przeglądów progów wyrażanych w euro pod kątem ich dostosowania, w drodze czysto matematycznej operacji, do ewentualnych zmian wartości euro w stosunku do tych specjalnych praw ciągnięcia.

Poza takimi okresowymi korektami matematycznymi, w kolejnej rundzie negocjacji Porozumienia GPA należy przeanalizować możliwość podwyższenia określonych w nim progów.

Aby uniknąć mnożenia progów, należy ponadto, bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań Unii, nadal stosować te same progi do wszystkich podmiotów zamawiających, niezależnie od sektora, w którym prowadzą one działalność.

- (29) Należy sprecyzować, że do celów oszacowania wartości zamówienia trzeba uwzględnić wszystkie dochody, niezależnie od tego, czy zostały one otrzymane od podmiotu zamawiającego, czy też od osób trzecich.

Należy również doprecyzować, że do celów szacowania progów pojęcie podobnych dostaw należy rozumieć jako produkty o identycznym lub podobnym przeznaczeniu – jak np. dostawy różnego rodzaju żywności lub różnych mebli biurowych. Zazwyczaj wykonawca działający w danym sektorze byłby zainteresowany dostawą takich artykułów jako części swojego normalnego asortymentu

- (30) Do celów oszacowania wartości danego zamówienia należy sprecyzować, że oparcie oszacowania wartości na podziale zamówienia powinno być dozwolone wyłącznie wtedy, gdy jest to uzasadnione ze względów obiektywnych. Na przykład uzasadnione powinno być szacowanie wartości zamówień na poziomie odrębnej jednostki operacyjnej podmiotu zamawiającego, pod warunkiem że dana jednostka jest samodzielnie odpowiedzialna za swoje zamówienia. Można przyjąć takie założenie, gdy odrębna jednostka operacyjna samodzielnie prowadzi postępowania o udzielenie zamówienia i podejmuje decyzje o zakupie, dysponuje odrębną linią budżetową przeznaczoną na dane zamówienia, samodzielnie zawiera umowę i finansuje ją z budżetu, którym dysponuje. Podział nie jest uzasadniony, gdy podmiot zamawiający jedynie organizuje zamówienie w sposób zdecentralizowany.

- (31) Ponieważ niniejsza dyrektywa jest skierowana do państw członkowskich, nie ma ona zastosowania do zamówień realizowanych przez organizacje międzynarodowe w ich własnym imieniu i na ich własny rachunek. Należy jednak doprecyzować, w jakim zakresie niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do zamówień podlegających szczególnym przepisom międzynarodowym.

- (32) Należy przypomnieć, że usługi arbitrażowe i pojednawcze oraz inne podobne formy alternatywnego rozwiązywania sporów są zwykle świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne zatwierdzone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień na takie usługi, bez względu na ich nazwę w prawie krajowym.

- (33) Niektóre usługi prawne są świadczone przez usługodawców wyznaczonych przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego, obejmują reprezentowanie klientów w postępowaniu sądowym przez prawników, muszą być świadczone przez notariuszy lub są związane z wykonywaniem czynności urzędowych. Takie usługi prawne są zazwyczaj świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne wyznaczone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień, jak np. w przypadku wyznaczania prokuratorów generalnych w niektórych państwach członkowskich. Takie usługi prawne powinny zatem być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

- (34) Należy sprecyzować, że pojęcie instrumentów finansowych w niniejszej dyrektywie oznacza to samo co w innych aktach prawnych z zakresu rynku wewnętrznego, a – w związku z niedawnym utworzeniem Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i Europejskiego Mechanizmu Stabilności – należy zastrzec, że operacje prowadzone z wykorzystaniem tego instrumentu i mechanizmu powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy. Należy także ostatecznie doprecyzować, że pożyczki – bez względu na to, czy są one związane z emisją papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, czy też z innymi operacjami dotyczącymi takich papierów lub instrumentów – powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy.

- (35) Należy pamiętać, że art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007⁽¹⁾ wyraźnie stanowi, że dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE mają odpowiednio zastosowanie do zamówień na świadczenie usług oraz zamówień publicznych na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego, natomiast rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 ma zastosowanie do koncesji na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego. Ponadto należy pamiętać, że rozporządzenie to wciąż ma zastosowanie do zamówień publicznych na usługi oraz koncesji na usługi w zakresie publicznego pasażerskiego transportu kolejowego lub metra. Aby doprecyzować relacje między niniejszą dyrektywą a rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007, należy wyraźnie zaznaczyć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień na usługi publicznego transportu pasażerskiego kolejją lub metrem; udzielanie

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

- takich zamówień powinno nadal podlegać temu rozporządzeniu. W zakresie, w jakim rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 pozwala na odstępstwa w prawie krajowym od przepisów określonych w tym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dalszego zawierania w swoim prawie krajowym przepisów, zgodnie z którymi zamówienia na usługi publicznego transportu pasażerskiego kolejną lub metrem mają być udzielane w trybie postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie ze swoimi ogólnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych.
- (36) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do niektórych usług ratownictwa, gdy są one wykonywane przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym, gdyż trudno byłoby zachować szczególnie charakter takich organizacji, gdyby usługodawców trzeba było wybrać zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej dyrektywie. Niemniej jednak tego wyłączenia nie należy stosować szerzej niż jest to absolutnie konieczne. Należy zatem wyraźnie określić, że usługi transportu sanitarnego pacjentów nie powinny być objęte wyłączeniem. W tym kontekście trzeba również sprecyzować, że grupa 601 w CPV „Usługi w zakresie transportu drogowego” nie obejmuje usług transportu sanitarnego, które są objęte w CPV klasą 8514. Należy zatem doprecyzować, że usługi objęte w CPV kodem 85143000-3, obejmujące wyłącznie usługi transportu sanitarnego pacjentów, powinny podlegać szczególnemu systemowi przewidzianemu dla usług społecznych i innych usług (zwanemu dalej „łagodniejszym reżimem”). W związku z tym zamówienia mieszane na świadczenie usług transportu sanitarnego zasadniczo również podlegałyby łagodniejszemu reżimowi, jeżeli wartość usług transportu sanitarnego pacjentów byłaby większa niż wartość innych usług transportu sanitarnego.
- (37) W niektórych przypadkach instytucja zamawiająca lub związek instytucji zamawiających mogą być jedynym źródłem danej usługi, do świadczenia której mają wyłączne prawo na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych zgodnych z TFUE. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie musi być stosowana do udzielania zamówień na usługi takiej instytucji zamawiającej lub związkowi takich instytucji zamawiających.
- (38) Istnieje znaczna niepewność prawna co do tego, w jakim stopniu umowy w sprawie zamówień zawarte pomiędzy instytucjami zamawiającymi powinny podlegać przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Stosowne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest interpretowane w różny sposób przez poszczególne państwa członkowskie, a nawet przez poszczególne instytucje zamawiające. Ponieważ orzecznictwo to miało również zastosowanie do organów publicznych, gdy działają one w sektorach objętych niniejszą dyrektywą, należy zagwarantować, aby te same zasady miały zastosowanie zarówno w przypadku niniejszej dyrektywy, jak i dyrektywy 2014/24/UE i aby w obu tych dyrektywach były tak samo interpretowane.
- (39) Wiele podmiotów zamawiających jest zorganizowanych jako grupa ekonomiczna, w której skład może wchodzić szereg odrębnych przedsiębiorstw; niejednokrotnie każde z tych przedsiębiorstw odgrywa wyspecjalizowaną rolę w ogólnym kontekście danej grupy ekonomicznej. Należy w związku z tym wyłączyć określone zamówienia na usługi, dostawy i roboty budowlane udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu, którego podstawowa działalność obejmuje realizację tego rodzaju usług, dostaw lub robót budowlanych na rzecz grupy, której jest ono członkiem, raczej niż oferowanie ich na rynku. Należy również wyłączyć określone zamówienia na usługi, dostawy i roboty budowlane udzielane przez podmiot zamawiający przedsięwzięciu typu joint venture, które tworzy kilka podmiotów zamawiających w celu realizowania działań objętych niniejszą dyrektywą i do którego ten podmiot należy. Niemniej jednak należy zagwarantować, że wspomniane wyłączenie nie będzie powodować zakłóceń konkurencji na korzyść przedsiębiorstw lub przedsięwzięć typu joint venture, które są powiązane z podmiotami zamawiającymi; należy opracować odpowiedni zestaw przepisów, w szczególności w zakresie maksymalnych limitów, w ramach których przedsiębiorstwa mogą uzyskać część swoich obrotów z rynku i powyżej których traciłyby możliwość otrzymywania zamówień bez zaproszeń do ubiegania się o zamówienie, w zakresie składu przedsięwzięć typu joint venture i trwałości powiązań pomiędzy tymi przedsięwzięciami typu joint venture a podmiotami zamawiającymi, które wchodzi w ich skład.
- (40) Należy również wyjaśnić związki między przepisami dotyczącymi współpracy między organami publicznymi a przepisami dotyczącymi udzielania zamówień przedsiębiorstwu powiązanym lub w kontekście przedsięwzięć typu joint venture.
- (41) Przedsiębiorstwa należy uznać za powiązane, gdy pomiędzy podmiotem zamawiającym a danym przedsiębiorstwem istnieje bezpośredni lub pośredni dominujący wpływ lub gdy inne przedsiębiorstwo wywiera dominujący wpływ zarówno na ten podmiot zamawiający, jak i to przedsiębiorstwo; w tym kontekście udział prywatny nie powinien sam w sobie mieć znaczenia. Przeprowadzenie weryfikacji tego, czy przedsiębiorstwo jest powiązane z danym podmiotem zamawiającym, czy nie, powinno być jak najprostsze. W związku z tym, i mając na uwadze fakt, że ewentualne istnienie takiego bezpośredniego lub pośredniego dominującego wpływu będzie już musiało zostać zweryfikowane do celów podjęcia decyzji o tym, czy należy skonsolidować roczne

sprawozdania finansowe danych przedsiębiorstw i podmiotów, przedsiębiorstwa należy uznać za powiązane zawsze, gdy ich roczne sprawozdania finansowe są skonsolidowane. Niemniej jednak unijne przepisy w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie mają w pewnych przypadkach zastosowania, np. z uwagi na rozmiar odnośnych przedsiębiorstw lub z racji niespełnienia określonych warunków dotyczących ich formy prawnej. W takich sytuacjach, gdy dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽¹⁾ nie ma zastosowania, konieczne będzie przeanalizowanie, czy istnieje bezpośredni lub pośredni dominujący wpływ przy uwzględnieniu własności, udziału finansowego lub przepisów dotyczących przedsiębiorstw.

- (42) Należy popierać współfinansowanie programów badawczo-rozwojowych przez przemysł. Należy w związku z tym wyraźnie stwierdzić, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach braku takiego współfinansowania i gdy wynik działań badawczo-rozwojowych przeznaczony jest dla danego podmiotu zamawiającego. Nie powinno to jednak wykluczać możliwości, że usługodawca po wykonaniu usług opublikuje sprawozdanie na ten temat, o ile podmiot zamawiający zachowa wyłączne prawo do wykorzystania wyniku działań badawczo-rozwojowych w swojej własnej działalności. Niemniej jednak fikcyjne udostępnienie wyników działań badawczo-rozwojowych ani jedynie symboliczny udział w wynagrodzeniu usługodawcy nie powinny uniemożliwiać zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (43) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień mających na celu umożliwienie wykonywania działalności, która podlega przepisom niniejszej dyrektywy, ani do konkursów organizowanych w celu wykonywania wspomnianej działalności, jeżeli w państwie członkowskim, w którym tego rodzaju działalność jest wykonywana, bezpośrednio podlega ona konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. Należy zatem utrzymać procedurę, mającą zastosowanie do wszystkich sektorów lub ich części objętych niniejszą dyrektywą, która umożliwi uwzględnienie skutków obecnego lub przyszłego otwarcia na konkurencję. Taka procedura powinna gwarantować pewność prawa zainteresowanym podmiotom, a także odpowiedni proces decyzyjny zapewniający, w ramach krótkich terminów, jednolite zastosowanie unijnego prawa w tym obszarze. Do celów pewności prawa należy doprecyzować, że wszystkie decyzje przyjęte przed wejściem w życie niniejszej dyrektywy dotyczące stosowalności odpowiednich przepisów określonych w art. 30 dyrektywy 2004/17/WE nadal mają zastosowanie.
- (44) Bezpośrednie podleganie konkurencji powinno być oceniane na podstawie obiektywnych kryteriów, z uwzględnieniem specyfiki danego sektora lub danych

części tego sektora. Ocena ta jest jednak ograniczona ze względu na mające zastosowanie krótkie terminy oraz konieczność oparcia się na danych dostępnych Komisji, które pochodzą z udostępnionych wcześniej źródeł lub z informacji uzyskanych w kontekście zastosowania art. 35 i których nie można uzupełniać za pomocą bardziej czasochłonnych metod, w tym w szczególności poprzez przeprowadzanie publicznych ankiet wśród zainteresowanych wykonawców. Ocena bezpośredniego podlegania konkurencji, jaką można przeprowadzić w kontekście niniejszej dyrektywy, pozostaje w związku z tym bez uszczerbku dla kompleksowego stosowania prawa konkurencji.

- (45) Ocena tego, czy dany sektor lub jego części bezpośrednio podlegają konkurencji, powinna być przeprowadzana w odniesieniu do konkretnego obszaru, na którym stosowni wykonawcy prowadzą daną działalność lub jej odnośne części, czyli w odniesieniu do tzw. właściwego rynku geograficznego. Jako że pojęcie to jest kluczowe dla przedmiotowej oceny, powinno ono zostać odpowiednio zdefiniowane w oparciu o pojęcia istniejące w unijnym prawie. Należy również sprecyzować, że właściwy rynek geograficzny może nie pokrywać się z terytorium zainteresowanego państwa członkowskiego; w związku z tym powinna istnieć możliwość ograniczenia decyzji dotyczących tego, czy wyłączenie ma zastosowanie, do części terytorium zainteresowanego państwa członkowskiego.
- (46) Wdrożenie i stosowanie odpowiedniego prawodawstwa unijnego, powodującego otwarcie danego sektora lub jego części, powinno być uznawane za zapewniające wystarczające podstawy do przyjęcia, że istnieje swobodny dostęp do danego rynku. Wspomniane odpowiednie prawodawstwo powinno zostać określone w załączniku, który może być aktualizowany przez Komisję. Przy aktualizacji tego załącznika Komisja powinna w szczególności brać pod uwagę ewentualne przyjęcie środków skutkujących faktycznym otwarciem na konkurencję sektorów innych niż sektory, w przypadku których prawodawstwo zostało już wskazane w tym załączniku, takich jak na przykład prawodawstwo w zakresie krajowego pasażerskiego transportu kolejowego.
- (47) W przypadku gdy swobodny dostęp do danego rynku nie wynika z zastosowania odpowiedniego unijnego prawodawstwa, należy wykazać, że dostęp ten jest *de iure* i *de facto* swobodny. W przypadku gdy państwa członkowskie rozszerza stosowanie unijnego aktu prawnego, który umożliwia otwarcie danego sektora na konkurencję, na sytuacje nieobjęte zakresem tego aktu prawnego, np. stosując dyrektywę 94/22/WE do sektora węglowego lub dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE⁽²⁾ w odniesieniu do usług pasażerskich na szczeblu krajowym, okoliczność taka powinna zostać uwzględniona przy ocenie, czy dostęp do przedmiotowego sektora jest swobodny.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 32).

(48) Niezależne organy krajowe, takie jak sektorowe organy regulacyjne lub organy ds. konkurencji, zwykle dysponują wyspecjalizowaną wiedzą fachową, informacjami i wiedzą, które byłyby istotne przy ocenie, czy dana działalność lub jej części bezpośrednio podlegają konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. W związku z tym do wniosków o wyłączenie należy, w stosownych przypadkach, dołączać najnowsze stanowisko w sprawie sytuacji w dziedzinie konkurencji w danym sektorze lub też wnioski te powinny zawierać takie stanowisko; stanowisko takie przyjmowane jest przez niezależny organ krajowy właściwy w odniesieniu do danej działalności.

W przypadku braku uzasadnionego i popartego dowodami stanowiska, przyjętego przez niezależny organ krajowy właściwy w odniesieniu do danej działalności, do rozpatrzenia wniosku o wyłączenie potrzeba będzie więcej czasu. Okresy, w jakich Komisja musi rozpatrzyć takie wnioski, powinny zatem zostać odpowiednio dostosowane.

(49) Komisja powinna zawsze mieć obowiązek rozpatrzenia wniosków, które są zgodne ze szczegółowymi zasadami stosowania procedur służących ustaleniu, czy dana działalność lub jej części bezpośrednio podlegają konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. Należy jednak równocześnie sprecyzować, że charakter takich wniosków może być tak złożony, że nie zawsze możliwe będzie zapewnienie przyjęcia – w mających zastosowanie terminach – aktów wykonawczych ustalających, czy dana działalność lub jej części bezpośrednio podlegają konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony.

(50) Należy wyraźnie określić, że Komisja powinna mieć możliwość zobowiązania państw członkowskich lub podmiotów zamawiających do przedstawienia, uzupełnienia lub doprecyzowania informacji. Komisja powinna ustalić na to odpowiedni termin, który – z należywym uwzględnieniem również konieczności dotrzymania terminów określonych na przyjęcie przez Komisję jej aktu wykonawczego – powinien brać pod uwagę takie czynniki, jak złożoność wymaganych informacji i fakt, czy dane informacje są łatwo dostępne.

(51) Zatrudnienie i praca stanowią kluczowe elementy gwarantujące wszystkim równe szanse i przyczyniające się do integracji społeczeństwa. W związku z tym zakłady pracy chronionej mogą odgrywać istotną rolę. To samo dotyczy innych form społecznej działalności gospodarczej mających głównie na celu wspieranie społecznej i zawodowej integracji lub reintegracji osób

niepełnosprawnych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak bezrobotni, członkowie znajdujących się w niekorzystnej sytuacji mniejszości lub grup w inny sposób społecznie marginalizowanych. Takie zakłady lub podmioty gospodarcze mogą nie być jednak w stanie uzyskać zamówień w zwykłych warunkach konkurencji. W związku z tym właściwe jest, by państwa członkowskie mogły zastrzegać, że prawo do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych lub pewnych ich częściach mają jedynie takie zakłady lub podmioty gospodarcze, bądź też zastrzegać realizację zamówień dla programów zatrudnienia chronionego.

(52) Z myślą o odpowiednim uwzględnieniu wymogów środowiskowych, społecznych i wymogów dotyczących pracy w procedurach udzielania zamówień publicznych, jest rzeczą szczególnie istotną, by państwa członkowskie i podmioty zamawiające podjęły stosowne środki w celu zapewnienia przestrzegania obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa społecznego i prawa pracy, które mają zastosowanie w miejscu wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług i które wynikają z przepisów ustawowych i wykonawczych, dekreto- w i decyzji zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, a także z układów zbiorowych, pod warunkiem że takie przepisy i ich stosowanie są zgodne z prawem unijnym. Podobnie, w trakcie realizacji zamówienia powinny mieć zastosowanie obowiązki wynikające z umów międzynarodowych ratyfikowanych przez wszystkie państwa członkowskie i wymienionych w załączniku XIV. W żaden sposób nie powinno to jednak uniemożliwiać stosowania warunków zatrudnienia korzystniejszych dla pracowników.

Stosowne środki powinny mieć zastosowanie zgodnie z podstawowymi zasadami prawa Unii, zwłaszcza z myślą o zapewnieniu równego traktowania. Takie stosowne środki powinny być stosowane zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 96/71/WE⁽¹⁾ oraz w sposób zapewniający równe traktowanie i brak dyskryminacji bezpośredniej czy pośredniej wobec wykonawców i pracowników z innych państw członkowskich.

(53) Należy uznać, że usługi są świadczone w miejscu, w którym następuje realizacja odnośnych zadań. W przypadku świadczenia usług na odległość, np. usług świadczonych przez centra telefoniczne, należy uznać, że świadczenie tych usług następuje w miejscu, w którym usługi zostały wykonane, bez względu na miejsca i państwa członkowskie, do których dane usługi są skierowane.

⁽¹⁾ Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1).

- (54) Stosowne obowiązki mogłyby znaleźć odzwierciedlenie w klauzulach umownych. Powinna także istnieć możliwość wprowadzenia do umów w sprawie zamówień publicznych klauzul zapewniających przestrzeganie układów zbiorowych zgodnie z prawem unijnym. Nieprzestrzeganie stosownych obowiązków można uważać za poważne naruszenie przez danego wykonawcę, mogące skutkować wykluczeniem go z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
- (55) Monitorowanie przestrzegania tych przepisów prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy powinno się odbywać na odpowiednich etapach postępowania o udzielenie zamówienia, przy stosowaniu zasad ogólnych regulujących wybór uczestników i udzielenie zamówienia, przy stosowaniu kryteriów wykluczenia i przy stosowaniu przepisów dotyczących rażąco tanich ofert. Niezbędna w tym celu weryfikacja powinna mieć miejsce zgodnie ze stosownymi przepisami niniejszej dyrektywy, w szczególności z przepisami regulującymi środki dowodowe i oświadczenia własne.
- (56) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie powinien uniemożliwiać wprowadzenia lub zastosowania środków niezbędnych dla ochrony porządku publicznego, moralności publicznej, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia, życia ludzi i zwierząt, ochrony roślin, czy też innych środków środowiskowych, w szczególności z myślą o zrównoważonym rozwoju, pod warunkiem że środki te są zgodne z TFUE.
- (57) Badania i innowacje, w tym ekoinnowacje i innowacje społeczne, to jedne z głównych motorów przyszłego wzrostu, stanowiące centralny punkt strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Podmioty zamawiające powinny optymalnie pod względem strategicznym wykorzystywać zamówienia publiczne w celu wspierania innowacji. Zakup innowacyjnych produktów, robót budowlanych i usług odgrywa kluczową rolę w poprawie skuteczności i jakości usług publicznych, przyczyniając się przy tym do rozwiązywania poważnych problemów społecznych. Pozwala także uzyskać optymalną relację jakości do wielkości zainwestowanych środków, jak również szersze korzyści gospodarcze, środowiskowe i społeczne pod względem generowania nowych pomysłów, przełożenia ich na produkty i usługi innowacyjne, wspierając w ten sposób trwały wzrost gospodarczy.
- Należy pamiętać, że w komunikacie Komisji z dnia 14 grudnia 2007 r. zatytułowanym „Zamówienia przedkomercyjne: wspieranie innowacyjności w celu zapewnienia trwałości i wysokiej jakości usług publicznych w Europie” przedstawiono szereg modeli zamówień odnoszących się do zamówień na usługi badawcze i rozwojowe niewchodzące w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Modele te będą nadal dostępne, ale niniejsza dyrektywa powinna także ułatwiać zamówienia na innowacje i wspomagać państwa członkowskie w realizowaniu celów Unii innowacji.
- (58) Z uwagi na znaczenie innowacji podmioty zamawiające należy zachęcać do jak najczęstszego dopuszczania ofert wariantowych. W związku z tym należy zwrócić ich uwagę tych podmiotów na konieczność określenia minimalnych wymogów, jakie takie oferty wariantowe muszą spełnić, przed wskazaniem, że oferty wariantowe są dopuszczalne.
- (59) Gdy dostępne na rynku rozwiązania nie mogą zaspokoić potrzeby opracowania innowacyjnego produktu lub usługi lub innowacyjnych robót budowlanych oraz późniejszego zakupu stosownych dostaw, usług lub robót budowlanych, podmioty zamawiające powinny mieć dostęp do szczególnej procedury udzielania zamówień w odniesieniu do zamówień wchodzących w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Ta szczególna procedura powinna umożliwić podmiotom zamawiającym ustanowienie długotrwałego partnerstwa innowacyjnego w celu opracowania, a następnie zakupu nowego, innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych, pod warunkiem że taki innowacyjny produkt, usługa lub roboty budowlane mogą być wykonane zgodnie z ustalonymi poziomami wydajności i kosztami, bez konieczności przeprowadzania odrębnego postępowania o udzielenie zamówienia dla ich zakupu. Partnerstwo innowacyjne powinno opierać się na przepisach proceduralnych, które mają zastosowanie przy procedurach negocjacyjnych z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie, a zamówienia powinny być udzielane wyłącznie na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co jest najbardziej odpowiednie do porównywania ofert dotyczących innowacyjnych rozwiązań. Bez względu na to, czy są to bardzo duże czy niewielkie projekty innowacyjne, partnerstwo innowacyjne powinno mieć taką strukturę, by mogło zapewnić niezbędny mechanizm popytowy, gdzie innowacyjne rozwiązania są opracowywane w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku (ang. *market pull*), bez wykluczania z rynku. Podmioty zamawiające nie powinny zatem stosować partnerstwa innowacyjnego w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję. W niektórych przypadkach ustanowienie innowacyjnych partnerstw z kilkoma partnerami mogłoby pomóc uniknąć takich skutków.
- (60) Doświadczenie pokazuje, że dialog konkurencyjny przewidziany na mocy dyrektywy 2014/24/UE okazał się użyteczny w przypadkach, w których instytucje zamawiające nie są w stanie zdefiniować sposobu zaspokojenia swoich potrzeb ani ocenić, co może zaoferować im rynek pod względem rozwiązań technicznych, finansowych lub prawnych. Do takiej sytuacji może dojść

- w szczególności w przypadku projektów innowacyjnych, realizacji dużych projektów zintegrowanej infrastruktury transportowej, dużych sieci komputerowych lub projektów wymagających złożonego i ustrukturyzowanego finansowania. Państwa członkowskie powinny zatem mieć możliwość udostępnienia takiego narzędzia podmiotom zamawiającym. W stosownych przypadkach instytucje zamawiające należy zachęcać do wyznaczenia kierownika projektu, aby zapewnić odpowiednią współpracę między wykonawcami a instytucją zamawiającą w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
- (61) Procedury negocjacyjne bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, ze względu na ich niekorzystny wpływ na konkurencję, powinny być stosowane wyłącznie w szczególnie wyjątkowych okolicznościach. Wyjątki te powinny ograniczać się do przypadków, gdy publikacja ogłoszenia nie jest możliwa z racji wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej okolicznościami, których podmiot zamawiający nie może przewidzieć i których nie można mu przypisać, albo gdy od początku jasne jest, że publikacja nie spowoduje większej konkurencji ani nie przyniesie lepszych wyników zamówienia, zwłaszcza wtedy, gdy obiektywnie istnieje tylko jeden wykonawca zdolny wykonać zamówienie. Tak jest w przypadku prac artystycznych, gdy tożsamość artysty sama w sobie determinuje niepowtarzalny charakter i wartość samego dzieła. Wyłączność może również wynikać z innych przyczyn, ale jedynie sytuacje obiektywnej wyłączności mogą uzasadnić zastosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, gdy sytuacja ta nie została stworzona przez sam podmiot zamawiający z myślą o przyszłym postępowaniu o udzielenie zamówienia.
- Podmioty zamawiające odwołujące się do tego wyjątku powinny przedstawić uzasadnienie braku racjonalnych rozwiązań alternatywnych lub zamiennych, takich jak wykorzystywanie alternatywnych kanałów dystrybucji, również poza państwem członkowskim, w którym znajduje się podmiot zamawiający lub rozważenie porównywalnych pod względem funkcjonalności robót budowlanych, dostaw i usług.
- Gdy sytuacja wyłączności spowodowana jest względami technicznymi, powinny one być rygorystycznie określone i uzasadnione w każdym indywidualnym przypadku. Mogą one obejmować na przykład techniczną niemożliwość osiągnięcia przez innego wykonawcę wymaganej wydajności lub konieczność skorzystania ze specjalistycznej wiedzy, narzędzi lub środków, którymi dysponuje wyłącznie jeden wykonawca. Względami technicznymi mogą być także spowodowane szczególnymi wymogami z zakresu interoperacyjności, które należy spełnić, by zapewnić funkcjonowanie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.
- Postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest też przydatne w przypadku, gdy dostawy nabywane są bezpośrednio na rynku towarowym, w tym na giełdach towarów, takich jak produkty rolne, surowce oraz na giełdach energii, gdy regulowana i nadzorowana wielostronna struktura handlowa w sposób naturalny gwarantuje ceny rynkowe.
- (62) Należy doprecyzować, że przepisy dotyczące ochrony informacji poufnych w żaden sposób nie uniemożliwiają podawania do wiadomości publicznej części zawartych umów niemających charakteru poufnego, w tym wszelkich późniejszych zmian ich tekstu.
- (63) Publikację informacji dotyczących zamówień w znacznym stopniu mogą ułatwić elektroniczne środki informacji i komunikacji; mogą one też poprawić skuteczność i zwiększyć przejrzystość procesu udzielania zamówień. Środki te powinny stać się standardowymi środkami komunikacji i wymiany informacji w postępowaniach o udzielanie zamówień, ponieważ znacząco zwiększają one możliwości udziału wykonawców w postępowaniach o udzielanie zamówień na całym rynku wewnętrznym. W tym celu przekazywanie ogłoszeń w formie elektronicznej, elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia oraz - po 30-miesięcznym okresie przejściowym - w pełni elektroniczna komunikacja oznaczająca komunikację za pomocą środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania, łącznie z przekazywaniem wniosków o dopuszczenie do udziału i w szczególności przekazywaniem ofert (elektroniczne składanie ofert), powinny być obowiązkowe. Państwa członkowskie i podmioty zamawiające powinny zachować swobodę w kwestii podjęcia dalej idących środków. Należy również sprecyzować, że obowiązkowe stosowanie elektronicznych środków komunikacji na mocy niniejszej dyrektywy nie powinno jednak zobowiązywać podmiotów zamawiających do elektronicznego przetwarzania ofert, ani wprowadzać obowiązku elektronicznej oceny lub automatycznego przetwarzania. Ponadto zgodnie z niniejszą dyrektywą żaden element procesu zamówień publicznych po udzieleniu zamówienia nie powinien być objęty obowiązkiem stosowania elektronicznych środków komunikacji; obowiązek ten nie powinien też dotyczyć wewnętrznej komunikacji w obrębie podmiotu zamawiającego.
- (64) Podmioty zamawiające powinny, z wyjątkiem pewnych określonych sytuacji, stosować elektroniczne środki komunikacji, które są niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) będącymi w powszechnym użyciu oraz które nie ograniczają dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia. Stosowanie takich środków komunikacji powinno również należycie uwzględniać dostępność dla osób niepełnosprawnych. Należy doprecyzować, że obowiązek stosowania środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia nie byłby właściwy ani w przypadkach gdy zastosowanie takich środków wymagałoby specjalistycznych narzędzi lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne, ani w przypadkach gdyby prowadzenie komunikacji było możliwe wyłącznie z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu biurowego. Podmioty zamawiające nie powinny zatem być zobowiązane do wymagania stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w pewnych przypadkach, które należy w sposób wyczerpujący sprecyzować. Niniejsza dyrektywa stanowi, że przypadki takie powinny obejmować sytuacje wymagające wykorzystania specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla

podmiotów zamawiających, takiego jak drukarki szerokoformatowe. W niektórych postępowaniach o udzielenie zamówienia dokumenty zamówienia mogą wymagać przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przedstawić podmiotom zamawiającym drogą elektroniczną. W takich sytuacjach model powinien być przekazany podmiotowi zamawiającemu pocztą lub w inny odpowiedni sposób.

Należy jednak zaznaczyć, że stosowanie innych środków komunikacji powinno być ograniczone tylko do tych części oferty, dla których droga elektroniczna nie jest wymagana.

Należy doprecyzować, że w przypadku, gdy jest to konieczne z przyczyn technicznych, podmioty zamawiające powinny mieć możliwość określenia górnego limitu rozmiaru plików, które można przedkładać.

- (65) Mogą zaistnieć przypadki wyjątkowe, w których podmiotom zamawiającym należy zezwolić na niestosowanie elektronicznych środków komunikacji, gdy niekorzystanie z takich środków komunikacji jest konieczne w celu ochrony szczególnie wrażliwego charakteru informacji. Należy wyjaśnić, że w przypadku gdyby zastosowanie narzędzi elektronicznych, które nie są ogólnie dostępne, mogło zapewnić niezbędny poziom ochrony, takie narzędzia elektroniczne powinny zostać zastosowane. Może tak się przykładowo zdarzyć, gdy podmioty zamawiające wymagają użycia specjalnego bezpiecznego środka komunikacji, do którego zapewniają dostęp.
- (66) Zróżnicowane formaty techniczne lub standardy dotyczące procesów i przesyłania komunikatów mogą potencjalnie stwarzać przeszkody dla interoperacyjności, nie tylko wewnątrz danego państwa członkowskiego, lecz także - i w szczególności - między państwami członkowskimi. Na przykład, aby wziąć udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w którym dozwolone lub wymagane jest stosowanie elektronicznych katalogów – będących formatem do prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich oferentów i nadających się do obsługi elektronicznej – wykonawcy, przy braku standaryzacji, musieliby dostosowywać swoje katalogi do każdego postępowania o udzielenie zamówienia, co pociągałoby za sobą przekazywanie bardzo podobnych informacji w różnych formatach w zależności od specyfikacji przedstawionych przez dany podmiot zamawiający. Standaryzacja formatu katalogu podniosłaby zatem poziom interoperacyjności, zwiększyła efektywność, a także zmniejszyła wysiłek ze strony wykonawców.
- (67) Zastanawiając się nad tym, czy istnieje potrzeba zapewnienia lub zwiększenia interoperacyjności między zróżnicowanymi formatami technicznymi lub standardami dotyczącymi procesów i przesyłania komunikatów poprzez nałożenie obowiązku stosowania określonych standardów oraz, w takich sytuacjach, określając standardy, które należy stosować, Komisja powinna szczególnie uwzględnić opinie zainteresowanych stron. Powinna ona wziąć także pod uwagę zakres, w jakim dany standard był dotychczas stosowany w praktyce przez wykonawców i podmioty zamawiające, oraz wyniki jego działania. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania określonego standardu technicznego, powinna także starannie przeanalizować ewentualne koszty, zwłaszcza pod kątem dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania.
- W przypadku gdy dane standardy nie zostały opracowane przez międzynarodową, europejską lub krajową organizację normalizacyjną, powinny one spełniać wymogi mające zastosowanie do standardów ICT ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1025/2012⁽¹⁾.
- (68) Przed określeniem poziomu bezpieczeństwa wymaganego dla elektronicznych środków komunikacji, które należy stosować na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia, państwa członkowskie i podmioty zamawiające powinny ocenić proporcjonalność między, z jednej strony, wymogami służącymi zapewnieniu prawidłowej i wiarygodnej identyfikacji nadawców danej wiadomości oraz integralności jej zawartości a, z drugiej strony, ryzykiem powstania problemów, np. w sytuacjach, w których wiadomości przesyłane są przez innego nadawcę niż uprzednio wskazany. W zasadzie oznaczałoby to, że poziom bezpieczeństwa wymagany dla np. wiadomości e-mail z prośbą o potwierdzenie dokładnego adresu, pod którym ma się odbyć spotkanie informacyjne, nie musiałby być taki sam jak dla samej oferty, która jest wiążąca dla wykonawcy. Podobnie, ocena proporcjonalności mogłaby skutkować wymogiem niższego poziomu bezpieczeństwa w związku z ponownym przedłożeniem katalogów elektronicznych lub przedłożeniem ofert w ramach minikonkursów na mocy umowy ramowej lub dostępem do dokumentów zamówienia.

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

- (69) O ile niezbędne elementy postępowania o udzielenie zamówienia, takie jak dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenie zainteresowania i oferty powinny zawsze być sporządzane na piśmie, to w innych przypadkach komunikacja ustna z wykonawcami powinna być nadal możliwa, pod warunkiem że jej treść jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. Jest to konieczne, by zapewnić odpowiedni poziom przejrzystości umożliwiający weryfikację przestrzegania zasady równego traktowania. W szczególności niezbędne jest, by komunikacja ustna z oferentami – która może mieć wpływ na treść i ocenę ofert – była dokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrania lub streszczeń głównych elementów rozmowy.
- (70) Na unijnych rynkach zamówień publicznych rodzi się silna tendencja do agregacji zapotrzebowania przez publicznych nabywców w celu uzyskania ekonomii skali, w tym niższych cen i kosztów transakcyjnych, oraz w celu poprawy i profesjonalizacji zarządzania zamówieniami. Można to uzyskać poprzez koncentrację zakupów pod względem liczby zaangażowanych podmiotów zamawiających, bądź ilości i wartości w czasie. Agregacja i centralizacja zakupów powinny być jednak uważnie monitorowane w celu uniknięcia nadmiernej koncentracji siły nabywczej i zmywy oraz w celu zachowania przejrzystości i konkurencji, jak również możliwości dostępu do rynku dla MŚP.
- (71) Umowy ramowe mogą stanowić skuteczną technikę udzielania zamówień w całej Unii; istnieje jednakże potrzeba zwiększenia konkurencji poprzez poprawę przejrzystości zamówień realizowanych za pomocą umów ramowych i zwiększenie dostępu do takich zamówień. Należy zatem zmienić przepisy mające zastosowanie do tych umów, mianowicie poprzez wprowadzenie przepisów, zgodnie z którymi konkretne zamówienia na podstawie takiej umowy mają być udzielane na podstawie obiektywnych zasad i kryteriów, np. w wyniku minikonkursu, oraz poprzez ograniczenie czasu obowiązywania umów ramowych.
- (72) Należy również sprecyzować, że chociaż zamówienia oparte na umowie ramowej mają być udzielone przed zakończeniem okresu obowiązywania samej umowy ramowej, to okres obowiązywania poszczególnych umów opartych na umowie ramowej nie musi odpowiadać okresowi obowiązywania tej umowy ramowej, lecz może być – stosownie do przypadku – krótszy lub dłuższy. W szczególności należy zezwolić na określanie długości poszczególnych umów opartych na umowie ramowej, z uwzględnieniem takich czynników, jak czas konieczny do ich realizacji; gdy uwzględnia się utrzymanie sprzętu o oczekiwanym okresie użytkowania przekraczającym osiem lat lub gdy konieczne jest intensywne szkolenie personelu w celu realizacji zamówienia.
- lat. Takie przypadki, które powinny być należycie uzasadnione, w szczególności przedmiotem umowy ramowej, mogą się pojawić np. gdy wykonawcy muszą dysponować sprzętem, którego okres amortyzacji przekracza osiem lat i który musi być dostępny w każdej chwili w całym okresie obowiązywania danej umowy ramowej. W szczególnym kontekście zakładów użyteczności publicznej świadczących podstawowe usługi na rzecz ogółu społeczeństwa mogą pojawić się przypadki, gdy konieczne będą zarówno umowy ramowe o dłuższym okresie obowiązywania, jak i poszczególne umowy o dłuższym okresie obowiązywania; tak może być np. w przypadku umów ramowych mających zapewnić zwykle utrzymanie sieci oraz ich utrzymanie w sytuacjach nadzwyczajnych, co może wymagać kosztownego sprzętu obsługiwanego przez pracowników, którzy przeszli wysoce specjalistyczne, doraźne przeszkolenie mające zapewnić ciągłość usług i zminimalizowanie ewentualnych zakłóceń.
- (73) Na podstawie dotychczasowych doświadczeń istnieje również konieczność dostosowania przepisów regulujących dynamiczne systemy zakupów, aby umożliwić podmiotom zamawiającym pełne wykorzystanie możliwości oferowanych przez ten instrument. Systemy te należy uprościć, w szczególności poprzez ich realizację w drodze procedury ograniczonej, eliminując w ten sposób konieczność składania ofert orientacyjnych, uznanych za jedno z głównych obciążeń związanych z dynamicznymi systemami zakupów. Zatem każdy wykonawca, który złoży wniosek o dopuszczenie do udziału i który spełnia kryteria kwalifikacji, powinien mieć możliwość udziału w postępowaniach o udzielenie zamówień prowadzonych na podstawie dynamicznych systemów zakupów w okresie ich ważności.
- Ten sposób dokonywania zakupów umożliwia podmiotowi zamawiającemu korzystanie ze szczególnie szerokiej gamy ofert, a co za tym idzie, zapewnienie optymalnego wykorzystania środków finansowych dzięki szerokiej konkurencji w odniesieniu do powszechnie wykorzystywanych lub gotowych produktów, robót budowlanych lub usług, które są ogólnie dostępne na rynku.
- (74) Analizę tych wniosków o dopuszczenie do udziału należy zazwyczaj przeprowadzić w ciągu maksymalnie 10 dni roboczych, mając na uwadze fakt, że ocena kryteriów kwalifikacji będzie się odbywać na podstawie wymogów dotyczących dokumentacji określonych przez podmioty zamawiające, w stosownych przypadkach zgodnie z uproszczonymi przepisami dyrektywy 2014/24/UE. Jednak gdy dynamiczny system zakupów jest ustanawiany po raz pierwszy, podmioty zamawiające mogą – w odpowiedzi na pierwszą publikację ogłoszenia o zamówieniu lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania – otrzymać tak dużą liczbę wniosków o dopuszczenie do udziału, że mogą potrzebować więcej czasu na ich analizę. Powinno to być dopuszczalne, pod warunkiem przed przeanalizowaniem wszystkich wniosków, nie zostanie wszczęte żadne konkretne postępowanie o udzielenie zamówienia.

Należy również wyjaśnić, że mogą zaistnieć przypadki, w których powinno się zezwolić na to, by okres obowiązywania samych umów ramowych był dłuższy niż osiem

Podmioty zamawiające powinny mieć swobodę w ustalaniu sposobu analizy wniosków o dopuszczenie do udziału, na przykład postanawiając analizować je tylko raz w tygodniu, o ile dotrzymywane są terminy rozpatrzenia każdego wniosku. Podmioty zamawiające, które stosują kryteria wykluczenia lub kwalifikacji przewidziane na mocy dyrektywy 2014/24/UE w kontekście dynamicznego systemu zakupów, powinny stosować odpowiednie przepisy tej dyrektywy w taki sam sposób jak instytucje zamawiające obsługujące dynamiczny system zakupów na mocy dyrektywy 2014/24/UE.

- (75) Aby zwiększyć możliwości udziału MŚP w dynamicznym systemie zakupów na dużą skalę, na przykład w systemie obsługiwanym przez centralną jednostkę zakupującą, dana instytucja zamawiająca lub dany podmiot zamawiający powinny być w stanie przedstawić ten system w obiektywnie określonych kategoriach produktów, robót budowlanych lub usług. Kategorie te powinny być określone przez odniesienie do obiektywnych czynników, które mogą obejmować na przykład maksymalną dopuszczalną wielkość konkretnych zamówień udzielanych w ramach danej kategorii lub konkretny obszar geograficzny, w którym późniejsze konkretne zamówienia mają być realizowane. Gdy dynamiczny system zakupów podzielony jest na kategorie, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający powinny stosować kryteria kwalifikacji proporcjonalne do cech charakterystycznych danej kategorii.
- (76) Należy wyraźnie stwierdzić, że aukcje elektroniczne zazwyczaj nie nadają się do niektórych zamówień na roboty budowlane ani niektórych zamówień na usługi, których przedmiotem są prace intelektualne, takie jak projektowanie robót budowlanych, ponieważ przedmiotem aukcji elektronicznych mogą być wyłącznie części nadające się do automatycznej oceny za pomocą środków elektronicznych bez żadnej ingerencji lub oceny ze strony podmiotu zamawiającego – są to części nadające się do oszacowania ilościowego, tak by można było je wyrazić w liczbach lub procentach.

Należy jednak także doprecyzować, że aukcje elektroniczne mogą być wykorzystywane w postępowaniu o udzielenie zamówienia na zakup konkretnego prawa własności intelektualnej. Należy także pamiętać o tym, że podczas gdy podmioty zamawiające mogą stosować kryteria kwalifikacji umożliwiające im zmniejszenie liczby kandydatów lub oferentów, dopóki aukcja się nie rozpoczęła, to żadne zmniejszanie liczby oferentów biorących udział w aukcji elektronicznej nie powinno być dozwolone po rozpoczęciu aukcji.

- (77) Stale opracowywane są nowe elektroniczne techniki zakupów, takie jak katalogi elektroniczne. Katalogi te stanowią format prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich oferentów i nadają się do przetwarzania elektronicznego. Przykładem mogą być tu oferty przedstawione w formie arkusza kalkulacyjnego. Podmioty zamawiające powinny mieć możliwość wymagania katalogów elektronicznych we wszystkich dostępnych procedurach, gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji. Katalogi elektroniczne przyczyniają się do zwiększenia konkurencji i usprawnienia zakupów publicznych, w szczególności pod względem oszczędności czasu i pieniędzy. Należy jednak ustanowić pewne przepisy gwarantujące, że takie zastosowanie jest zgodne z niniejszą dyrektywą oraz zasadami równego traktowania, niedyskryminacji i przejrzystości. Zatem korzystanie z katalogów elektronicznych do celów prezentacji ofert nie powinno oznaczać możliwości ograniczania się przez wykonawców do przesłania swojego katalogu ogólnego. Powinni oni wciąż mieć obowiązek dostosowania swoich katalogów ogólnych do konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia. Dostosowanie takie gwarantuje, że katalog przesyłany w odpowiedzi na dane postępowanie o udzielenie zamówienia będzie zawierał wyłącznie te produkty, roboty budowlane lub usługi, które w ocenie wykonawcy przeprowadzonej na podstawie dogłębnej analizy odpowiadają wymaganiom podmiotu zamawiającego. W związku z tym wykonawcom należy zezwolić na kopiowanie informacji przedstawionych w ich katalogu ogólnym, ale nie należy zezwalać im na przedkładanie katalogu ogólnego jako takiego. Ponadto, w przypadku gdy oferowane są dostateczne gwarancje dotyczące możliwości przesłania, równego traktowania i przewidywalności, podmioty zamawiające powinny mieć możliwość generowania ofert w odniesieniu do konkretnych zakupów na podstawie uprzednio przekazanych elektronicznych katalogów, zwłaszcza w przypadkach gdy zamówienie zostało ponownie poddane procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub gdy wykorzystuje się dynamiczny system zakupów.

Gdy oferty wygenerował podmiot zamawiający, danemu wykonawcy należy umożliwić sprawdzenie, czy oferta tak utworzona przez podmiot zamawiający nie zawiera żadnych istotnych błędów. W przypadku wystąpienia takich błędów wykonawca nie powinien być związany wygenerowaną przez podmiot zamawiający ofertą, chyba że błędy te zostaną poprawione.

Zgodnie z wymogami przepisów dotyczących elektronicznych środków komunikacji, podmioty zamawiające powinny unikać nieuzasadnionych przeszkód w zakresie dostępu wykonawców do postępowań o udzielenie zamówienia, w których oferty należy składać w formie elektronicznych katalogów i które gwarantują zgodność z ogólnymi zasadami niedyskryminacji i równego traktowania.

(78) W większości państw członkowskich coraz częściej stosowane są scentralizowane techniki zakupów. Centralne jednostki zakupujące odpowiadają za nabywanie, zarządzanie dynamicznymi systemami zakupów lub udzielanie zamówień/zawieranie umów ramowych w imieniu innych instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających, za wynagrodzeniem lub bez. Podmioty zamawiające, w imieniu których zawarto umowę ramową, powinny być w stanie korzystać z niej do celów pojedynczych lub powtarzających się zakupów. Z uwagi na duże wolumeny zakupów, tego rodzaju techniki mogą pomóc w zwiększaniu konkurencji i powinny pomóc w profesjonalizacji zakupów publicznych. Należy zatem przewidzieć unijną definicję centralnych jednostek zakupujących przeznaczonych na potrzeby podmiotów zamawiających; należy także doprecyzować, że centralne jednostki zakupujące działają w dwojaki sposób.

Po pierwsze, powinny mieć możliwość działania jako hurtownicy, kupując, przechowując i odsprzedając lub, po drugie, powinny mieć możliwość działania jako pośrednicy, udzielając zamówień, obsługując dynamiczne systemy zakupów lub zawierając umowy ramowe, które zostaną wykorzystane przez podmioty zamawiające.

Taka funkcja pośrednika mogłaby być w niektórych przypadkach wykonywana w drodze autonomicznego prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień, bez szczegółowych instrukcji od danych podmiotów zamawiających; w innych zaś przypadkach – w drodze prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień na podstawie instrukcji od danych podmiotów zamawiających, w ich imieniu i na ich rachunek.

Ponadto należy ustalić zasady podziału odpowiedzialności z tytułu wypełniania obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, również w przypadku środków odwoławczych, pomiędzy centralną jednostką zakupującą a podmiotami zamawiającymi, które nabywają od centralnej jednostki zakupującej lub za jej pośrednictwem. W przypadku gdy centralna jednostka zakupująca ponosi wyłączną odpowiedzialność za przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia, powinna ona być również wyłącznie i bezpośrednio odpowiedzialna za zgodność tych postępowań z prawem. W przypadku gdy podmiot zamawiający prowadzi niektóre części postępowania, na przykład ponownie poddaje zamówienie procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub udziela poszczególnych zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, powinien on nadal ponosić odpowiedzialność za realizowane przez siebie etapy.

(79) Podmiotom zamawiającym należy zezwolić na udzielenie centralnej jednostce zakupującej zamówienia na usługi dotyczące scentralizowanych działań zakupowych bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Należy zezwolić także na to, by takie zamówienia

na usługi obejmowały pomocnicze działania zakupowe. Gdy takie zamówienia na usługi, dotyczące pomocniczych działań zakupowych, są realizowane przez podmioty inne niż centralna jednostka zakupująca w związku z prowadzeniem przez nią scentralizowanych działań zakupowych na rzecz danego podmiotu zamawiającego, takie zamówienia na usługi powinny być udzielane zgodnie z niniejszą dyrektywą. Należy także pamiętać, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania w przypadkach, gdy scentralizowane lub pomocnicze działania zakupowe prowadzone są w sposób inny niż na mocy umowy o charakterze odpłatnym, co stanowi zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy.

(80) Uściślenie przepisów dotyczących centralnych jednostek zakupujących nie powinno w żaden sposób uniemożliwić obecnej praktyki polegającej na sporadycznym wspólnym udzielaniu zamówień, tj. mniej zinstytucjonalizowanych i systematycznych wspólnych zakupach, lub ustalonej praktyki korzystania z usług usługodawców przygotowujących postępowania o udzielanie zamówień i zarządzających nimi w imieniu i na rachunek podmiotu zamawiającego oraz na jego polecenie. Przeciwnie, pewne cechy wspólnego udzielania zamówień powinny zostać doprecyzowane z racji istotnej roli, jaką może odgrywać wspólne udzielanie zamówień, zwłaszcza w związku z projektami innowacyjnymi.

Wspólne udzielanie zamówień może przybierać różne postaci - od zamówień skoordynowanych poprzez opracowywanie wspólnych specyfikacji technicznych dla robót budowlanych, dostaw lub usług, które zostaną zamówione przez pewną liczbę podmiotów zamawiających, z których każdy prowadzi odrębne postępowanie o udzielenie zamówienia, po sytuację, w których dane podmioty zamawiające wspólnie prowadzą jedno postępowanie o udzielenie zamówienia albo działając razem, albo powierzając jednemu podmiotowi zamawiającemu zadanie zarządzania postępowaniem o udzielenie zamówienia w imieniu wszystkich podmiotów zamawiających.

W przypadku gdy kilka podmiotów zamawiających wspólnie prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia, powinny one wspólnie odpowiadać za wypełnienie swoich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy. Jednak w przypadku gdy podmioty zamawiające prowadzą wspólnie jedynie pewne części postępowania o udzielenie zamówienia, wspólna odpowiedzialność powinna mieć zastosowanie wyłącznie do tych części postępowania, które zostały zrealizowane wspólnie. Każdy podmiot zamawiający powinien ponosić wyłączną odpowiedzialność za te procedury lub ich części, które prowadzi sam, takie jak udzielenie zamówienia, zawarcie umowy ramowej, obsługa dynamicznego systemu zakupów czy ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej.

(81) Elektroniczne środki komunikacji są szczególnie odpowiednio do wspierania praktyk i narzędzi służących do scentralizowanych zakupów ze względu na możliwości, które oferują w zakresie ponownego wykorzystania i automatycznego przetwarzania danych oraz minimalizacji kosztów informowania i transakcji. Dlatego też należy w pierwszej kolejności wprowadzić obowiązek stosowania tego rodzaju elektronicznych środków komunikacji przez centralne jednostki zakupujące, a jednocześnie ułatwiać zbliżanie praktyk stosowanych w całej Unii. Następnie, po upływie 30-miesięcznego okresu przejściowego, należy wprowadzić powszechny obowiązek stosowania elektronicznych środków komunikacji we wszystkich postępowaniach o udzielanie zamówień.

(82) Wspólne udzielanie zamówień przez podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich napotyka obecnie szczególne trudności prawne, dotyczące konfliktów ustawodawstw krajowych. Pomimo tego, że dyrektywa 2004/17/WE w sposób dorozumiany pozwoliła na wspólne publiczne zamówienia transgraniczne, podmioty zamawiające nadal napotykają istotne trudności prawne i praktyczne przy zakupach od centralnych jednostek zakupujących w innych państwach członkowskich lub przy wspólnym udzielaniu zamówień. Trudnościom tym należy zaradzić, aby umożliwić podmiotom zamawiającym czerpanie maksymalnych korzyści z potencjału rynku wewnętrznego w kategoriach ekonomii skali oraz podziału ryzyka i korzyści, szczególnie w odniesieniu do projektów innowacyjnych wiążących się z większym ryzykiem niż może racjonalnie ponieść jeden podmiot zamawiający. W związku z tym należy ustanowić nowe przepisy dotyczące wspólnych zamówień transgranicznych, aby ułatwić współpracę pomiędzy podmiotami zamawiającymi i zwiększyć korzyści płynące z rynku wewnętrznego poprzez stworzenie transgranicznych możliwości biznesowych dla dostawców i usługodawców. Przepisy te powinny określać warunki transgranicznego korzystania z centralnych jednostek zakupujących i wskazywać mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące zamówień publicznych, w tym mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące środków odwoławczych, w przypadkach wspólnych postępowań transgranicznych, stanowiąc tym samym uzupełnienie norm kolizyjnych przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008⁽¹⁾. Ponadto podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich powinny mieć możliwość ustanawiania wspólnych podmiotów na podstawie prawa krajowego lub unijnego. Należy określić szczególne przepisy dotyczące takiej formy wspólnego udzielania zamówień.

Niemniej jednak podmioty zamawiające nie powinny korzystać z możliwości wspólnych zamówień transgranicznych do celów obchodzenia obowiązkowych przepisów prawa publicznego, zgodnych z prawem unijnym, które mają do nich zastosowanie w państwie członkowskim, w którym się one znajdują. Przepisy takie mogą

przykładowo obejmować przepisy dotyczące przejrzystości i dostępu do dokumentów lub szczególne wymagania dotyczące identyfikowalności nentralgicznych dostaw.

(83) Specyfikacje techniczne sporządzane przez nabywców muszą umożliwiać otwarcie zamówień publicznych na konkurencję oraz realizację celów w zakresie zrównoważonego rozwoju. W tym celu należy umożliwić składanie ofert odzwierciedlających różnorodność rozwiązań technicznych, norm i specyfikacji technicznych na rynku, w tym ofert opracowanych na podstawie kryteriów wykonania związanych z cyklem życia i zrównoważonym charakterem procesu produkcji robót budowlanych, dostaw i usług.

W związku z powyższym specyfikacje techniczne powinny być opracowywane w taki sposób, aby uniknąć sztucznego zawężania konkurencji poprzez wymogi, które faworyzują konkretnego wykonawcę, odzwierciedlając kluczowe cechy dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych zwykle przez tego wykonawcę. Opracowanie specyfikacji technicznych pod względem wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych zasadniczo umożliwia optymalne osiągnięcie tego celu. Wymagania funkcjonalne i odnoszące się do wydajności są również odpowiednim środkiem sprzyjającym innowacji w zamówieniach publicznych i powinny być stosowane jak najszerszej. W przypadku odwołania do normy europejskiej albo, w przypadku jej braku, do normy krajowej oferty oparte na innych równoważnych rozwiązaniach, które spełniają wymagania podmiotów zamawiających i są równoważne w kategoriach bezpieczeństwa, powinny być brane pod uwagę przez podmioty zamawiające. Udowodnienie równoważności w odniesieniu do wymaganej etykiety powinno być obowiązkiem wykonawcy.

W celu wykazania równoważności powinna istnieć możliwość żądania od oferentów przedstawienia zweryfikowanych dowodów od osób trzecich. Należy jednak dopuścić również inne odpowiednie środki dowodowe, takie jak dokumentacja techniczna producenta, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń bądź raportów z testów ani nie ma możliwości ich uzyskania w stosownym terminie, pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

(84) W przypadku wszelkich zamówień przeznaczonych do użytku osób, zarówno ogółu społeczeństwa, jak i personelu podmiotu zamawiającego, niezbędne jest opracowanie przez podmioty zamawiające specyfikacji technicznych w sposób uwzględniający kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub opcji projektowania dla wszystkich, z wyjątkiem należyście uzasadnionych przypadków.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

(85) Podmioty zamawiające, które pragną dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, powinny mieć możliwość odwoływania się do określonych etykiet, takich jak europejskie oznakowanie ekologiczne, ekoetykiety krajowe lub międzynarodowe lub wszelkie inne etykiety, o ile wymogi dotyczące danej etykiety związane są z przedmiotem zamówienia, na przykład z opisem produktu i jego prezentacją, w tym z wymogami dotyczącymi opakowań. Bardzo istotne jest ponadto opracowywanie i przyjmowanie tych wymogów na podstawie obiektywnie weryfikowalnych kryteriów, przy zastosowaniu procedury, w której uczestniczyć mogą zainteresowane strony, takie jak instytucje rządowe, konsumenci, producenci, dystrybutorzy i organizacje środowiskowe; równie istotne jest to, by dana etykieta była dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron. Należy doprecyzować, że zainteresowanymi stronami mogą być podmioty publiczne lub prywatne, przedsiębiorstwa lub wszelkiego rodzaju organizacje pozarządowe (organizacje, które nie są częścią rządu ani konwencjonalnymi przedsiębiorstwami nastawionymi na zysk).

Należy także wyjaśnić, że konkretne podmioty lub organizacje krajowe lub rządowe mogą – nie tracąc statusu osoby trzeciej – uczestniczyć w określaniu wymogów dotyczących etykiet, które można stosować w związku z udzieleniem zamówień przez organy publiczne. Odwołania do etykiet nie powinny skutkować ograniczeniem innowacji.

(86) Opracowując specyfikacje techniczne, podmioty zamawiające powinny uwzględnić wymogi wynikające z unijnego prawa w dziedzinie ochrony danych, zwłaszcza w odniesieniu do projektowania procesu przetwarzania danych osobowych (uwzględnienie ochrony danych już w fazie projektowania).

(87) Zamówienia publiczne powinny być dostosowane do potrzeb MŚP. Podmioty zamawiające należy zachęcać do korzystania z kodeksu najlepszych praktyk określonego w dokumencie roboczym służb Komisji z dnia 25 czerwca 2008 r. zatytułowanym „Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiających dostęp MŚP do zamówień publicznych”, zawierającego wytyczne mówiące o tym, w jaki sposób instytucje te mogą stosować ramy zamówień publicznych, aby ułatwić udział MŚP. W tym celu należy wyraźnie przewidzieć możliwość dzielenia zamówień na części. Podziału takiego można dokonać na zasadzie ilościowej, tak by wielkość poszczególnych zamówień lepiej odpowiadała zdolnościom MŚP, lub na zasadzie jakościowej, z uwzględnieniem poszczególnych branż i specjalizacji, tak by w większym stopniu dostosować poszczególne zamówienia do wyspecjalizowanych sektorów MŚP, lub z uwzględnieniem kolejnych etapów projektu. Wielkość i przedmiot poszczególnych części zamówienia powinny być dowolnie określane przez podmiot zamawiający, który zgodnie z odnośnymi przepisami o obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia, powinien także mieć prawo do tego, by udzielić niektórych z tych części zamówienia bez stosowania procedur niniejszej dyrektywy.

Państwa członkowskie powinny zachować możliwość podejmowania dalszych starań w celu ułatwienia MŚP udziału w rynku zamówień publicznych, wprowadzając obowiązek rozważenia celowości podziału zamówień na mniejsze części, żądając od podmiotów zamawiających uzasadnienia decyzji o niedokonywaniu podziału zamówień na części lub czyniąc ten podział obowiązkowym pod pewnymi warunkami. W tym samym celu państwa członkowskie powinny także mieć możliwość zapewnienia mechanizmów służących dokonywaniu bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

(88) W przypadku podziału zamówienia na części, podmiotom zamawiającym należy, na przykład w celu ochrony konkurencji lub zagwarantowania niezawodności dostaw, zezwolić na ograniczenie liczby części, o które może się ubiegać wykonawca; należy im również zezwolić na ograniczenie liczby części, które mogą zostać przyznane jednemu oferentowi.

Niemniej jednak realizacja celu, jakim jest poszerzenie dostępu MŚP do zamówień publicznych, mogłaby zostać utrudniona, gdyby podmioty zamawiające były zobowiązane do udzielenia zamówienia w częściach nawet wtedy, gdy oznaczałoby to konieczność zaakceptowania znacznie mniej korzystnych rozwiązań w porównaniu z udzieleniem zamówienia obejmującego pewien zbiór części lub ich całość. W przypadku gdy możliwość zastosowania takiej metody została wyraźnie wskazana wcześniej, podmioty zamawiające powinny mieć zatem możliwość przeprowadzenia oceny porównawczej ofert w celu ustalenia, czy oferty złożone przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części spełniałyby – jako całość – kryteria udzielenia zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą w odniesieniu do tych części w sposób lepszy niż oferty dotyczące poszczególnych odnośnych części rozpatrywane oddzielnie. W przypadku pozytywnego wyniku takiej oceny podmiotom zamawiającym należy zezwolić na udzielenie danemu oferentowi zamówienia obejmującego odnośne części. Należy doprecyzować, że podmioty zamawiające powinny przeprowadzać taką ocenę porównawczą, po pierwsze określając, które oferty najlepiej spełniają kryteria udzielenia zamówienia określone w odniesieniu do każdej części, a następnie – porównując je z ofertami złożonymi przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części, w ujęciu całościowym.

(89) Aby przyspieszyć i usprawnić procedury, terminy udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia powinny być możliwe najkrótsze i nie powinny stwarzać niepotrzebnych przeszkód w dostępie dla wykonawców z całego rynku wewnętrznego, w szczególności MŚP. Ustalając terminy składania ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału, należy zatem mieć na uwadze to, że podmioty zamawiające powinny uwzględniać w szczególności złożoność zamówienia i czas potrzebny do sporządzenia ofert, nawet jeżeli pociąga to za sobą ustalenie terminów dłuższych niż minimalne przewidziane na mocy niniejszej dyrektywy. Stosowanie elektronicznych środków informacji i komunikacji, zwłaszcza pełna elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia dla

wykonawców, oferentów i kandydatów oraz elektroniczne przekazywanie komunikatów, prowadzi z drugiej strony do większej przejrzystości i oszczędności czasu. Należy zatem przewidzieć skracanie minimalnych terminów mających zastosowanie do procedur otwartych zgodnie z zasadami określonymi we wspomnianym wcześniej Porozumieniu GPA i z zastrzeżeniem ich zgodności z konkretnym sposobem przekazywania przewidzianym na szczeblu Unii. Ponadto podmioty zamawiające powinny mieć możliwość dalszego skracania terminów składania ofert w procedurach otwartych w przypadkach, gdy stan pilnej konieczności sprawia, że zwykle terminy w procedurach otwartych są niewykonalne, lecz nie uniemożliwia przeprowadzenia procedury otwartej ze skróconym terminem. Wyłącznie w sytuacjach nadzwyczajnych, gdy wyjątkowo pilna konieczność spowodowana zdarzeniami, których dany podmiot zamawiający nie może przewidzieć i których nie można mu przypisać, nie pozwala na przeprowadzenie regularnego postępowania nawet przy skróconych terminach, podmioty zamawiające powinny – w stopniu, w jakim jest to absolutnie konieczne – mieć możliwość udzielania zamówień w drodze procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie. Może tak być, gdy kłęski żywiołowe wymagają niezwłocznego działania.

- (90) Należy doprecyzować, że potrzeba zapewnienia wykonawcom czasu wystarczającego na sporządzenie dopuszczalnych ofert może spowodować konieczność wydłużenia pierwotnie ustalonych terminów. Tak byłoby w szczególności w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w dokumentach zamówienia. Należy również uściślić, że w takiej sytuacji istotne zmiany należy rozumieć jako obejmujące zmiany, w szczególności w specyfikacjach technicznych, w odniesieniu do których wykonawcy potrzebowałiby dodatkowego czasu na ich zrozumienie i odpowiednią reakcję. Należy jednak wyjaśnić, że zmiany te nie powinny być na tyle istotne, by umożliwić dopuszczenie innych kandydatów niż kandydaci pierwotnie zakwalifikowani lub by przyciągnąć do postępowania o udzielenie zamówienia dodatkowych uczestników. Mogłoby się tak zdarzyć zwłaszcza w sytuacji, gdy wprowadzane modyfikacje istotnie zmieniają charakter zamówienia lub umowy ramowej w porównaniu z charakterem pierwotnie określonym w dokumentach zamówienia.
- (91) Należy doprecyzować, że informacje dotyczące pewnych decyzji podjętych w toku postępowania o udzielenie zamówienia – w tym decyzji o nieudzieleniu zamówienia lub niezawarciu umowy ramowej – powinny być wysyłane przez podmioty zamawiające, bez wymogu zwrócenia się kandydatów lub oferentów z żądaniem o takie informacje. Należy także pamiętać, że dyrektywa Rady 92/13/EWG⁽¹⁾ przewiduje obowiązek podmiotów

zamawiających w zakresie przekazania zainteresowanym kandydatom i oferentom (również bez uprzedniego wniosku z ich strony) streszczenia stosownych przyczyn podjęcia niektórych najważniejszych decyzji w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia. I wreszcie trzeba sprecyzować, że kandydatom i oferentom należy umożliwić występowanie o bardziej szczegółowe informacje dotyczące tych przyczyn, które to informacje podmioty zamawiające powinny mieć obowiązek przekazywać, z wyjątkiem sytuacji, gdy istnieją poważne podstawy do ich nieprzekazania. Podstawy te powinny być określone w niniejszej dyrektywie. Aby zapewnić niezbędną przejrzystość w ramach postępowań o udzielenie zamówienia w trybie negocjacji i dialogu z oferentami, oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, również powinni z wyjątkiem przypadków, w których zachodzą poważne powody by od tego odstąpić – mieć możliwość zwracania się o informacje na temat przebiegu i stanu zaawansowania postępowania.

- (92) W zakresie, w jakim jest to zgodne z realizacją celu dotyczącego dobrych praktyk handlowych, z jednoczesnym uwzględnieniem maksymalnej elastyczności, należy przewidzieć stosowanie dyrektywy 2014/24/UE w odniesieniu do wymogów dotyczących zdolności ekonomicznej i finansowej oraz dowodów w formie dokumentów. Podmioty zamawiające powinny zatem mieć możliwość stosowania kryteriów kwalifikacji określonych w tej dyrektywie oraz, w przypadku stosowania takich kryteriów, powinny być one zobowiązane do stosowania niektórych innych przepisów dotyczących w szczególności pułapu wymogów w zakresie minimalnego obrotu, jak również przepisów odnoszących się do stosowania jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia.
- (93) Podmioty zamawiające powinny mieć możliwość wymagania, aby w trakcie realizacji zamówienia stosowane były środki lub systemy zarządzania środowiskowego. Systemy zarządzania środowiskowego, zarówno zarejestrowane, jak i niezarejestrowane na mocy unijnych aktów prawnych, takich jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009⁽²⁾, mogą wykazać, że wykonawca posiada zdolność techniczną do realizacji zamówienia. Opis środków wdrażanych przez wykonawcę w celu zagwarantowania identycznego poziomu ochrony środowiska należy zaakceptować jako stanowiące formę dowodu rozwiązania alternatywne wobec systemów rejestracji zarządzania środowiskowego, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do tego rodzaju systemów rejestracji zarządzania środowiskowego ani możliwości uzyskania go w stosownym terminie.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz.U. L 76 z 23.3.1992, s. 14).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1).

- (94) Pojęcie „kryteriów udzielenia zamówienia” jest kluczowe dla niniejszej dyrektywy, w związku z czym ważne jest, by odnośne przepisy zostały przedstawione w sposób jak najprostszy i najbardziej zrozumiały. Można to uzyskać poprzez zastosowanie jako nadrzędnej koncepcji terminu „oferty najkorzystniejszej ekonomicznie”, gdyż wszystkie zwycięskie oferty powinny być ostatecznie wybierane zgodnie z tym, co poszczególne podmioty zamawiające uznają za rozwiązanie najkorzystniejsze ekonomicznie spośród przedstawionych. Aby uniknąć nieporozumienia w związku z kryterium udzielenia zamówienia aktualnie znanym jako „oferta najkorzystniejsza ekonomicznie” w dyrektywach 2004/17/WE i 2004/18/WE, należy zastosować inną terminologię, aby ująć ten koncept, a mianowicie „najlepsza relacja jakości do ceny”. W związku z tym należy go interpretować zgodnie z orzecznictwem dotyczącym wspomnianych dyrektyw, z wyjątkiem sytuacji, gdy w niniejszej dyrektywie zawarto jednoznacznie odmienne rozwiązanie.
- (95) Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów zapewniających przestrzeganie zasad przejrzystości, niedyskryminacji i równego traktowania, z myślą o zagwarantowaniu obiektywnego porównania relatywnej wartości ofert, aby ustalić - w warunkach efektywnej konkurencji - która z ofert jest najkorzystniejsza ekonomicznie. Należy wyraźnie określić, iż ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie powinno się oceniać na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co zawsze powinno obejmować element cenowy lub kosztowy. Należy również sprecyzować, że taką ocenę oferty najkorzystniejszej ekonomicznie można też przeprowadzić wyłącznie na podstawie ceny i efektywności kosztowej lub wyłącznie na podstawie efektywności kosztowej. Ponadto należy przypomnieć, że podmioty zamawiające mają swobodę ustalania odpowiednich standardów jakości przy użyciu specyfikacji technicznych lub warunków realizacji zamówienia.
- Aby zachęcić do tego, by w zamówieniach publicznych większą uwagę zwracano na jakość, państwa członkowskie powinny mieć prawo – gdy uznają to za stosowne – zabronić stosowania wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu do celów oceny oferty najkorzystniejszej ekonomicznie bądź też ograniczyć stosowanie tych czynników.
- Aby zagwarantować przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień, podmioty zamawiające powinny być zobowiązane do zapewnienia niezbędnej przejrzystości, by umożliwić wszystkim oferentom otrzymywanie wystarczających informacji na temat kryteriów i warunków, które zostaną zastosowane przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu zamówienia. Podmioty zamawiające powinny mieć zatem obowiązek wskazania kryteriów udzielenia zamówienia oraz względnej wagi przypisanej każdemu z nich. Podmioty zamawiające powinny jednak mieć możliwość zastosowania odstępstwa od powyższego obowiązku wskazania wagi kryteriów w należycie uzasadnionych przypadkach – przy czym podmioty te muszą być w stanie podać stosowne przyczyny – gdy wagi tej nie można ustalić z wyprzedzeniem, zwłaszcza z powodu złożonego charakteru zamówienia. W takich przypadkach podmioty zamawiające powinny wskazać kryteria według malejącej hierarchii ważności.
- (96) Art. 11 TFUE stanowi, że wymogi ochrony środowiska muszą być brane pod uwagę przy ustalaniu i realizacji unijnych polityk i działań, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju. Niniejsza dyrektywa precyzuje, w jaki sposób podmioty zamawiające mogą przyczynić się do ochrony środowiska i wspierania zrównoważonego rozwoju, zapewniając jednocześnie możliwość uzyskania przez te podmioty najlepszej jakości za daną cenę dla ich zamówień.
- (97) Oceniając najlepszą relację jakości do ceny, podmioty zamawiające powinny określić ekonomiczne i jakościowe kryteria udzielenia zamówienia związane z przedmiotem zamówienia, na podstawie których ocenią oferty, by określić, która z nich jest z punktu widzenia podmiotu zamawiającego najkorzystniejsza ekonomicznie. Kryteria te powinny zatem umożliwić ocenę porównawczą poziomu wykonania oferowanego w każdej z ofert w kontekście przedmiotu zamówienia określonego w specyfikacji technicznej. W odniesieniu do najlepszej relacji jakości do ceny w niniejszej dyrektywie przedstawiono otwarty wykaz możliwych kryteriów udzielenia zamówienia. Należy zachęcać podmioty zamawiające do wybierania takich kryteriów udzielenia zamówienia, które umożliwią im otrzymanie wysokiej jakości robót budowlanych, dostaw i usług, optymalnie odpowiadających ich potrzebom.
- Wybrane kryteria udzielenia zamówienia nie powinny przyznawać podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru; kryteria te powinny zapewniać możliwość efektywnej i uczciwej konkurencji, a także być uzupełnione wymogami, które pozwalają na skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów.
- Aby zidentyfikować ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, decyzja o udzieleniu zamówienia nie powinna opierać się wyłącznie na kryteriach pozakosztowych. Kryteria jakościowe powinny zatem być uzupełnione kryterium kosztów, którym według uznania podmiotu zamawiającego mogłaby być cena lub podejście oparte na efektywności kosztowej, na przykład rachunek kosztów cyklu życia. Kryteria udzielenia zamówienia nie powinny jednak wpływać na stosowanie przepisów krajowych określających wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalających ceny stałe za niektóre dostawy.
- (98) W przypadku gdy przepisy krajowe określają wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalają ceny stałe za niektóre dostawy, należy wyjaśnić, że wciąż pozostaje możliwe oszacowanie relacji jakości do ceny na podstawie czynników innych niż sama cena lub wynagrodzenie. W zależności od danej usługi lub danego produktu takie czynniki mogłyby np. obejmować warunki dostawy i płatności, aspekty związane z obsługą posprzedażną (np. zakres usług doradczych i usług w dziedzinie wymiany) bądź aspekty środowiskowe lub społeczne (np. czy książki zostały wydrukowane e na papierze z makulatury lub na papierze z drewna pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki drzewnej, koszt przypisany ekologicznym efektom zewnętrznym lub też czy promowano integrację społeczną osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych

w zespole wyznaczonym do wykonania zamówienia). Z uwagi na liczne możliwości oszacowania relacji jakości do ceny na podstawie merytorycznych kryteriów należy unikać korzystania z losowania jako jedyne sposobu udzielania zamówień.

(99) Każdorazowo gdy kwalifikacje zatrudnionego personelu mają wpływ na poziom wykonania zamówienia, podmiotom zamawiającym należy także zezwolić na zastosowanie jako kryterium udzielenia zamówienia organizacji, kwalifikacji i doświadczenia personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, ponieważ może mieć to wpływ na jakość wykonania zamówienia, a co za tym idzie, wartość ekonomiczną oferty. Tak może być na przykład w przypadku zamówień na usługi intelektualne, takie jak usługi doradcze lub usługi architektoniczne. Podmioty zamawiające korzystające z tej możliwości powinny – za pomocą odpowiednich postanowień umownych – zapewnić, aby personel wyznaczony do realizacji zamówienia faktycznie spełniał określone standardy jakości i by zastąpienie tego personelu było możliwe wyłącznie za zgodą podmiotu zamawiającego, który sprawdza, czy personel zastępczy zapewni równoważny poziom jakości.

(100) Niezmiernie ważne jest pełne wykorzystanie potencjału zamówień publicznych, aby osiągnąć cele strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. W tym kontekście należy przypomnieć, że zamówienia publiczne są kluczowe dla wspierania innowacyjności, co ma ogromne znaczenie dla przyszłego wzrostu gospodarczego w Europie. Z racji istotnych różnic pomiędzy poszczególnymi sektorami i rynkami nie byłoby jednak właściwe ustanowienie ogólnych obowiązkowych wymogów w zakresie zamówień środowiskowych, społecznych i innowacyjnych.

Prawodawca unijny określił już obowiązkowe wymogi dotyczące zamówień służące realizacji konkretnych celów w sektorze pojazdów transportu drogowego (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE⁽¹⁾) oraz w sektorze urządzeń biurowych (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008⁽²⁾). Poczyniono także znaczące postępy, jeśli chodzi o określenie wspólnych metodologii dotyczących rachunku kosztów cyklu życia.

(¹) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz.U. L 120 z 15.5.2009, s. 5).

(²) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 1).

Wydaje się w związku z tym zasadne, by kontynuować działania w tym kierunku, pozostawiając ustalanie obowiązkowych celów i założeń przepisom sektorowym, z uwzględnieniem konkretnych polityk i warunków dominujących w danym sektorze, oraz by wspierać opracowywanie i stosowanie europejskich metodologii dotyczących rachunku kosztów cyklu życia jako kolejnej podstawy wykorzystania zamówień publicznych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego.

(101) Uzupełnieniem takich działań sektorowych powinno być dostosowanie dyrektywy 2004/17/WE oraz dyrektywy 2004/18/WE, tak by umocować podmioty zamawiające do realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w ramach ich strategii zakupowych. Należy zatem wyraźnie stwierdzić, że – z wyjątkiem sytuacji, gdy ocena jest przeprowadzana wyłącznie na podstawie ceny – podmioty zamawiające mogą ustalać ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie i ofertę o najniższym koszcie, stosując rachunek kosztów cyklu życia. Pojęcie takiego rachunku obejmuje wszystkie koszty w trakcie cyklu życia robót budowlanych, dostaw lub usług.

Oznacza to koszty wewnętrzne, takie jak koszty badań, które należy przeprowadzić, koszty rozwoju, produkcji, transportu, użytkowania, konserwacji i utylizacji na końcu cyklu życia, lecz może także obejmować koszty przypisane ekologicznym efektom zewnętrznym, takim jak zanieczyszczenia spowodowane wydobywaniem surowców wykorzystywanych w produkcji lub spowodowane przez sam produkt lub jego wytworzenie, o ile czynniki te można wyliczyć i monitorować. Stosowane przez podmioty zamawiające metody szacowania kosztów przypisanych ekologicznym efektom zewnętrznym powinny być opracowane z wyprzedzeniem w sposób obiektywny i niedyskryminujący oraz być dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron. Metody takie można opracowywać na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, ale – by uniknąć zakłóceń konkurencji przez specjalnie dostosowane metody – powinny one zachować charakter ogólny w tym sensie, że nie powinny być opracowywane specjalnie dla konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Na szczeblu unijnym powinny zostać opracowane wspólne metodologie kalkulacji kosztów cyklu życia dla konkretnych kategorii dostaw lub usług. W przypadku gdy takie wspólne metodologie zostaną opracowywane, ich zastosowanie powinno być obowiązkowe.

Ponadto należy przeanalizować wykonalność ustanowienia wspólnej metodologii w zakresie rachunku społecznych kosztów cyklu życia, z uwzględnieniem istniejących metodologii, takich jak wytyczne dotyczące społecznej oceny cyklu życia produktów („Guidelines for Social Life Cycle Assessment of Products”) przyjęte w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska.

(102) Ponadto, by lepiej uwzględnić kwestie społeczne i środowiskowe w postępowaniach o udzielenie zamówień, podmioty zamawiające powinny mieć możliwość stosowania kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane na podstawie zamówienia publicznego, we wszystkich aspektach i na każdym etapie cyklu życia tych robót, dostaw lub usług, począwszy od wydobycia surowców na dany produkt aż po etap jego utylizacji, łącznie z czynnikami związanymi z konkretnym procesem produkcyjnym, dostarczeniem lub obrotem i jego warunkami w odniesieniu do tych robót budowlanych, dostaw lub usług bądź też z konkretnym procesem na późniejszym etapie ich cyklu życia, nawet jeśli te czynniki nie są ich istotnym elementem. Kryteria i warunki odnoszące się do takich procesów produkcji lub dostarczenia mogą na przykład zakładać, że przy produkcji zakupionych produktów nie stosowano toksycznych chemikaliów lub że zakupione usługi świadczone są z wykorzystaniem energooszczędnych urządzeń.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje to także kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia związane z dostarczaniem lub wykorzystywaniem produktów sprawliwego handlu w trakcie wykonywania zamówienia, które ma zostać udzielone. Warunki realizacji zamówienia dotyczące kwestii środowiskowych mogą obejmować np. dostarczenie, opakowanie i utylizację produktów, a w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i na usługi – minimalizację odpadów lub efektywne gospodarowanie zasobami.

Warunek związku z przedmiotem zamówienia wyklucza jednak kryteria i warunki dotyczące ogólnej polityki firmy, których nie można uznać za czynnik charakteryzujący konkretny proces produkcji lub dostarczania zakupionych robót budowlanych, dostaw lub usług. Podmioty zamawiające nie powinny mieć zatem możliwości wymagania od oferentów, by prowadzili określoną politykę społecznej lub środowiskowej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

(103) Niezbędne jest, by kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia dotyczące społecznych aspektów procesu produkcji miały związek z robotami budowlanymi, dostawami lub usługami, które mają być zrealizowane na podstawie zamówienia. Oprócz tego powinny one być stosowane zgodnie z dyrektywą 96/71/WE, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, i nie powinny być wybierane ani stosowane w sposób pośrednio lub bezpośrednio dyskryminujący wykonawców z innych państw członkowskich lub z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub umów o wolnym handlu, których stroną jest Unia. Zatem wymogi dotyczące podstawowych warunków pracy regulowanych dyrektywą 96/71/WE, takich jak minimalna stawka wynagrodzenia, powinny pozostać na poziomie ustalonym na mocy

przepisów krajowych lub układów zbiorowych stosowanych zgodnie z prawem unijnym w kontekście tej dyrektywy.

Warunki realizacji zamówienia mogą także mieć na celu sprzyjanie promowaniu równouprawnienia płci w pracy, większemu uczestnictwu kobiet w rynku pracy oraz godzeniu życia zawodowego i prywatnego, a także ochronie środowiska lub dobrostanowi zwierząt, przestrzeganie co do istoty podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) i zatrudnianie większej liczby osób defaworyzowanych niż przewidują to przepisy krajowe.

(104) Środki, które mają na celu ochronę zdrowia personelu biorącego udział w procesie produkcji, wspieranie integracji społecznej osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych w zespole wyznaczonym do wykonania zamówienia lub przeprowadzenie szkoleń z umiejętności potrzebnych przy danym zamówieniu, także mogą stanowić przedmiot kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia, o ile dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają zostać zrealizowane na podstawie danego zamówienia. Na przykład takie kryteria lub warunki mogą odnosić się m.in. do zatrudniania osób długo poszukujących pracy, czy wdrożenia działań szkoleniowych dla bezrobotnych lub ludzi młodych w trakcie wykonania zamówienia, które ma zostać udzielone. W specyfikacjach technicznych podmioty zamawiające mogą umieścić takie wymogi społeczne, które bezpośrednio charakteryzują dany produkt lub daną usługę – są to np. dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników.

(105) Nie należy udzielać zamówień publicznych wykonawcom, którzy byli członkami organizacji przestępczej lub których uznano winnymi korupcji, nadużycia ze szkodą dla interesów finansowych Unii, przestępstw terrorystycznych, prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Obowiązkowe wykluczenie na szczeblu unijnym powinno również obejmować wykonawców uchylających się od płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne. Państwa członkowskie powinny jednak mieć możliwość przewidzenia odstępstwa od tych obowiązkowych wykluczeń w sytuacjach wyjątkowych, gdy nadrzędne wymogi w interesie ogólnym sprawiają, że udzielenie zamówienia jest niezbędne. Może to obejmować przypadki, gdy na przykład pilnie potrzebne szczepionki lub sprzęt ratowniczy mogą być zakupione wyłącznie od wykonawcy, do którego miałyby zastosowanie jedna z obowiązkowych podstaw wykluczenia. Biorąc pod uwagę fakt, że podmioty zamawiające, które nie są instytucjami zamawiającymi, mogą nie mieć dostępu do niepodważalnego dowodu w tej sprawie, wybór co do zastosowania kryteriów wykluczenia wymienionych w dyrektywie 2014/24/UE należy pozostawić takim podmiotom zamawiającym. Obowiązek stosowania art. 57 ust. 1 i 2 dyrektywy 2014/24/UE powinien zostać zatem ograniczony do podmiotów zamawiających, które są instytucjami zamawiającymi.

(106) Ponadto podmioty zamawiające powinny mieć możliwość wykluczenia wykonawców, którzy okazali się nierzetelni, na przykład z powodu naruszeń obowiązków środowiskowych lub społecznych, w tym przepisów dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych, lub którzy dopuścili się innych form poważnych wykroczeń zawodowych, takich jak naruszenie reguł konkurencji lub praw własności intelektualnej. Należy sprecyzować, że poważne wykroczenie zawodowe może podać w wątpliwość uczciwość wykonawcy, a tym samym sprawić, że nie będzie on odpowiedni, by uzyskać zamówienie publiczne, niezależnie od tego, czy dany wykonawca posiadałby poza tym techniczną i ekonomiczną zdolność do realizacji zamówienia.

Mając na uwadze fakt, że podmiot zamawiający będzie odpowiadać za skutki swojej ewentualnej błędnej decyzji, podmioty zamawiające powinny również zachować możliwość uznania, że doszło do poważnego wykroczenia zawodowego, gdy – przed wydaniem ostatecznej i wiążącej decyzji o istnieniu obowiązkowych podstaw wykluczenia – mogą one w dowolny stosowny sposób wykazać, że dany wykonawca naruszył swoje obowiązki, w tym obowiązki dotyczące płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, chyba że przepisy krajowe stanowią inaczej. Podmioty te powinny także mieć możliwość wykluczenia kandydatów lub oferentów, którzy przy wykonywaniu wcześniejszych zamówień publicznych lub zamówień zleczanych przez inne podmioty zamawiające wykazali poważne braki w odniesieniu do spełnienia istotnych wymogów; było to np. niedostarczenie produktu lub niewykonanie usługi, znaczące wady dostarczonego produktu lub świadczonej usługi, co uczyniło je niezdatnymi do użytku zgodnie z przeznaczeniem, lub niewłaściwe zachowanie poddające w poważną wątpliwość wiarygodność wykonawcy. Przepisy krajowe powinny przewidywać maksymalny czas trwania takich wykluczeń.

Stosując fakultatywne podstawy wykluczenia, podmioty zamawiające powinny zwracać szczególną uwagę na zasadę proporcjonalności. Drobne nieprawidłowości powinny jedynie w wyjątkowych okolicznościach prowadzić do wykluczenia wykonawcy. Powtarzające się przypadki drobnych nieprawidłowości mogą jednak wzbudzić wątpliwości co do wiarygodności wykonawcy, co może uzasadniać jego wykluczenie.

(107) W przypadku gdy podmioty zamawiające są zobowiązane do stosowania takich kryteriów wykluczenia lub decydują się na ich stosowanie, powinny one stosować przepisy dyrektywy 2014/24/UE dotyczące możliwości przyjęcia przez wykonawców środków dostosowawczych mających na celu naprawę skutków wszelkich przestępstw lub naruszeń oraz skuteczne zapobieganie dalszym przypadkom niewłaściwego zachowania.

(108) Oferty, które wydają się rażąco tanie w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, mogą opierać się na błędnych pod względem technicznym, ekonomicznym lub prawnym założeniach lub praktykach. W przypadku gdy oferent nie jest w stanie przedstawić wystarczającego wyjaśnienia, podmiotowi zamawiającemu powinno przysługiwać prawo do odrzucenia oferty. Oferta powinna być obowiązkowo odrzucana w przypadkach, gdy podmiot zamawiający stwierdzi, że proponowana rażąco niska cena lub także koszty są wynikiem niezgodności z obowiązującym prawem unijnym lub zgodnym z nim prawem krajowym w dziedzinach prawa socjalnego, prawa pracy lub prawa ochrony środowiska, bądź z przepisami międzynarodowego prawa pracy.

(109) Warunki realizacji zamówienia służą określeniu konkretnych wymogów dotyczących realizacji danego zamówienia. W przeciwieństwie do kryteriów udzielenia zamówienia, które stanowią podstawę oceny porównawczej jakości ofert, warunki realizacji zamówienia stanowią stałe, obiektywne wymogi niemające wpływu na ocenę ofert. Warunki realizacji zamówienia powinny być zgodne z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że nie są one, bezpośrednio ani pośrednio, dyskryminujące i są powiązane z przedmiotem zamówienia, co obejmuje wszystkie czynniki związane z konkretnym procesem produkcji, dostarczaniem lub wprowadzaniem na rynek. Obejmuje to warunki dotyczące procesu realizacji zamówienia, wyklucza jednakże wymogi odnoszące się do ogólnej polityki firmy.

(110) Istotne jest, by właściwe organy krajowe, takie jak np. agencje inspekcji pracy lub agencje ds. ochrony środowiska, za pomocą stosownych działań leżących w zakresie ich obowiązków i kompetencji, zapewniły, by podwykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w postanowieniach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że postanowienia te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii.

Konieczne jest także zapewnienie pewnej przejrzystości w łańcuchu podwykonawców, ponieważ zapewnia to podmiotom zamawiającym informacje na temat tego, kto jest obecny na placach budowy, na których wykonywane są na ich rzecz roboty budowlane, lub na temat tego, które przedsiębiorstwa świadczą usługi w lub na budynkach, obiektach infrastruktury lub obszarach, takich jak ratusze, szkoły komunalne, obiekty sportowe, porty czy autostrady, za które podmioty zamawiające są odpowiedzialne lub nad którymi sprawują bezpośredni nadzór. Należy sprecyzować, że obowiązek dostarczenia

wymaganych informacji będzie w każdym razie spoczywał na głównym wykonawcy, czy to na podstawie konkretnych klauzul, które każdy podmiot zamawiający musiałby umieścić we wszystkich postępowaniach o udzielenie zamówienia, czy to na podstawie obowiązków, które państwa członkowskie nałożyłyby na głównych wykonawców w drodze mających powszechnie zastosowanie przepisów.

Należy także sprecyzować, że warunki dotyczące egzekwowania przestrzegania mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że przepisy te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii, powinny być stosowane każdorazowo, gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm odpowiedzialności solidarnej między podwykonawcami a głównym wykonawcą. Ponadto należy wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia dalej idących środków, np. rozszerzyć obowiązki związane z przejrzystością, umożliwiając bezpośrednie płatności na rzecz podwykonawców, bądź umożliwić instytucjom zamawiającym sprawdzenie, czy podwykonawcy nie znajdują się w jednej z sytuacji uzasadniających wykluczenie wykonawców, lub nałożyć na instytucje zamawiające wymóg sprawdzenia tego. W przypadku zastosowania takich środków wobec podwykonawców należy zapewnić spójność z przepisami mającymi zastosowanie do głównych wykonawców, tak by pojawienie się obowiązkowej podstawy wykluczenia pociągało za sobą obowiązek głównego wykonawcy zastąpienia danego podwykonawcy. Gdy stosowna weryfikacja wykaże obecność nieobowiązkowych podstaw wykluczenia, należy doprecyzować, że instytucje zamawiające powinny mieć możliwość zażądania zastąpienia. Należy jednak również wyraźnie stwierdzić, że instytucje zamawiające mogą być zobligowane do zażądania zastąpienia danego podwykonawcy, w przypadkach gdy obowiązkowe byłoby wykluczenie głównego wykonawcy.

Należy także wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie zachowują swobodę wprowadzenia na mocy prawa krajowego bardziej rygorystycznych przepisów dotyczących odpowiedzialności lub podjęcia dalej idących środków w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

- (111) Mając na uwadze aktualne dyskusje dotyczące horyzontalnych przepisów regulujących stosunki z państwami trzecimi w kontekście zamówień publicznych, właściwe jest tymczasowe utrzymanie status quo systemu, który ma zastosowanie do sektora użyteczności publicznej na mocy art. 58 i 59 dyrektywy 2004/17/WE. W związku

z tym przepisy te powinny pozostać bez zmian, również przepis dotyczący przyjmowania aktów wykonawczych, w przypadku gdy przedsiębiorstwa unijne mają trudności w dostępie do rynków państw trzecich. W takich okolicznościach te akty wykonawcze powinny nadal być przyjmowane przez Radę.

- (112) Należy przypomnieć, że rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 ⁽¹⁾ ma zastosowanie do obliczania terminów przewidzianych w niniejszej dyrektywie.
- (113) Niezbędne jest doprecyzowanie warunków, w jakich modyfikacje zamówienia w trakcie jego wykonania wymagają przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia, z uwzględnieniem stosownego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia wymagane jest w przypadku istotnych zmian w pierwotnym zamówieniu, w szczególności w odniesieniu do zakresu i treści wzajemnych praw i obowiązków stron, w tym podziału praw własności intelektualnej. Zmiany te wskazują na zamiar stron dotyczący renegocjacji istotnych warunków tego zamówienia. Ma to miejsce szczególnie w sytuacji, gdy zmienione warunki miałyby wpływ na wynik postępowania, gdyby zostały uwzględnione w pierwotnym postępowaniu.

Modyfikacje w zamówieniu, skutkujące nieznaczną zmianą wartości zamówienia do określonej wartości, powinny być możliwe zawsze bez konieczności przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia. W tym celu i aby zapewnić pewność prawa, niniejsza dyrektywa powinna przewidywać progi minimalne, poniżej których nowe postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest konieczne. Modyfikacje w zamówieniu powyżej tych progów powinny być możliwe bez konieczności przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia w zakresie, w jakim są one zgodne z odpowiednimi warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie.

- (114) Podmioty zamawiające mogą stanąć w obliczu sytuacji, gdy dodatkowe roboty budowlane, dostawy lub usługi okażą się konieczne; w takich przypadkach modyfikacja w pierwotnym zamówieniu bez nowego postępowania o udzielenie zamówienia może być uzasadniona, w szczególności gdy dodatkowe dostawy mają na celu częściową wymianę albo zwiększenie bieżących usług, dostaw lub rozbudowę istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby podmiot zamawiający do nabywania materiałów, robót budowlanych lub usług o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

(115) Podmioty zamawiające mogą napotkać okoliczności zewnętrzne, których nie mogły przewidzieć w momencie udzielania zamówienia, w szczególności gdy zamówienie jest wykonywane przez dłuższy czas. W takim przypadku niezbędny jest pewien stopień elastyczności w celu dostosowania zamówienia do tych okoliczności bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia. Pojęcie niemożliwych do przewidzenia okoliczności odnosi się do okoliczności, których nie można było przewidzieć pomimo odpowiednio starannego przygotowania pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia przez podmiot zamawiający, z uwzględnieniem dostępnych mu środków, charakteru i cech tego konkretnego projektu, dobrych praktyk w danej dziedzinie oraz konieczności zagwarantowania odpowiedniej relacji pomiędzy zasobami wykorzystanymi na przygotowanie postępowania a jego przewidywalną wartością.

Nie może to jednak mieć zastosowania w sytuacjach, w których modyfikacja powoduje zmianę charakteru całego zamówienia, na przykład przez zastąpienie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług innym przedmiotem zamówienia lub przez całkowitą zmianę rodzaju zamówienia, ponieważ w takiej sytuacji można zakładać hipotetyczny wpływ na wynik.

(116) Zgodnie z zasadami równego traktowania i przejrzystości zwycięski oferent nie powinien – np. w przypadku rozwiązania umowy z powodu niedociągnięć w realizacji – zostać zastąpiony innym wykonawcą bez ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej. Zwycięski oferent wykonujący zamówienie powinien jednak mieć możliwość, w szczególności w przypadku gdy zamówienie zostało udzielone więcej niż jednemu przedsiębiorstwu, dokonania w trakcie wykonywania zamówienia pewnych zmian strukturalnych, takich jak reorganizacja wewnętrzna, przejęcie lub nabycie innego przedsiębiorstwa, połączenie z innym przedsiębiorstwem czy też postępowanie upadłościowe. Tego rodzaju zmiany strukturalne nie powinny automatycznie wiązać się z wymogiem przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia dla wszystkich zamówień realizowanych przez tego oferenta.

(117) Podmioty zamawiające powinny mieć możliwość, w odniesieniu do poszczególnych zamówień, przewidzenia modyfikacji w drodze klauzul przeglądowych lub klauzul dotyczących opcji, jednak klauzule takie nie powinny dawać im nieograniczonej swobody decyzyjnej. W niniejszej dyrektywie należy zatem określić, do jakiego stopnia pierwotna umowa może przewidywać wprowadzanie modyfikacji. Następnie należy doprecyzować, że wystarczająco jasno sformułowane klauzule przeglądowe

lub klauzule dotyczące opcji mogą np. przewidywać indeksację cen lub zapewniać, by – przykładowo – urządzenia komunikacyjne dostarczane w trakcie danego okresu były w dalszym ciągu odpowiednie, również w przypadku zmiany protokołów komunikacyjnych lub innych zmian technologicznych. Na podstawie wystarczająco jasnych klauzul powinno być również możliwe wprowadzenie zapisów przewidujących dostosowania zamówienia konieczne z uwagi na trudności techniczne, które pojawiły się w trakcie użytkowania lub utrzymania. Należy także przypomnieć, że zamówienia mogłyby np. obejmować zarówno zwykłe utrzymanie, jak i przewidywać wyjątkowe działania w zakresie utrzymania, które mogą stać się konieczne w celu zapewnienia ciągłości usługi publicznej.

(118) Podmioty zamawiające napotykają czasem okoliczności, które wymagają wcześniejszego rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w celu przestrzeżenia obowiązków wynikających z unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić podmiotom zamawiającym możliwość – na warunkach określonych przez prawo krajowe – rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w okresie jej obowiązywania, jeśli wymaga tego prawo unijne.

(119) Konkluzje dokumentu roboczego personelu Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. zatytułowanego „Ocena wpływu i efektywności prawodawstwa UE w zakresie zamówień publicznych” sugerowały, że należy dokonać przeglądu wyłączenia niektórych usług z pełnego zakresu stosowania dyrektywy 2004/17/WE. W rezultacie szereg usług powinien zostać objęty pełnym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.

(120) Niektóre kategorie usług, a mianowicie tzw. usługi na rzecz osób, takie jak niektóre usługi społeczne, zdrowotne i edukacyjne, mają ze względu na swój charakter nadal ograniczony wymiar transgraniczny. Usługi te świadczono są w określonym kontekście, mocno zróżnicowanym w zależności od państwa członkowskiego z uwagi na różne tradycje kulturowe. Należy zatem ustanowić szczególny system udzielania zamówień na takie usługi, o wyższym progu niż próg mający zastosowanie do innych usług.

W konkretnym kontekście udzielania zamówień w tych sektorach usługi na rzecz osób o wartości poniżej tego progu nie są zwykle przedmiotem zainteresowania usługodawców z innych państw członkowskich, chyba że istnieją konkretne przesłanki wskazujące inaczej, takie jak unijne finansowanie projektów transgranicznych.

Zamówienia na usługi na rzecz osób powyżej tego progu powinny być przejrzyste w całej Unii. Ze względu na znaczenie kontekstu kulturowego oraz wrażliwy charakter tych usług, państwa członkowskie powinny dysponować szeroką swobodą w zakresie organizacji wyboru usługodawców w sposób uznany przez siebie za najbardziej odpowiedni. Przepisy niniejszej dyrektywy uwzględniają ten imperatyw, nakładając jedynie obowiązek przestrzegania podstawowych zasad przejrzystości i równego traktowania oraz gwarantując, że podmioty zamawiające są w stanie zastosować określone kryteria jakości przy wyborze usługodawców, takie jak kryteria określone w dobrowolnych europejskich ramach odniesienia na rzecz zapewniania jakości usług społecznych, opublikowanych przez Komitet Ochrony Socjalnej. Określając procedury, które mają być stosowane na potrzeby udzielania zamówień na usługi na rzecz osób, państwa członkowskie powinny uwzględnić art. 14 TFUE oraz Protokół nr 26. Państwa członkowskie powinny również przy tym realizować cele dotyczące upraszczania i zmniejszania obciążenia administracyjnego dla podmiotów zamawiających i wykonawców; należy wyjaśnić, że działanie w tym kierunku może również pociągać za sobą korzystanie z przepisów mających zastosowanie do zamówień na usługi nieobjętych przedmiotowym systemem szczególnym.

Państwa członkowskie lub podmioty zamawiające zachowują swobodę samodzielnego świadczenia tych usług lub zorganizowania usług społecznych w sposób niewymagający zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, na przykład poprzez zwykle finansowanie takich usług lub poprzez udzielanie licencji lub zezwoleń wszystkim wykonawcom spełniającym warunki określone wcześniej przez podmiot zamawiający, bez jakichkolwiek ograniczeń ani kwot, o ile system taki gwarantuje wystarczające upublicznienie i jest zgodny z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.

- (121) Podobnie, usługi hotelowe i restauracyjne zazwyczaj świadczone są wyłącznie przez podmioty znajdujące się w konkretnym miejscu świadczenia tych usług, mają zatem również ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu równego 1 000 000 EUR. Duże zamówienia na usługi hotelowe i restauracyjne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak biura podróży i inni pośrednicy, również w ujęciu transgranicznym.
- (122) Podobnie, niektóre usługi prawne odnoszą się tylko do kwestii dotyczących wyłącznie prawa krajowego, w związku z czym są zazwyczaj oferowane tylko przez podmioty z siedzibą w danym państwie członkowskim, a co za tym idzie także mają ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu równego 1 000 000 EUR. Duże zamówienia na usługi prawne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak międzynarodowe firmy prawnicze, również w ujęciu

transgranicznym, w szczególności gdy zamówienia te dotyczą kwestii prawnych wynikających z prawa unijnego lub innego prawa międzynarodowego albo kwestii prawnych, których tło stanowi prawo unijne lub inne prawo międzynarodowe, albo też kwestii prawnych dotyczących więcej niż jednego kraju.

- (123) Doświadczenie pokazuje, że szereg innych usług, takich jak usługi ratownictwa, usługi pożarnicze i usługi więzienne, zwykle stanowi przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero od momentu, gdy usługi te nabiorą wystarczającej masy krytycznej dzięki swojej relatywnie wysokiej wartości. O ile usługi te nie są wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy, powinny one być objęte łagodniejszym reżimem. W zakresie, w jakim świadczenie tych usług faktycznie odbywa się na podstawie zamówień, inne kategorie usług, takie jak usługi detektywistyczne i usługi ochroniarskie, zwykle stanowiłyby one prawdopodobnie przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero od progu 1 000 000 EUR, w związku z czym powinny podlegać tylko w takim przypadku łagodniejszemu reżimowi.
- (124) Aby zapewnić ciągłość usług publicznych, niniejsza dyrektywa powinna dopuszczać możliwość rezerwowania udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia na określone usługi w dziedzinie usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych dla organizacji opartych na udziale pracowników lub aktywnym udziale pracowników w zarządzaniu; powinna także zezwalać istniejącym organizacjom, takim jak spółdzielnie, na udział w świadczeniu tych usług na rzecz użytkowników końcowych. Zakres niniejszego przepisu ogranicza się wyłącznie do określonych usług zdrowotnych i społecznych oraz usług powiązanych, określonych usług edukacyjnych i szkoleniowych, usług związanych z bibliotekami, archiwami, muzeami i innych usług kulturalnych, usług sportowych oraz usług na rzecz prywatnych gospodarstw domowych; przepis ten nie ma również obejmować żadnych wyłączeń przewidzianych ponadto w niniejszej dyrektywie. Takie usługi powinny podlegać jedynie łagodniejszemu reżimowi.
- (125) Należy określić te usługi poprzez odniesienie do konkretnych pozycji „Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)” w wersji przyjętej rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾; jest to hierarchicznie zorganizowana nomenklatura, podzielona na działy, grupy, klasy, kategorie i subkategorie. Aby uniknąć braku pewności prawa, należy doprecyzować, że odniesienie do konkretnego działu nie oznacza bezwarunkowo odniesienia do poddziałów tego działu. Taki kompleksowy zakres powinien być natomiast wyraźnie określony w drodze wyszczególnienia wszystkich odnośnych pozycji, w stosownych przypadkach w postaci zakresu kodów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz.U. L 340 z 16.12.2002, s. 1).

- (126) Konkursy są tradycyjnie najczęściej wykorzystywane w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych. Należy jednak przypomnieć, że te elastyczne instrumenty mogą być także wykorzystywane do innych celów i że można określić, iż późniejsze zamówienia na usługi zostałyby udzielone zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców konkursu w drodze procedury negocjacyjnej bez publikacji.
- (127) Ocena wykazała, że nadal istnieje znacząca możliwość poprawy w stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych. Z myślą o efektywniejszym i bardziej konsekwentnym stosowaniu tych przepisów niezbędne jest uzyskanie dobrego ogólnego oglądu ewentualnych problemów strukturalnych i generalnych wzorców w krajowych politykach w zakresie zamówień, by rozwiązać potencjalne problemy w bardziej ukierunkowany sposób. Ogląd ten należy uzyskać dzięki odpowiedniemu monitorowaniu, którego wyniki powinny być regularnie publikowane, by umożliwić wnikliwą debatę na temat ewentualnych ulepszeń przepisów i praktyk w zakresie zamówień. Uzyskanie takiego dobrego oglądu mogłoby również pozwolić na lepsze zrozumienie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych w kontekście realizowania projektów współfinansowanych przez Unię. Państwa członkowskie powinny nadal swobodnie decydować o tym, kto i w jaki sposób będzie taki monitoring prowadził w praktyce; powinny przy tym zachować także swobodę decydowania o tym, czy monitoring ten powinien opierać się na kontroli *ex post* z wykorzystaniem próbek czy też na systematycznej kontroli *ex ante* odnoszącej się do postępowań o udzielanie zamówień publicznych objętych niniejszą dyrektywą. Powinna istnieć możliwość zwrócenia uwagi odpowiednich podmiotów na potencjalne problemy; nie powinno to koniecznie oznaczać wymogu, by podmioty prowadzące monitoring mogły występować przed sądami i trybunałami.

Efektywność zamówień publicznych można by również znacznie zwiększyć dzięki lepszym wskazówkom, informacjom i wsparciu udzielanym podmiotom zamawiającym oraz wykonawcom; takie wskazówki, informacje i wsparcie pomogą pogłębić wiedzę, zwiększą pewność prawa i przyczynią się do profesjonalizacji praktyk z zakresu zamówień. Takie wskazówki powinny być udostępniane podmiotom zamawiającym i wykonawcom zawsze, gdy wydaje się to konieczne, by poprawić prawidłowe stosowanie przepisów. Wskazówki te mogłyby obejmować wszystkie kwestie odnoszące się do zamówień publicznych, takie jak planowanie nabywania, procedury, wybór technik i instrumentów oraz dobre praktyki prowadzenia postępowań. Jeżeli chodzi o kwestie prawne, wskazówki nie powinny koniecznie oznaczać całościowej analizy prawnej danych zagadnień; mogłyby one ograniczać się do ogólnego wskazania elementów, które należy wziąć pod uwagę przy dalszej, szczegółowej analizie odnośnych kwestii, na przykład poprzez wskazanie orzecznictwa, które może być w danym przypadku

stosowne, lub notatek ze wskazówkami lub innych źródeł, w których dokonano analizy danej kwestii.

- (128) Dyrektywa 92/13/EWG przewiduje określone procedury odwoławcze, które mają być dostępne co najmniej dla każdej osoby, która jest lub była zainteresowana uzyskaniem konkretnego zamówienia, a która ucierpiała lub może ucieść wskutek domniemanego naruszenia unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów krajowych przenoszących to prawo. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na te procedury odwoławcze. Jednak obywatele, zainteresowane podmioty, bez względu na to, czy są zorganizowane, oraz inne osoby lub organy niemające dostępu do procedur odwoławczych na mocy dyrektywy 92/13/EWG pomimo to mają, jako podatnicy, uzasadniony interes w tym, by procedury zamówień publicznych były należyte. Powinni zatem mieć możliwość – w sposób inny niż poprzez system odwoławczy na mocy dyrektywy 92/13/EWG i bez konieczności występowania przed sądem lub trybunałem – zgłaszania ewentualnych naruszeń niniejszej dyrektywy do właściwego organu lub struktury. Aby nie powiełać istniejących organów ani struktur, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przewidzenia odwołania się do ogólnych organów lub struktur monitorujących, sektorowych organów nadzoru, miejskich organów nadzoru, organów ds. konkurencji, rzecznika praw obywatelskich lub krajowych organów audytowych.
- (129) Aby w pełni wykorzystać potencjał zamówień publicznych w realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zamówienia środowiskowe, społeczne i innowacyjne także będą musiały odegrać swoją rolę. Zatem ważne jest, by uzyskać ogląd wydarzeń w dziedzinie zamówień strategicznych, aby mieć aktualne informacje na temat generalnych tendencji w tym zakresie na poziomie ogólnym. Wszelkie uprzednio opracowane stosowne sprawozdania także mogą być w tym kontekście wykorzystywane.
- (130) Mając na uwadze potencjał MŚP w kontekście tworzenia miejsc pracy, a także wzrostu gospodarczego i innowacji, ważne jest, by zachęcać MŚP do udziału w zamówieniach publicznych - zarówno przez odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy, jak i przez inicjatywy na szczeblu krajowym. Nowe przepisy niniejszej dyrektywy powinny przyczynić się do poprawy wskaźnika skuteczności, rozumianego jako udział MŚP w całkowitej wartości udzielonych zamówień. Nie należy nakładać obowiązkowych wskaźników skuteczności, jednak krajowe inicjatywy na rzecz zwiększenia udziału MŚP powinny być uważnie monitorowane, zważywszy na znaczenie tej kwestii.

- (131) Szereg procedur i metod pracy już opracowano w związku z komunikatami Komisji i kontaktami z państwami członkowskimi – są to m.in. komunikaty i kontakty dotyczące procedur przewidzianych na mocy art. 258 i 260 TFUE, systemu rozwiązywania problemów rynku wewnętrznego (SOLVIT) i systemu EU Pilot, których niniejsza dyrektywa nie zmienia. Należy jednak dodatkowo wyznaczyć jeden punkt kontaktowy w każdym państwie członkowskim do celów współpracy z Komisją, który to punkt działałby jako wyłączny punkt obsługi w odniesieniu do spraw dotyczących zamówień publicznych w danym państwie członkowskim. Funkcję tę mogą sprawować osoby lub struktury będące już w regularnym kontakcie z Komisją w sprawach dotyczących zamówień publicznych – mogą to być krajowe punkty kontaktowe, członkowie Komitetu Doradczego ds. Zamówień Publicznych, członkowie sieci zamówień publicznych lub krajowe instancje koordynacyjne.
- (132) Możliwość przesłania i przejrzystość procesu podejmowania decyzji w postępowaniach o udzielenie zamówienia są niezbędne do zapewnienia prawidłowości tych postępowań, w tym skutecznego zwalczania korupcji i oszustw. Instytucje zamawiające powinny zatem przechowywać kopie zawartych umów o wysokiej wartości, by móc udostępnić te dokumenty zainteresowanym stronom zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o dostępie do dokumentów. Ponadto istotne elementy i decyzje w ramach poszczególnych postępowań o udzielenie zamówienia powinny być udokumentowane przez podmioty zamawiające w sprawozdaniu na temat zamówienia. Aby unikać obciążeń administracyjnych tam, gdzie to możliwe, należy zezwolić na to, by stosowne sprawozdanie na temat zamówienia zawierało odniesienia do informacji zawartych już w odnośnym ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia. Zarządzane przez Komisję elektroniczne systemy publikowania tych ogłoszeń także powinny zostać udoskonalone z myślą o ułatwieniu wprowadzania danych; jednocześnie należy ułatwić dostęp do sprawozdań ogólnych i wymianę danych między systemami.
- (133) W interesie uproszczenia procedur administracyjnych oraz w celu zmniejszenia obciążeń dla państw członkowskich Komisja powinna okresowo sprawdzać, czy jakość i kompletność informacji zawartych w ogłoszeniach publikowanych w związku z postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych są wystarczające, by umożliwić Komisji zdobycie informacji statystycznych, które w innym przypadku musiałyby przekazywać państwa członkowskie.
- (134) Skuteczna współpraca administracyjna jest konieczna do wymiany informacji potrzebnych do prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia w sytuacjach transgranicznych, zwłaszcza w odniesieniu do weryfikacji podstaw wykluczenia i kryteriów kwalifikacji oraz stosowania norm jakościowych i środowiskowych. System wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 ⁽¹⁾ mógłby stanowić przydatny elektroniczny sposób ułatwiania i pogłębiania współpracy administracyjnej, zarządzając wymianą informacji na podstawie prostych i ujednoczonych procedur przewyższających bariery językowe. Należy zatem jak najszybciej uruchomić projekt pilotażowy, by przetestować zasadność rozszerzenia systemu IMI na wymianę informacji na mocy niniejszej dyrektywy.
- (135) W celu dostosowania się do szybkich zmian technicznych, gospodarczych i regulacyjnych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do pewnych elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy. Ze względu na konieczność przestrzegania umów międzynarodowych Komisji powinno przysługiwać uprawnienie do zmiany procedur technicznych dotyczących metod wyliczania progów, jak również do okresowej korekty samych progów; odniesienia do nomenklatury CPV mogą podlegać zmianom regulacyjnym na szczeblu Unii i należy uwzględnić te zmiany w treści niniejszej dyrektywy; techniczne szczegóły i właściwości urządzeń do elektronicznego odbioru należy aktualizować zgodnie z postępem technologicznym; konieczne jest również powierzenie Komisji uprawnienia do nakładania wymogu stosowania pewnych standardów technicznych w zakresie komunikacji elektronicznej w celu zagwarantowania interoperacyjności formatów technicznych, standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów w postępowaniach o udzielenie zamówień prowadzonych z użyciem elektronicznych środków komunikacji, z uwzględnieniem postępu technologicznego; Komisja powinna również posiadać uprawnienia do dostosowywania wykazu unijnych aktów ustawodawczych ustanawiających wspólne metody kalkulacji kosztów cyklu życia; wykaz międzynarodowych konwencji w dziedzinie prawa socjalnego i prawa ochrony środowiska oraz wykaz unijnego prawodawstwa, którego wdrożenie stanowi podstawę, aby domniemywać, że dostęp do danego rynku jest swobodny, a także załącznik II ustanawiający wykaz aktów prawnych, jakie uwzględnia się przy ocenie istnienia praw specjalnych lub wyłącznych, należy w trybie pilnym dostosować w celu uwzględnienia środków przyjętych na zasadzie sektorowej. Aby zaspokoić te potrzeby, Komisja powinna zostać uprawniona do aktualizowania tych wykazów. Szczególnie ważne jest, aby Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje podczas swych prac przygotowawczych, również z ekspertami. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylające decyzję Komisji 2008/49/WE („rozporządzenie w sprawie IMI”) (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 1).

(136) W odniesieniu do stosowania niniejszej dyrektywy Komisja powinna konsultować się ze stosownymi grupami ekspertów w dziedzinie elektronicznych zamówień publicznych, zapewniając wyważony skład głównych grup zainteresowanych stron.

(137) Aby zapewnić jednolite warunki wykonywania niniejszej dyrektywy, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie określenia procedury przesyłania i publikacji danych, o których mowa w załączniku IX, oraz procedur sporządzania i przekazywania ogłoszeń, a także opracowania standardowych formularzy do publikacji ogłoszeń. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.

(138) W przypadku przyjmowania aktów wykonawczych dotyczących standardowych formularzy do publikacji ogłoszeń, które to akty nie mają żadnych skutków finansowych ani nie wpływają na charakter i zakres obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, należy stosować procedurę doradczą. Akty te bowiem charakteryzują się tym, że mają wyłącznie administracyjny cel i służą ułatwieniu stosowania zasad określonych w niniejszej dyrektywie.

Ponadto decyzje mające na celu ustalenie, czy dana działalność bezpośrednio podlega konkurencji na rynkach, do których dostęp jest swobodny, należy przyjmować zgodnie z ramami zapewniającymi jednolite warunki wykonania tego przepisu. Należy w związku z tym powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze również w zakresie szczegółowych przepisów dotyczących wykonania procedury przewidzianej w art. 35, mającej na celu ustalenie, czy zastosowanie ma art. 34, a także w zakresie samych aktów wykonawczych. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Do celów przyjęcia tych aktów wykonawczych należy stosować procedurę doradczą.

(139) Komisja powinna dokonać przeglądu skutków, jakie dla rynku wewnętrznego ma stosowanie progów, i przedstawić na ten temat sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

skiemu i Radzie. Komisja powinna przy tym wziąć pod uwagę takie czynniki, jak poziom zamówień transgranicznych, udział MŚP, koszty transakcji oraz stosunek kosztów do korzyści.

Zgodnie z jego art. XXII ust. 7 wspomniane wcześniej Porozumienie GPA podlega dalszym negocjacjom trzy lata po jego wejściu w życie, a później okresowo. W związku z tym należy sprawdzić zasadność poziomu progów, mając na uwadze wpływ inflacji, z uwagi na to, że w Porozumieniu GPA od dawna nie wprowadzono zmian dotyczących progów; gdyby poziom progów miał się w związku z tym zmienić, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, przyjąć wniosek w sprawie aktu prawnego zmieniającego progi określone w niniejszej dyrektywie.

(140) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie koordynacja przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich mających zastosowanie do niektórych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego rozmiary i skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

(141) Należy uchylić dyrektywę 2004/17/WE.

(142) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji, dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r., państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomień o środkach transpozycji co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że złożenie tych dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I:	ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE
ROZDZIAŁ I:	Przedmiot i definicje
Artykuł 1:	Przedmiot i zakres stosowania
Artykuł 2:	Definicje
Artykuł 3:	Instytucje zamawiające
Artykuł 4:	Podmioty zamawiające
Artykuł 5:	Zamówienia mieszane obejmujące taki sam rodzaj działalności
Artykuł 6:	Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności
ROZDZIAŁ II:	Rodzaje działalności
Artykuł 7:	Przepisy wspólne
Artykuł 8:	Gaz i energia cieplna
Artykuł 9:	Energia elektryczna
Artykuł 10:	Gospodarka wodna
Artykuł 11:	Usługi transportowe
Artykuł 12:	Porty i porty lotnicze
Artykuł 13:	Usługi pocztowe
Artykuł 14:	Wydobycie ropy naftowej i gazu oraz poszukiwanie lub wydobycie, węgla lub innych paliw stałych
ROZDZIAŁ III:	Zakres przedmiotowy
SEKCJA 1:	PROGI
Artykuł 15:	Kwoty progowe
Artykuł 16:	Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia
Artykuł 17:	Korekta progów
SEKCJA 2:	ZAMÓWIENIA I KONKURSY WYŁĄCZONE; przepisy szczególne dotyczące zamówień obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa
Podsekcja 1:	Wyłączenia mające zastosowanie do wszystkich podmiotów zamawiających oraz szczególne wyłączenia dotyczące sektorów gospodarki wodnej i energetyki
Artykuł 18:	Zamówienia udzielane na potrzeby odsprzedaży lub dzierżawy osobom trzecim
Artykuł 19:	Zamówienia udzielane i konkursy organizowane w innym celu niż wykonywanie jednego z rodzajów działalności objętych niniejszą dyrektywą lub w celu wykonywania takiej działalności w państwie trzecim

Artykuł 20:	Zamówienia udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi
Artykuł 21:	Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi
Artykuł 22:	Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego
Artykuł 23:	Zamówienia udzielane przez niektóre podmioty zamawiające na zakup wody oraz dostawę energii lub paliw do produkcji energii
Podsekcja 2:	Zamówienia obejmujące aspekty obronności i bezpieczeństwa
Artykuł 24:	Obronność i bezpieczeństwo
Artykuł 25:	Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 26:	Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności oraz obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 27:	Zamówienia i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych
Podsekcja 3:	Stosunki szczególne (współpraca, przedsiębiorstwa powiązane oraz przedsięwzięcia typu joint venture)
Artykuł 28:	Zamówienia między instytucjami zamawiającymi
Artykuł 29:	Zamówienia udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu
Artykuł 30:	Zamówienia udzielane przedsięwzięciu typu joint venture lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład przedsięwzięcia typu joint venture
Artykuł 31:	Przekazywanie informacji
Podsekcja 4:	Sytuacje szczególne
Artykuł 32:	Usługi badawcze i rozwojowe
Artykuł 33:	Zamówienia podlegające szczególnym ustaleniom
Podsekcja 5:	Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji oraz dotyczące ich przepisy proceduralne
Artykuł 34:	Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji
Artykuł 35:	Procedura do celów ustalenia, czy zastosowanie ma art. 34
ROZDZIAŁ IV:	Zasady ogólne
Artykuł 36:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 37:	Wykonawcy
Artykuł 38:	Zamówienia zastrzeżone
Artykuł 39:	Poufność
Artykuł 40:	Zasady mające zastosowanie do komunikacji

Artykuł 41:	Nomenklatura
Artykuł 42:	Konflikty interesów
TYTUŁ II:	PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ZAMÓWIEŃ
ROZDZIAŁ I:	Procedury
Artykuł 43:	Warunki dotyczące Porozumienia GPA i innych umów międzynarodowych
Artykuł 44:	Wybór procedury
Artykuł 45:	Procedura otwarta
Artykuł 46:	Procedura ograniczona
Artykuł 47:	Procedura negocjacyjna z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie
Artykuł 48:	Dialog konkurencyjny
Artykuł 49:	Partnerstwo innowacyjne
Artykuł 50:	Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie
ROZDZIAŁ II:	Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych i zagregowanych
Artykuł 51:	Umowy ramowe
Artykuł 52:	Dynamiczne systemy zakupów
Artykuł 53:	Aukcje elektroniczne
Artykuł 54:	Katalogi elektroniczne
Artykuł 55:	Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące
Artykuł 56:	Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień
Artykuł 57:	Zamówienia, w których biorą udział podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich
ROZDZIAŁ III:	Przeprowadzenie postępowania
SEKCJA 1:	PRZYGOTOWANIE
Artykuł 58:	Wstępne konsultacje rynkowe
Artykuł 59:	Wcześniejszy udział kandydatów lub oferentów
Artykuł 60:	Specyfikacje techniczne
Artykuł 61:	Etykiety
Artykuł 62:	Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe

Artykuł 63:	Przekazywanie specyfikacji technicznych
Artykuł 64:	Oferty wariantowe
Artykuł 65:	Podział zamówień na części
Artykuł 66:	Wyznaczanie terminów
SEKCJA 2:	PUBLIKACJA I PRZEJRZYSTOŚĆ
Artykuł 67:	Okresowe ogłoszenie informacyjne
Artykuł 68:	Ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania
Artykuł 69:	Ogłoszenie o zamówieniu
Artykuł 70:	Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia
Artykuł 71:	Forma i sposób publikacji ogłoszeń
Artykuł 72:	Publikacja na poziomie krajowym
Artykuł 73:	Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia
Artykuł 74:	Zaproszenie kandydatów
Artykuł 75:	Informowanie wnioskujących o zakwalifikowanie, kandydatów i oferentów
SEKCJA 3:	WYBÓR UCZESTNIKÓW ORAZ UDZIELENIE ZAMÓWIENIA
Artykuł 76:	Zasady ogólne
Podsekcja 1:	Systemy kwalifikowania oraz kwalifikacja podmiotowa
Artykuł 77:	Systemy kwalifikowania
Artykuł 78:	Kryteria kwalifikacji podmiotowej
Artykuł 79:	Poleganie na zdolności innych podmiotów
Artykuł 80:	Stosowanie podstaw wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji przewidzianych w dyrektywie 2014/24/UE
Artykuł 81:	Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego
Podsekcja 2:	Udzielenie zamówienia
Artykuł 82:	Kryteria udzielenia zamówienia
Artykuł 83:	Rachunek kosztów cyklu życia
Artykuł 84:	Rażąco niskie oferty
SEKCJA 4:	OFERTY OBEJMUJĄCE PRODUKTY POCHODZĄCE Z PAŃSTW TRZECICH ORAZ RELACJE Z TYMI PAŃSTWAMI

Artykuł 85:	Oferty obejmujące produkty pochodzące z państw trzecich
Artykuł 86:	Relacje z państwami trzecimi w zakresie zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi
ROZDZIAŁ IV:	Realizacja zamówienia
Artykuł 87:	Warunki realizacji zamówień
Artykuł 88:	Podwykonawstwo
Artykuł 89:	Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania
Artykuł 90:	Rozwiązywanie umów
TYTUŁ III:	SZCZEGÓLNE REŻIMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ
ROZDZIAŁ I:	Usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 91:	Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 92:	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 93:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 94:	Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług
ROZDZIAŁ II:	Przepisy dotyczące konkursów
Artykuł 95:	Zakres stosowania
Artykuł 96:	Ogłoszenia
Artykuł 97:	Przepisy dotyczące organizacji konkursów, kwalifikacji uczestników oraz sądu konkursowego
Artykuł 98:	Decyzje sądu konkursowego
TYTUŁ IV:	ŁAD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY
Artykuł 99:	Egzekwowanie przepisów
Artykuł 100:	Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia
Artykuł 101:	Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne
Artykuł 102:	Współpraca administracyjna
TYTUŁ V:	PRZEKAZANIE UPRAWNIEŃ, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE
Artykuł 103:	Wykonywanie przekazanych uprawnień
Artykuł 104:	Tryb pilny
Artykuł 105:	Procedura komitetowa
Artykuł 106:	Transpozycja i przepisy przejściowe
Artykuł 107:	Uchylenie
Artykuł 108:	Przegląd
Artykuł 109:	Wejście w życie
Artykuł 110:	Adresaci

ZAŁĄCZNIKI

- ZAŁĄCZNIK I: Wykaz rodzajów działalności przewidziany w art. 2 pkt 2 lit. a)
- ZAŁĄCZNIK II: Wykaz unijnych aktów prawnych, o którym mowa w art. 4 ust. 3
- ZAŁĄCZNIK III: Wykaz unijnych aktów prawnych, o którym mowa w art. 34 ust. 3
- ZAŁĄCZNIK IV: Terminy przyjęcia aktów wykonawczych, o których mowa w art. 35
- ZAŁĄCZNIK V: Wymagania dotyczące narzędzi i urządzeń do elektronicznego odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału, wniosków o zakwalifikowanie, a także planów i projektów w konkursach
- ZAŁĄCZNIK VI Część A: Informacje, jakie należy zamieścić w okresowym ogłoszeniu informacyjnym (o którym mowa w art. 67)
- ZAŁĄCZNIK VI Część B: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy, które nie jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie (zgodnie z art. 67 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK VII: Informacje, jakie należy zamieścić w dokumentach zamówienia dotyczących aukcji elektronicznej (art. 53 ust. 4)
- ZAŁĄCZNIK VIII: Definicje niektórych specyfikacji technicznych
- ZAŁĄCZNIK IX: Wymogi dotyczące publikacji
- ZAŁĄCZNIK X: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania (o którym mowa w art. 44 ust. 4 lit. b) oraz art. 68)
- ZAŁĄCZNIK XI: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu (zgodnie z art. 69)
- ZAŁĄCZNIK XII: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia (zgodnie z art. 70)
- ZAŁĄCZNIK XIII: Treść zaproszeń do udziału w dialogu, do negocjacji lub do potwierdzenia zainteresowania, przewidzianych w art. 74
- ZAŁĄCZNIK XIV: Wykaz międzynarodowych konwencji w zakresie prawa socjalnego i prawa ochrony środowiska, o których mowa w art. 36 ust. 2
- ZAŁĄCZNIK XV: Wykaz unijnych aktów prawnych, o którym mowa w art. 83 ust. 3
- ZAŁĄCZNIK XVI: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o modyfikacji umowy w trakcie jej obowiązywania (zgodnie z art. 89 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK XVII: Usługi, o których mowa w art. 91
- ZAŁĄCZNIK XVIII: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu dotyczącym usług społecznych i innych szczególnych usług (o którym mowa w art. 92)
- ZAŁĄCZNIK XIX: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o konkursie (zgodnie z art. 96 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK XX: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o konkursie (zgodnie z art. 96 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK XXI: Tabela korelacji

TYTUŁ I

ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I

Przedmiot i definicje

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące procedur udzielania zamówień przez podmioty zamawiające w odniesieniu do zamówień oraz konkursów, których szacunkowa wartość jest nie mniejsza niż progi określone w art. 15.

2. Zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy stanowi nabycie – w drodze zamówienia na dostawy, roboty budowlane lub usługi– robót budowlanych, dostaw lub usług przez co najmniej jeden podmiot zamawiający od wykonawców wybranych przez ten podmiot zamawiający, pod warunkiem że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi są przeznaczone na potrzeby wykonywania jednego z rodzajów działalności, o których mowa w art. 8–14.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się z zastrzeżeniem art. 346 TFUE.

4. Niniejsza dyrektywa nie ogranicza swobody państw członkowskich w zakresie definiowania, zgodnie z prawem unijnym, usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, sposobu ich organizacji i finansowania – zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy państwa – a także określania tego, jakim obowiązkom usługi te powinny podlegać. Niniejsza dyrektywa nie wpływa również na podejmowanie przez organy publiczne decyzji dotyczących tego, czy chcą one – oraz w jaki sposób i w jakim stopniu – samodzielnie realizować funkcje publiczne zgodnie z art. 14 TFUE oraz Protokołem nr 26.

5. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na sposób, w jaki państwa członkowskie organizują swoje systemy zabezpieczenia społecznego.

6. Zakres niniejszej dyrektywy nie obejmuje usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

- 1) „zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi” oznaczają umowy o charakterze odpłatnym zawierane na piśmie pomiędzy jednym lub wieloma podmiotami zamawiającymi a jednym lub wieloma wykonawcami, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, dostawa produktów lub świadczenie usług;
- 2) „zamówienia na roboty budowlane” oznaczają zamówienia, których przedmiotem jest jedno z następujących działań:
  - a) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie robót budowlanych związanych z jednym z rodzajów działalności określonych w załączniku I;
  - b) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie obiektu budowlanego;
  - c) realizacja, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez podmiot zamawiający mający decydujący wpływ na rodzaj lub projekt obiektu;
- 3) „obiekt budowlany” oznacza wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;
- 4) „zamówienia na dostawy” oznaczają zamówienia, których przedmiotem jest zakup, dzierżawa, najem lub leasing, z opcją lub bez opcji zakupu, produktów. Zamówienie na dostawy może obejmować dodatkowo rozmieszczenie i instalację produktów;
- 5) „zamówienia na usługi” oznaczają zamówienia, których przedmiotem jest świadczenie usług innych niż te, o których mowa w pkt 2;
- 6) „wykonawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną lub podmiot zamawiający lub grupę takich osób lub podmiotów, w tym każde tymczasowe stowarzyszenie przedsiębiorstw, które oferują na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług;
- 7) „oferent” oznacza wykonawcę, który złożył ofertę;
- 8) „kandydat” oznacza wykonawcę, który ubiegał się o zaproszenie lub został zaproszony do udziału w procedurze ograniczonej lub negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnym lub partnerstwie innowacyjnym;

- 9) „dokumenty zamówienia” oznaczają wszelkie dokumenty, które wytworzył lub do których odwołuje się podmiot zamawiający w celu opisanego lub określenia elementów zamówienia lub postępowania, w tym ogłoszenie o zamówieniu, okresowe ogłoszenie informacyjne lub ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania, gdy są one stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, specyfikacje techniczne, dokument opisowy, proponowane warunki umowy, formaty przedstawiania dokumentów przez kandydatów i oferentów, informacje na temat mających ogólne zastosowanie obowiązków oraz wszelkie dokumenty dodatkowe;
- 10) „scentralizowane działania zakupowe” oznaczają działania prowadzone w trybie ciągłym w jednej z następujących form:
- a) nabywania dostaw lub usług z przeznaczeniem dla podmiotów zamawiających;
  - b) udzielania zamówień lub zawierania umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi z przeznaczeniem dla podmiotów zamawiających;
- 11) „pomocnicze działania zakupowe” oznaczają działania polegające na zapewnieniu wsparcia dla działań zakupowych, w szczególności w następujących formach:
- a) infrastruktury technicznej umożliwiającej podmiotom zamawiającym udzielanie zamówień publicznych lub zawieranie umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi;
  - b) doradztwa dotyczącego prowadzenia lub planowania postępowań o udzielenie zamówienia;
  - c) przygotowania postępowań o udzielenie zamówienia i zarządzania nimi w imieniu i na rzecz danego podmiotu zamawiającego;
- 12) „centralna jednostka zakupująca” oznacza podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 niniejszej dyrektywy lub instytucję zamawiającą w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2014/24/UE, które realizują scentralizowane działania zakupowe oraz, ewentualnie, pomocnicze działania zakupowe.
- Zamówienia realizowane przez centralną jednostkę zakupującą w celu wykonania scentralizowanych działań zakupowych uznaje się za zamówienia do celów wykonywania jednego z rodzajów działalności, o których mowa w art. 8–14. Art. 18 nie ma zastosowania do zamówień realizowanych przez centralną jednostkę zakupującą w celu wykonania scentralizowanych działań zakupowych;
- 13) „dostawca usług w zakresie obsługi zamówień” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, który oferuje pomocnicze działania zakupowe na rynku;
- 14) „pisemne” lub „na piśmie” oznacza każde wyrażenie złożone ze słów lub cyfr, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać, w tym informacje przesyłane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;
- 15) „środki elektroniczne” oznaczają sprzęt elektroniczny do przetwarzania (w tym także kompresji cyfrowej) i przechowywania danych, które są przesyłane, przekazywane i odbierane za pomocą przewodów, fal radiowych, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
- 16) „cykl życia” oznacza wszystkie kolejne lub powiązane ze sobą etapy, w tym działania badawczo-rozwojowe, które należy wykonać, produkcję, wprowadzenie do obrotu i jego warunki, transport, użytkowanie i utrzymanie, w całym okresie istnienia produktu lub obiektu budowlanego lub świadczenia usługi, od nabycia surowca lub wytworzenia zasobów po wywóz, usunięcie i utylizację;
- 17) „konkursy” oznaczają procedury, które umożliwiają podmiotowi zamawiającemu nabycie planu lub projektu wybranego przez sąd konkursowy po przeprowadzeniu postępowania konkursowego z przyznaniem lub bez przyznania nagród, przede wszystkim w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych;
- 18) „innowacje” oznaczają wdrażanie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu, usługi lub procesu, w tym między innymi procesów produkcji, budowy lub konstrukcji, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacji w działalności przedsiębiorczej, organizowaniu pracy, lub w relacjach zewnętrznych, m.in. po to, by pomóc rozwiązać wyzwania społeczne lub wspierać strategię „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- 19) „etykieta” oznacza dowolny dokument, zaświadczenie lub poświadczenie potwierdzające, że dane obiekty budowlane, produkty, usługi, procesy lub procedury spełniają określone wymogi;
- 20) „wymóg lub wymogi dotyczące etykiet” oznaczają wymogi, które dane obiekty budowlane, produkty, usługi, procesy lub procedury muszą spełniać, by uzyskać daną etykietę.

Artykuł 3

Institucje zamawiające

1. Na użytek niniejszej dyrektywy „instytucje zamawiające” oznaczają państwo, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego, lub związki złożone z jednej lub wielu takich instytucji lub z jednego lub wielu takich podmiotów prawa publicznego.

2. „Władze regionalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wymienionych w otwartym wykazie NUTS 1 i 2, o czym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾.

3. „Władze lokalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wchodzących w zakres NUTS 3 oraz mniejsze jednostki administracyjne, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003.

4. „Podmiot prawa publicznego” oznacza podmiot, który posiada wszystkie poniższe cechy:

- a) został utworzony w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;
- b) posiada osobowość prawną; oraz
- c) jest finansowany w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; bądź jego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych władz lub podmiotów; bądź ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego.

Artykuł 4

Podmioty zamawiające

1. Na użytek niniejszej dyrektywy podmiotami zamawiającymi są podmioty, które:

- a) są instytucjami zamawiającymi lub przedsiębiorstwami publicznymi i które prowadzą jeden z rodzajów działalności wymienionych w art. 8–14;
- b) w przypadku gdy nie są instytucjami zamawiającymi lub przedsiębiorstwami publicznymi, wykonują pośród prowadzonych przez nie rodzajów działalności jeden z rodzajów działalności wymienionych w art. 8–14, bądź dowolne połączenie tych rodzajów działalności, i korzystają z praw specjalnych lub wyłącznych przyznanych przez właściwy organ państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

2. „Przedsiębiorstwo publiczne” oznacza każde przedsiębiorstwo, na które instytucje zamawiające mogą wywierać bezpośrednio lub pośrednio dominujący wpływ na mocy ich prawa własności, udziału finansowego we wspomnianym przedsiębiorstwie lub na mocy zasad określających jego działanie.

Zakłada się istnienie dominującego wpływu instytucji zamawiających w dowolnym z poniższych przypadków, gdy instytucje te, bezpośrednio lub pośrednio:

- a) posiadają większość subskrybowanego kapitału przedsiębiorstwa;
- b) kontrolują większość głosów przypadających na akcje emitowane przez przedsiębiorstwo;
- c) mogą powoływać ponad połowę członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego przedsiębiorstwa.

3. Do celów niniejszego artykułu „prawa specjalne lub wyłączne” oznaczają prawa przyznane przez właściwy organ państwa członkowskiego w drodze dowolnych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, które skutkują zastrzeżeniem wykonywania rodzajów działalności określonych w art. 8–14 dla jednego lub kilku podmiotów oraz które wywierają istotny wpływ na możliwość wykonywania takiej działalności przez inne podmioty.

Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu akapitu pierwszego.

Procedury takie obejmują:

- a) procedury udzielania zamówienia z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie zgodnie z dyrektywą 2014/24/UE, dyrektywą 2009/81/WE, dyrektywą 2014/23/UE lub niniejszą dyrektywą;
- b) procedury, których podstawę stanowią inne unijne akty prawne wymienione w załączniku II, zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie przyznawania zezwoleń w oparciu o obiektywne kryteria.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w odniesieniu do zmiany wykazu unijnych aktów prawnych określonego w załączniku II, w przypadku gdy takie zmiany okażą się konieczne w związku z przyjęciem nowych aktów prawnych, uchycieniem lub modyfikacją takich aktów prawnych.

Artykuł 5

Zamówienia mieszane obejmujące taki sam rodzaj działalności

1. Ust. 2 ma zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem są różne rodzaje zamówień, z których każdy jest objęty zakresem niniejszej dyrektywy.

Ust. 3–5 mają zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem jest zamówienie objęte zakresem niniejszej dyrektywy i zamówienie objęte innymi przepisami prawnymi.

2. Zamówień, których przedmiotem są co najmniej dwa rodzaje zamówień (roboty budowlane, usługi lub dostawy), udziela się zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do rodzaju zamówień, który odpowiada głównemu przedmiotowi danego zamówienia.

W przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług w rozumieniu tytułu III rozdział I, a częściowo z innych usług lub w przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług, a częściowo z dostaw, główny przedmiot zamówienia określa się przez ustalenie która z szacowanych wartości danych usług lub dostaw jest wyższa.

3. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 4. W przypadku gdy poszczególnych części danego zamówienia nie można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 5.

W przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE, zastosowanie ma art. 25 niniejszej dyrektywy.

4. W przypadku zamówień, których przedmiotem jest zamówienie objęte niniejszą dyrektywą jak również zamówienie nieobjęte niniejszą dyrektywą, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danej odrębnej części.

W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, przepisy niniejszej dyrektywy – o ile art. 25 nie stanowi inaczej – mają zastosowanie do udzielonego w ten sposób zamówienia mieszanego, bez względu na wartość części, które w przeciwnym razie podlegałyby innemu reżimowi prawnemu, i bez względu na to, jakiemu reżimowi prawnemu podlegałyby te części w innym przypadku.

W przypadku zamówień mieszanych zawierających elementy zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi oraz elementy koncesji, zamówienie mieszane udzielane jest zgodnie z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że szacunkowa wartość części zamówienia stanowiącej zamówienie objęte niniejszą dyrektywą, obliczona zgodnie z art. 16, jest równa stosownemu progowi określonemu w art. 15 lub wyższa od niego.

5. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, mający zastosowanie reżim prawny ustala się w oparciu o główny przedmiot tego zamówienia.

Artykuł 6

Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności

1. W przypadku zamówień, które mają dotyczyć kilku rodzajów działalności, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień do celów każdego rodzaju działalności lub o udzieleniu jednego zamówienia. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień, decyzję o tym, które przepisy mają zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danego odrębnego rodzaju działalności.

Niezależnie od art. 5, w przypadku gdy podmioty zamawiające zadecydują o udzieleniu jednego zamówienia, zastosowanie mają ust. 2 i 3 niniejszej dyrektywy. Niemniej jednak, w przypadku gdy jeden z danych rodzajów działalności jest objęty przepisami dyrektywy 2009/81/WE lub art. 346 TFUE, zastosowanie ma art. 26 niniejszej dyrektywy.

Decyzji o udzieleniu jednego zamówienia lub udzieleniu kilku odrębnych zamówień nie można podejmować w celu wyłączenia zamówienia lub zamówień z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy lub, w stosownych przypadkach, dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/23/UE.

2. Zamówienie obejmujące kilka rodzajów działalności podlega zasadom mającym zastosowanie do rodzaju działalności, którego to zamówienie zasadniczo dotyczy.

3. W przypadku zamówień, w odniesieniu do których obiektywnie nie jest możliwe określenie rodzaju działalności, którego to zamówienie ma zasadniczo dotyczyć, mające zastosowanie zasady określa się zgodnie z lit. a), b) oraz c):

a) zamówienia udziela się zgodnie z dyrektywą 2014/24/UE, jeżeli jeden z rodzajów działalności, którego to zamówienie ma dotyczyć, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi – dyrektywie 2014/24/UE;

- b) zamówienia udziela się zgodnie z niniejszą dyrektywą, jeżeli jeden z rodzajów działalności, którego to zamówienie ma dotyczyć, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi – dyrektywie 2014/23/UE;
- c) zamówienia udziela się zgodnie z niniejszą dyrektywą, jeżeli jeden z rodzajów działalności, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi nie podlega ani niniejszej dyrektywie, ani dyrektywie 2014/24/UE, ani dyrektywie 2014/23/UE.

ROZDZIAŁ II

Rodzaje działalności

Artykuł 7

Przepisy wspólne

Do celów art. 8, 9 i 10 „dostawa” oznacza wytwarzanie/produkcję, sprzedaż hurtową i detaliczną.

Niemniej jednak produkcja gazu w postaci wydobycia objęta jest zakresem art. 14.

Artykuł 8

Gaz i energia cieplna

1. W odniesieniu do gazu i energii cieplnej niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących rodzajów działalności:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją gazu lub energii cieplnej;
- b) dostaw gazu lub energii cieplnej do takich sieci.

2. Dostawy gazu lub energii cieplnej do stałych sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych dokonywane przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca, nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu ust. 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja gazu lub energii cieplnej przez dany podmiot zamawiający stanowi nieuniknioną konsekwencję prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu lub w art. 9–11;

- b) dostawy do publicznej sieci mają na celu wyłącznie ekonomiczną eksploatację wspomnianej produkcji i stanowią nie więcej niż 20 % wielkości obrotów podmiotu zamawiającego, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

Artykuł 9

Energia elektryczna

1. W odniesieniu do energii elektrycznej niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących rodzajów działalności:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją energii elektrycznej;

- b) dostaw energii elektrycznej do takich sieci.

2. Dostawy energii elektrycznej do stałych sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych, dokonywane przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca, nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu ust. 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja energii elektrycznej przez dany podmiot zamawiający ma miejsce, gdyż jej zużycie jest niezbędne do prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu lub w art. 8, 10 i 11;
- b) dostawy do publicznej sieci uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu zamawiającego i nie przekraczają 30 % wielkości jego łącznej produkcji energii, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

Artykuł 10

Gospodarka wodna

1. W odniesieniu do wody niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących rodzajów działalności:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej;

- b) dostaw wody pitnej do takich sieci.

2. Niniejsza dyrektywa ma również zastosowanie do zamówień lub konkursów, które są udzielane lub organizowane przez podmioty zamawiające wykonujące jeden z rodzajów działalności wymienionych w ust. 1 i które są związane z jednym z poniższych działań:

- a) projektami dotyczącymi inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji, pod warunkiem że ilość wody wykorzystywanej do celów dostaw wody pitnej stanowi ponad 20 % łącznej ilości wody dostępnej dzięki wspomnianym projektom lub instalacjom nawadniającym lub melioracyjnym;
- b) odprowadzaniem lub oczyszczaniem ścieków.

3. Dostawy wody pitnej do stałych sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych dokonywane przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca, nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu ust. 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja wody pitnej przez dany podmiot zamawiający ma miejsce, gdyż jej zużycie jest niezbędne do prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w art. 8–11;
- b) dostawy do publicznej sieci uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu zamawiającego i nie przekraczają 30 % wielkości jego łącznej produkcji wody pitnej, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

Artykuł 11

Usługi transportowe

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności obejmującej zapewnianie lub obsługę sieci świadczących usługi dla odbiorców publicznych w obszarze transportu kolejaj, systemami automatycznymi, tramwajami, trolejbusami, autobusami lub kolejami linowymi.

Odnosnie do usług transportowych uznaje się, że sieć istnieje, jeżeli usługi są świadczone zgodnie z warunkami działania określonymi przez właściwy organ państwa członkowskiego, takimi jak warunki na obsługiwanych trasach, wymagana zdolność przewozowa lub częstotliwość usług.

Artykuł 12

Porty i porty lotnicze

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności związanej z eksploatacją obszaru geograficznego w celu udostępniania

przewoźnikom lotniczym, morskim lub śródlądowym portów lotniczych, portów morskich i śródlądowych lub innych terminali.

Artykuł 13

Usługi pocztowe

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności związanej ze świadczeniem:

- a) usług pocztowych;
- b) usług innych niż usługi pocztowe, pod warunkiem że wspomniane usługi są świadczone przez podmiot, który świadczy również usługi pocztowe w rozumieniu ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, oraz jeżeli warunki określone w art. 34 ust. 1 nie są spełnione w odniesieniu do usług objętych ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu.

2. Na użytek niniejszego artykułu oraz bez uszczerbku dla dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾:

- a) „przesyłka pocztowa” oznacza przesyłkę opatrzoną adresem w ostatecznej formie, w której ma być przewieziona, niezależnie od wagi. Poza przesyłkami z korespondencją przesyłki takie obejmują także, na przykład, książki, katalogi, gazety, czasopisma i paczki pocztowe zawierające towar mający wartość handlową lub niemający takiej wartości, niezależnie od wagi;
- b) „usługi pocztowe” oznaczają usługi obejmujące przyjmowanie, sortowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek pocztowych. Uwzględnia się zarówno usługi objęte zakresem usługi powszechnej, ustanowionej zgodnie z dyrektywą 97/67/WE, jak i usługi nieobjęte tym zakresem;
- c) „usługi inne niż usługi pocztowe” oznaczają usługi świadczone w poniższych obszarach:
  - (i) usługi zarządzania usługami pocztowymi (zarówno usługi poprzedzające wysyłkę, jak i usługi następujące po wysyłce, w tym „usługi zarządzania kancelarią pocztową”);
  - (ii) usługi dotyczące przesyłek pocztowych nieuwzględnionych w lit. a), takich jak bezadresowe przesyłki reklamowe.

⁽¹⁾ Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz.U. L 15 z 21.1.1998, s. 14).

*Artykuł 14***Wydobycie ropy naftowej i gazu oraz poszukiwanie lub wydobycie węgla lub innych paliw stałych**

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności związanej z eksploatacją obszaru geograficznego w celu:

- a) wydobycia ropy naftowej lub gazu;
- b) poszukiwania lub wydobycia, węgla lub innych paliw stałych.

ROZDZIAŁ III

Zakres przedmiotowy

Sekcja 1

Progi*Artykuł 15***Kwoty progowe**

Z wyjątkiem przypadków wyłączeń na podstawie art. 18–23 lub na mocy art. 34, dotyczących prowadzenia określonego rodzaju działalności, niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, których szacunkowa wartość bez podatku od wartości dodanej (VAT) jest co najmniej równa następującym progom:

- a) 414 000 EUR w przypadku zamówień na dostawy i usługi oraz konkursów;
- b) 5 186 000 EUR w przypadku zamówień na roboty budowlane;
- c) 1 000 000 EUR w przypadku zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XVII.

*Artykuł 16***Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia**

1. Podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest całkowita kwota należna, bez VAT, oszacowana przez podmiot zamawiający, z uwzględnieniem wszelkich opcji oraz wznowień zamówienia wyraźnie określonych w dokumentach zamówienia.

W przypadku gdy podmiot zamawiający przewiduje nagrody lub wynagrodzenia dla kandydatów lub oferentów, uwzględnia je przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia.

2. W przypadku gdy podmiot zamawiający składa się z kilku odrębnych jednostek operacyjnych, uwzględnia się całkowitą

szacunkową wartość dla wszystkich poszczególnych jednostek operacyjnych.

Niezależnie od akapitu pierwszego, w przypadku gdy odrębna jednostka operacyjna samodzielnie odpowiada za zamówienie lub niektóre jego kategorie, wartości mogą być szacowane na poziomie przedmiotowej jednostki.

3. Wyboru metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości zamówienia nie można dokonywać z zamiarem wyłączenia go z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Zamówienie nie może być dzielone ze skutkiem nieobjęcia go zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

4. Ta szacunkowa wartość obowiązuje w chwili wysłania zaproszenia do ubiegania się o zamówienie lub, w przypadku gdy nie przewiduje się takiego zaproszenia, w chwili rozpoczęcia przez podmiot zamawiający postępowania o udzielenie zamówienia, na przykład, w stosownych przypadkach przez nawiązanie kontaktu z wykonawcami w związku z zamówieniem.

5. W odniesieniu do umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich zamówień przewidzianych przez cały okres obowiązywania umowy ramowej lub dynamicznego systemu zakupów.

6. W przypadku partnerstw innowacyjnych uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich działań badawczych i rozwojowych, które mają zostać przeprowadzone na wszystkich etapach planowanego partnerstwa, a także wszystkich dostaw, usług lub robót budowlanych, które mają być opracowane i zamówione na koniec planowanego partnerstwa.

7. Do celów art. 15 podmioty zamawiające uwzględniają przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia na roboty budowlane zarówno koszt robót budowlanych, jak i całkowitą szacunkową wartość wszelkich dostaw lub usług oddawanych do dyspozycji wykonawcy przez podmioty zamawiające, o ile są one niezbędne do wykonania tych robót budowlanych.

8. W przypadku gdy proponowany obiekt budowlany lub proponowane świadczenie usług mogą prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich takich części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 15, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

9. W przypadku gdy proponowane nabycie podobnych dostaw może prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, przy stosowaniu art. 15 lit b) i c) uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich tych części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 15, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

10. Niezależnie od ust. 8 i 9 podmioty zamawiające mogą udzielić zamówień na poszczególne części bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że szacunkowa wartość bez VAT danej części wynosi w przypadku dostaw lub usług mniej niż 80 000 EUR, a w przypadku robót budowlanych mniej niż 1 mln EUR. Łączna wartość części zamówienia udzielonych w ten sposób bez stosowania przepisów niniejszej dyrektywy nie może jednak przekroczyć 20 % łącznej wartości wszystkich części, na które zostały podzielone proponowane roboty budowlane, proponowane nabycie podobnych dostaw lub proponowane świadczenie usług.

11. W przypadku zamówień na dostawy lub usługi powtarzających się lub podlegających wznowieniu w oznaczonym czasie, podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest:

a) całkowita rzeczywista wartość kolejnych zamówień tego samego typu, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, skorygowana, gdy jest to możliwe, tak by uwzględnić zmiany w ilości lub w wartości, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia;

b) lub całkowita szacunkowa wartość kolejnych zamówień udzielonych w ciągu 12 miesięcy następujących po realizacji pierwszej dostawy lub w trakcie roku budżetowego, jeżeli jest on dłuższy niż 12 miesięcy.

12. W odniesieniu do zamówień na dostawy dotyczących dzierżawy, wypożyczenia, najmu lub leasingu produktów, podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest:

a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 12 miesięcy lub mniej – całkowita szacunkowa wartość zamówienia w okresie obowiązywania umowy, a jeżeli okres obowiązywania przekracza 12 miesięcy – całkowita wartość zamówienia, łącznie z szacunkową wartością końcową;

b) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony lub umów, których okres obowiązywania nie może zostać określony – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

13. W odniesieniu do zamówień na usługi podstawę obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią odpowiednio:

a) usługi ubezpieczeniowe: należna składka oraz inne rodzaje wynagrodzenia;

b) usługi bankowe i inne usługi finansowe: opłaty, należne prowizje, odsetki oraz inne rodzaje wynagrodzenia;

c) zamówienia na wykonanie projektu: opłaty i należne prowizje oraz inne rodzaje wynagrodzenia.

14. W odniesieniu do zamówień na usługi, w przypadku których nie określono łącznej ceny, podstawę obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią:

a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 48 miesięcy lub mniej – całkowita wartość zamówienia przez cały okres obowiązywania umowy;

b) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony lub o okresie obowiązywania dłuższym niż 48 miesięcy – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

Artykuł 17

Korekta progów

1. Co dwa lata, począwszy od dnia 30 czerwca 2013 r., Komisja weryfikuje progi określone w art. 15 lit. a) i b) pod kątem ich zgodności z progami ustanowionymi w Porozumieniu Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (zwanym dalej „Porozumieniem GPA”) oraz, w razie potrzeby, dokonuje ich korekty zgodnie z niniejszym artykułem.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA Komisja oblicza wartość tych progów na podstawie średnich dziennych wartości euro w odniesieniu do specjalnych praw ciągnięcia (SDR) z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia. Wartość progów poddanych takiej korekcie zaokrągla się, w razie potrzeby, w dół do pełnego tysiąca euro, aby zagwarantować przestrzeganie obowiązujących progów przewidzianych w Porozumieniu GPA i wyrażonych w SDR.

2. Co dwa lata, począwszy od dnia 1 stycznia 2014 r., Komisja ustala, w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, wartości progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b), skorygowane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

Jednocześnie Komisja ustala wartość progów, o których mowa w art. 15 lit. c), w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA podstawą ustalenia tych wartości są średnie dzienne wartości tych walut, odpowiadające mającemu zastosowanie progowi wyrażonemu w euro, z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia.

3. Komisja publikuje skorygowane progi, o których mowa w ust. 1, odpowiadające im wartości w walucie krajowej, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, oraz wartości ustalone zgodnie z ust. 2 akapit drugi, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* na początku listopada następującego po ich korekcie.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu dostosowania metodologii określonej w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu do wszelkich zmian metodologii przewidzianej w Porozumieniu GPA w celu korekty progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b) oraz ustalenia odpowiadających im wartości w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, jak określono w ust. 2 niniejszego artykułu.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu skorygowania, w razie potrzeby, progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b).

5. W przypadku gdy zachodzi konieczność skorygowania progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b), a ograniczenia czasowe nie pozwalają na zastosowanie procedury określonej w art. 103, a zatem wymaga tego szczególnie pilna potrzeba, do aktów delegowanych przyjmowanych zgodnie z ust. 4 akapit drugi niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura określona w art. 104.

Sekcja 2

Zamówienia i konkursy wyłączone; przepisy szczególne dotyczące zamówień obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa

Podsekcja 1

Wyłączenia mające zastosowanie do wszystkich podmiotów zamawiających oraz szczególne wyłączenia dotyczące sektorów gospodarki wodnej i energetyki

Artykuł 18

Zamówienia udzielane na potrzeby odsprzedaży lub dzierżawy osobom trzecim

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień udzielanych na potrzeby odsprzedaży lub dzierżawy osobom trzecim, pod warunkiem że podmiot zamawiający nie korzysta z żadnych praw specjalnych lub wyłącznych do sprzedaży lub dzierżawy przedmiotu takich zamówień, a inne podmioty mogą go bez ograniczeń sprzedawać lub dzierżawić, na takich samych warunkach jak podmiot zamawiający.

2. Podmioty zamawiające powiadamiają Komisję, na jej wniosek o wszystkich kategoriach produktów lub rodzajach działalności, które uważają za wyłączone na podstawie ust. 1. Komisja może okresowo publikować w celach informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykazy kategorii produktów i rodzajów działalności, które uznaje za objęte przedmiotowym wyłączeniem. W takich przypadkach Komisja respektuje wrażliwe aspekty handlowe, które podmioty zamawiające mogą wskazać przy okazji przekazywania informacji.

Artykuł 19

Zamówienia udzielane i konkursy organizowane w innym celu niż wykonywanie jednego z rodzajów działalności objętych niniejszą dyrektywą lub w celu wykonywania takiej działalności w państwie trzecim

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień, których podmioty zamawiające udzielają w innym celu niż wykonywanie ich działalności, określonej w art. 8–14, lub w celu wykonywania takiej działalności w państwie trzecim, w warunkach niewymagających fizycznego wykorzystania sieci lub obszaru geograficznego w obrębie Unii; nie ma także zastosowania do konkursów organizowanych do takich celów.

2. Podmioty zamawiające powiadamiają Komisję, na jej wniosek, o wszelkich rodzajach działalności, które uważają za wyłączone na podstawie ust. 1. Komisja może okresowo publikować w celach informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykazy kategorii działalności, które uznaje za objęte przedmiotowym wyłączeniem. W takich przypadkach Komisja respektuje wrażliwe aspekty handlowe, które podmioty zamawiające mogą wskazać przy okazji przekazywania informacji.

Artykuł 20

Zamówienia udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień, których podmiot zamawiający ma obowiązek udzielić, ani do konkursów, które ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówienia innymi niż określone w niniejszej dyrektywie, określonymi:

a) instrumentem prawnym tworzącym zobowiązania prawnomiędzynarodowe, takim jak umowa międzynarodowa zawarta zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub ich jednostkami terytorialnymi i obejmująca roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;

b) przez organizację międzynarodową.

Państwa członkowskie informują o wszelkich instrumentach prawnych, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego ustępu, Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 105.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów udzielanych lub organizowanych przez podmiot zamawiający zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia lub konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję; w przypadku zamówień lub konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

3. Art. 27 ma zastosowanie do zamówień i konkursów obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielanych lub organizowanych na mocy przepisów międzynarodowych. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do takich zamówień i konkursów.

Artykuł 21

Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień na usługi w zakresie:

a) nabycia lub najmu, bez względu na sposób finansowania, gruntu, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich;

b) usług arbitrażowych i pojednawczych;

c) dowolnej z następujących usług prawnych:

(i) zastępstwa prawnego klienta, wykonywanego przez prawnika w rozumieniu art. 1 dyrektywy Rady 77/249/EWG⁽¹⁾ w:

— postępowaniu arbitrażowym lub pojednawczym toczącym się w państwie członkowskim, państwie trzecim lub przed międzynarodową instancją arbitrażową lub pojednawczą, lub

— postępowaniu sądowym toczącym się przed sądami, trybunałami lub przed organami publicznymi państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub przed międzynarodowymi sądami, trybunałami lub instytucjami;

(ii) porad prawnych udzielanych w ramach przygotowywania dowolnego z postępowań, o których mowa w ppkt (i) niniejszej litery, lub w przypadku gdy istnieją konkretne przesłanki i duże prawdopodobieństwo, że sprawa, której dotyczą porady, stanie się przedmiotem takich postępowań, pod warunkiem że porad tych udziela prawnik w rozumieniu art. 1 dyrektywy 77/249/EWG;

(iii) usług poświadczania i uwierzytelniania dokumentów, które to usługi muszą świadczyć notariusze;

(iv) usług prawnych świadczonych przez powierników lub wyznaczonych opiekunów lub innych usług prawnych, których wykonawcy są wyznaczani przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego lub wyznaczani z mocy prawa w celu wykonania konkretnych zadań pod nadzorem takich trybunałów lub sądów;

(v) pozostałych usług prawnych, które w danym państwie członkowskim są powiązane, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mająca na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług (Dz.U. L 78 z 26.3.1977, s. 17).

- d) usług finansowych związanych z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE ⁽¹⁾ oraz operacji przeprowadzanych z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności;
- e) pożyczek, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych;
- f) umów o pracę;
- g) usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego koleją lub metrem;
- h) obrony cywilnej, ochrony ludności i zapobiegania niebezpieczeństwom, świadczonych przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym i objętych kodami CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8; 98113100-9 oraz 85143000-3, z wyjątkiem usług transportu sanitarnego pacjentów;
- i) zamówień na czas antenowy lub dostarczanie audycji, które to zamówienia są udzielane dostawcom audiowizualnych lub radiowych usług medialnych. Do celów niniejszej litery termin „dostawca usług medialnych” ma to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE ⁽²⁾. Termin „audycja” ma to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. b) tej dyrektywy, ale obejmuje także audycje radiowe i materiały do audycji radiowych. Ponadto, do celów niniejszego przepisu, termin „materiały do audycji” ma to samo znaczenie co termin „audycja”.

Artykuł 22

Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień na usługi udzielanych podmiotowi, który sam jest instytucją zamawiającą, lub związkowi instytucji zamawiających, na podstawie prawa wyłącznego przysługującego im na mocy przepisu ustawowego, wykonawczego lub opublikowanego przepisu administracyjnego, zgodnego z postanowieniami TFUE.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1).

Artykuł 23

Zamówienia udzielane przez niektóre podmioty zamawiające na zakup wody oraz dostawę energii lub paliw do produkcji energii

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

- a) zamówień na zakup wody, jeżeli udzielane są przez podmioty zamawiające prowadzące jedną lub obie działalności związane z wodą pitną, o których mowa w art. 10 ust. 1;
- b) zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające, które same aktywnie działają w sektorze energetyki poprzez zaangażowanie w działalność, o której mowa w art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 1 lub art. 14, w zakresie dostaw:
- (i) energii;
- (ii) paliw do produkcji energii.

Podsekcja 2

Zamówienia obejmujące aspekty obronności i bezpieczeństwa

Artykuł 24

Obronność i bezpieczeństwo

1. W odniesieniu do zamówień udzielanych i konkursów organizowanych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

- a) zamówień objętych zakresem dyrektywy 2009/81/WE;
- b) zamówień, do których dyrektywa 2009/81/WE nie ma zastosowania zgodnie z jej art. 8, 12 i 13.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1, w stopniu, w jakim ochrona podstawowych interesów danego państwa członkowskiego w zakresie bezpieczeństwa nie może zostać zagwarantowana przez mniej inwazyjne środki, na przykład przez nałożenie wymogów mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji udostępnianych przez podmiot zamawiający w trakcie trwania postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Ponadto, zgodnie z art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1 niniejszego artykułu, w stopniu, w jakim stosowanie niniejszej dyrektywy zobowiązywałoby państwo członkowskie do dostarczania informacji, których ujawnienie państwo to uważa za sprzeczne z jego podstawowymi interesami w zakresie bezpieczeństwa.

3. W przypadku gdy zamówienie i realizacja umowy w sprawie zamówienia lub konkurs zostały określone jako tajne lub muszą im towarzyszyć szczególne środki bezpieczeństwa zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi obowiązującymi w danym państwie członkowskim, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania, pod warunkiem że dane państwo członkowskie stwierdziło, że nie można zagwarantować odnośnych podstawowych interesów za pomocą mniej inwazyjnych środków, takich jak środki, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy.

Artykuł 25

Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie w przypadku zamówień mieszanych obejmujących ten sam rodzaj działalności, których przedmiotem jest zamówienie objęte niniejszą dyrektywą oraz zamówienie lub inne elementy objęte art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE.

2. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia można w obiektywny sposób rozdzielić, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia.

W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danej odrębnej części.

W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, do mającego zastosowanie reżimu prawnego mają zastosowanie następujące kryteria:

- a) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych;
- b) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta dyrektywą 2009/81/WE, zamówienia można udzielić

zgodnie z tą dyrektywą, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych. Niniejsza litera pozostaje bez uszczerbku dla progów i wyłączeń przewidzianych w wymienionej dyrektywie.

Decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie może być jednak podjęta w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy albo dyrektywy 2009/81/WE.

3. Ust. 2 akapit trzeci lit. a) ma zastosowanie do zamówień mieszanych, do których w innym razie zastosowanie mogłaby mieć zarówno lit. a), jak i lit. b) tego akapitu.

4. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, gdy obejmuje ono elementy, do których ma zastosowanie art. 346 TFUE; w innym razie można go udzielić zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE.

Artykuł 26

Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności oraz obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

1. W przypadku zamówień, które mają dotyczyć kilku rodzajów działalności, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień do celów każdego rodzaju działalności lub o udzieleniu jednego zamówienia. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danego odrębnego rodzaju działalności.

W przypadku gdy podmioty zamawiające zdecydowały o udzieleniu jednego zamówienia, zastosowanie ma ust. 2 niniejszego artykułu. Wyboru między udzieleniem jednego zamówienia a udzieleniem kilku odrębnych zamówień nie można dokonywać w celu wyłączenia zamówienia lub zamówień z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy 2009/81/WE.

2. W przypadku zamówień, które mają dotyczyć rodzaju działalności objętego niniejszą dyrektywą oraz innego rodzaju działalności:

- a) podlegającego przepisom dyrektywy 2009/81/WE; lub
- b) objętego postanowieniami art. 346 TFUE;

zamówienia można udzielić zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE w przypadkach określonych w lit. a) i bez stosowania niniejszej dyrektywy w przypadkach określonych w lit. b). Niniejszy akapit pozostaje bez uszczerbku dla progów i wyłączeń przewidzianych w dyrektywie 2009/81/WE.

Zamówień określonych w akapicie pierwszym lit. a), które dodatkowo obejmują zamówienia lub inne elementy objęte postanowieniami art. 346 TFUE, można udzielić bez stosowania przepisów niniejszej dyrektywy.

Niemniej jednak, aby móc zastosować akapity pierwszy i drugi, udzielenie jednego zamówienia musi być uzasadnione z przyczyn obiektywnych, a decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie może być podjęta w celu wyłączenia zamówienia ze stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 27

Zamówienia i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa, których podmiot zamawiający ma obowiązek udzielić, ani do konkursów w tych dziedzinach, które podmiot ten ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówienia innymi niż objęte niniejszą dyrektywą, określonymi:

- a) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym zawartymi zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub jego jednostkami terytorialnymi i obejmującymi roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;
- b) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym związanymi ze stacjonowaniem wojsk i dotyczącymi przedsięwzięć państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- c) przez organizację międzynarodową.

O wszelkich instrumentach prawnych określonych w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego ustępu informuje się Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 105.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielanych i organizowanych przez podmiot zamawiający zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia lub konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję. W przypadku zamówień lub konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

Podsekcja 3

Stosunki szczególne (współpraca, przedsiębiorstwa powiązane oraz przedsięwzięcia typu joint venture)

Artykuł 28

Zamówienia między instytucjami zamawiającymi

1. Zamówienie udzielone przez instytucję zamawiającą osobie prawa prywatnego lub publicznego nie jest objęte zakresem niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą sprawującą kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą;
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Uznaje się, że instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. a), jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne, jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Taką kontrolę może sprawować także inna osoba prawna, która sama jest kontrolowana w ten sam sposób przez instytucję zamawiającą.

2. Ust. 1 ma także zastosowanie w przypadku, gdy kontrolowana osoba będąca instytucją zamawiającą udziela zamówienia instytucji zamawiającej sprawującej nad nią kontrolę lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tę samą instytucję zamawiającą, pod warunkiem że w osobie prawnej, której udziela się zamówienia publicznego, nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

3. Niemniej jednak instytucja zamawiająca, która nie sprawuje nad osobą prawa prywatnego lub publicznego kontroli w rozumieniu ust. 1, może udzielić zamówienia tej osobie prawnej bez zastosowania przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca, wspólnie z innymi instytucjami zamawiającymi, sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawują one nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności tej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucje zamawiające sprawujące kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez te same instytucje zamawiające; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) uznaje się, że instytucje zamawiające sprawują wspólnie kontrolę nad daną osobą prawną, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących instytucji zamawiających. Poszczególne przedstawiciele

mogą reprezentować niektóre lub wszystkie uczestniczące instytucje zamawiające;

- (ii) wspomniane instytucje zamawiające są w stanie wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej; oraz

- (iii) kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie sprzecznym z interesami instytucji zamawiających sprawujących nad nią kontrolę.

4. Do umowy zawartej wyłącznie między co najmniej dwiema instytucjami zamawiającymi nie stosuje się niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) umowa ustanawia lub wdraża współpracę między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonać, z myślą o realizacji celów, które im wspólnie przyświecają;
- b) wdrożeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym; oraz
- c) uczestniczące instytucje zamawiające wykonują na otwartym rynku mniej niż 20 % działalności będącej przedmiotem współpracy.

5. Do celów ustalenia odsetka działalności, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), ust. 3 akapit pierwszy lit. b) i ust. 4 lit. c), uwzględnia się średni całkowity obrót – lub odpowiednią alternatywną miarę opartą na działalności, taką jak koszty poniesione przez daną osobę prawną – w odniesieniu do usług, dostaw i robót budowlanych za trzy lata poprzedzające udzielenie zamówienia.

Jeżeli, ze względu na datę utworzenia danej osoby prawnej lub rozpoczęcia przez nią działalności lub ze względu na reorganizację jej działalności, dane dotyczące obrotu – lub alternatywna miara oparta na działalności, taka jak koszty – za poprzednie trzy lata są niedostępne lub nieprzydatne, wystarczy wykazanie, że miara działalności jest wiarygodna, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

Artykuł 29

Zamówienia udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu

1. Do celów niniejszego artykułu „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, którego roczne sprawozdania finansowe są skonsolidowane z rocznymi sprawozdaniami finansowym podmiotu zamawiającego, zgodnie z wymogami dyrektywy 2013/34/UE.

2. W przypadku podmiotów, które nie podlegają dyrektywie 2013/34/UE, „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, które:

- a) może, bezpośrednio lub pośrednio, podlegać dominującemu wpływowi podmiotu zamawiającego;
- b) może wywierać dominujący wpływ na podmiot zamawiający; lub
- c) wspólnie z podmiotem zamawiającym, podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa z mocy prawa własności, udziału finansowego lub obowiązujących go przepisów.

Na użytek niniejszego ustępu „dominujący wpływ” ma znaczenie określone w art. 4 ust. 2 akapit drugi.

3. Niezależnie od przepisów art. 28 oraz jeśli spełnione są warunki określone w ust. 4 niniejszego artykułu, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień udzielanych:

- a) przez podmiot zamawiający przedsiębiorstwu powiązanemu; ani
- b) przez przedsięwzięcie typu joint venture, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności opisanej art. 8–14, na rzecz przedsiębiorstwa powiązanego z jednym z tych podmiotów zamawiających.

4. Ust. 3 stosuje się do:

- a) zamówień na usługi, pod warunkiem że co najmniej 80 % średniego całkowitego obrotu przedsiębiorstwa powiązanego w ciągu poprzednich trzech lat, z uwzględnieniem wszystkich usług wykonanych przez to przedsiębiorstwo, pochodzi ze świadczenia usług dla podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane;

b) zamówień na dostawy, pod warunkiem że co najmniej 80 % średniego całkowitego obrotu przedsiębiorstwa powiązanego, z uwzględnieniem wszystkich dostaw wykonanych przez to przedsiębiorstwo, w ciągu poprzednich trzech lat pochodzi z wykonania dostaw dla podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane;

c) zamówień na roboty budowlane, pod warunkiem że co najmniej 80 % średniego całkowitego obrotu przedsiębiorstwa powiązanego, z uwzględnieniem wszystkich robót budowlanych wykonanych przez to przedsiębiorstwo, w ciągu poprzednich trzech lat pochodzi z wykonania robót budowlanych dla podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane.

5. Jeżeli, ze względu na datę utworzenia przedsiębiorstwa powiązanego lub rozpoczęcia jego działalności, dane dotyczące obrotu za poprzednie trzy lata są niedostępne, wystarczy, że dane przedsiębiorstwo wykaże, że obroty, o których mowa w ust. 4 lit. a), b) lub c), są wiarygodne, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

6. Jeżeli więcej niż jedno przedsiębiorstwo powiązane z podmiotem zamawiającym, z którym tworzy ono grupę ekonomiczną, wykonuje te same lub podobne usługi, dostawy lub roboty budowlane, dane procentowe są obliczane przy uwzględnieniu całkowitego obrotu pochodzącego odpowiednio z wykonania usług, dostaw lub robót budowlanych przez takie przedsiębiorstwa powiązane.

Artykuł 30

Zamówienia udzielane przedsięwzięciu typu joint venture lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład przedsięwzięcia typu joint venture

Niezależnie od art. 28 oraz pod warunkiem że przedsięwzięcie typu joint venture zostało utworzone w celu wykonywania danej działalności przez okres co najmniej trzech lat oraz że dokument powołujący przedsięwzięcie typu joint venture przewiduje, że podmioty zamawiające, które tworzą wspólne przedsięwzięcie, pozostaną w jego składzie co najmniej przez ten sam okres, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień udzielanych: przez jeden z poniższych podmiotów:

- a) przez przedsięwzięcie typu joint venture, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu art. 8–14, jednemu z tych podmiotów zamawiających; ani
- b) przez podmiot zamawiający takiemu przedsięwzięciu typu joint venture, w którego skład wchodzi ten podmiot zamawiający.

Artykuł 31

Przekazywanie informacji

Podmioty zamawiające przekazują Komisji, na jej wniosek, następujące informacje dotyczące stosowania przepisów art. 29 ust. 2 i 3 oraz art. 30:

- a) nazwy danych przedsiębiorstw lub przedsięwzięć typu joint venture;
- b) charakter i wartość danych zamówień;
- c) dowody uznane przez Komisję za niezbędne, by potwierdzić, że stosunki między przedsiębiorstwem lub przedsięwzięciem typu joint venture, którym udzielane są zamówienia, a podmiotem zamawiającym odpowiadają wymogom art. 29 lub 30.

Podsekcja 4

Sytuacje szczególne

Artykuł 32

Usługi badawcze i rozwojowe

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do zamówień na usługi badawcze i rozwojowe objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, pod warunkiem że spełnione są oba poniższe warunki:

- a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie podmiotowi zamawiającemu na potrzeby jego własnej działalności; oraz
- b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca podmiot zamawiający.

Artykuł 33

Zamówienia podlegające szczególnym ustaleniom

1. Bez uszczerbku dla art. 34 niniejszej dyrektywy Republika Austrii i Republika Federalna Niemiec zapewnią, poprzez odpowiednie warunki udzielania zezwoleń lub inne stosowne środki, by każdy podmiot prowadzący działalność w sektorach wskazanych w decyzji Komisji 2002/205/WE⁽¹⁾ i w decyzji Komisji 2004/73/WE⁽²⁾:

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2002/205/WE z dnia 4 marca 2002 r. wydana w związku z wnioskiem Austrii o zastosowanie szczególnego reżimu przewidzianego w art. 3 dyrektywy 93/38/EWG (Dz.U. L 68 z 12.3.2002, s. 31).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2004/73/WE z dnia 15 stycznia 2004 r. wydana na wniosek Niemiec o zastosowanie szczególnego reżimu określonego w art. 3 dyrektywy 93/38/EWG (Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 57).

a) przestrzegał zasad niedyskryminacji oraz konkurencji w odniesieniu do udzielania zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi, w szczególności w zakresie udostępniania wykonawcom informacji o planowanych przez dany podmiot zamówieniach;

b) przekazywał Komisji, na warunkach określonych w decyzji Komisji 93/327/EWG⁽³⁾, informacje dotyczące udzielanych przez niego zamówień.

2. Bez uszczerbku dla art. 34 Zjednoczone Królestwo zapewnia, poprzez odpowiednie warunki udzielania zezwoleń lub inne stosowne środki, by każdy podmiot prowadzący działalność w sektorach wskazanych w decyzji 97/367/EWG stosował ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu w odniesieniu do zamówień udzielanych w celu wykonywania wspomnianej działalności w Irlandii Północnej.

3. Ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do zamówień udzielanych na potrzeby poszukiwania ropy naftowej lub gazu.

Podsekcja 5

Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji oraz dotyczące ich przepisy proceduralne

Artykuł 34

Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji

1. Zamówienia mające na celu umożliwienie prowadzenia działalności wymienionej w art. 8–14 nie podlegają niniejszej dyrektywie, jeżeli państwo członkowskie lub podmioty zamawiające, po przedstawieniu wniosku zgodnie z art. 35, mogą wykazać, że w państwie członkowskim, w którym ta działalność jest wykonywana, bezpośrednio podlega ona konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony; podobnie niniejszej dyrektywie nie podlegają konkursy organizowane na potrzeby wykonywania takiej działalności na danym obszarze geograficznym. Dany rodzaj działalności może stanowić element szerszego sektora lub być wykonywany wyłącznie w niektórych rejonach danego państwa członkowskiego. Ocena konkurencji, o której mowa w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu, a która zostanie dokonana w świetle informacji dostępnych Komisji oraz do celów niniejszej dyrektywy, pozostaje bez uszczerbku dla stosowania prawa konkurencji. Ocena taką przeprowadza się z uwzględnieniem rynku rodzajów działalności, o których mowa i referencyjnego rynku geograficznego w rozumieniu ust. 2.

⁽³⁾ Decyzja Komisji z dnia 13 maja 1993 r. określająca warunki, na jakich podmioty zamawiające, eksploatujące obszary geograficzne w celu poszukiwania lub wydobywania ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla lub innych paliw stałych, muszą przekazywać Komisji informacje dotyczące udzielanych przez nie zamówień (Dz.U. L 129 z 27.5.1993, s. 25).

2. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu, na potrzeby określenia, czy dany rodzaj działalności podlega bezpośrednio konkurencji, stosuje się kryteria zgodne z postanowieniami TFUE dotyczącymi konkurencji. Mogą one obejmować cechy danych produktów lub usług, istnienie alternatywnych produktów lub usług uważanych za zastępowalne po stronie popytu lub podaży, ceny oraz rzeczywistą lub potencjalną obecność więcej niż jednego dostawcy przedmiotowych produktów lub usług.

Referencyjny rynek geograficzny, stanowiący podstawę oceny podlegania konkurencji, obejmuje obszar, na którym dane przedsiębiorstwa zaangażowane są w mechanizm podaży i popytu w odniesieniu do produktów lub usług oraz na którym warunki konkurencji są wystarczająco jednolite i który odróżnia się od obszarów sąsiednich, w szczególności ze względu na istnienie na tych obszarach znacząco różnych warunków konkurencji. Ocena ta powinna uwzględniać w szczególności istotę i cechy danych produktów lub usług, istnienie barier wejścia na rynek lub preferencji konsumentów, znaczące różnice w udziałach rynkowych przedsiębiorstw między danym obszarem a obszarami sąsiednimi lub istotne różnice cen.

3. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu przyjmuje się, że dostęp do rynku nie jest ograniczony, jeżeli dane państwo członkowskie wdrożyło i stosuje przepisy unijne wymienione w załączniku III.

Jeżeli na podstawie akapitu pierwszego nie da się stwierdzić, czy dostęp do danego rynku jest swobodny, wówczas trzeba wykazać, że jest on swobodny *de facto* i *de iure*.

Artykuł 35

Procedura do celów ustalenia, czy zastosowanie ma art. 34

1. W przypadku gdy państwo członkowskie lub – gdy przepisy danego państwa członkowskiego przewidują taką możliwość – podmiot zamawiający, uważają, że – biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 34 ust. 2 i 3 – dany rodzaj działalności podlega bezpośrednio konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony, mogą one złożyć do Komisji wniosek o stwierdzenie, że niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do udzielania zamówień lub organizowania konkursów na potrzeby prowadzenia tego rodzaju działalności, w stosownych przypadkach wraz ze stanowiskiem przyjętym przez niezależny organ krajowy, właściwy w odniesieniu do danego rodzaju działalności. Wnioski takie mogą dotyczyć rodzajów działalności, które są elementem szerszego sektora lub które są wykonywane wyłącznie w niektórych rejonach danego państwa członkowskiego.

We wniosku tym dane państwo członkowskie lub dany podmiot zamawiający informuje Komisję o wszelkich istotnych faktach, a w szczególności o wszelkich przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub umowach dotyczących spełnienia warunków określonych w art. 34 ust. 1.

2. Jeżeli wnioskowi złożonemu przez podmiot zamawiający nie towarzyszy uzasadnione i poparte dowodami stanowisko przyjęte przez niezależny organ krajowy, właściwy w odniesieniu do danego rodzaju działalności, które to stanowisko obejmuje dogłębną analizę warunków ewentualnej stosowalności art. 34 ust. 1 do danego rodzaju działalności zgodnie z ust. 2 i 3 tego artykułu, Komisja bezzwłocznie informuje dane państwo członkowskie. W takich przypadkach dane państwo członkowskie informuje Komisję o wszelkich istotnych faktach, a w szczególności wszelkich przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub umowach dotyczących spełnienia warunków określonych w art. 34 ust. 1.

3. Na wniosek złożony zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja może – w drodze aktów wykonawczych przyjętych w terminach określonych w załączniku IV – ustalić, czy działalność, o której mowa w art. 8–14, podlega bezpośrednio konkurencji, biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 34. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105 ust. 2.

Zamówienia mające na celu umożliwienie prowadzenia danego rodzaju działalności oraz konkursy organizowane na potrzeby wykonywania takiej działalności przestają podlegać niniejszej dyrektywie w każdym z następujących przypadków, gdy:

- a) Komisja przyjęła akt wykonawczy stwierdzający stosowalność art. 34 ust. 1 w terminie przewidzianym w załączniku IV;
- b) Komisja nie przyjęła aktu wykonawczego w terminie przewidzianym w załączniku IV.

4. Po przedłożeniu wniosku dane państwo członkowskie lub dany podmiot zamawiający może, za zgodą Komisji, znacząco zmodyfikować swój wniosek, w szczególności w odniesieniu do danych rodzajów działalności lub danych obszarów geograficznych. W takim przypadku zastosowanie ma nowy termin przyjęcia aktu wykonawczego; termin ten oblicza się zgodnie z załącznikiem IV ust. 1, chyba że Komisja i dane państwo członkowskie lub podmiot zamawiający, które złożyły wniosek, uzgodnią krótszy termin.

5. Jeżeli w danym państwie członkowskim dany rodzaj działalności jest już przedmiotem postępowania przeprowadzanego na podstawie ust. 1, 2 i 4, wówczas kolejne wnioski odnoszące się do tego samego rodzaju działalności prowadzonego w tym samym państwie członkowskim, przedstawione przed upływem terminu ustanowionego dla pierwszego wniosku, nie są traktowane jako stanowiące podstawę do wszczęcia nowego postępowania, lecz są rozpatrywane w kontekście pierwszego wniosku w tej sprawie.

6. Komisja przyjmuje akt wykonawczy określający szczegółowe zasady stosowania ust. 1–5. Ten akt wykonawczy obejmuje co najmniej zasady dotyczące:

- a) publikacji do celów informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* daty, która rozpoczyna oraz kończy bieg terminów określonych w załączniku IV ust. 1, w tym ewentualnych przedłużeń lub zawiesznień tych terminów, jak przewidziano w tym załączniku;
- b) publikacji informacji na temat ewentualnej stosowalności art. 34 ust. 1 zgodnie z ust. 3 akapit drugi lit. b) niniejszego artykułu;
- c) przepisów wykonawczych określających formę, treść oraz inne szczegóły dotyczące wniosków składanych na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105 ust. 2.

ROZDZIAŁ IV

Zasady ogólne

Artykuł 36

Zasady udzielania zamówień

1. Podmioty zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

Zamówień nie organizuje się w sposób mający na celu wyłączenie zamówienia z zakresu niniejszej dyrektywy lub sztuczne zawężanie konkurencji. Uznaje się, że konkurencja została sztucznie zawężona, gdy zamówienie zostało zorganizowane z zamiarem nieuzasadnionego działania na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców.

2. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realizacji zamówień publicznych wykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy wymienionych w załączniku XIV.

Artykuł 37

Wykonawcy

1. Wykonawcy, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie z tego powodu, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym zamówienie jest udzielane, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

Niemniej w przypadku zamówień na usługi i roboty budowlane, jak również zamówień na dostawy obejmujących dodatkowo usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji, od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych osób, które będą odpowiedzialne za wykonanie danego zamówienia.

2. Grupy wykonawców, w tym tymczasowe stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia. Podmioty zamawiające nie mogą wymagać od nich posiadania określonej formy prawnej, by grupy te mogły przedłożyć ofertę lub wniosek o dopuszczenie do udziału.

W razie potrzeby podmioty zamawiające mogą w dokumentach zamówienia sprecyzować sposób, w jaki grupy wykonawców mają spełnić kryteria i wymogi dotyczące systemów kwalifikowania oraz kwalifikacji podmiotowej, o których mowa w art. 77–81, pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne. Państwa członkowskie mogą przyjąć standardowe warunki określające w jaki sposób grupy wykonawców mają spełniać te wymogi.

Warunki realizacji zamówienia przez takie grupy wykonawców, które to warunki są odmienne od warunków nakładanych na pojedynczych uczestników, również muszą być obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne.

3. Niezależnie od ust. 2 podmioty zamawiające mogą wymagać, by grupy wykonawców przyjęły określoną formę prawną w przypadku udzielenia im zamówienia, w zakresie, w jakim zmiana taka niezbędna jest do zadowalającej realizacji zamówienia.

Artykuł 38

Zamówienia zastrzeżone

1. Państwa członkowskie mogą zastrzec prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia dla zakładów pracy chronionej oraz wykonawców, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób niepełnosprawnych lub osób defaworyzowanych, lub mogą przewidzieć możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów zatrudnienia chronionego, pod warunkiem że co najmniej 30 % osób zatrudnionych przez te zakłady, przez tych wykonawców lub w ramach tych programów stanowią pracownicy niepełnosprawni lub pracownicy defaworyzowani.

2. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.

Artykuł 39

Poufność

1. O ile nie przewidziano inaczej w niniejszej dyrektywie lub w przepisach krajowych, którym podlega dany podmiot zamawiający, w szczególności w przepisach dotyczących dostępu do informacji, a także bez uszczerbku dla obowiązków związanych z podawaniem do wiadomości publicznej informacji o udzielonych zamówieniach oraz z udostępnianiem kandydatom i oferentom informacji określonych w art. 70 i 75, podmiot zamawiający nie ujawnia informacji przekazanych mu przez wykonawców i oznaczonych przez nich jako poufne, w tym między innymi tajemnic technicznych lub handlowych oraz poufnych aspektów ofert.

2. Podmioty zamawiające mogą nakładać na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufnego charakteru informacji, które podmioty te udostępniają w toku postępowania o udzielenie zamówienia, w tym informacji udostępnianych w związku z obsługiwaniem systemu kwalifikowania, niezależnie od tego, czy był on przedmiotem ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania stosowanego jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Artykuł 40

Zasady mające zastosowanie do komunikacji

1. Państwa członkowskie zapewniają, by wszelka komunikacja i wymiana informacji odbywające się na mocy niniejszej dyrektywy, w szczególności elektroniczne składanie ofert, przeprowadzane były z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji zgodnie z wymogami niniejszego artykułu. Narzędzia i urządzenia wykorzystywane do celów komunikacji za pomocą środków elektronicznych, jak również ich właściwości techniczne, muszą być niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami ITC będącymi w powszechnym użyciu oraz nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia.

Niezależnie od akapitu pierwszego podmioty zamawiające nie mają obowiązku wymagać elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w następujących sytuacjach:

a) z uwagi na specjalistyczny charakter zamówienia, zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby szczególnych narzędzi, urządzeń lub formatów plików,

które nie są ogólnie dostępne lub które nie są obsługiwane za pomocą ogólnie dostępnych aplikacji;

b) aplikacje do obsługi formatów plików, które nadają się do opisu ofert, korzystają z formatów plików, których nie można obsługiwać za pomocą żadnych innych aplikacji otwartoźródłowych lub ogólnie dostępnych, lub są objęte systemem licencji własnościowej i nie mogą zostać udostępnione na potrzeby pobierania lub zdalnego wykorzystania przez podmiot zamawiający;

c) zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla podmiotów zamawiających;

d) dokumenty zamówienia wymagają przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przekazać drogą elektroniczną.

W odniesieniu do komunikacji, do której nie są stosowane elektroniczne środki komunikacji zgodnie z akapitem drugim, komunikacja odbywa się drogą pocztową lub w inny odpowiedni sposób albo z wykorzystaniem połączenia drogi pocztowej lub innego odpowiedniego sposobu i środków elektronicznych.

Niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego ustępu podmioty zamawiające nie mają obowiązku wymagać stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert, jeżeli stosowanie środków komunikacji innych niż środki elektroniczne jest niezbędne z racji naruszenia bezpieczeństwa tych elektronicznych środków komunikacji albo z uwagi na ochronę szczególnie wrażliwego charakteru informacji wymagającego tak wysokiego poziomu ochrony, że nie można go właściwie zapewnić w drodze zastosowania elektronicznych narzędzi i urządzeń, które są ogólnie dostępne dla wykonawców albo które mogą im zostać udostępnione za pomocą alternatywnych środków dostępu w rozumieniu ust. 5.

Podmioty zamawiające wymagające – zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu – środków komunikacji innych niż środki elektroniczne przy składaniu ofert, mają obowiązek wskazania w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 100, powodów takiego wymogu. W stosownych przypadkach podmioty zamawiające wskazują w indywidualnym sprawozdaniu powody, dla których korzystanie ze środków komunikacji innych niż środki elektroniczne zostało uznane za niezbędne w zastosowaniu akapitu czwartego niniejszego ustępu.

2. Niezależnie od ust. 1 można stosować komunikację ustną w odniesieniu do przekazywania informacji dotyczących innych niż istotne elementów postępowania o udzielenie zamówienia, o ile treść komunikatów ustnych jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. W tym celu istotne elementy postępowania o udzielenie zamówienia obejmują dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenie zainteresowania i oferty. W szczególności komunikacja ustna z oferentami, która może mieć istotny wpływ na treść i ocenę ofert, musi być udokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrań, względnie w formie podsumowania głównych elementów rozmowy.

3. Podmioty zamawiające zapewniają zachowanie integralności danych oraz poufności ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w ramach wszelkiej komunikacji oraz wymiany i przechowywania informacji. Podmioty zamawiające analizują treść ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału dopiero po upływie terminu wyznaczonego na ich składanie.

4. W odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane i konkursów państwa członkowskie mogą wymagać zastosowania szczególnych narzędzi elektronicznych, takich jak narzędzia elektronicznego modelowania danych budowlanych lub podobne. W takich przypadkach podmioty zamawiające muszą zaoferować alternatywne środki dostępu zgodnie z ust. 5 do czasu, gdy takie narzędzia staną się ogólnie dostępne w rozumieniu ust. 1 akapit pierwszy zdanie drugie.

5. Podmioty zamawiające mogą, w razie potrzeby, wymagać zastosowania narzędzi, które nie są ogólnie dostępne, pod warunkiem że podmioty te oferują alternatywne środki dostępu.

Uznaje się, że podmioty zamawiające oferują odpowiednie alternatywne środki dostępu, jeżeli zachodzi dowolna z poniższych sytuacji:

a) podmioty zamawiające oferują nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp za pomocą środków elektronicznych do tych narzędzi i urządzeń od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z załącznikiem IX lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. W tekście ogłoszenia lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres internetowy, pod którym dostępne są te narzędzia i urządzenia;

b) podmioty zamawiające zapewniają, by oferenci niemający dostępu do tych narzędzi i urządzeń ani możliwości ich uzyskania w stosownych terminach, pod warunkiem że ten brak dostępu nie może być przypisany danemu oferentowi, mogli uzyskać dostęp do postępowania o udzielenie zamówienia przez stosowanie tymczasowych tokenów udostępnionych bezpłatnie w sieci; lub

c) podmioty zamawiające prowadzą alternatywny kanał elektronicznego składania ofert.

6. Oprócz wymogów przedstawionych w załączniku V następujące zasady mają zastosowanie do narzędzi i urządzeń służących do elektronicznego przesyłania i odbioru ofert oraz elektronicznego odbioru wniosków o dopuszczenie do udziału:

a) informacje na temat specyfikacji dotyczących elektronicznego składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału, w tym kodowania oraz oznaczania czasu odbioru, są dostępne dla zainteresowanych stron;

b) państwa członkowskie lub podmioty zamawiające, działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, określają poziom bezpieczeństwa wymagany dla elektronicznych środków komunikacji stosowanych na poszczególnych etapach danego postępowania o udzielenie zamówienia; poziom ten jest proporcjonalny do powiązanego ryzyka;

c) w przypadku gdy państwa członkowskie, lub podmioty zamawiające działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, stwierdzą, że poziom ryzyka oceniony na podstawie lit. b) niniejszego ustępu sprawia, że wymagane są zaawansowane podpisy elektroniczne określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE⁽¹⁾, podmioty zamawiające akceptują zaawansowane podpisy elektroniczne oparte na kwalifikowanym certyfikacie elektronicznym, uwzględniając, czy te certyfikaty wystawione są przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne wymieniony na zaufanej liście przewidzianej w decyzji Komisji 2009/767/WE⁽²⁾, składane za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisów lub bez takiego urządzenia, o ile spełnione są następujące warunki:

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz.U. L 13 z 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2009/767/WE z dnia 16 października 2009 r. ustanawiająca środki ułatwiające korzystanie z procedur realizowanych drogą elektroniczną poprzez pojedyncze punkty kontaktowe zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 274 z 20.10.2009, s. 36).

(i) podmiot zamawiający musi określić wymagany format zaawansowanego podpisu w oparciu o formaty ustanowione decyzją Komisji 2011/130/UE⁽¹⁾ oraz wprowadzić niezbędne środki umożliwiające techniczną obsługę tych formatów; w przypadku gdy stosowany jest inny format podpisu elektronicznego, taki podpis lub elektroniczny nośnik dokumentu muszą zawierać informację o istniejących metodach weryfikacji, za co odpowiadają państwa członkowskie. Metody weryfikacji umożliwiają podmiotowi zamawiającemu weryfikację – w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami danego języka – otrzymanego podpisu elektronicznego jako zaawansowanego podpisu elektronicznego opartego na kwalifikowanym certyfikacie elektronicznym. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat podmiotu świadczącego usługi weryfikacji, a Komisja w internecie podaje informacje otrzymane od państw członkowskich do wiadomości publicznej;

(ii) jeżeli oferta jest podpisywana z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu, który jest umieszczony na zaufanej liście, podmiot zamawiający nie stosuje dodatkowych wymogów mogących utrudnić oferentom korzystanie z tych podpisów.

W odniesieniu do dokumentów wykorzystywanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia, które są podpisywane przez właściwy organ państwa członkowskiego lub przez inny podmiot wydający dokument, właściwy organ lub podmiot wydający dokument mogą ustanowić wymagany format zaawansowanego podpisu zgodnie z wymogami określonymi w art. 1 ust. 2 decyzji 2011/130/UE. Wprowadzają one niezbędne środki umożliwiające techniczną obsługę tego formatu, umieszczając w danym dokumencie informacje wymagane do przetworzenia podpisu. Dokumenty takie muszą zawierać w podpisie elektronicznym lub w elektronicznym nośniku dokumentu informację o istniejących metodach weryfikacji umożliwiających weryfikację otrzymanego podpisu elektronicznego w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami języka.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu zmiany technicznych szczegółów i właściwości określonych w załączniku V w celu uwzględnienia rozwoju technologicznego.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu zmiany wykazu określonego w ust. 1 akapit drugi lit. a)–d) niniejszego artykułu, w przypadku gdy rozwój technologiczny sprawi, że dalsze wyjątki od stosowania elektronicznych środków komunikacji staną się nieodpowiednie, lub – w wyjątkowych sytuacjach – gdy z uwagi na rozwój technologiczny niezbędne będzie wprowadzenie nowych wyłączeń.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2011/130/UE z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie ustalenia minimalnych wymagań dotyczących transgranicznego przetwarzania dokumentów podpisanych elektronicznie przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 53 z 26.2.2011, s. 66).

Aby zapewnić interoperacyjność formatów technicznych, a także standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów, zwłaszcza w kontekście transgranicznym, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu ustanowienia obowiązku stosowania takich określonych standardów technicznych, w szczególności w zakresie stosowania elektronicznego składania ofert, katalogów elektronicznych i środków uwierzytelniania elektronicznego wyłącznie wtedy, gdy standardy techniczne zostały dokładnie przetestowane i została udowodniona ich przydatność w praktyce. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania jakiegokolwiek standardu technicznego, powinna także starannie przeanalizować ewentualne koszty z tym związane, zwłaszcza w zakresie dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania.

Artykuł 41

Nomenklatura

1. Wszelkie odniesienia do nomenklatur w kontekście zamówień publicznych są dokonywane z wykorzystaniem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) przyjętego rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu dostosowania kodów CPV, o których mowa w niniejszej dyrektywie, w każdym przypadku gdy zmiany w nomenklaturze CPV wymagają uwzględnienia w niniejszej dyrektywie i nie powodują modyfikacji zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 42

Konflikty interesów

Państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez instytucje zamawiające odpowiednich środków, by skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, a także rozpoznawać i likwidować je, gdy powstają w związku z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień, by nie dopuścić do jakiegokolwiek zakłócenia konkurencji i zapewnić równe traktowanie wszystkich wykonawców.

Pojęcie konfliktu interesów obejmuje co najmniej każdą sytuację, w której członkowie personelu instytucji zamawiającej lub dostawcy usług w zakresie obsługi zamówień działającego w imieniu instytucji zamawiającej biorący udział w prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia lub mogący wpłynąć na wynik tego postępowania mają, bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub inny interes osobisty, który postrzegać można jako zagrażający ich bezstronności i niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

TYTUŁ II

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ I

Procedury

Artykuł 43

Warunki dotyczące Porozumienia GPA i innych umów międzynarodowych

W zakresie, w jakim obejmują to załączniki 3, 4 i 5 oraz uwagi ogólne do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, a także inne umowy międzynarodowe, którymi związana jest Unia, podmioty zamawiające w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. a) przyznają robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom sygnatariuszy wspomnianych umów i Porozumienia traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom Unii.

Artykuł 44

Wybór procedury

1. Podczas udzielania zamówień na dostawy, roboty budowlane lub usługi podmioty zamawiające stosują procedury dostosowane pod kątem spełnienia wymogów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że, nie naruszając przepisów art. 47, opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zamawiające mogły stosować procedurę otwartą, procedurę ograniczoną lub procedurę negocjacyjną z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zamawiające mogły stosować dialogi konkurencyjne i partnerstwa innowacyjne zgodnie z niniejszą dyrektywą.

4. Zaproszenia do ubiegania się o zamówienie można dokonać w jeden z następujących sposobów:

a) za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego zgodnie z art. 67, jeżeli zamówienia udziela się w drodze procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej;

b) za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania zgodnie z art. 68, jeżeli zamówienia udziela się w drodze procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego;

c) za pomocą ogłoszenia o zamówieniu zgodnie z art. 69.

W przypadku określonym w lit. a) niniejszego ustępu wykonawcy, którzy wyrazili swoje zainteresowanie w odpowiedzi na

publikację okresowego ogłoszenia informacyjnego, są następnie zapraszani do potwierdzenia zainteresowania na piśmie za pomocą „zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania” zgodnie z art. 74.

5. W szczególnych przypadkach i okolicznościach wyraźnie określonych w art. 50 państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające mogą stosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie. Państwa członkowskie nie zezwalają na stosowanie tej procedury w żadnych innych przypadkach niż opisane w art. 50.

Artykuł 45

Procedura otwarta

1. W procedurze otwartej każdy zainteresowany wykonawca może złożyć ofertę w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Minimalny termin składania ofert wynosi 35 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

Ofercie towarzyszą informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające opublikowały okresowe ogłoszenie informacyjne, które samo w sobie nie stanowiło zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, minimalny termin składania ofert, określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, może zostać skrócony do 15 dni, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) okresowe ogłoszenie informacyjne zawierało, oprócz informacji wymaganych w załączniku VI część A sekcja I, wszystkie informacje wymagane w załączniku VI część A sekcja II, w zakresie, w jakim te ostatnie informacje były dostępne w momencie publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego;

b) okresowe ogłoszenie informacyjne zostało wysłane do publikacji na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

3. Jeżeli ze względu na stan pilnej konieczności należy uzasadniony przez podmiot zamawiający, termin określony w ust. 1 akapit drugi nie może być dotrzymany, podmiot zamawiający może wyznaczyć termin, który nie może być krótszy niż 15 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

4. Podmiot zamawiający może skrócić o pięć dni termin składania ofert określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, jeżeli akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 40 ust. 4 akapit pierwszy oraz art. 40 ust. 5 i 6.

*Artykuł 46***Procedura ograniczona**

1. W procedurze ograniczonej każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, co najmniej 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni.

2. Oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni do tego przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2.

Termin składania ofert może być ustalony w drodze wzajemnego porozumienia między podmiotem zamawiającym a zakwalifikowanymi kandydatami, pod warunkiem że wszyscy zakwalifikowani kandydaci będą mieli tyle samo czasu na przygotowanie i złożenie ofert.

W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w sprawie terminu składania ofert termin ten wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

*Artykuł 47***Procedura negocjacyjna z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie**

1. W procedurze negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, co najmniej 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni.

2. W negocjacjach uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez

niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2.

Termin składania ofert można ustalić w drodze wzajemnego porozumienia między podmiotem zamawiającym a zakwalifikowanymi kandydatami, pod warunkiem że wszyscy tacy kandydaci mają tyle samo czasu na przygotowanie i złożenie ofert.

W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w sprawie terminu składania ofert termin ten wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

*Artykuł 48***Dialog konkurencyjny**

1. W dialogu konkurencyjnym każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. b) i c) – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, co najmniej 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni.

W dialogu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty zapewniającej najlepszą relację jakości do ceny zgodnie z art. 82 ust. 2.

2. Podmioty zamawiające określają i precyzują swoje potrzeby i wymagania w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym. Równocześnie i w tych samych dokumentach określają i precyzują one również wybrane kryteria udzielenia zamówienia i przedstawiają orientacyjny harmonogram.

3. Podmioty zamawiające rozpoczynają z uczestnikami wybranymi zgodnie z odpowiednimi przepisami art. 76–81 dialog, którego celem jest ustalenie i sprecyzowanie środków, które najlepiej zaspokoją ich potrzeby. W ramach tego dialogu mogą one omawiać wszystkie aspekty zamówienia z wybranymi uczestnikami.

Podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich uczestników podczas prowadzenia dialogu. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym uczestnikom przewagę nad innymi uczestnikami.

Zgodnie z art. 39 podmioty zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom proponowanych rozwiązań ani innych poufnych informacji udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w dialogu, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zwolnienia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

4. Dialogi konkurencyjne mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby rozwiązań omawianych na etapie dialogu poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym. W zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym podmiot zamawiający wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

5. Podmiot zamawiający prowadzi dialog do momentu, gdy jest w stanie określić rozwiązanie lub rozwiązania, które mogą zaspokoić jego potrzeby.

6. Po oświadczeniu, iż dialog dobiegł końca, oraz poinformowaniu o tym fakcie jego pozostałych uczestników, podmioty zamawiające zapraszają uczestników do składania ostatecznych ofert opierających się na rozwiązaniu lub rozwiązaniach przedstawionych i określonych podczas dialogu. Oferty te zawierają wszystkie elementy wymagane i niezbędne do realizacji przedsięwzięcia.

Oferty te można doprecyzować, uszczegółwić i dostosować na wniosek podmiotu zamawiającego. Takie doprecyzowanie, uszczegółwienie i dostosowanie lub dodatkowe informacje nie mogą jednak powodować zmian w istotnych aspektach oferty lub zamówienia, co dotyczy również potrzeb i wymogów określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, jeżeli zmiany takich aspektów, potrzeb i wymogów z dużym prawdopodobieństwem spowodowałyby zakłócenie konkurencji lub prowadziłyby do dyskryminacji.

7. Podmioty zamawiające oceniają otrzymane oferty na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym.

Na żądanie podmiotu zamawiającego, z oferentem, którego oferta została uznana za ofertę zapewniającą najlepszą relację jakości do ceny za zgodnie z art. 82 ust. 2, można prowadzić negocjacje w celu potwierdzenia zobowiązań finansowych lub

innych warunków zawartych w ofercie poprzez sfinalizowanie warunków umowy w sprawie zamówienia, o ile negocjacje takie nie skutkują znaczącą modyfikacją istotnych aspektów oferty lub zamówienia, w tym potrzeb i wymagań określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, ani nie stwarzają ryzyka zakłócenia konkurencji bądź spowodowania dyskryminacji.

8. Podmioty zamawiające mogą przewidzieć nagrody lub płatności dla uczestników dialogu.

Artykuł 49

Partnerstwo innowacyjne

1. W partnerstwie innowacyjnym każdy wykonawca może złożyć wnioski o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. b) i c), przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

W dokumentach zamówienia podmiot zamawiający określa zapotrzebowanie na innowacyjny produkt, usługę lub roboty budowlane, które nie mogą zostać zaspokojone przez zakup produktów, usług lub robót budowlanych już dostępnych na rynku. Wskazuje, które elementy opisu definiują minimalne wymogi, jakie muszą spełnić wszystkie oferty. Wskazówki te muszą być wystarczająco precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu wymaganego rozwiązania oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Podmiot zamawiający może podjąć decyzję o ustanowieniu partnerstwa innowacyjnego z jednym partnerem lub z wieloma partnerami prowadzącymi odrębne działania badawczo-rozwojowe.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, nie mniej niż 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni. W postępowaniu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty zapewniającej najlepszą relację jakości do ceny zgodnie z art. 82 ust. 2.

2. Celem partnerstwa innowacyjnego jest opracowanie innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych oraz późniejszy zakup dostaw, usług lub robót budowlanych będących wynikiem tych prac, pod warunkiem że odpowiadają one poziomom wykonania i maksymalnym kosztom uzgodnionym pomiędzy podmiotami zamawiającymi a uczestnikami.

Organizacja partnerstwa innowacyjnego obejmuje kolejne etapy zgodnie z kolejnością kroków w procesie badawczo-innowacyjnym, które mogą obejmować wytworzenie produktów, świadczenie usług lub ukończenie robót budowlanych. W ramach partnerstwa innowacyjnego ustala się cele pośrednie, które mają osiągnąć partnerzy, oraz przewiduje wypłatę wynagrodzenia w odpowiednich ratach.

W oparciu o te cele podmiot zamawiający może po każdym etapie postanowić zakończyć partnerstwo innowacyjne lub, w przypadku partnerstwa innowacyjnego z wieloma partnerami, zmniejszyć liczbę partnerów poprzez rozwiązanie poszczególnych umów, pod warunkiem że podmiot zamawiający wskazał w dokumentach zamówienia takie możliwości i warunki skorzystania z nich.

3. O ile niniejszy artykuł nie stanowi inaczej, podmioty zamawiające negocjują z oferentami wstępnie i wszystkie późniejsze złożone przez nich oferty, z wyjątkiem ostatecznych ofert, w celu ulepszenia ich treści.

Minimalne wymogi i kryteria udzielenia zamówienia nie podlegają negocjacji.

4. Podczas negocjacji podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym oferentom przewagę nad innymi uczestnikami. Informują one na piśmie wszystkich oferentów, których oferty nie zostały wyeliminowane na podstawie ust. 5, o wszelkich zmianach w specyfikacjach technicznych lub innych dokumentach zamówienia, innych niż dokumenty określające minimalne wymogi. W następstwie tych zmian podmioty zamawiające zapewniają oferentom wystarczająco dużo czasu na odpowiednie zmodyfikowanie i ponowne złożenie poprawionych ofert.

Zgodnie z art. 39 podmioty zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w negocjacjach, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zwolnienia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

5. Negocjacje w ramach partnerstwa innowacyjnego mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby ofert będących przedmiotem negocjacji poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w innych dokumentach zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w dokumentach zamówienia podmiot zamawiający wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

6. Podczas kwalifikacji kandydatów podmioty zamawiające stosują w szczególności kryteria dotyczące zdolności kandydatów w zakresie badań i rozwoju oraz opracowywania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający, po dokonaniu przez niego oceny wymaganych informacji, mogą przedkładać projekty badawcze i innowacyjne mające na celu zaspokojenie potrzeb określonych przez podmiot zamawiający, które nie mogą zostać zaspokojone przez istniejące rozwiązania.

W dokumentach zamówienia podmiot zamawiający określa rozwiązania mające zastosowanie do praw własności intelektualnej. W przypadku partnerstwa innowacyjnego z wieloma partnerami podmiot zamawiający, zgodnie z art. 39, nie ujawnia pozostałym partnerom rozwiązań proponowanych ani innych informacji poufnych udzielanych przez jednego z partnerów w ramach partnerstwa, bez jego zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zwolnienia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

7. Podmiot zamawiający zapewnia, by struktura partnerstwa oraz w szczególności czas trwania i wartość poszczególnych etapów odzwierciedlały stopień innowacyjności proponowanego rozwiązania i kolejność działań badawczo-innowacyjnych niezbędnych do opracowania innowacyjnego rozwiązania niedostępnego jeszcze na rynku. Szacowana wartość nabywanych dostaw, usług lub robót budowlanych jest proporcjonalna do wielkości inwestycji niezbędnej do ich opracowania.

Artykuł 50

Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie

Podmioty zamawiające mogą stosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie w następujących przypadkach:

a) jeżeli w odpowiedzi na procedurę z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie złożono żadnej oferty bądź żadnej odpowiedniej oferty lub żadnego wniosku o dopuszczenie do udziału bądź żadnego odpowiedniego wniosku o dopuszczenie do udziału, o ile pierwotne warunki zamówienia nie ulegają zasadniczym zmianom.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona żadnego związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów podmiotu zamawiającego określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1, lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez podmiot zamawiający na mocy art. 78 lub 80;

b) jeżeli zamówienie jest udzielane wyłącznie na potrzeby prac badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych, a nie w celu osiągnięcia zysku lub pokrycia kosztów badań i rozwoju, oraz o ile udzielenie takiego zamówienia nie narusza konkurencyjnych zasad udzielania kolejnych zamówień, które będą udzielane w szczególności w takich celach;

c) jeżeli roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać zrealizowane wyłącznie przez określonego wykonawcę z jednego z następujących powodów:

(i) celem zamówienia jest stworzenie lub nabycie niepowtarzalnego dzieła sztuki lub występu artystycznego;

(ii) braku konkurencji ze względów technicznych;

(iii) ochrony praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej.

Wyjątki zawarte w ppkt (ii) oraz (iii) mają zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów zamówienia;

d) w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, jeżeli – ze względu na wystąpienie wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej wydarzeniami, których podmiot zamawiający nie mógł przewidzieć – terminy przewidziane dla procedury otwartej, procedury ograniczonej i procedury negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie mogą być dotrzymane. Okoliczności przywoływane w celu uzasadnienia pilnej konieczności nie mogą być w żadnym wypadku przypisane podmiotowi zamawiającemu;

e) w przypadku zamówień na dostawy dotyczących dodatkowych dostaw realizowanych przez pierwotnego dostawcę, których celem jest częściowa wymiana dostarczonych produktów lub instalacji, bądź zwiększenie bieżących dostaw lub rozbudowa istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby podmiot zamawiający do nabywania dostaw o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu;

f) w przypadku nowych robót budowlanych lub usług polegających na powtórzeniu podobnych robót budowlanych lub usług powierzonych wykonawcy, któremu te same podmioty zamawiające udzieliły wcześniejszego zamówienia, pod warunkiem że takie roboty budowlane lub usługi są zgodne z podstawowym projektem, na który udzielono pierwotnego zamówienia na podstawie jednej z procedur zgodnie z art. 44 ust. 1.

Podstawowy projekt musi wskazywać zakres ewentualnych dodatkowych robót budowlanych lub usług oraz warunki, na jakich te zamówienia będą udzielane. Możliwość zastosowania tej procedury musi być wskazana już w ogłoszeniu dotyczącym pierwszego projektu, a całkowita szacunkowa wartość dalszych robót budowlanych lub usług musi zostać uwzględniona przez podmioty zamawiające w zakresie stosowania przez nie art. 15 i 16;

g) w odniesieniu do towarów notowanych i kupowanych na rynku towarowym;

h) w odniesieniu do zakupów po okazjowej cenie, gdy możliwy jest zakup towarów po cenie znacznie niższej od zwykłych cen rynkowych, korzystając ze szczególnie sprzyjających okoliczności dostępnych jedynie przez bardzo krótki czas;

i) w odniesieniu do zakupu dostaw lub usług na szczególnie korzystnych warunkach od dostawcy ostatecznie likwidującego swoją działalność lub od likwidatorów w postępowaniu upadłościowym, w wyniku układu z wierzycielami lub podobnej procedury na mocy krajowych przepisów ustawowych lub wykonawczych;

j) jeżeli dane zamówienie na usługi następuje po przeprowadzeniu konkursu zorganizowanego zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy i ma zostać udzielone, zgodnie z zasadami przewidzianymi w konkursie, zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców tego konkursu; w tym drugim przypadku wszyscy zwycięzcy muszą zostać zaproszeni do udziału w negocjacjach.

ROZDZIAŁ II

Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych i zamówień zagregowanych

Artykuł 51

Umowy ramowe

1. Podmioty zamawiające mogą zawierać umowy ramowe, pod warunkiem że stosują procedury przewidziane w niniejszej dyrektywie.

Umowa ramowa oznacza umowę zawartą pomiędzy co najmniej jednym podmiotem zamawiającym a co najmniej jednym wykonawcą, której celem jest określenie warunków dotyczących zamówień, które zostaną udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do ceny oraz, w stosownych przypadkach, przewidywanych ilości.

Okres obowiązywania umowy ramowej nie przekracza ośmiu lat, poza wyjątkowymi przypadkami, które są należycie uzasadnione, w szczególności pod kątem przedmiotu umowy ramowej.

2. Zamówień opartych na umowie ramowej udziela się na podstawie obiektywnych zasad i kryteriów, które mogą obejmować ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej w pomiędzy wykonawcami będącymi stroną zawartej umowy ramowej. Wspomniane zasady i kryteria określa się w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

Obiektywne zasady i kryteria, o których mowa w akapicie pierwszym, zapewniają równe traktowanie wykonawców będących stronami umowy ramowej. W przypadku gdy zawarto zapis dopuszczający ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej, podmioty zamawiające określają wystarczająco długi termin, by umożliwić złożenie ofert na poszczególne zamówienia, i udzielają każdego zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w specyfikacjach umowy ramowej.

Podmioty zamawiające nie stosują umów ramowych w sposób nieodpowiedni ani w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję.

Artykuł 52

Dynamiczne systemy zakupów

1. W przypadku bieżących zakupów, których cechy, jako zakupów ogólnie dostępnych na rynku, spełniają wymagania podmiotów zamawiających, podmioty zamawiające mogą stosować dynamiczny system zakupów. Dynamiczny system zakupów jest realizowany jako w pełni elektroniczny proces i otwarty przez cały okres ważności systemu zakupów dla każdego wykonawcy, który spełnia kryteria kwalifikacji. Może być podzielony na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług, które są obiektywnie zdefiniowane na podstawie cech zamówień, które będą realizowane w ramach danej kategorii. Cechy te mogą obejmować odniesienie do maksymalnego dopuszczalnego rozmiaru późniejszych konkretnych zamówień lub do określonego obszaru geograficznego, na którym późniejsze konkretne zamówienia będą realizowane.

2. W celu udzielenia zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów podmioty zamawiające stosują zasady procedury ograniczonej. Wszyscy kandydaci, którzy spełniają kryteria kwalifikacji, są dopuszczani do udziału w systemie oraz liczba kandydatów dopuszczonych do udziału w systemie nie jest ograniczana zgodnie z art. 78 ust. 2. Jeżeli podmioty zamawiające podzieliły system na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, określają mające zastosowanie kryteria kwalifikacji dla poszczególnych kategorii.

Niezależnie od art. 46 zastosowanie mają następujące terminy:

a) minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, nie mniej niż 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania, i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni. Po wysłaniu zaproszenia do składania ofert w ramach pierwszego konkretnego zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów nie stosuje się dalszych terminów na składanie wniosków o dopuszczenie do udziału;

b) minimalny termin składania ofert wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert. Zastosowanie ma art. 46 ust. 2 akapity drugi i trzeci.

3. Cała komunikacja dotycząca dynamicznego systemu zakupów przebiega wyłącznie w formie elektronicznej, zgodnie z art. 40 ust. 1, 3, 5 i 6.

4. Na potrzeby udzielania zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów podmioty zamawiające:

a) publikują zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wyraźnie zaznaczając, że dotyczy ono dynamicznego systemu zakupów;

b) wskazują w dokumentach zamówienia co najmniej charakter i szacowaną ilość planowanych zakupów, jak również wszelkie niezbędne informacje dotyczące dynamicznego systemu zakupów, w tym sposób funkcjonowania dynamicznego systemu zakupów, a także informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych rozwiązań i specyfikacji dotyczących połączeń;

c) wskazują ewentualny podział na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług oraz cechy określające te kategorie;

d) przez cały okres ważności systemu oferują nieograniczony, pełny, bezpośredni dostęp do dokumentów zamówienia zgodnie z art. 73.

5. Podmioty zamawiające zapewniają każdemu wykonawcy, w trakcie całego okresu ważności dynamicznego systemu zakupów, możliwość złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w systemie na warunkach, o których mowa w ust. 2. Podmioty zamawiające dokonują oceny tych wniosków zgodnie z kryteriami kwalifikacji w terminie 10 dni roboczych od ich otrzymania. Termin ten może zostać przedłużony do 15 dni roboczych w indywidualnych przypadkach, o ile jest to zasadne, w szczególności w razie potrzeby przeanalizowania dodatkowej dokumentacji lub innego zweryfikowania tego, czy spełniono kryteria kwalifikacji.

Niezależnie od akapitu pierwszego, o ile zaproszenie do składania ofert w ramach pierwszego konkretnego zamówienia w dynamicznym systemie zakupów nie zostało wysłane, podmioty zamawiające mogą wydłużyć okres oceny, pod warunkiem że w przedłużonym okresie oceny nie zostanie wystosowane żadne zaproszenie do składania ofert. W dokumentach zamówienia podmioty zamawiające określają długość przedłużonego okresu, który zamierzają zastosować.

Podmioty zamawiające informują danego wykonawcę w najbliższym możliwym terminie o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu go do dynamicznego systemu zakupów.

6. Podmioty zamawiające zapraszają wszystkich dopuszczonych uczestników do złożenia oferty na każde konkretne zamówienie udzielane w ramach dynamicznego systemu zakupów zgodnie z art. 74. Jeżeli dynamiczny system zakupów został podzielony na kategorie robót budowlanych, produktów lub usług, podmioty zamawiające zapraszają do składania ofert wszystkich uczestników dopuszczonych do kategorii odpowiadającej danemu zamówieniu.

Udzielają one zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę w świetle kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu dotyczącym dynamicznego systemu zakupów, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert. Kryteria te mogą, w stosownych przypadkach, zostać sformułowane bardziej precyzyjnie w zaproszeniu do składania ofert.

7. Podmioty zamawiające, które – na mocy art. 80 stosują podstawy wykluczenia i kryteria kwalifikacji przewidziane w dyrektywie 2014/24/UE – mogą w dowolnym momencie w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów zażądać, aby dopuszczeni uczestnicy złożyli nowe i zaktualizowane oświadczenia własne zgodnie z art. 59 ust. 1 tej dyrektywy w ciągu pięciu dni roboczych od dnia przekazania takiego żądania.

Art. 59 ust. 2–4 tej dyrektywy stosuje się przez cały okres ważności dynamicznego systemu zakupów.

8. Podmioty zamawiające wskazują okres ważności dynamicznego systemu zakupów w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie. Powiadamiają one Komisję o każdej zmianie okresu ważności, używając następujących formularzy standardowych:

a) w przypadku zmiany okresu ważności bez zakończenia funkcjonowania systemu – formularza wykorzystanego pierwotnie na potrzeby zaproszenia do ubiegania się o zamówienie dotyczącego dynamicznego systemu zakupów;

b) w przypadku zakończenia funkcjonowania systemu – ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 70.

9. Wykonawcy zainteresowani dynamicznym systemem zakupów lub uczestniczący w nim nie mogą być obciążani żadnymi opłatami przed ani w okresie obowiązywania dynamicznego systemu zakupów.

Artykuł 53

Aukcje elektroniczne

1. Podmioty zamawiające mogą stosować aukcje elektroniczne, w których przedstawiane są nowe, obniżane ceny lub nowe wartości dotyczące niektórych elementów ofert.

W tym celu podmioty zamawiające organizują aukcje elektroniczne w formie powtarzalnego procesu elektronicznego, który następuje po przeprowadzeniu wstępnej pełnej oceny ofert, umożliwiającą ich klasyfikację za pomocą metod automatycznej oceny.

Niektóre zamówienia na usługi i niektóre zamówienia na roboty budowlane, których przedmiotem są prace intelektualne, takie jak projekt robót budowlanych i których nie można sklasyfikować za pomocą metod automatycznej oceny, nie mogą być przedmiotem aukcji elektronicznych.

2. W przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie podmioty zamawiające mogą postanowić, że udzielenie zamówienia zostanie poprzedzone aukcją elektroniczną, jeżeli można w sposób precyzyjny określić treść dokumentów zamówienia, w szczególności specyfikacje techniczne.

W tych samych okolicznościach aukcja elektroniczna może zostać przeprowadzona w przypadku ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej pomiędzy stronami umowy ramowej, jak przewidziano w art. 51 ust. 2, oraz w przypadku otwarcia na konkurencję zamówień udzielanych w ramach dynamicznego systemu zakupów, o którym mowa w art. 52.

3. Aukcja elektroniczna jest oparta na jednym z następujących elementów ofert:

a) wyłącznie na cenach, jeżeli zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie ceny;

b) na cenach lub nowych wartościach cech ofert wskazanych w dokumentach zamówienia, jeżeli zamówienia udziela się na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny lub oferty o najniższym koszcie, przy zastosowaniu podejścia opartego na analizie kosztów i wyników.

4. Podmioty zamawiające, które postanawiają przeprowadzić aukcję elektroniczną, podają tę informację w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert. Dokumenty zamówienia zawierają co najmniej informacje określone w załączniku VII.

5. Przed przystąpieniem do aukcji elektronicznej podmioty zamawiające dokonują pełnej wstępnej oceny ofert zgodnie z kryterium lub kryteriami udzielenia zamówienia oraz przypisaną im wagą.

Za dopuszczalne uznaje się oferty złożone przez oferentów, którzy nie zostali wykluczeni zgodnie z art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1 i którzy spełniają kryteria kwalifikacji określone na mocy art. 78 i 80 oraz których oferta jest zgodna ze specyfikacjami technicznymi, przy czym nie jest nieprawidłowa, niedopuszczalna lub nieodpowiednia.

Za nieprawidłowe należy uznać w szczególności te oferty, które są niezgodne z dokumentami zamówienia, zostały otrzymane z opóźnieniem, w przypadku gdy istnieją dowody na złą korupcję, lub oferty, które instytucja zamawiająca uznała za rażąco tanie. Za niedopuszczalne należy uznać oferty przedłożone przez oferentów nieposiadających wymaganych kwalifikacji oraz oferty, których cena przekracza budżet instytucji zamawiającej, ustalony i udokumentowany przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona żadnego związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów podmiotu zamawiającego określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1 lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez podmiot zamawiający na mocy art. 78 lub 80.

Wszyscy oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, są zapraszani jednocześnie za pomocą środków elektronicznych do udziału w aukcji elektronicznej przy użyciu połączeń zgodnie z instrukcjami zawartymi w zaproszeniu, począwszy od określonego dnia i określonej godziny. Aukcja elektroniczna może zostać podzielona na kilka kolejnych etapów. Aukcja elektroniczna nie rozpoczyna się wcześniej niż po upływie dwóch dni roboczych od daty wysłania zaproszeń.

6. Do zaproszenia dołącza się również wynik pełnej oceny danej oferty, przeprowadzonej zgodnie z wagą kryteriów, o której mowa w art. 82 ust. 5 akapit pierwszy.

Zaproszenie wskazuje również formułę matematyczną, która zostanie wykorzystana w aukcji elektronicznej do automatycznego tworzenia kolejnych klasyfikacji na podstawie przedstawianych nowych cen lub wartości. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, formuła ta uwzględnia wagę przypisaną wszystkim kryteriom określonym w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, wskazanym w ogłoszeniu stosowanym jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w innych dokumentach zamówienia. W tym celu jednak wszystkie przedziały są wcześniej sprowadzane do konkretnych wartości.

W przypadku dopuszczenia ofert wariantowych określa się odrębną formułę dla każdego wariantu.

7. W trakcie każdego etapu aukcji elektronicznej podmioty zamawiające niezwłocznie przekazują wszystkim oferentom wystarczającą ilość informacji, aby umożliwić im ustalenie ich pozycji w klasyfikacji w dowolnym momencie. Mogą one również podawać inne informacje dotyczące innych przedstawionych cen lub wartości, o ile zostało to wcześniej określone w specyfikacji. Mogą również w dowolnym momencie ogłaszać liczbę uczestników konkretnego etapu aukcji. Jednak w żadnym wypadku nie mogą one ujawniać tożsamości oferentów w trakcie żadnego z etapów aukcji elektronicznej.

8. Podmioty zamawiające zamykają aukcję elektroniczną w jeden lub więcej z następujących sposobów:

a) zgodnie z wcześniej określoną datą i godziną;

b) w przypadku gdy nie otrzymają żadnych nowych cen lub nowych wartości spełniających wymagania dotyczące minimalnych wysokości postąpień, pod warunkiem że określiły wcześniej dopuszczalny czas, jaki może upłynąć od otrzymania ostatniej propozycji do zamknięcia aukcji elektronicznej; lub

c) w przypadku przeprowadzenia wcześniej określonej liczby etapów aukcji.

Jeżeli podmioty zamawiające zamierzają zamknąć aukcję elektroniczną zgodnie z lit. c) akapitu pierwszego, ewentualnie w połączeniu z warunkami określonymi w lit. b), w zaproszeniu do udziału w aukcji wskazuje się harmonogram dla każdego etapu aukcji.

9. Po zamknięciu aukcji elektronicznej podmioty zamawiające udzielają zamówienia zgodnie z art. 82 na podstawie wyników aukcji elektronicznej.

Artykuł 54

Katalogi elektroniczne

1. W przypadku gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji, podmioty zamawiające mogą wymagać przedstawienia ofert w formie katalogu elektronicznego lub dołączenia katalogu elektronicznego do oferty.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek stosowania katalogów elektronicznych w związku z określonymi rodzajami zamówień.

Ofertom przedstawionym w formie katalogu elektronicznego mogą towarzyszyć inne dokumenty uzupełniające ofertę.

2. Katalogi elektroniczne są tworzone przez kandydatów lub oferentów na potrzeby udziału w danym postępowaniu o udzielenie zamówienia zgodnie ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez podmiot zamawiający.

Ponadto katalogi elektroniczne muszą spełniać wymagania dotyczące elektronicznych narzędzi komunikacji, jak również wszelkie dodatkowe wymagania określone przez podmiot zamawiający zgodnie z art. 20.

3. W przypadku gdy przedstawienie ofert w formie katalogów elektronicznych jest akceptowane lub wymagane, podmioty zamawiające:

- a) stwierdzają to w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji;
- b) wskazują w dokumentach zamówienia wszelkie niezbędne informacje zgodnie z art. 40 ust. 6, dotyczące formatu, wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych warunków i specyfikacji połączenia dotyczących katalogu.

4. W przypadku gdy po złożeniu ofert w postaci katalogów elektronicznych umowa ramowa została zawarta z więcej niż jednym wykonawcą, podmioty zamawiające mogą postanowić, że ponowne poddanie konkretnych zamówień procedurze konkurencyjnej odbywa się w oparciu o zaktualizowane katalogi. W tym przypadku podmioty zamawiające stosują jedną z następujących metod:

- a) zapraszają oferentów do ponownego złożenia katalogów elektronicznych, dostosowanych do wymagań danego zamówienia; lub

- b) powiadamiają oferentów, że z katalogów elektronicznych, które zostały już złożone, zamierzają pobrać informacje potrzebne do opracowania ofert dostosowanych do wymagań danego zamówienia, pod warunkiem że o stosowaniu tej metody poinformowano w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

5. W przypadku gdy podmioty zamawiające ponownie poddają konkretne zamówienia procedurze konkurencyjnej zgodnie z ust. 4 lit. b), powiadamiają one oferentów o dacie i godzinie, kiedy zamierzają pobrać informacje potrzebne do opracowania ofert dostosowanych do wymagań danego konkretnego zamówienia, oraz zapewniają oferentom możliwość odmówienia zgody na takie pobranie informacji.

Podmioty zamawiające przewidują wystarczający czas między powiadomieniem a faktycznym pobraniem informacji.

Przed udzieleniem zamówienia podmioty zamawiające przedstawiają danemu oferentowi pobrane informacje, aby dać mu możliwość zakwestionowania lub potwierdzenia, że tak opracowana oferta nie zawiera żadnych istotnych błędów.

6. Podmioty zamawiające mogą udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, wymagając, aby oferty w ramach określonego zamówienia były składane w formacie katalogu elektronicznego.

Podmioty zamawiające mogą również udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów zgodnie z ust. 4 lit. b) i ust. 5, pod warunkiem że wnioskowi o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów towarzyszy katalog elektroniczny zgodny ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez podmiot zamawiający. Katalog ten jest następnie uzupełniany przez kandydatów, gdy są oni powiadamiani, że podmiot zamawiający zamierza opracować oferty w drodze procedury określonej w ust. 4 lit. b).

Artykuł 55

Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające mogą nabywać roboty budowlane, dostawy lub usługi od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a).

Państwa członkowskie mogą również postanowić, że podmioty zamawiające mogą nabywać roboty budowlane, dostawy i usługi w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. b). W przypadku gdy dynamiczny system zakupów obsługiwany przez centralną jednostkę zakupującą może być wykorzystywany przez inne podmioty zamawiające, wskazuje się to w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie, w którym ustanowiono dynamiczny system zakupów.

W odniesieniu do akapitów pierwszego i drugiego państwa członkowskie mogą postanowić, że niektóre zamówienia będą realizowane za pośrednictwem centralnych jednostek zakupujących lub co najmniej jednej konkretnej centralnej jednostce zakupującej.

2. Podmiot zamawiający wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy nabywa dostawy lub usługi od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a).

Ponadto podmiot zamawiający również wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy nabywa roboty budowlane, dostawy lub usługi w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. b).

Dany podmiot zamawiający odpowiada jednak za wypełnienie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do tych części postępowania, które przeprowadza sama, takich jak:

- a) udzielenie zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów obsługiwanego przez centralną jednostkę zakupującą; lub
- b) ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą.

3. Wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzane przez centralną jednostkę zakupującą odbywają się z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 40.

4. Podmioty zamawiające mogą, bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, udzielić centralnej jednostce zakupującej zamówienia na usługi w zakresie realizacji scentralizowanych działań zakupowych.

Takie zamówienia na usługi mogą również obejmować realizację pomocniczych działań zakupowych.

Artykuł 56

Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień

1. Dwa lub więcej podmiotów zamawiających mogą uzgodnić przeprowadzenie niektórych konkretnych zamówień wspólnie.

2. W przypadku gdy całość postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzana jest wspólnie w imieniu i na rzecz wszystkich zainteresowanych podmiotów zamawiających, są one również wspólnie odpowiedzialne za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Ma to również zastosowanie w przypadku, gdy jeden podmiot zamawiający zarządza przebiegiem postępowania o udzielenie zamówienia, występując we własnym imieniu i w imieniu pozostałych zainteresowanych podmiotów zamawiających.

W przypadku gdy postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest w całości przeprowadzane w imieniu i na rzecz zainteresowanych podmiotów zamawiających, są one współodpowiedzialne wyłącznie za te części postępowania, które prowadzone są wspólnie. Każdy podmiot zamawiający ponosi wyłączną odpowiedzialność za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do części postępowania, które wykonuje w swoim imieniu i na swoją rzecz.

Artykuł 57

Zamówienia, w których biorą udział podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich

1. Bez uszczerbku dla art. 28–31 podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich mogą działać wspólnie w procesie udzielania zamówień poprzez zastosowanie jednego ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule.

Podmioty zamawiające nie korzystają ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule do celów unikania obowiązkowych przepisów prawa publicznego zgodnych z prawem unijnym, którym podlegają w swoim państwie członkowskim.

2. Państwo członkowskie nie zakazuje swoim podmiotom zamawiającym korzystania ze scentralizowanych działań zakupowych realizowanych przez centralne jednostki zakupujące, które znajdują się w innym państwie członkowskim.

Jeżeli chodzi o scentralizowane działania zakupowe realizowane przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim niż podmiot zamawiający, państwa członkowskie mogą jednak sprecyzować, że ich podmioty zamawiające mogą korzystać jedynie ze scentralizowanych działań zakupowych określonych w art. 2 pkt 10 lit. a) lub b).

3. Realizowanie scentralizowanych działań zakupowych przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim przebiega zgodnie z przepisami krajowymi państwa członkowskiego, w którym znajduje się centralna jednostka zakupująca.

Przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym znajduje się centralna jednostka zakupująca, mają również zastosowanie w następujących przypadkach:

- a) udzielenie zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów;
- b) ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej.

4. Kilka podmiotów zamawiających z różnych państw członkowskich może wspólnie udzielić zamówienia, zawrzeć umowę ramową lub obsługiwać dynamiczny system zakupów. Mogą one również udzielać zamówień na mocy umowy ramowej lub za pomocą dynamicznego systemu zakupów. O ile niezbędne postanowienia nie zostały uregulowane w umowie międzynarodowej zawartej między zainteresowanymi państwami członkowskimi, uczestniczące podmioty zamawiające zawierają porozumienie, w którym określa się:

- a) obowiązki stron i mające zastosowanie odpowiednie przepisy krajowe;
- b) wewnętrzną organizację postępowania o udzielenie zamówienia, w tym kwestie zarządzania postępowaniem, podziału zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług oraz zawarcia umów.

Uczestniczący podmiot zamawiający wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, dokonując nabycia robót budowlanych, dostaw lub usług od podmiotu zamawiającego, który jest odpowiedzialny za postępowanie o udzielenie zamówienia. Przy określaniu obowiązków i mającego zastosowanie prawa krajowego, o którym mowa w lit. a), uczestniczące podmioty zamawiające mogą rozdzielić określone obowiązki pomiędzy siebie oraz określić mające zastosowanie przepisy krajowe jednego z ich odpowiednich państw członkowskich.

Rozdział obowiązków i mające zastosowanie przepisy krajowe są określone w dokumentach zamówienia dotyczących wspólnie udzielanych zamówień.

5. W przypadku gdy kilka podmiotów zamawiających z różnych państw członkowskich utworzyło wspólny podmiot, na przykład europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej na mocy rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ lub inny podmiot ustanowiony na mocy prawa unijnego, uczestniczące podmioty zamawiające uzgadniają w drodze decyzji właściwego organu wspólnego podmiotu mające zastosowanie krajowe przepisy dotyczące zamówień obowiązujące w jednym z następujących państw członkowskich:

- a) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot ma siedzibę;
- b) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot prowadzi swoją działalność.

Porozumienie, o którym mowa w akapicie pierwszym, może obowiązywać na czas nieokreślony, jeżeli jest umocowane w akcie ustanawiającym wspólny podmiot, bądź może być ograniczone do ustalonego okresu, określonych rodzajów zamówień lub do jednego konkretnego zamówienia lub większej ich liczby.

ROZDZIAŁ III

Przeprowadzenie postępowania

Sekcja 1

Przygotowanie

Artykuł 58

Wstępne konsultacje rynkowe

Przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia podmioty zamawiające mogą przeprowadzić konsultacje rynkowe mające na celu przygotowanie zamówienia i poinformowanie wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia.

W tym celu podmioty zamawiające mogą, np. szukać lub korzystać z doradztwa niezależnych ekspertów lub władz albo uczestników rynku. Doradztwo to może być wykorzystane przy planowaniu i przeprowadzaniu postępowania o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że tego rodzaju doradztwo nie skutkuje zakłóceniem konkurencji i nie prowadzi do naruszenia zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

*Artykuł 59***Wcześniej niż udział kandydatów lub oferentów**

Jeżeli kandydat, oferent lub przedsiębiorstwo powiązane z kandydatem lub oferentem doradzają podmiotowi zamawiającemu – niezależnie od tego, czy w kontekście art. 58, czy nie – lub w inny sposób uczestniczą w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia, podmiot zamawiający podejmuje odpowiednie środki w celu zagwarantowania, że udział danego kandydata lub oferenta nie zakłóca konkurencji.

Wspomniane środki obejmują przekazywanie pozostałym kandydatom i oferentom istotnych informacji wymienianych w ramach lub w wyniku udziału kandydata lub oferenta w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia oraz wyznaczanie odpowiednich terminów składania ofert. Danego kandydata lub oferenta wyklucza się z udziału w postępowaniu wyłącznie w przypadku, gdy nie ma innego sposobu zapewnienia zgodności z obowiązkiem przestrzegania zasady równego traktowania.

Przed każdym takim wykluczeniem kandydaci lub oferenci muszą mieć możliwość udowodnienia, że ich udział w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia nie jest w stanie zakłócić konkurencji. Podjęte środki dokumentuje się w indywidualnym sprawozdaniu wymaganym zgodnie z art. 100.

*Artykuł 60***Specyfikacje techniczne**

1. Specyfikacje techniczne, zdefiniowane w załączniku VIII pkt 1, określa się w dokumentach zamówienia. W specyfikacjach technicznych określa się wymagane cechy robót budowlanych, usług lub dostaw.

Cechy te mogą również odnosić się do określonego procesu lub metody produkcji lub realizacji wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług, lub do konkretnego procesu dotyczącego kolejnego etapu cyklu życia, nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz są proporcjonalne do jego wartości i celów.

Specyfikacje techniczne mogą ponadto określać, czy konieczne będzie przeniesienie praw własności intelektualnej.

W przypadku wszystkich zamówień, które przeznaczone są do użytku osób fizycznych – zarówno ogółu społeczeństwa, jak i pracowników podmiotu zamawiającego – przedmiotowe

specyfikacje techniczne sporządza się, z wyjątkiem przypadków należycie uzasadnionych, w taki sposób, aby uwzględnić kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich.

W przypadku gdy obowiązkowe wymogi w zakresie dostępności są przyjmowane w formie aktu prawnego Unii, specyfikacje techniczne określa się – jeżeli chodzi o kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich – przez odesłanie do tego aktu.

2. Specyfikacje techniczne zapewniają równy dostęp wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia i nie tworzą nieuzasadnionych przeszkód dla otwarcia zamówienia publicznego na konkurencję.

3. Bez uszczerbku dla obowiązujących krajowych reguł technicznych, w zakresie, w jakim są one zgodne z prawem unijnym, specyfikacje techniczne formułuje się w jeden z poniższych sposobów:

- a) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, w tym aspektów środowiskowych, pod warunkiem że parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić oferentom ustalenie przedmiotu zamówienia, a podmiotom zamawiającym udzielenie zamówienia;
- b) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych oraz, w kolejności, do: norm krajowych przenoszących normy europejskie, europejskich ocen technicznych, wspólnych specyfikacji technicznych, norm międzynarodowych, innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne lub – w przypadku ich braku – do norm krajowych, krajowych aprobat technicznych lub krajowych specyfikacji technicznych dotyczących projektowania, wycień i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw; każdemu odniesieniu towarzyszą słowa „lub równoważne”;
- c) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), z odniesieniem do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami wydajnościowymi lub funkcjonalnymi;
- d) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) w zakresie określonych cech oraz poprzez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), w zakresie innych cech.

4. Jeżeli nie uzasadnia tego przedmiot zamówienia, specyfikacje techniczne nie zawierają odniesienia do konkretnej marki lub źródła, ani do szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, ani do znaku handlowego, patentu, typu bądź konkretnego pochodzenia lub produkcji, które to odniesienie mogłoby prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania pewnych przedsiębiorstw lub produktów. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się stosowanie takich odniesień, jeżeli niemożliwe jest opisanie przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób zgodnie z ust. 3. Takim odniesieniem towarzyszą słowa „lub równoważne”.

5. W przypadku gdy podmiot zamawiający korzysta z możliwości zastosowania odniesienia do specyfikacji technicznych, o których mowa w ust. 3 lit. b), nie może on odrzucić oferty na podstawie faktu, iż roboty budowlane, dostawy lub usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne ze specyfikacjami technicznymi, do których się ona odnosi, jeżeli oferent udowodni w swojej ofercie za pomocą dowolnych stosownych środków, w tym za pomocą środków dowodowych, o których mowa w art. 62, że proponowane rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone w specyfikacjach technicznych.

6. W przypadku gdy podmiot zamawiający korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 3 lit. a) w zakresie sformułowania specyfikacji technicznych w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, nie może on odrzucić oferty na dostawy, usługi lub roboty budowlane, zgodne z normą krajową przenoszącą normę europejską, z europejską aprobatą techniczną, ze wspólną specyfikacją techniczną, z normą międzynarodową lub z systemem referencji technicznych ustanowionym przez europejski organ normalizacyjny, jeżeli powyższe specyfikacje dotyczą wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych określonych przez ten podmiot zamawiający.

W swojej ofercie oferent musi udowodnić za pomocą dowolnych stosownych środków, w tym za pomocą środków, o których mowa w art. 62, że dostawy, usługa lub obiekt budowlany, zgodne z normą, spełniają wymagania wydajnościowe lub funkcjonalne określone przez podmiot zamawiający.

Artykuł 61

Etykiety

1. W przypadku gdy podmioty zamawiające zamierzają dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, mogą one w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub w warunkach realizacji zamówienia, wymagać

określonej etykiety jako środka dowodowego na to, że te roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymagane cechy, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wymogi dotyczące etykiety dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia;
- b) wymogi dotyczące etykiety są oparte na kryteriach obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminacyjnych;
- c) etykiety są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie stosowne podmioty, w tym instytucje rządowe, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- d) etykiety są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- e) wymogi dotyczące etykiety są określane przez osobę trzecią, na którą wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu.

W przypadku gdy podmioty zamawiające nie wymagają, by dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniały wszystkie wymogi dotyczące etykiety, wskazują, o które wymogi dotyczące etykiety chodzi.

Podmioty zamawiające, które wymagają określonej etykiety, akceptują wszystkie etykiety, które potwierdzają, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymogi dotyczące etykiety.

W przypadku gdy wykonawca w sposób oczywisty nie ma możliwości uzyskania określonej etykiety wskazanej przez podmiot zamawiający lub równoważnej etykiety w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można przypisać temu wykonawcy, podmiot zamawiający akceptuje inne odpowiednie środki dowodowe, które mogą obejmować dokumentację techniczną producenta, o ile dany wykonawca dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy i usługi, które mają zostać przez niego wykonane, spełniają wymogi określonej etykiety lub określone wymogi wskazane przez podmiot zamawiający.

2. Jeżeli etykieta spełnia warunki przewidziane w ust. 1 lit. b), c), d) i e), lecz określa również wymagania niezwiązane z przedmiotem zamówienia, podmioty zamawiające nie wymagają etykiety jako takiej, ale mogą określić specyfikacje techniczne poprzez odesłanie do tych ze szczegółowych specyfikacji danej etykiety lub, w razie potrzeby, ich części, które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech tego przedmiotu.

*Artykuł 62***Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe**

1. Podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawców przedstawienia raportu z testów opracowanego przez jednostkę oceniającą zgodność lub zaświadczenia wystawionego przez taką jednostkę jako środka dowodowego potwierdzającego zgodność z wymaganiami lub kryteriami określonymi w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

W przypadku gdy podmioty zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez określoną jednostkę oceniającą, podmioty zamawiające akceptują również zaświadczenia wystawione przez inne równoważne jednostki oceniające zgodność.

Na potrzeby niniejszego ustępu jednostka oceniająca zgodność jest jednostką wykonującą działania z zakresu oceny zgodności, w tym kalibrację, testy, certyfikację i kontrolę, akredytowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ⁽¹⁾.

2. Podmioty zamawiające akceptują odpowiednie środki dowodowe, inne niż te, o których mowa w ust. 1, takie jak dokumentacja techniczna producenta, w przypadku gdy dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń ani raportów z testów, o których mowa w ust. 1, ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie, o ile ten brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy oraz pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim na ich wniosek wszelkie informacje związane z dowodami i dokumentami przedstawianymi zgodnie z art. 60 ust. 6, art. 61 oraz ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym wykonawca ma siedzibę, przekazują te informacje zgodnie z art. 102.

*Artykuł 63***Przekazywanie specyfikacji technicznych**

1. Na wniosek wykonawców zainteresowanych uzyskaniem zamówienia, podmioty zamawiające udostępniają specyfikacje techniczne, na które powołują się regularnie w swoich zamówieniach na dostawy, roboty budowlane lub usługi, lub specyfikacje techniczne, które zamierzają stosować w odniesieniu do

zamówień, w przypadku których okresowe ogłoszenie informacyjne jest zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie. Specyfikacje te są udostępniane za pomocą środków elektronicznych poprzez nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp.

Niemniej jednak specyfikacje techniczne przekazuje się za pomocą innych środków niż elektroniczne, w przypadku gdy nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu drogą elektroniczną do niektórych dokumentów zamówienia w wyniku jednego z czynników, o których mowa w art. 40 ust. 1 akapit drugi, lub gdy nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu drogą elektroniczną do niektórych dokumentów zamówienia, ponieważ podmioty zamawiające zamierzają zastosować art. 39 ust. 2.

2. Jeżeli specyfikacje techniczne są oparte na dokumentach dostępnych zainteresowanym wykonawcom drogą elektroniczną poprzez nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp, wystarczające jest zawarcie odniesienia do tych dokumentów.

*Artykuł 64***Oferty wariantowe**

1. Podmioty zamawiające mogą zezwolić oferentom na składanie ofert wariantowych lub nałożyć na nich taki wymóg, a oferty te spełniają minimalne wymagania określone przez podmioty zamawiające.

Podmioty zamawiające wskazują w dokumentach zamówienia, czy dopuszczają oferty wariantowe lub ich wymagają, a jeśli tak – określają minimalne wymagania, jakie muszą spełniać oferty wariantowe, oraz wszelkie szczególne wymagania dotyczące ich przedstawiania, w szczególności to, czy oferty wariantowe można składać tylko w przypadku jednoczesnego złożenia oferty niewariantowej. W przypadku dopuszczenia lub wymagania ofert wariantowych podmioty zamawiające zapewniają również możliwość stosowania wybranych kryteriów udzielenia zamówienia do ofert wariantowych spełniających te minimalne wymagania, a także do zgodnych z wymaganiami ofert, które nie są ofertami wariantowymi.

2. W postępowaniach o udzielenie zamówienia na dostawy lub usługi podmioty zamawiające, które dopuściły składanie ofert wariantowych lub nałożyły taki wymóg, nie mogą odrzucić takiej oferty wyłącznie na podstawie faktu, że jej wybór prowadziłyby do udzielenia zamówienia na usługi zamiast zamówienia na dostawy albo do udzielenia zamówienia na dostawy zamiast zamówienia na usługi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

Artykuł 65

Podział zamówień na części

1. Podmioty zamawiające mogą postanowić o udzieleniu zamówienia w oddzielnych częściach oraz określić rozmiar i przedmiot takich części.

Podmioty zamawiające – w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji – wskazują, czy oferty można składać w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części.

2. Nawet jeżeli możliwe jest złożenie ofert w odniesieniu do kilku lub wszystkich części, podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę części zamówienia, które można udzielić jednemu oferentowi, pod warunkiem że maksymalna liczba części, jaka może być udzielona jednemu oferentowi, jest określona w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji. Podmioty zamawiające wskazują w dokumentach zamówienia obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zamierzają zastosować w celu ustalenia, które części zostaną udzielone, gdyby zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia prowadziło do udzielenia jednemu oferentowi większej liczby części niż wynosi maksymalna liczba.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku gdy więcej niż jedna część zamówienia może zostać udzielona temu samemu oferentowi, podmioty zamawiające mogą udzielać zamówień obejmujących kilka lub wszystkie części, jeżeli określiły w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji, że zastrzegają sobie taką możliwość, i wskazały poszczególne części lub grupy części, które mogą zostać połączone.

4. Państwa członkowskie mogą przewidzieć obowiązek udzielania zamówień w formie oddzielnych części na warunkach określanych zgodnie ze swoim prawem krajowym i z uwzględnieniem prawa unijnego. Zastosowanie ma ust. 1 akapit drugi i, w stosownych przypadkach, ust. 3.

Artykuł 66

Wyznaczanie terminów

1. Podczas wyznaczania terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału i ofert podmioty zamawiające uwzględniają w szczególności złożoność zamówienia oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert, bez uszczerbku dla terminów minimalnych określonych w art. 45–49.

2. W przypadku gdy oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizyty na miejscu albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów potwierdzających dokumenty zamówienia, terminy składania ofert, które muszą być dłuższe niż terminy minimalne określone w art. 45–49, wyznacza się tak, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert.

3. Podmioty zamawiające przedłużają terminy składania ofert, tak aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert w następujących przypadkach:

- a) gdy – niezależnie od przyczyny – dodatkowe informacje, o które mimo iż wykonawca wystąpił w odpowiednim terminie, nie zostały dostarczone najpóźniej sześć dni przed upływem terminu określonego na potrzeby składania ofert. W przypadku procedury otwartej przyspieszonej, której dotyczy art. 45 ust. 3, termin ten wynosi cztery dni;
- b) gdy w dokumentach zamówienia wprowadzono istotne zmiany.

Przedłużenie to będzie proporcjonalne do znaczenia takich informacji lub zmian.

W przypadku gdy o dodatkowe informacje nie wystąpiono w odpowiednim terminie lub gdy ich znaczenie w kontekście przygotowania na tej podstawie ofert jest nieistotne, instytucja zamawiająca nie jest zobowiązana do przedłużenia terminów nie trzeba przedłużać.

Sekcja 2

Publikacja i przejrzystość

Artykuł 67

Okresowe ogłoszenie informacyjne

1. Podmioty zamawiające mogą poinformować o swoich zamiarach odnośnie do planowanych zamówień poprzez publikację okresowego ogłoszenia informacyjnego. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku VI część A sekcja I. Są one publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej lub przez podmioty zamawiające na ich profilach nabywców zgodnie z załącznikiem IX pkt 2 lit. b). Jeżeli okresowe ogłoszenie informacyjne jest publikowane przez podmioty zamawiające na ich profilu nabywcy, przesyłają one Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy zgodnie z załącznikiem IX pkt 3. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku VI część B.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego w ramach procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie, ogłoszenie to musi spełniać wszystkie następujące wymogi:

- a) odnosi się wyraźnie do dostaw, robót budowlanych lub usług będących przedmiotem zamówienia, które ma zostać udzielone;
- b) wskazuje, że zamówienie zostanie udzielone w drodze procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej bez dalszej publikacji zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, oraz zaprasza zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania;
- c) zawiera, oprócz informacji określonych w załączniku VI część A sekcja I, informacje określone w załączniku VI część A sekcja II;
- d) zostało wysłane do publikacji co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

Takich ogłoszeń nie publikuje się na profilu nabywcy. Na profilu nabywcy może jednakże ukazać się dodatkowa publikacja na poziomie krajowym zgodnie z art. 72.

Okres objęty okresowym ogłoszeniem informacyjnym nie będzie dłuższy niż 12 miesięcy od daty przekazania ogłoszenia do publikacji. Jednak w przypadku zamówień dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług okresowe ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. b), może obejmować okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Artykuł 68

Ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania

1. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmują decyzję o ustanowieniu systemu kwalifikowania zgodnie z art. 77, system taki jest przedmiotem ogłoszenia, o którym mowa w załączniku X, określającego cel systemu kwalifikowania oraz sposób uzyskania dostępu do zasad regulujących jego funkcjonowanie.

2. Podmioty zamawiające wskazują okres ważności systemu kwalifikowania w ogłoszeniu o istnieniu takiego systemu. Powiadamiają one Urząd Publikacji Unii Europejskiej o każdej zmianie okresu ważności, używając następujących formularzy standardowych:

- a) w przypadku gdy okres ważności ulega zmianie bez zakończenia funkcjonowania systemu – formularza wykorzystanego na potrzeby ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania;
- b) w przypadku zakończenia funkcjonowania systemu – ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 70.

Artykuł 69

Ogłoszenie o zamówieniu

Ogłoszenia o zamówieniu można wykorzystywać jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie w odniesieniu do wszystkich procedur. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w odpowiedniej części załącznika XI i są publikowane zgodnie z art. 71.

Artykuł 70

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia

1. Nie później niż 30 dni od zawarcia umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub zawarciu umowy, podmioty zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia dotyczące wyników postępowania o udzielenie zamówienia.

Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku XII i są publikowane zgodnie z art. 71.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o dane zamówienie zostało dokonane w formie okresowego ogłoszenia informacyjnego, a podmiot zamawiający postanowił, że nie udzieli dalszych zamówień w okresie objętym ogłoszeniem informacyjnym, ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zawiera wyraźne wskazanie tego faktu.

W przypadku umów ramowych zawartych zgodnie z art. 51 podmioty zamawiające nie są zobowiązane do przesyłania ogłoszeń o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia dla każdego zamówienia opartego na takiej umowie. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające grupują kwartalnie ogłoszenia o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia w odniesieniu do zamówień opartych na umowie ramowej. W takim przypadku podmioty zamawiające wysyłają grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

Podmioty zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów w terminie 30 dni od udzielenia każdego zamówienia. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku podmioty zamawiające przesyłają takie grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Informacje dostarczane zgodnie z załącznikiem XII i przeznaczone do publikacji są publikowane zgodnie z załącznikiem IX. Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

W przypadku zamówień na usługi badawcze i rozwojowe informacje dotyczące charakteru i ilości usług mogą być ograniczone do:

- a) wskazania „usługi badawcze i rozwojowe”, jeżeli zamówienie zostało udzielone w drodze procedury negocjacyjnej bez zaproszenia do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 50 lit. b);
- b) co najmniej tak szczegółowych informacji, jak wskazano w ogłoszeniu, które zastosowano jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

4. Informacje dostarczane zgodnie z załącznikiem XII i oznaczone jako nieprzeznaczone do publikacji są publikowane tylko w formie uproszczonej oraz zgodnie z załącznikiem IX do celów statystycznych.

Artykuł 71

Forma i sposób publikacji ogłoszeń

1. Ogłoszenia, o których mowa w art. 67–70, zawierają informacje określone w załączniku VI części A i B oraz w załącznikach X, XI i XII według formatu standardowych formularzy, w tym standardowych formularzy sprostowań.

Komisja ustanawia wspomniane standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105.

2. Ogłoszenia, o których mowa w art. 67–70, są sporządzane i przesyłane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych oraz publikowane zgodnie z załącznikiem IX. Ogłoszenia są publikowane nie później niż w terminie pięciu dni od daty ich wysłania. Koszty publikacji ogłoszeń przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej ponosi Unia.

3. Ogłoszenia, o których mowa w art. 67–70, są publikowane w całości w języku urzędowym lub w językach urzędowych instytucji Unii, wybranych przez podmiot zamawiający. Ta wersja językowa lub te wersje językowe stanowi(-ą) jedyny

autentyczny tekst/jedynie autentyczne teksty ogłoszenia. Streszczenie obejmujące istotne elementy każdego ogłoszenia publikuje się w pozostałych językach urzędowych instytucji Unii.

4. Urząd Publikacji Unii Europejskiej zapewnia, aby pełen tekst i streszczenie okresowych ogłoszeń informacyjnych, o których mowa w art. 67 ust. 2, zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów, o których mowa w art. 52 ust. 4 lit. a), a także ogłoszeń o istnieniu systemu kwalifikowania stosowanych jako zaproszenia do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. b), były stale publikowane:

- a) w przypadku okresowych ogłoszeń informacyjnych – przez okres 12 miesięcy lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 70 ust. 2, w którym wskazuje się, że w ciągu 12 miesięcy objętych zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie będą udzielane dalsze zamówienia. Jednakże w przypadku zamówień dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług okresowe ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. b), jest nadal publikowane do końca swego pierwotnie wskazanego okresu ważności lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 70, wskazującego, że w okresie objętym zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie zostaną już udzielone żadne inne zamówienia;
- b) w przypadku zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów – w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów;
- c) w przypadku ogłoszeń o istnieniu systemu kwalifikowania – w okresie jego ważności.

5. Podmioty zamawiające muszą być w stanie udowodnić datę wysłania ogłoszeń.

Urząd Publikacji Unii Europejskiej przekazuje podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie otrzymania ogłoszenia i opublikowania przesłanych informacji, podając datę takiej publikacji. Potwierdzenie to stanowi dowód publikacji.

6. Podmioty zamawiające mogą publikować ogłoszenia o zamówieniach na roboty budowlane, dostawy lub usługi, które nie podlegają wymogom publikacji określonym w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że ogłoszenia te przesyłane są Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych zgodnie z formatem i procedurami przesyłania wskazanymi w załączniku IX.

Artykuł 72

Publikacja na poziomie krajowym

1. Ogłoszeń, o których mowa w art. 67–70, oraz informacji w nich zawartych nie można publikować na poziomie krajowym przed publikacją na mocy art. 71. Niemniej jednak publikacja na poziomie krajowym może tak czy inaczej mieć miejsce, gdy podmioty zamawiające nie zostały powiadomione o publikacji w terminie 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia zgodnie z art. 71.

2. Ogłoszenia publikowane na poziomie krajowym nie mogą zawierać informacji innych niż informacje zawarte w ogłoszeniach przesłanych Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub opublikowane na profilu nabywcy, muszą jednak wskazywać datę wysłania ogłoszenia do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej lub jego publikacji na profilu nabywcy.

3. Okresowe ogłoszenia informacyjne nie mogą być publikowane na profilu nabywcy przed wysłaniem do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o ich publikacji w takiej formie; wskazują one datę wysłania tego ogłoszenia.

Artykuł 73

Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia

1. Podmioty zamawiające zapewniają za pomocą środków elektronicznych nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia, od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 71 lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

Jeżeli ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, dostęp ten jest oferowany tak szybko, jak jest to możliwe, a najpóźniej z chwilą wysłania zaproszenia do składania ofert lub do negocjacji. W tekście ogłoszenia lub tych zaproszeń podaje się adres strony internetowej, na której dostępne są te dokumenty zamówienia.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia z jednego z powodów określonych w art. 40 ust. 1 akapit drugi, podmioty zamawiające mogą wskazać w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że dane dokumenty zamówienia zostaną przekazane w inny sposób niż elektronicznie zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużony o pięć dni, poza przypadkami należycie uzasadnionego stanu pilnej konieczności, o którym mowa w art. 45 ust. 3, i sytuacji gdy termin jest ustalany w drodze wzajemnego porozumienia na mocy art. 46 ust. 2 akapit drugi lub art. 47 ust. 2 akapit drugi.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia, ponieważ podmioty zamawiające zamierzają zastosować art. 39 ust. 2, wskazują one w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub – w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie – w dokumentach zamówienia, których środków mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji wymagają, i jak uzyskać dostęp do tych dokumentów. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużony o pięć dni, poza przypadkami należycie uzasadnionego stanu pilnej konieczności, o którym mowa w art. 45 ust. 3, i sytuacji gdy termin jest ustalany w drodze wzajemnego porozumienia na mocy art. 46 ust. 2 akapit drugi lub art. 47 ust. 2 akapit drugi.

2. O ile wniosek został złożony w odpowiednim terminie, podmioty zamawiające dostarczają wszystkim oferentom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia informacje dodatkowe odnoszące się do specyfikacji oraz wszelkie dokumenty potwierdzające nie później niż na sześć dni przed terminem składania ofert. W przypadku procedury otwartej przyspieszonej, której dotyczy art. 45 ust. 3, termin ten wynosi cztery dni.

Artykuł 74

Zaproszenie kandydatów

1. W procedurze ograniczonej, procedurach dialogu konkurencyjnego, partnerstwie innowacyjnym oraz procedurze negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie podmioty zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, zakwalifikowanych kandydatów do składania ofert, do udziału w dialogu lub do negocjacji.

W przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. a), podmioty zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, wykonawców, którzy wyrazili swoje zainteresowanie, do potwierdzenia dalszego zainteresowania.

2. Zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają odniesienie do adresu elektronicznego, pod którym za pomocą środków elektronicznych zostały bezpośrednio udostępnione dokumenty zamówienia. Zaproszeniom towarzyszą dokumenty zamówienia, o ile te dokumenty nie zostały objęte nieograniczonym, pełnym, bezpośrednim i bezpłatnym dostępem z powodów określonych w art. 73 ust. 1 akapity trzeci lub czwarty, i nie zostały dotąd w inny sposób udostępnione. Ponadto zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają informacje określone w załączniku XIII.

Artykuł 75

Informowanie wnioskujących o zakwalifikowanie, kandydatów i oferentów

1. Podmioty zamawiające informują tak szybko, jak to możliwe, wszystkich kandydatów i oferentów o podjętych decyzjach dotyczących zawarcia umowy ramowej, udzielenia zamówienia lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, w tym także o powodach podjęcia ewentualnej decyzji o niezawieraniu umowy ramowej, o nieudzieleniu zamówienia, dla którego opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, o ponownym wszczęciu postępowania lub o niewdrażaniu dynamicznego systemu zakupów.

2. Na wniosek zainteresowanego kandydata lub oferenta, podmioty zamawiające informują tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku:

- a) każdego niewybranego kandydata o powodach odrzucenia jego wniosku o dopuszczenie do udziału;
- b) każdego niewybranego oferenta o powodach odrzucenia jego oferty, w tym – w przypadkach określonych w art. 60 ust. 5 i 6 – o powodach decyzji o braku równowagi lub decyzji stanowiącej, że roboty budowlane, dostawy lub usługi nie spełniają wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych;
- c) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o cechach i względnych przewagach oferty, która została wybrana, jak również o nazwie/imieniu i nazwisku zwycięskiego oferenta lub nazwach/imionach i nazwiskach stron umowy ramowej;
- d) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o przebiegu i postępie negocjacji i dialogu z oferentami.

3. Podmioty zamawiające mogą podjąć decyzję o ujawnianiu pewnych informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczących udzielenia zamówienia, zawarcia umowy ramowej lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

4. Podmioty zamawiające, które ustanawiają i stosują system kwalifikowania, informują wnioskodawców o swojej decyzji dotyczącej zakwalifikowania w terminie sześciu miesięcy.

Jeżeli podjęcie decyzji zajmie więcej niż cztery miesiące od momentu przedstawienia wniosku, wówczas podmiot zamawiający informuje wnioskodawcę w terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku o powodach wydłużenia tego okresu oraz o dacie, do której jego wniosek zostanie przyjęty lub odrzucony.

5. Wnioskodawcy, którzy nie zostali zakwalifikowani, są informowani o odmowie oraz o jej powodach tak szybko, jak to możliwe, a w żadnym wypadku nie później niż w terminie 15 dni od dnia podjęcia decyzji odmownej. Uzasadnienie musi być oparte na kryteriach kwalifikowania określonych w art. 77 ust. 2.

6. Podmioty zamawiające, które ustanawiają i stosują system kwalifikowania, mogą zakończyć proces kwalifikowania danego wykonawcy jedynie z powodów opartych na kryteriach kwalifikowania określonych w art. 77 ust. 2. Wykonawca jest informowany na piśmie o wszelkich zamiarach zakończenia kwalifikowania, na co najmniej 15 dni przed planowaną datą zakończenia procesu kwalifikowania, wraz z uzasadnieniem proponowanego działania.

Sekcja 3

Wybór uczestników oraz udzielenie zamówienia

Artykuł 76

Zasady ogólne

1. Do celów kwalifikacji uczestników postępowań o udzielenie zamówienia stosuje się następujące zasady:

- a) podmioty zamawiające, po określeniu zasad i kryteriów wykluczenia oferentów lub kandydatów zgodnie z art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1, wykluczają wykonawców ustalonych zgodnie z tymi zasadami i spełniających te kryteria;
- b) dokonują kwalifikacji oferentów i kandydatów zgodnie z obiektywnymi zasadami i kryteriami określonymi zgodnie z art. 78 i 80;
- c) w przypadku procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej z zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie, dialogu konkurencyjnego oraz partnerstwa innowacyjnego, ograniczają – w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 78 ust. 2 – liczbę kandydatów zakwalifikowanych zgodnie z lit. a) i b) niniejszego ustępu.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania oraz w celu dokonania kwalifikacji uczestników postępowania o udzielenie zamówienia dla poszczególnych zamówień będących przedmiotem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, podmioty zamawiające:

- a) dokonują kwalifikacji wykonawców zgodnie z art. 77;
- b) stosują wobec takich zakwalifikowanych wykonawców te przepisy ust. 1, które są właściwe dla procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego.

3. Dokonując kwalifikacji uczestników w ramach procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, przy podejmowaniu decyzji odnośnie do ich zakwalifikowania lub w przypadku aktualizacji kryteriów i zasad, podmioty zamawiające nie mogą:

- a) nakładać na niektórych wykonawców takich warunków administracyjnych, technicznych lub finansowych, których nie nałożyłyby na innych wykonawców;
- b) wymagać testów lub dowodów, które stanowiłyby powtórzenie już udostępionych obiektywnych dowodów.

4. Jeżeli informacje lub dokumentacja, które mają zostać złożone przez wykonawców, są lub wydają się niekompletne lub błędne, lub gdy brakuje konkretnych dokumentów, podmioty zamawiające mogą – chyba że przepisy krajowe wdrażające niniejszą dyrektywę stanowią inaczej – zażądać, aby dani wykonawcy złożyli, uzupełnili, doprecyzowali lub skompletowali stosowne informacje lub dokumentację w odpowiednim terminie, pod warunkiem że takie żądania zostaną złożone przy pełnym poszanowaniu zasad równego traktowania i przejrzystości.

5. Podmioty zamawiające sprawdzają, czy oferty złożone przez zakwalifikowanych oferentów odpowiadają zasadom i wymogom mającym zastosowanie do ofert oraz udzielają zamówienia na podstawie kryteriów określonych w art. 82 i 84, z uwzględnieniem art. 64.

6. Podmioty zamawiające mogą postanowić o nieudzieleniu zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę, jeżeli ustaliły, że ta oferta nie jest zgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 36 ust. 2.

7. W procedurze otwartej podmioty zamawiające mogą podjąć decyzję o rozpatrzeniu ofert przed weryfikacją kompetencji oferentów, pod warunkiem że przestrzegają odpowiednich przepisów art. 76–84, w tym zasady, że zamówienia nie udziela się oferentowi, który powinien być zostać wykluczony na podstawie art. 80 lub który nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez podmiot zamawiający zgodnie z art. 78 ust. 1 i art. 80.

Państwa członkowskie mogą wyłączyć stosowanie procedury opisanej w akapicie pierwszym wobec określonych rodzajów zamówień lub w konkretnych okolicznościach lub ograniczyć jej stosowanie do takich rodzajów zamówień lub okoliczności.

8. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu zmiany wykazu w załączniku

XIV, w razie potrzeby, aby dodać nowe umowy międzynarodowe ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie lub w przypadku gdy istniejące umowy międzynarodowe, o których mowa, nie są już ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie, lub gdy są w inny sposób zmieniane, np. w odniesieniu do ich zakresu, treści lub denominacji.

Podsekcja 1

Systemy kwalifikowania oraz kwalifikacja podmiotowa

Artykuł 77

Systemy kwalifikowania

1. Podmioty zamawiające mogą, według swojego uznania, ustanowić i stosować system kwalifikowania wykonawców.

Podmioty zamawiające, które ustanawiają lub stosują system kwalifikowania, zapewniają wykonawcom możliwość wystąpienia w dowolnym momencie z wnioskiem o zakwalifikowanie.

2. System kwalifikowania, o którym mowa w ust. 1, może obejmować różne etapy.

Podmioty zamawiające ustalają obiektywne zasady i kryteria wykluczenia oraz kwalifikacji wykonawców wnoszących o zakwalifikowanie oraz obiektywne kryteria i zasady funkcjonowania systemu kwalifikowania, regulujące kwestie, takie jak wpis do systemu, ewentualna okresowa aktualizacja kwalifikacji oraz okres obowiązywania systemu.

W przypadku gdy wspomniane kryteria i zasady obejmują specyfikacje techniczne, zastosowanie mają art. 60–62. Kryteria i zasady mogą być, w razie potrzeby, aktualizowane.

3. Kryteria i zasady, o których mowa w ust. 2, są udostępniane wykonawcom na ich wniosek. Zainteresowani wykonawcy są informowani o takich zaktualizowanych kryteriach i zasadach.

Jeżeli podmiot zamawiający uznaje, że system kwalifikowania niektórych innych podmiotów lub instytucji spełnia jego wymogi, podaje on zainteresowanym wykonawcom nazwy tych innych podmiotów lub instytucji.

4. Prowadzi się pisemny rejestr zakwalifikowanych wykonawców; można w nim uwzględnić podział na kategorie według rodzajów zamówień, których dotyczy kwalifikacja.

5. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania, poszczególnych zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi objęte systemem kwalifikowania udziela się w drodze procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej, w której wszystkich oferentów i uczestników wybiera się spośród kandydatów już zakwalifikowanych zgodnie z takim systemem.

6. Wszelkie opłaty pobierane w związku z wnioskami o zakwalifikowanie lub w związku z aktualizacją lub utrzymaniem uzyskanych już kwalifikacji w ramach systemu muszą być proporcjonalne do ponoszonych kosztów.

Artykuł 78

Kryteria kwalifikacji podmiotowej

1. Podmioty zamawiające mogą ustalać obiektywne zasady i kryteria wykluczenia oraz kwalifikacji oferentów lub kandydatów; wspomniane zasady i kryteria są dostępne dla zainteresowanych wykonawców.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające muszą zapewnić odpowiednią równowagę pomiędzy konkretnymi cechami postępowania o udzielanie zamówienia a zasobami niezbędnymi do jego przeprowadzenia, mogą one, w ramach procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, ustalić obiektywne zasady i kryteria, które odzwierciedlają taką potrzebę oraz umożliwiają podmiotowi zamawiającemu ograniczenie liczby kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert lub do negocjacji. Liczba zakwalifikowanych kandydatów musi jednak uwzględniać konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji.

Artykuł 79

Poleganie na zdolności innych podmiotów

1. Jeżeli obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji wykonawców ubiegających się o zakwalifikowanie do systemu kwalifikowania obejmują wymogi odnoszące się do zdolności ekonomicznej i finansowej wykonawcy lub do jego zdolności technicznej i zawodowej, wykonawca może, w razie potrzeby, polegać na zdolności innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego powiązań pomiędzy nim a tymi podmiotami. W odniesieniu do kryteriów dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych usługodawcy bądź wykonawcy lub personelu zarządzającego danego przedsiębiorstwa lub dotyczących stosownego doświadczenia zawodowego, wykonawcy mogą jednak polegać wyłącznie na zdolności innych podmiotów wtedy, gdy te ostatnie zrealizują roboty budowlane lub usługi, do wykonania których takie zdolności są niezbędne. W przypadku gdy wykonawca chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić podmiotowi

zamawiającemu, że dane zasoby będą dla niego dostępne przez cały okres ważności systemu kwalifikowania, przedstawiając na przykład w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów.

W przypadku gdy – na mocy art. 80 niniejszej dyrektywy – podmioty zamawiające powołały się na kryteria wykluczenia lub kwalifikacji przewidziane na mocy dyrektywy 2014/24/UE, podmioty zamawiające sprawdzają zgodnie z art. 80 ust. 3 niniejszej dyrektywy, czy pozostałe podmioty, na których zdolności wykonawca zamierza polegać, spełniają odpowiednie kryteria kwalifikacji, lub czy istnieją podstawy wykluczenia, na które podmioty zamawiające się powołały, na mocy art. 57 dyrektywy 2014/24/UE. Podmiot zamawiający wymaga, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający. Podmiot zamawiający może wymagać lub może zostać zobowiązany przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający.

Jeżeli wykonawca polega na zdolności innych podmiotów w odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawcy i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za realizację zamówienia.

Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 37 ust. 2, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów.

2. Jeżeli obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji kandydatów i oferentów w ramach procedury otwartej, procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego obejmują wymogi odnoszące się do zdolności ekonomicznej i finansowej wykonawcy lub do jego zdolności technicznej i zawodowej, wykonawca może, w razie potrzeby oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, polegać na zdolności innych podmiotów, niezależnie od rodzaju powiązań prawnych pomiędzy nim a tymi podmiotami. W odniesieniu do kryteriów dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych usługodawcy bądź wykonawcy lub personelu zarządzającego danego przedsiębiorstwa lub dotyczących stosownego doświadczenia zawodowego, wykonawcy mogą jednak polegać wyłącznie na zdolności innych podmiotów wtedy, gdy te ostatnie zrealizują roboty budowlane lub usługi, w stosunku do których takie zdolności są wymagane. W przypadku gdy wykonawca chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić podmiotowi zamawiającemu, że dane zasoby będą dla niego dostępne, przedstawiając na przykład w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów.

W przypadku gdy – na mocy art. 80 niniejszej dyrektywy – podmioty zamawiające powołały się na kryteria wykluczenia lub kwalifikacji przewidziane na mocy dyrektywy 2014/24/UE, podmioty zamawiające sprawdzają zgodnie z art. 80 ust. 3 niniejszej dyrektywy, czy pozostałe podmioty, na których zdolności wykonawca zamierza polegać, spełniają odpowiednie kryteria kwalifikacji, lub czy istnieją podstawy wykluczenia, na które podmioty zamawiające się powołały, na mocy art. 57 dyrektywy 2014/24/UE. Podmiot zamawiający wymaga, by wykonawca zastąpił podmiot, który nie spełnia stosownego kryterium kwalifikacji lub wobec którego istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający. Podmiot zamawiający może wymagać lub zostać zobowiązany przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający.

Jeżeli wykonawca polega na zdolności innych podmiotów w odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawcy i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za realizację zamówienia.

Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 37, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów.

3. W przypadku zamówień na roboty budowlane, zamówień na usługi oraz prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją w ramach zamówienia na dostawy podmioty zamawiające mogą wymagać, aby określone kluczowe zadania były wykonywane bezpośrednio przez samego oferenta lub, w przypadku oferty złożonej przez grupę wykonawców, o której mowa w art. 37 ust. 2, przez uczestnika tej grupy.

Artykuł 80

Stosowanie podstaw wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji przewidzianych w dyrektywie 2014/24/UE

1. Obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji wykonawców ubiegających się o zakwalifikowanie do systemu kwalifikowania, jak również obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji kandydatów i oferentów w ramach procedury otwartej, procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, mogą obejmować podstawy wykluczenia wymienione w art. 57 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach w nim określonych.

Jeżeli podmiot zamawiający jest instytucją zamawiającą, wspomniane kryteria i zasady obejmują podstawy wykluczenia wymienione w art. 57 ust. 1 i 2 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach określonych w tym artykule.

Jeżeli wymagają tego państwa członkowskie, wspomniane kryteria i zasady obejmują ponadto podstawy wykluczenia

wymienione w art. 57 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach określonych w tym artykule.

2. Kryteria i zasady, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą obejmować kryteria kwalifikacji przewidziane w art. 58 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach w nim określonych, w szczególności w zakresie ograniczeń odnośnie do wymagań dotyczących rocznych obrotów, jak przewidziano w ust. 3 akapit drugi tego artykułu.

3. Do celów stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu zastosowanie mają art. 59–61 dyrektywy 2014/24/UE.

Artykuł 81

Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego

1. W przypadku gdy podmioty zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę określonych norm zapewniania jakości, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, odnoszą się one do systemów zapewniania jakości opartych na odpowiednich seriach norm europejskich poświadczonych przez akredytowane jednostki. Podmioty zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich. Akceptują one także inne dowody stosowania równoważnych środków zapewniania jakości, jeżeli dany wykonawca nie ma możliwości uzyskania takich zaświadczeń w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, pod warunkiem że dany wykonawca dowiedzie, że proponowane środki zapewniania jakości są zgodne z wymaganymi normami zapewniania jakości.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego, odnoszą się one do unijnego systemu zarządzania i audytu (EMAS), do innych systemów zarządzania środowiskowego uznanych zgodnie z art. 45 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 lub do innych norm zarządzania środowiskowego opartych na odpowiednich normach europejskich lub międzynarodowych poświadczonych przez akredytowane jednostki. Podmioty zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich.

W przypadku gdy dany wykonawca w sposób oczywisty nie ma dostępu do takich zaświadczeń ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, podmiot zamawiający akceptuje także inne dowody dotyczące środków zarządzania środowiskowego, pod warunkiem że wykonawca dowiedzie, że środki te są równoważne środkom wymaganym na mocy mającego zastosowanie systemu zarządzania środowiskowego lub standardu.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, wszelkie informacje dotyczące dokumentów przedstawianych w charakterze dowodów spełnienia wymogów norm jakościowych i środowiskowych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Podsekcja 2

Udzielenie zamówienia

Artykuł 82

Kryteria udzielenia zamówienia

1. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, dotyczących cen określonych dostaw lub wynagradzania z tytułu określonych usług, podmioty zamawiające udzielają zamówień na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

2. Ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z punktu widzenia podmiotu zamawiającego określa się na podstawie ceny lub kosztu, z wykorzystaniem podejścia opartego na analizie kosztów i wyników, takiego jak rachunek kosztów cyklu życia zgodnie z art. 83; może ona obejmować najlepszą relację jakości do ceny, którą szacuje się na podstawie kryteriów obejmujących aspekty jakościowe, środowiskowe lub społeczne związane z przedmiotem danego zamówienia. Kryteria takie mogą np. obejmować:

- a) jakość, w tym wartość techniczną, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, projektowanie dla wszystkich użytkowników, cechy społeczne, środowiskowe i innowacyjne oraz handel i jego warunki;
- b) organizację, kwalifikacje i doświadczenie personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, w przypadku gdy właściwości wyznaczonego personelu mogą mieć znaczący wpływ na poziom wykonania zamówienia; lub
- c) serwis posprzedażny oraz pomoc techniczną, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji, zobowiązania dotyczące części zamiennych i bezpieczeństwa dostaw.

Składnik kosztowy może również mieć postać ceny stałej lub kosztu stałego, na podstawie których wykonawcy konkurują wyłącznie w oparciu o kryteria jakościowe.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające nie mogą stosować wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu jako jedynego kryterium udzielenia zamówienia, lub ograniczyć ich zastosowanie do określonych kategorii podmiotów zamawiających lub określonych rodzajów zamówień.

3. Uznaje się, że kryteria udzielenia zamówienia są powiązane z przedmiotem zamówienia publicznego, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, w każdym zakresie oraz na wszystkich etapach ich cyklu życia, co obejmuje czynniki związane z:

- a) określonym procesem produkcji, dostarczania lub wprowadzania tych robót budowlanych, dostaw lub usług na rynek, lub
- b) określonym procesem dotyczącym innego etapu cyklu życia tych robót budowlanych, dostaw lub usług,

nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem.

4. Kryteria udzielenia zamówienia nie mogą skutkować przyznaniem podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru. Zapewniają one możliwość efektywnej konkurencji i dołączone są do nich specyfikacje, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów, tak aby ocenić, na ile oferty spełniają kryteria udzielenia zamówienia. W razie wątpliwości podmioty zamawiające skutecznie weryfikują prawidłowość informacji i dowodów przedstawionych przez oferentów.

5. Podmiot zamawiający określa w dokumentach zamówienia względną wagę, jaką przypisuje każdemu z kryteriów wybranych do celów ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, z wyjątkiem sytuacji, gdy ofertę taką określa się wyłącznie na podstawie ceny.

Wagi te mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Jeżeli przypisanie wagi nie jest możliwe z obiektywnych przyczyn, podmiot zamawiający wskazuje kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

Artykuł 83

Rachunek kosztów cyklu życia

1. Rachunek kosztów cyklu życia obejmuje w odpowiednim zakresie niektóre lub wszystkie poniższe koszty ponoszone w czasie cyklu życia produktu, usługi lub robót budowlanych:

a) koszty poniesione przez podmiot zamawiający lub innych użytkowników, takie jak:

(i) koszty związane z nabyciem;

(ii) koszty użytkowania, takie jak zużycie energii i innych zasobów;

(iii) koszty utrzymania;

(iv) koszty związane z wycofaniem z eksploatacji, takie jak koszty zbiórki i recyklingu;

b) koszty przypisywane ekologicznym efektom zewnętrznym związanym z produktem, usługą lub robotami budowlanymi na przestrzeni ich cyklu życia, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować; takie koszty mogą obejmować koszty emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne koszty łagodzenia zmiany klimatu.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające szacują koszty przy pomocy podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia, określają w dokumentach zamówienia dane, które powinni przedstawić oferenci, oraz metodę, którą zastosuje podmiot zamawiający do określenia kosztów cyklu życia na podstawie tych danych.

Metoda zastosowana do oszacowania kosztów przypisywanych ekologicznym efektom zewnętrznym musi spełniać wszystkie następujące warunki:

a) jest oparta na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminacyjnych. W szczególności w przypadku gdy metoda ta nie została ustalona na potrzeby powtarzalnego lub ciągłego stosowania, w sposób nieuzasadniony nie może ona działać na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców;

b) jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron;

c) wymagane dane mogą zostać dostarczone uzasadnionym nakładem sił przez wykonawców działających z należytą starannością, w tym wykonawców z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub innych umów międzynarodowych wiążących Unię.

3. W przypadku gdy na mocy unijnego aktu ustawodawczego obowiązująca stała się jakakolwiek wspólna metoda kalkulacji kosztów cyklu życia, do oszacowania tych kosztów stosowana będzie ta wspólna metoda.

Wykaz takich aktów ustawodawczych i, w razie potrzeby, aktów delegowanych je uzupełniających przedstawiono w załączniku XV.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w odniesieniu do aktualizacji tego wykazu, w przypadku gdy konieczna jest taka aktualizacja w związku z przyjęciem nowych przepisów wprowadzających obowiązek stosowania wspólnej metody albo uchyleciem lub modyfikacją istniejących przepisów.

Artykuł 84

Rażąco niskie oferty

1. Podmioty zamawiające wymagają od wykonawców wyjaśnień dotyczących ceny lub kosztów zaproponowanych w ofercie, jeżeli oferta wydaje się rażąco niska w stosunku do danych robót budowlanych, dostaw lub usług.

2. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, mogą w szczególności dotyczyć:

a) ekonomiki danego procesu produkcyjnego, świadczonych usług lub metody budowy;

b) wybranych rozwiązań technicznych lub wyjątkowo korzystnych warunków, którymi dysponuje oferent na potrzeby dostawy produktów lub usług bądź realizacji obiektu budowlanego;

c) oryginalności dostaw, usług lub obiektu budowlanego, proponowanych przez oferenta;

d) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 36 ust. 2;

e) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 88;

f) możliwości uzyskania przez oferenta pomocy państwa.

3. Podmiot zamawiający ocenia dostarczone informacje, konsultując się z oferentem. Może on odrzucić ofertę wyłącznie w przypadku, gdy przedstawione dowody nie uzasadniają w zadowalającym stopniu niskiego poziomu proponowanej ceny lub proponowanych kosztów, biorąc pod uwagę elementy, o których mowa w ust. 2.

Podmioty zamawiające odrzucają ofertę, jeżeli stwierdzą, że jest ona rażąco niska, ponieważ jest niezgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 36 ust. 2.

4. Jeżeli podmiot zamawiający stwierdzi, że oferta jest rażąco niska ze względu na fakt otrzymania przez oferenta pomocy państwa, może odrzucić taką ofertę wyłącznie na tej podstawie jedynie po konsultacji z oferentem, gdy oferent nie jest w stanie udowodnić w wystarczającym terminie wyznaczonym przez ten podmiot zamawiający, że pomoc ta była zgodna z zasadami rynku wewnętrznego w rozumieniu art. 107 TFUE. W przypadku gdy podmiot zamawiający odrzuca ofertę w takich okolicznościach, powiadamia o tym fakcie Komisję.

5. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, w drodze współpracy administracyjnej, wszelkie informacje, jakimi dysponują, takie jak przepisy ustawowe, wykonawcze, mające powszechnie zastosowanie układy zbiorowe lub krajowe standardy techniczne, dotyczące dowodów i dokumentów przedstawianych w związku z aspektami wymienionymi w ust. 2.

Sekcja 4

Oferty obejmujące produkty pochodzące z państw trzecich oraz relacje z tymi państwami

Artykuł 85

Oferty obejmujące produkty pochodzące z państw trzecich

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie do ofert obejmujących produkty pochodzące z państw trzecich, z którymi Unia nie zawarła wielostronnych ani dwustronnych umów zapewniających przedsiębiorstwom Unii porównywalny i skuteczny dostęp do rynków tych państw trzecich. Pozostaje to bez uszczerbku dla zobowiązań Unii lub jej państw członkowskich wobec państw trzecich.

2. Każda oferta przedłożona w kontekście udzielenia zamówienia na dostawy może zostać odrzucona, jeżeli udział produktów pochodzących z państw trzecich, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁽¹⁾, przekracza 50 % całkowitej wartości produktów objętych ofertą.

Do celów niniejszego artykułu oprogramowanie wykorzystywane w wyposażeniu sieci telekomunikacyjnych uważa się za produkt.

3. Z zastrzeżeniem akapitu drugiego niniejszego ustępu, jeżeli co najmniej dwie oferty są równoważne w świetle kryteriów udzielenia zamówienia określonych w art. 82, preferowane są oferty, które nie mogą zostać odrzucone na mocy ust. 2

niniejszego artykułu. Do celów niniejszego artykułu ceny tych ofert uważa się za równoważne, jeżeli różnica pomiędzy nimi nie przekracza 3 %.

Oferta nie może być jednak preferowana w stosunku do innej oferty na mocy akapitu pierwszego, jeżeli jej przyjęcie zobowiązałoby podmiot zamawiający do nabycia sprzętu różniącego się od już wykorzystywanego, czego rezultatem byłyby niekompatybilność, techniczne trudności w eksploatacji i utrzymaniu lub nieproporcjonalnie wysokie koszty.

4. Do celów niniejszego artykułu te państwa trzecie, które decyzją Rady zgodnie z ust. 1 zostały objęte korzyściami płynącymi z niniejszej dyrektywy, nie będą uwzględniane przy ustalaniu udziału produktów pochodzących z państw trzecich, o którym mowa w ust. 2.

5. Do dnia 31 grudnia 2015 r. i następnie co roku Komisja przedstawia coroczne sprawozdanie z postępów w wielostronnych lub dwustronnych negocjacjach w sprawie dostępu przedsiębiorstw Unii do rynków państw trzecich w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą, z ewentualnych rezultatów osiągniętych w tych negocjacjach i z praktycznego wykonania wszelkich zawartych umów.

Artykuł 86

Relacje z państwami trzecimi w zakresie zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi

1. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich ogólnych trudnościach prawnych lub faktycznych napotykanych i zgłaszanych przez ich przedsiębiorstwa przy uzyskiwaniu zamówień na usługi w państwach trzecich.

2. Do dnia 18 kwietnia 2019 r., a następnie okresowo Komisja przedkłada Radzie sprawozdanie na temat otwierania dostępu do zamówień na usługi w państwach trzecich oraz na temat postępów w negocjacjach z tymi państwami w tej sprawie, w szczególności w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO).

3. Komisja dołoży wszelkich starań, poprzez kontakty z danym państwem trzecim, aby zaradzić sytuacji, gdy – na podstawie sprawozdań, o których mowa w ust. 2, lub na podstawie innych informacji – stwierdzi, że w kontekście udzielenia zamówień na usługi państwo trzecie:

a) nie zapewnia przedsiębiorstwom Unii faktycznego dostępu, porównywalnego z dostępem zapewnionym przez Unię przedsiębiorstwom z tego państwa;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

- b) nie traktuje przedsiębiorstw Unii na równi z przedsiębiorstwami krajowymi lub nie stwarza im takich samych możliwości konkurencji, jakie mają przedsiębiorstwa krajowe; lub
- c) traktuje przedsiębiorstwa z innych państw trzecich korzystniej niż przedsiębiorstwa Unii.

4. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich trudności prawnych lub faktycznych napotykanym i zgłaszanych przez ich przedsiębiorstwa oraz wynikających z nieprzestrzegania przepisów międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku XIV, które to trudności pojawiły się, gdy wspomniane przedsiębiorstwa starały się uzyskać zamówienia w państwach trzecich.

5. W okolicznościach, o których mowa w ust. 3 i 4, Komisja może w dowolnym czasie zaproponować, by Rada przyjęła akt wykonawczy w celu zawieszenia lub ograniczenia – na okres, który zostanie ustanowiony w tym akcie wykonawczym – udzielania zamówień na usługi:

- a) przedsiębiorstwom podlegającym prawu danego państwa trzeciego;
- b) przedsiębiorstwom powiązanim z przedsiębiorstwami określonymi w lit. a) oraz mającymi siedzibę na terytorium Unii, jednakże nieposiadającymi żadnych bezpośrednich i skutecznych powiązań z gospodarką państwa członkowskiego;
- c) przedsiębiorstwom przedstawiającym oferty, których przedmiotem są usługi pochodzące z danego państwa trzeciego.

Rada stanowi kwalifikowaną większość jak najszybciej.

Komisja może zaproponować takie środki z własnej inicjatywy lub na wniosek państwa członkowskiego.

6. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Unii wobec państw trzecich, wynikających z międzynarodowych umów w sprawie zamówień publicznych, w szczególności w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO).

ROZDZIAŁ IV

Realizacja zamówienia

Artykuł 87

Warunki realizacji zamówień

Podmioty zamawiające mogą określić szczególne warunki związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem że są one powiązane z przedmiotem zamówienia w rozumieniu art. 82 ust. 3 i wskazane w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumentach zamówienia. Warunki te mogą obejmować aspekty gospodarcze, związane z innowacyjnością, środowiskowe, społeczne lub związane z zatrudnieniem.

Artykuł 88

Podwykonawstwo

1. Przestrzeganie przez podwykonawców obowiązków, o których mowa w art. 36 ust. 2, zapewnia się za pomocą odpowiednich działań podejmowanych przez właściwe organy krajowe działające w zakresie ich obowiązków i kompetencji.

2. W dokumentach zamówienia podmiot zamawiający może zażądać albo zostać zobowiązany przez państwo członkowskie do zażądania od oferenta, aby wskazał on w swojej ofercie ewentualną część zamówienia, której wykonanie zamierza zlecić osobom trzecim w ramach podwykonawstwa, a także aby podał ewentualnych proponowanych podwykonawców.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmiot zamawiający – na wniosek podwykonawcy i jeżeli pozwala na to charakter zamówienia – przekazuje bezpośrednio podwykonawcy płatności należne za usługi, dostawy lub roboty budowlane zrealizowane dla wykonawcy, któremu udzielono zamówienia publicznego (głównego wykonawcy). Stosowne środki mogą obejmować odpowiednie mechanizmy umożliwiające głównemu wykonawcy zgłaszanie zastrzeżeń co do nienależnych płatności. Ustalenia dotyczące takiego trybu płatności są określone w dokumentach zamówienia.

4. Przepisy ust. 1–3 pozostają bez uszczerbku dla kwestii odpowiedzialności głównego wykonawcy.

5. W przypadku zamówień na roboty budowlane i w odniesieniu do usług, które mają być wykonane na obiektach pod bezpośrednim nadzorem podmiotu zamawiającego, po udzieleniu zamówienia i nie później niż w chwili rozpoczęcia realizacji zamówienia, podmiot zamawiający wymaga od głównego wykonawcy, by wskazał podmiotowi zamawiającemu nazwę/imię i nazwisko, dane kontaktowe i przedstawicieli prawnych podwykonawców tegoż głównego wykonawcy, zaangażowanych w takie roboty budowlane lub usługi, o ile dane te są w tym momencie znane. Podmiot zamawiający wymaga od głównego wykonawcy, by powiadamiał go o wszelkich zmianach w odniesieniu do tych informacji w trakcie zamówienia, a także by przekazywał wymagane informacje na temat ewentualnych nowych podwykonawców, których w późniejszym okresie angażuje do realizacji takich robót budowlanych lub usług.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą ewentualnie nałożyć obowiązek dostarczenia wymaganych informacji bezpośrednio na głównego wykonawcę.

Gdy jest to konieczne do celów ust. 6 lit. b) niniejszego artykułu, wymaganym informacjom towarzyszą oświadczenia własne podwykonawców, przewidziane w art. 80 ust. 3. Środki wykonawcze na mocy ust. 8 niniejszego artykułu mogą przewidywać, że podwykonawcy przedstawiani po udzieleniu zamówienia przedkładają zaświadczenia i inne dokumenty potwierdzające zamiast oświadczeń własnych.

Przepisy akapitu pierwszego nie mają zastosowania do dostawców.

Podmioty zamawiające mogą – samodzielnie lub na żądanie państwa członkowskiego – rozszerzyć obowiązki przewidziane w akapicie pierwszym przykładowo na:

- a) zamówienia na dostawy, zamówienia na usługi inne niż te dotyczące usług, które mają być wykonane na obiektach pod bezpośrednim nadzorem podmiotu zamawiającego, lub na dostawców uczestniczących w zamówieniach na roboty budowlane lub usługi;
- b) podwykonawców będących podwykonawcami podwykonawców głównego wykonawcy lub na dalsze podmioty w łańcuchu podwykonawców.

6. Aby uniknąć przypadków naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 36 ust. 2, można podjąć stosowne środki, takie jak:

- a) w przypadku gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm wspólnej odpowiedzialności między podwykonawcami a głównym wykonawcą, dane państwo członkowskie zapewnia stosowanie danych przepisów zgodnie z warunkami określonymi w art. 36 ust. 2;
- b) instytucje zamawiające mogą, zgodnie z art. 80 ust. 3 niniejszej dyrektywy – samodzielnie lub na żądanie państw członkowskich – sprawdzić, czy istnieją podstawy wykluczenia podwykonawców na mocy art. 57 dyrektywy 2014/24/UE. W takich przypadkach instytucja zamawiająca wymaga, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca może – samodzielnie lub na żądanie państwa członkowskiego – wymagać, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

7. Państwa członkowskie mogą przewidzieć w ramach prawa krajowego bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące odpowiedzialności lub podjąć dalej idące środki na mocy prawa krajowego w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, przykładowo wprowadzając przepisy dotyczące bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, nie wymagając od nich występowania z żądaniem bezpośrednich płatności.

8. Państwa członkowskie, które postanowiły wprowadzić środki na mocy ust. 3, 5 lub 6, określają warunki wykonania tych środków w drodze przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych i z uwzględnieniem prawa unijnego. Państwa członkowskie mogą przy tym ograniczyć możliwość

stosowania tych przepisów, np. do określonych rodzajów zamówień, określonych kategorii podmiotów zamawiających lub wykonawców lub wprowadzając dolny limit kwoty.

Artykuł 89

Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania

1. Zamówienia i umowy ramowe można modyfikować bez przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą w dowolnym z poniższych przypadków:

- a) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości pieniężnej, zostały przewidziane w pierwotnych dokumentach zamówienia w jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych klauzulach przeglądowych, które mogą obejmować klauzule zmiany ceny, lub w opcjach. Tego rodzaju klauzule podają zakres i charakter możliwych modyfikacji lub opcji, a także warunki, na jakich można je stosować. Nie mogą one przewidywać modyfikacji ani opcji, które zmieniłyby ogólny charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;
- b) w przypadku dodatkowych robót budowlanych, usług lub dostaw wykonywanych przez pierwotnego wykonawcę, niezależnie od ich wartości, które stały się niezbędne i nie były uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana wykonawcy:
  - (i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące wymienności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, oprogramowania, usług lub instalacji zamówionych w ramach pierwotnego zamówienia; oraz
  - (ii) spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla podmiotu zamawiającego;
- c) gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:
  - (i) konieczność modyfikacji spowodowana jest okolicznościami, których podmiot zamawiający, działający z należytą starannością, nie mógł przewidzieć;
  - (ii) modyfikacja nie zmienia ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia.
- d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu podmiot zamawiający pierwotnie udzielił zamówienia, w wyniku:
  - (i) jednoznacznej klauzuli przeglądowej lub opcji zgodnie z lit. a);

- (ii) sukcesji uniwersalnej lub częściowej w prawa i obowiązki pierwotnego wykonawcy, w wyniku restrukturyzacji, w tym przejęcia, połączenia, nabycia lub upadłości, przez innego wykonawcę, który spełnia pierwotnie ustalone kryteria kwalifikacji podmiotowej, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych modyfikacji umowy i nie ma na celu obejścia stosowania niniejszej dyrektywy; albo
  - (iii) sytuacji, gdy podmiot zamawiający sam przyjmuje zobowiązania głównego wykonawcy względem jego podwykonawców, gdy możliwość taką przewidują przepisy krajowe na mocy art. 88;
- e) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości, są nieistotne w rozumieniu ust. 4.

Podmioty zamawiające, które wprowadziły do umowy w sprawie zamówienia modyfikacje w przypadkach określonych w lit. b) i c) niniejszego ustępu, publikują stosowne ogłoszenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku XVI i są publikowane zgodnie z art. 71.

2. Ponadto i bez konieczności sprawdzania, czy warunki określone w ust. 4 lit. a)–d) zostały spełnione, umowy można również modyfikować bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą, gdy wartość modyfikacji jest niższa niż obie następujące wartości:

- (i) progi określone w art. 15; oraz
- (ii) 10 % pierwotnej wartości zamówienia w przypadku zamówień na usługi i dostawy oraz niższa niż 15 % wartości pierwotnej umowy w przypadku zamówień na roboty budowlane.

Niemniej jednak modyfikacje nie mogą zmieniać ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej. W przypadku gdy wprowadzanych jest kilka kolejnych modyfikacji, wartość tę należy oszacować na podstawie łącznej wartości netto kolejnych modyfikacji.

3. Do celów obliczenia ceny, o której mowa w ust. 2, aktualizowana cena jest wartością referencyjną, w przypadku gdy umowa zawiera klauzulę indeksacji.

4. Modyfikację umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania uznaje się za istotną w rozumieniu ust. 1 lit. e), jeżeli powoduje ona, że charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej zmienia się w sposób istotny w stosunku do charakteru pierwotnie zawartej umowy. W każdym przypadku, bez uszczerbku dla przepisów

ust. 1 i 2, modyfikację uznaje się za istotną, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) modyfikacja wprowadza warunki, które, gdyby były częścią pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia, umożliwiłyby dopuszczenie innych kandydatów niż ci, którzy zostali pierwotnie zakwalifikowani, lub przyjęcie oferty innej niż pierwotnie przyjęta, albo przyciągnęłyby dodatkowych uczestników postępowania o udzielenie zamówienia;
- b) modyfikacja zmienia równowagę ekonomiczną umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie lub umowie ramowej;
- c) modyfikacja znacznie rozszerza zakres umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;
- d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu podmiot zamawiający pierwotnie udzielił zamówienia, w przypadkach innych niż przewidziane w ust. 1 lit. d).

5. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą jest wymagane w przypadku modyfikacji przepisów umowy w sprawie zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi, lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania innych niż modyfikacje przewidziane na mocy ust. 1 i 2.

Artykuł 90

Rozwiązywanie umów

Państwa członkowskie zapewniają podmiotom zamawiającym możliwość – przynajmniej w poniższych okolicznościach i na warunkach określonych w mających zastosowanie przepisach krajowych – rozwiązania umowy w sprawie zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi w okresie jej obowiązywania, w przypadku gdy:

- a) umowa została w istotny sposób zmodyfikowana, co zgodnie z art. 89 wymagałoby przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia;
- b) wykonawca znajdował się w momencie udzielenia zamówienia w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 57 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE, w związku z czym powinien być zostać wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia na mocy art. 80 ust. 1 akapit drugi niniejszej dyrektywy;
- c) zamówienie nie powinno być zostać wykonawcy udzielone z uwagi na poważne uchybienie zobowiązaniom wynikającym z Traktatów i z niniejszej dyrektywy, które to uchybienie stwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach procedury przewidzianej w art. 258 TFUE.

TYTUŁ III

SZCZEGÓLNE REŻYMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ I

Usługi społeczne i inne szczególne usługi

Artykuł 91

Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi

Zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XVII udziela się zgodnie z niniejszym rozdziałem, jeżeli wartość zamówienia jest równa kwocie progowej określonej w art. 15 lit. c) lub od niej wyższa.

Artykuł 92

Publikacja ogłoszeń

1. Podmioty zamawiające zamierzające udzielić zamówienia na usługi, o których mowa w art. 91, informują o swoim zamiarze w jeden z następujących sposobów:

- a) za pomocą ogłoszenia o zamówieniu; lub
- b) za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego publikowanego w sposób ciągły. Okresowe ogłoszenie informacyjne odnosi się konkretnie do rodzajów usług, które będą przedmiotem udzielanych zamówień. Wskazuje się w nim, że zamówienia będą udzielane bez dalszych publikacji, i zaprasza się zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania w formie pisemnej; lub
- c) za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania publikowanego w sposób ciągły.

Akapit pierwszy nie ma jednak zastosowania, w przypadku gdy można było zastosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 50 do celów udzielenia zamówienia na usługi.

2. Podmioty zamawiające, które udzieliły zamówienia na usługi określone w art. 91, informują o wynikach postępowania za pomocą ogłoszenia o udzieleniu zamówienia. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku podmioty zamawiające przesyłają takie grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Ogłoszenia, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, zawierają informacje określone w załączniku XVIII, odpowiednio, w częściach A, B, C lub D, zgodnie ze standardowymi formularzami ogłoszeń. Komisja ustanawia standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105.

4. Ogłoszenia, o których mowa w niniejszym artykule, są publikowane zgodnie z art. 71.

Artykuł 93

Zasady udzielania zamówień

1. Państwa członkowskie wprowadzają krajowe przepisy dotyczące udzielania zamówień objętych zakresem niniejszego rozdziału, aby zapewnić przestrzeganie przez podmioty zamawiające zasad przejrzystości i równego traktowania wykonawców. Państwa członkowskie mogą same określać przepisy proceduralne, które będą mieć zastosowanie, pod warunkiem że te przepisy umożliwią podmiotom zamawiającym uwzględnienie specyfiki przedmiotowych usług.

2. Państwa członkowskie zapewniają podmiotom zamawiającym możliwość uwzględnienia potrzeby zapewnienia jakości, ciągłości, dostępności i przystępności, możliwości korzystania z usług i ich kompleksowości, a także uwzględnienia szczególnych potrzeb różnych kategorii użytkowników, w tym grup defaworyzowanych i słabszych grup społecznych, oraz kwestii zaangażowania i upelnomocnienia użytkowników, jak również innowacyjności. Państwa członkowskie mogą także postanowić, że wyboru usługodawcy dokonuje się na podstawie oferty o najlepszej relacji jakości do ceny, z uwzględnieniem kryteriów jakości i zrównoważoności usług społecznych.

Artykuł 94

Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające będące instytucjami zamawiającymi mogą zastrzec dla organizacji prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wyłącznie w odniesieniu do tych usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych, o których mowa w art. 91, objętych kodami CPV: 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

2. Organizacja, o której mowa w ust. 1, musi spełniać wszystkie następujące warunki:

- a) jej celem jest realizacja misji w zakresie służby publicznej związanej ze świadczeniem usług, o których mowa w ust. 1;
- b) zyski są ponownie inwestowane z myślą o osiągnięciu celu organizacji. W przypadku gdy zyski podlegają dystrybucji lub redystrybucji, podstawą takich działań powinny być udziały;

- c) struktura zarządzająca lub struktura własnościowa organizacji realizującej zamówienie opiera się na akcjonariacie pracowniczym lub zasadach dotyczących uczestnictwa, bądź też struktury te wymagają aktywnego udziału pracowników, użytkowników lub akcjonariuszy; oraz
- d) dana instytucja zamawiająca nie udzieliła danej organizacji zamówienia na dane usługi na mocy niniejszego artykułu w ciągu trzech poprzednich lat.

3. Maksymalny czas trwania umowy w sprawie zamówienia nie przekracza trzech lat.

4. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.

5. Niezależnie od art. 103 Komisja oceni skutki niniejszego artykułu i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie do dnia 18 kwietnia 2019 r.

ROZDZIAŁ II

Przepisy dotyczące konkursów

Artykuł 95

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do konkursów organizowanych jako część postępowania o udzielenie zamówienia na usługi, o ile szacunkowa wartość zamówienia, bez VAT, oraz z uwzględnieniem wszelkich ewentualnych nagród lub płatności dla uczestników, jest równa kwocie określonej w art. 15 lit. a) lub od niej wyższa.

2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszystkich konkursów, w których łączna wartość nagród i płatności dla uczestników, z uwzględnieniem szacunkowej wartości, bez VAT, umowy w sprawie zamówienia na usługi, która może zostać później zawarta na mocy art. 50 lit. j), o ile podmiot zamawiający nie wyklucza tej możliwości w ogłoszeniu o konkursie, jest równa kwocie określonej w art. 15 lit. a) lub od niej wyższa.

Artykuł 96

Ogłoszenia

1. Podmioty zamawiające, które zamierzają zorganizować konkurs, zapraszają do ubiegania się o zamówienie za pomocą ogłoszenia o konkursie.

W przypadku gdy zamierzają udzielić następnie zamówienia na usługi zgodnie z art. 50 lit. j), muszą to wskazać w ogłoszeniu o konkursie.

Podmioty zamawiające, które przeprowadziły konkurs, powiadamiają o wynikach konkursu za pomocą ogłoszenia.

2. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera informacje określone w załączniku XIX, a ogłoszenie o wynikach konkursu zawiera informacje określone w załączniku XX według formatu standardowych formularzy. Komisja ustanawia standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105.

Ogłoszenie o wynikach konkursu przekazuje się Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej w terminie 30 dni od zakończenia konkursu.

Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące wyników konkursu, jeżeli ich ujawnienie utrudniałoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

3. Art. 71 ust. 2–6 ma również zastosowanie do ogłoszeń dotyczących konkursów.

Artykuł 97

Przepisy dotyczące organizacji konkursów, kwalifikacji uczestników oraz sądu konkursowego

1. W przypadku organizowania konkursów podmioty zamawiające stosują procedury dostosowane do przepisów tytułu I i niniejszego rozdziału.

2. Dopuszczenie uczestników do udziału w konkursie nie może być ograniczane:

- a) poprzez odniesienie do terytorium lub części terytorium państwa członkowskiego;
- b) na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym konkurs jest organizowany, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

3. W przypadku gdy udział w konkursie jest ograniczony do określonej liczby uczestników, podmioty zamawiające ustalają jasne i niedyskryminacyjne kryteria kwalifikacji. W każdym przypadku liczba kandydatów zaproszonych do udziału powinna być wystarczająca do zapewnienia prawdziwej konkurencji.

4. W skład sądu konkursowego wchodzi wyłącznie osoby fizyczne niezależne od uczestników konkursu. Jeżeli od uczestników konkursu wymagane są szczególne kwalifikacje zawodowe, co najmniej jedna trzecia członków sądu konkursowego musi posiadać takie lub równoważne kwalifikacje.

Artykuł 98

Decyzje sądu konkursowego

1. Sąd konkursowy jest niezależny w swych decyzjach lub opiniach.
2. Sąd konkursowy dokonuje oceny planów i projektów złożonych przez kandydatów na zasadzie anonimowości i wyłącznie na podstawie kryteriów wskazanych w ogłoszeniu o konkursie.
3. Sąd konkursowy, w protokole podpisanym przez swoich członków, dokonuje zapisu klasyfikacji projektów sporządzonej na podstawie wartości poszczególnych projektów, wraz z komentarzami członków sądu konkursowego oraz ewentualnymi kwestiami wymagającymi wyjaśnienia.
4. Do czasu wydania opinii lub podjęcia decyzji przez sąd konkursowy należy przestrzegać zasady anonimowości.
5. W razie potrzeby kandydatów można poprosić o udzielenie odpowiedzi na pytania, które sąd konkursowy zawarł w protokole, w celu wyjaśnienia wszelkich aspektów projektów.
6. Z przebiegu dialogu pomiędzy członkami sądu konkursowego a kandydatami sporządza się wyczerpujący protokół.

TYTUŁ IV

ŁAD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY

Artykuł 99

Egzekwowanie przepisów

1. W celu skutecznego zapewnienia prawidłowego i sprawnego wykonania dyrektywy państwa członkowskie dopilnowują, aby przynajmniej zadania określone w niniejszym artykule były realizowane przez co najmniej jeden organ, podmiot lub strukturę. Informują też Komisję o wszystkich organach lub strukturach właściwych do realizowania tych zadań.
2. Państwa członkowskie zapewniają monitorowanie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Jeżeli organy lub struktury monitorujące stwierdzą z własnej inicjatywy lub po otrzymaniu stosownych informacji konkretne naruszenia lub problemy systemowe, mają prawo zgłosić te problemy krajowym organom kontrolnym, sądom lub trybunałom albo innym odpowiednim organom lub strukturom, takim jak rzecznik praw obywatelskich, parlamenty narodowe lub ich komisje.

3. Wyniki działań monitorujących prowadzonych zgodnie z ust. 2 są udostępniane publicznie za pomocą odpowiednich kanałów informacji. Wyniki takie udostępnia się także Komisji. Można je np. włączać do sprawozdań z monitorowania, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu.

Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie trzy lata później państwa członkowskie przedstawiają Komisji sprawozdanie z monitorowania obejmujące, w stosownych przypadkach, informacje na temat najczęstszych źródeł nieprawidłowego stosowania przepisów lub najczęstszych źródeł braku pewności prawa, w tym ewentualnych strukturalnych lub powracających problemów w stosowaniu przepisów, na temat stopnia udziału MŚP w zamówieniach publicznych, a także na temat zapobiegania przypadkom oszustw, korupcji, konfliktu interesów i innych poważnych nieprawidłowości w dziedzinie zamówień, jak również ich wykrywania i odpowiedniego zgłaszania.

Komisja może, nie częściej niż co trzy lata, zwracać się do państw członkowskich o przedstawienie informacji na temat praktycznej realizacji krajowych strategicznych polityk w dziedzinie zamówień.

Do celów niniejszego ustępu „MŚP” jest definiowane zgodnie z zaleceniem Komisji 2003/361/WE ⁽¹⁾.

Na podstawie danych otrzymanych zgodnie z niniejszym ustępem Komisja regularnie sporządza sprawozdania z realizacji krajowych polityk w dziedzinie zamówień na rynku wewnętrznym i najlepszych praktyk ich dotyczących.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby:

- a) informacje i wytyczne dotyczące wykładni i stosowania unijnego prawa o zamówieniach publicznych były dostępne nieodpłatnie, tak aby pomóc instytucjom zamawiającym i wykonawcom, w szczególności MŚP, w prawidłowym stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych; oraz
- b) instytucje zamawiające otrzymywały wsparcie w odniesieniu do planowania i prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia.

5. Państwa członkowskie bez uszczerbku dla ogólnych procedur i metod pracy ustanowionych przez Komisję do celów jej komunikacji i kontaktów z państwami członkowskimi, wyznaczają punkt kontaktowy na potrzeby współpracy z Komisją w zakresie stosowania prawodawstwa w dziedzinie zamówień publicznych.

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

6. Instytucje zamawiające przechowują przynajmniej przez cały okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia publicznego kopie wszystkich zawartych umów o wartości równej lub przekraczającej:

- a) 1 000 000 EUR w przypadku zamówień na dostawy lub zamówień na usługi;
- b) 10 000 000 EUR w przypadku zamówień na roboty budowlane.

Instytucje zamawiające zapewniają dostęp do tych umów; możliwa jest jednakże odmowa dostępu do konkretnych dokumentów lub informacji w zakresie i na warunkach, które przewidziano w mających zastosowanie przepisach unijnych lub krajowych regulujących dostęp do dokumentów i ochronę danych.

Artykuł 100

Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia

1. Podmioty zamawiające przechowują stosowne informacje na temat każdej umowy w sprawie zamówienia lub każdej umowy ramowej objętych niniejszą dyrektywą oraz każdego przypadku ustanowienia dynamicznego systemu zakupów. Informacje te muszą być wystarczające, aby umożliwić im przedstawienie w późniejszym terminie uzasadnienia dla decyzji podjętych w odniesieniu do:

- a) kwalifikacji i wyboru wykonawców oraz udzielenia zamówień;
- b) zastosowania procedury negocjacyjnej bez zaproszenia do ubiegania się o zamówienie na podstawie art. 50;
- c) odstąpienia od stosowania przepisów tytułu II rozdziały II-IV na podstawie odstępstw przewidzianych w tytule I rozdziały II i III;
- d) w razie potrzeby, powodów wykorzystania do elektronicznego składania ofert środków komunikacji innych niż elektroniczne.

Jeżeli ogłoszenie o udzieleniu zamówienia sporządzone zgodnie z art. 70 lub art. 92 ust. 2 zawiera informacje wymagane w niniejszym ustępie, podmioty zamawiające mogą powoływać się na to ogłoszenie.

2. Podmioty zamawiające dokumentują przebieg wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia, bez względu na to, czy są one prowadzone za pomocą środków elektronicznych, czy bez ich użycia. W tym celu zapewniają przechowywanie

wystarczającej dokumentacji uzasadniającej decyzje podejmowane na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia, takiej jak dokumentacja dotycząca komunikacji z wykonawcami oraz wewnętrznych obrad, przygotowywania dokumentów zamówienia, przygotowywania ewentualnego dialogu lub negocjacji, kwalifikacji kandydatów i udzielenia zamówienia. Dokumentację przechowuje się przez co najmniej trzy lata od daty udzielenia zamówienia.

3. Stosowne informacje lub dokumentację, bądź ich główne elementy, przekazuje się, na żądanie, Komisji lub krajowym organom, podmiotom lub strukturom, o których mowa w art. 99.

Artykuł 101

Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne

1. Komisja dokonuje przeglądu jakości i kompletności danych zawartych w ogłoszeniach, o których mowa w art. 67-71 oraz art. 92 i 96 i które są publikowane zgodnie z załącznikiem IX.

Jeżeli jakość i kompletność danych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie jest zgodna z obowiązkami określonymi w art. 67 ust. 1, art. 68 ust. 1, art. 69, art. 70 ust. 1, art. 92 ust. 3 i art. 89 ust. 2, Komisja zwraca się do danego państwa członkowskiego o informacje uzupełniające. W rozsądnym terminie dane państwo członkowskie przedstawia brakujące informacje statystyczne, o które zwróciła się Komisja.

2. Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie co trzy lata państwa członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie statystyczne dotyczące zamówień, które byłyby objęte niniejszą dyrektywą, gdyby ich wartość przekroczyła odpowiednie progi określone w art. 15, wskazując szacunkową łączną wartość takich zamówień w danym okresie. Ta wartość szacunkowa może być w szczególności oparta na danych dostępnych na mocy krajowych wymogów dotyczących publikacji lub na szacunkach sporządzonych na podstawie próby.

Sprawozdanie to może być częścią sprawozdania, o którym mowa w art. 99 ust. 3.

Artykuł 102

Współpraca administracyjna

1. Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy i wprowadzają środki służące skutecznej współpracy, aby zapewnić wymianę informacji w kwestiach, o których mowa w art. 62, 81 i 84. Zapewniają również zachowanie poufności wymienianych informacji.

2. Właściwe organy wszystkich zainteresowanych państw członkowskich wymieniają informacje zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych określonymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ oraz w dyrektywie 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾.

3. Aby przetestować przydatność stosowania systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI), ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012, do celów wymiany informacji objętych niniejszą dyrektywą, do dnia 18 kwietnia 2015 r. zostanie uruchomiony projekt pilotażowy.

TYTUŁ V

PRZEKAZANIE UPRAWNIEŃ, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 103

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 4, 17, 40, 41, 76 i 83, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 17 kwietnia 2014 r.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 4, 17, 40, 41, 76 i 83, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja notyfikuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 4, 17, 40, 41, 76 oraz 83 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie

⁽¹⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 104

Tryb pilny

1. Akty delegowane przyjęte w trybie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie, dopóki nie zostanie wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. Przekazując akt delegowany Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, podaje się powody zastosowania trybu pilnego.

2. Parlament Europejski lub Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 103 ust. 5. W takim przypadku Komisja uchyla akt niezwłocznie po notyfikowaniu przez Parlament Europejski lub Radę decyzji o sprzeciwie.

Artykuł 105

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy decyzji Rady 71/306/EWG⁽³⁾. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 106

Transpozycja i przepisy przejściowe

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 18 kwietnia 2016 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

⁽³⁾ Decyzja Rady 71/306/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. ustanawiająca Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane (Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15).

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 40 ust. 1 do dnia 18 października 2018 r., z wyjątkiem przypadków gdy użycie środków elektronicznych jest obowiązkowe na mocy art. 52, 53, 54, art. 55 ust. 3, art. 71 ust. 2 lub art. 73.

Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 40 ust. 1 w odniesieniu do centralnych jednostek zakupujących na mocy art. 55 ust. 3 do dnia 18 kwietnia 2017 r.

W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia odroczyć stosowanie art. 40 ust. 1, dane państwo członkowskie zapewnia, by podmioty zamawiające mogły wybrać jeden z poniższych kanałów komunikacji dla całości prowadzonej przez nie komunikacji i wymiany informacji:

- a) środki elektroniczne zgodnie z art. 40;
- b) pocztą lub w inny odpowiedni sposób;
- c) faks;
- d) dowolne połączenie tych środków.

3. Środki, o których mowa w ust. 1 i 2, przyjmowane przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 107

Uchylenie

Dyrektywę 2004/17/WE uchyla się ze skutkiem od dnia 18 kwietnia 2016 r.

Odniesienia do uchylonej dyrektywy należy interpretować jako odniesienia do niniejszej dyrektywy i należy je odczytywać zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku XXI.

Artykuł 108

Przegląd

Komisja dokonuje przeglądu wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny, w szczególności z uwzględnieniem takich czynników, jak transgraniczne udzielanie zamówień i koszty transakcji, wynikającego z zastosowania progów określonych w art. 15 i przekazuje sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed dniem 18 kwietnia 2019 r.

W razie potrzeby i w stosownych przypadkach Komisja przeanalizuje zaproponowanie w trakcie kolejnej rundy negocjacji podwyższenia kwot progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA. W przypadku jakiegokolwiek zmiany w kwotach progowych, mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA, po przekazaniu sprawozdania przedłożony zostaje, w stosownych przypadkach, wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany progów określonych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 109

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 110

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 26 lutego 2014 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego

M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEWIDZIANY W ART. 2 PKT 2 LIT. A)

W przypadku jakichkolwiek różnic interpretacyjnych pomiędzy CPV i NACE zastosowanie ma nomenklatura CPV.

NACE (*)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
45			Budownictwo	Dział ten obejmuje: budowę nowych budynków i obiektów, remonty i ogólne naprawy.	45000000
	45.1		Przygotowanie terenu pod budowę		45100000
		45.11	Burzenie i rozbiórka obiektów budowlanych; roboty ziemne	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — burzenie budynków i innych budowli, — oczyszczanie terenu budowy, — roboty ziemne: roboty wykopaliskowe, podsypywanie gleby, niwelowanie i równanie terenu budowy, kopanie rowów, usuwanie skał, wysadzanie itp., — przygotowanie terenu do robót górniczych: — zdejmowanie nadkładu oraz inne roboty związane z zagospodarowaniem i przygotowaniem terenów złóż mineralnych. <p>Klasa ta obejmuje także:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odwadnianie terenu budowy, — odwadnianie gruntów rolnych oraz zalesionych. 	45110000
		45.12	Próbné wiercenia i wykopy	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — próbné wiercenia, wykopy, a także pobieranie próbek rdzeniowych do celów budowlanych, geofizycznych i geologicznych lub podobnych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wierceń szybów do produkcji ropy i gazu, zob. 11.20, — wierceń studni wodnych, zob. 45.25, — głębień szybów, zob.: 45.25, — badań pól ropo- i gazonośnych, badań geofizycznych, geologicznych i sejsmicznych, zob. 74.20. 	45120000

NACE (*)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
	45.2		Wznoszenie kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; inżynieria lądowa i wodna		45200000
		45.21	Budownictwo ogólne oraz inżynieria lądowa i wodna	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę wszystkich typów budynków, budowę obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — budowę mostów (w tym na potrzeby podwyższonych autostrad), wiaduktów, tuneli i przejść podziemnych, — rurociągi, linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — rurociągi miejskie oraz miejskie linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — pomocnicze obiekty miejskie, — montaż i wznoszenie na terenie budowy konstrukcji prefabrykowanych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działalności usługowej związanej z wydobywaniem ropy i gazu, zob. 11.20, — wznoszenia kompletnych prefabrykowanych obiektów budowlanych z samodzielnie wytworzonych elementów innych niż betonowe, zob.: działy 20, 26 i 28, — budowy obiektów innych niż budynki, z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe, pola golfowe oraz inne obiekty sportowe, zob. 45.23, — instalacji budowlanych, zob. 45.3, — robót wykończeniowych, zob. 45.4, — prac architektoniczno-inżynierskich, zob. 74.20, — kierowania realizacją projektów budowlanych, zob. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45213316 <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45.22	Wykonywanie pokryć i konstrukcji dachowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wykonywanie konstrukcji dachowych, — wykonywanie pokryć dachowych, — izolację wodoszczelną. 	45261000

NACE (!)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.23	Budowa dróg szybkiego ruchu, dróg, lotnisk i obiektów sportowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę autostrad, szos, dróg oraz innych dróg dla pojazdów i pieszych, — budowę torów kolejowych, — budowę pasów startowych, — budowę obiektów innych niż budynki, z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe, pola golfowe oraz inne obiekty sportowe, — malowanie oznaczeń na nawierzchniach jezdni i parkingów. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wstępnych robót ziemnych, zob. 45.11. 	<p>45212212 i DA03</p> <p>45230000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>– 45231000</p> <p>– 45232000</p> <p>– 45234115</p>
		45.24	Budowa obiektów inżynierii wodnej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę: — dróg wodnych, portów i obiektów nadrzecznych, przystani jachtowych (marin), śluz itd., — zapór wodnych i kanałów, — pogłębianie, — prace podwodne. 	45240000
		45.25	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — specjalistyczne prace budowlane związane z jednym z aspektów wspólnych różnym rodzajom budowli, wymagającym specjalistycznych umiejętności lub sprzętu, — fundamentowanie, w tym także wbijanie pali, — wiercenie i budowę studni wodnych, głębienie szybów, — wznoszenie elementów stalowych innych niż własnej produkcji, — gięcie stali, — roboty murarskie i kamieniarskie, 	<p>45250000</p> <p>45262000</p>

NACE (!)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
				<ul style="list-style-type: none"> — wznoszenie i demontaż własnych i wynajętych rusztowań oraz platform, — wznoszenie kominów i pieców. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu rusztowań bez usług wznoszenia i demontażu, zob. 71.32. 	
	45.3		Wykonywanie instalacji budowlanych		45300000
		45.31	Wykonywanie instalacji elektrycznych	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> instalację w budynkach lub innych obiektach budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> — przewodów elektrycznych oraz osprzętu, — systemów telekomunikacyjnych, — elektrycznych systemów grzewczych, — anten w budynkach i anten napowietrznych, — alarmów przeciwpożarowych, — alarmów przeciwwłamaniowych, — wind i ruchomych schodów, — piorunochronów itd. 	45213316 45310000 z wyjątkiem: – 45316000
		45.32	Wykonywanie robót budowlanych izolacyjnych	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych izolacji cieplnych, dźwiękoszczelnych lub przeciwwibracyjnych. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — izolacji wodoszczelnych, zob. 45.22. 	45320000
		45.33	Wykonywanie instalacji cieplnych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> — instalacji wodociągowych i sanitarnych, — instalacji gazowych, — urządzeń i przewodów grzewczych, wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych, — systemów spryskiwaczy. 	45330000

NACE (!)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
				Klasa ta nie obejmuje: — instalacji systemów elektrycznego ogrzewania, zob. 45.31.	
		45.34	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	Klasa ta obejmuje: — instalowanie drogowych, kolejowych, lotniskowych oraz portowych systemów oświetleniowych i sygnalizacyjnych, — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych sprzętu i wyposażenia gdzie indziej niesklasyfikowanego.	45234115 45316000 45340000
	45.4		Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych		45400000
		45.41	Tynkowanie	Klasa ta obejmuje: — zastosowanie w budynkach i innych obiektach budowlanych wewnętrznych i zewnętrznych tynków lub tynków szlachetnych, w tym także materiałów podtynkowych.	45410000
		45.42	Zakładanie stolarki budowlanej	Klasa ta obejmuje: — zakładanie niewytworzonych we własnym zakresie drzwi, okien oraz ościeżnic drzwiowych i okiennych, kuchni do zabudowy, klatek schodowych, wyposażenia sklepów itp. wykonanych z drewna lub innych materiałów, — elementy wykończenia wnętrz, jak np. sufity, drewniane okładziny ścian, ścianki działowe itd. Klasa ta nie obejmuje: — układania parkietów i innych drewnianych podłóg, zob. 45.43.	45420000
		45.43	Wykonywanie podłóg i ścian	Klasa ta obejmuje: — układanie, wyklejanie, wieszanie lub instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — ceramicznych, betonowych lub kamiennych okładzin ściennych lub posadzek, — parkietów i innych posadzek drewnianych oraz dywanów i linoleum, — w tym także z wykładziny z gumy lub tworzyw sztucznych, — okładzin ściennych lub posadzek z lastryka, marmuru, granitu lub łupka, — tapet.	45430000

NACE ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.44	Malowanie i szklenie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — malowanie wewnątrz i fasad budynków, — malowanie obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — instalację elementów ze szkła i lusterek itd. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacji okien, zob. 45.42. 	45440000
		45.45	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalację prywatnych basenów, — czyszczenie parą, piaskowanie fasady budynków i podobne czynności, — inne prace wykończeniowe gdzie indziej niesklasyfikowane. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — czyszczenia wewnątrz budynków oraz innych obiektów, zob. 74.70. 	45212212 i DA04 45450000
	45.5		Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską		45500000
		45.50	Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską	<p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych oraz do wyburzeń bez obsługi operatorskiej, zob.: 71.32. 	45500000

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. (Dz.U. L 293 z 24.10.1990, s. 1).

ZAŁĄCZNIK II

WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 4 UST. 3

Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu art. 4 niniejszej dyrektywy. Poniższy wykaz obejmuje procedury zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie udzielania zezwoleń, które nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu art. 4 niniejszej dyrektywy, na podstawie innych aktów prawnych Unii:

- a) wydawanie zezwoleń na eksploatację instalacji gazu ziemnego zgodnie z procedurami określonymi w art. 4 dyrektywy 2009/73/WE;
  - b) wydawanie zezwoleń lub zaproszenie do składania ofert na budowę nowych instalacji służących do wytwarzania energii elektrycznej zgodnie z dyrektywą 2009/72/WE;
  - c) wydawanie zezwoleń zgodnie z procedurami określonymi w art. 9 dyrektywy 97/67/WE w odniesieniu do usługi pocztowej, która nie jest lub nie może być zastrzeżona;
  - d) procedura udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności obejmującej wydobywanie węgłowodorów zgodnie z dyrektywą 94/22/WE;
  - e) umowy o świadczenie usług publicznych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 dotyczące świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego autobusem, tramwajem, koleją lub metrem i udzielone w drodze konkurencyjnej procedury przetargowej zgodnie z art. 5 ust. 3 tego rozporządzenia, pod warunkiem że okres obowiązywania tych umów jest zgodny z art. 4 ust. 3 lub 4 tego rozporządzenia.
-

ZAŁĄCZNIK III

WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 34 UST. 3

A. Transport lub dystrybucja gazu lub energii cieplnej

Dyrektywa 2009/73/WE

B. Produkcja, przesył lub dystrybucja energii elektrycznej

Dyrektywa 2009/72/WE

C. Produkcja, transport lub dystrybucja wody pitnej

[Brak]

D. Podmioty zamawiające w obszarze usług kolejowych

Towarowy transport kolejowy

Dyrektywa 2012/34/UE

Międzynarodowy pasażerski transport kolejowy

Dyrektywa 2012/34/UE

Krajowy pasażerski transport kolejowy

[Brak]

E. Podmioty zamawiające w obszarze usług w zakresie kolei miejskich, tramwajów, trolejbusów lub autobusów

[Brak]

F. Podmioty zamawiające w obszarze usług pocztowych

Dyrektywa 97/67/WE

G. Wydobywanie ropy lub gazu

Dyrektywa 94/22/WE

H. Poszukiwanie i wydobywanie węgla lub innych paliw stałych

[Brak]

I. Podmioty zamawiające w obszarze wyposażenia portów morskich lub portów śródlądowych lub innych terminali

[Brak]

J. Podmioty zamawiające w obszarze instalacji portów lotniczych

[Brak]

ZAŁĄCZNIK IV

TERMINY PRZYJĘCIA AKTÓW WYKONAWCZYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 35

1. Akty wykonawcze, o których mowa w art. 35, przyjmuje się w następujących terminach:

- a) 90 dni roboczych, jeżeli zakłada się swobodny dostęp do danego rynku na podstawie art. 34 ust. 3 akapit pierwszy;
- b) 130 dni roboczych w przypadkach innych niż określone w lit. a).

Terminy określone w lit. a) i b) niniejszego ustępu wydłuża się o 15 dni roboczych, w przypadku gdy wnioskowi nie towarzyszy uzasadnione i poparte dowodami stanowisko przyjęte przez niezależny organ krajowy, właściwy w odniesieniu do danego rodzaju działalności, które obejmuje dogłębną analizę warunków ewentualnej stosowalności art. 34 ust. 1 do danego rodzaju działalności zgodnie z art. 34 ust. 2 i 3.

Bieg tych terminów rozpoczyna się pierwszego dnia roboczego następującego po dacie otrzymania przez Komisję wniosku, o którym mowa w art. 35 ust. 1, lub, jeżeli informacje przekazywane wraz z wnioskiem są niepełne, w dniu roboczym następującym po otrzymaniu pełnych informacji.

Terminy określone w akapicie pierwszym mogą zostać przedłużone przez Komisję za zgodą państwa członkowskiego lub podmiotu zamawiającego, który złożył wniosek.

2. Komisja może zobowiązać dane państwo członkowskie lub dany podmiot zamawiający lub niezależny organ krajowy, o którym mowa w ust. 1, lub każdy inny właściwy organ krajowy do udzielenia wszelkich niezbędnych informacji lub uzupełnienia bądź doprecyzowania przedstawionych informacji w odpowiednim terminie. W przypadku opóźnienia w przekazaniu informacji lub przekazania niepełnych informacji, bieg terminów określonych w ust. 1 akapit pierwszy zostaje zawieszony na okres między upływem terminu określonego w żądaniu udzielenia informacji a otrzymaniem pełnych i prawidłowych informacji.

ZAŁĄCZNIK V

WYMAGANIA DOTYCZĄCE NARZĘDZI I URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT, WNIOSKÓW O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU, WNIOSKÓW O ZAKWALIFIKOWANIE, A TAKŻE PLANÓW I PROJEKTÓW W KONKURSACH

Narzędzia i urządzenia służące do elektronicznego odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału, wniosków o zakwalifikowanie, a także planów i projektów w konkursach, muszą, za pomocą środków technicznych i odpowiednich procedur, zagwarantować przynajmniej co następuje:

- a) dokładny czas i daty złożenia ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału, wniosków o zakwalifikowanie, a także planów i projektów, będą mogły zostać precyzyjnie ustalone;
- b) możliwe jest w praktyce zagwarantowanie, aby przed upływem ustalonych terminów nikt nie uzyskał dostępu do danych przesyłanych zgodnie z tymi wymaganiami;
- c) jedynie osoby uprawnione mogą ustalać lub zmieniać daty otwarcia otrzymanych danych;
- d) podczas poszczególnych etapów procedury kwalifikowania, postępowania o udzielenie zamówienia lub konkursu jedynie osoby uprawnione mają dostęp do całości lub części przedłożonych danych;
- e) jedynie osoby uprawnione muszą udostępniać przesłane dane i wyłącznie po określonej dacie;
- f) dane otrzymane i otwarte zgodnie z tymi wymaganiami muszą pozostać dostępne wyłącznie dla osób uprawnionych do zapoznania się z nimi;
- g) w przypadku naruszenia zakazów lub warunków dostępu wymienionych w lit. b)–g) lub dokonania próby takiego naruszenia, możliwe jest praktyczne zapewnienie jednoznacznego wykrycia takiego naruszenia lub takiej próby.

ZAŁĄCZNIK VI

CZĘŚĆ A

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OKRESOWYM OGŁOSZENIU INFORMACYJNYM

(zgodnie z art. 67)

I. Informacje, jakie należy zamieścić w każdym przypadku

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. a) W przypadku zamówień na dostawy: charakter i ilość lub wartość usług lub produktów, jakie mają zostać dostarczone (kody CPV).
b) W przypadku zamówień na roboty budowlane: charakter i zakres usług, jakie mają zostać zrealizowane, ogólny opis obiektu budowlanego lub części poprzez odniesienie do obiektu budowlanego (kody CPV).
c) W przypadku zamówień na usługi: całkowity planowany zakup w każdej planowanej kategorii usług (kody CPV).
4. Data wysłania ogłoszenia lub data wysłania ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
5. Wszelkie inne istotne informacje.

II. Dodatkowe informacje, jakie należy podać, jeżeli ogłoszenie jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub umożliwia skrócenie terminów składania ofert (art. 67 ust. 2)

6. Odniesienie do faktu, że zainteresowani wykonawcy informują podmiot o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami.
7. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do specyfikacji i dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 73 ust. 1 akapity trzeci i czwarty, informacje o tym, gdzie można uzyskać dostęp do dokumentów zamówienia.
8. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
9. Termin składania zgłoszeń dotyczących zaproszenia do składania ofert lub do negocjacji.
10. Charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone, lub ogólny charakter robót budowlanych lub kategoria usług, wraz z opisem, w którym należy podać, czy przewiduje się umowę ramową/umowy ramowe, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie. Należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
11. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi; jeżeli zamówienie podzielone jest na części, informacje podaje się dla każdej części.
12. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia na usługi oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
13. Adres, na jaki zainteresowani przedsiębiorcy powinni przysyłać na piśmie swoje zgłoszenia zainteresowania.
14. Termin składania zgłoszeń zainteresowania.
15. Język lub języki, w którym(-ch) dopuszcza się przedstawianie kandydatur lub ofert.
16. Warunki ekonomiczne oraz techniczne, jak również gwarancje finansowe i techniczne wymagane od dostawców.

17. a) Przewidywana data rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia w odniesieniu do zamówienia lub zamówień (jeżeli jest znana).
- b) Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia (procedury ograniczone, z zastosowaniem dynamicznego systemu zakupów lub bez, lub procedura negocjacyjna).
18. W stosownych przypadkach, szczególnie warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
19. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy:
  - a) wymagane/akceptowane jest elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
  - b) stosowane będą zlecenia elektroniczne;
  - c) stosowane będą faktury elektroniczne;
  - d) akceptowane będą płatności elektroniczne.
20. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury medacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
21. Jeżeli są znane, kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy oferta najkorzystniejsza ekonomicznie jest ustalana wyłącznie na podstawie ceny, wskazuje się kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności, o ile nie figurują w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, o którym mowa w art. 67 ust. 2 lit. b), ani w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.

CZĘŚĆ B

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O PUBLIKACJI OKRESOWEGO OGŁOSZENIA INFORMACYJNEGO NA PROFILU NABYWCY, KTÓRE NIE JEST STOSOWANE JAKO ZAPROSZENIE DO UBIEGANIA SIĘ O ZAMÓWIENIE

(zgodnie z art. 67 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Kody CPV.
4. Adres internetowy „profilu nabywcy” (URL).
5. Data wysłania ogłoszenia o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy.

ZAŁĄCZNIK VII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W DOKUMENTACH ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH AUKCJI ELEKTRONICZNEJ (ART. 53 UST. 4)

W przypadku gdy podmioty zamawiające postanowiły przeprowadzić aukcję elektroniczną, dokumenty zamówienia zawierają co najmniej następujące informacje:

- a) aspekty, których wartości będą przedmiotem aukcji elektronicznej, pod warunkiem że aspekty te są wymierne i mogą być wyrażone w postaci liczbowej lub procentowej;
  - b) wszelkie ograniczenia co do przedstawianych wartości, wynikające ze specyfikacji dotyczącej przedmiotu zamówienia;
  - c) informacje, które zostaną udostępnione oferentom w trakcie aukcji elektronicznej, oraz, w stosownych przypadkach, termin ich udostępnienia;
  - d) odpowiednie informacje dotyczące przebiegu aukcji elektronicznej;
  - e) warunki, na jakich oferenci będą mogli licytować, oraz, w szczególności, minimalne wysokości postąpień, które, w stosownych przypadkach, wymagane będą podczas licytacji;
  - f) odpowiednie informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego, rozwiązań i specyfikacji technicznych w zakresie połączeń.
-

ZAŁĄCZNIK VIII

DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) „specyfikacja techniczna” ma jedno z poniższych znaczeń:
  - a) w przypadku zamówień na usługi lub dostawy, oznacza specyfikację w dokumencie określającym wymagane cechy produktu lub usługi, takie jak poziomy jakości, poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, wymogi projektowania dla wszystkich (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, przeznaczenie produktu, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym wymagania odnoszące się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania, procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności;
  - b) w przypadku zamówień na roboty budowlane, oznacza całość zaleceń technicznych zawartych w szczególności w dokumentach zamówienia, określających wymagane cechy materiału, produktu lub dostawy w sposób pozwalający na opisanie materiału, produktu lub dostawy zgodnie z ich przeznaczeniem zamierzonym przez podmiot zamawiający; charakterystyka ta obejmuje poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, wymogi projektowania dla wszystkich (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym procedury dotyczące zapewnienia jakości, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania oraz procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych; charakterystyka ta obejmuje również zasady dotyczące projektowania i kosztorysowania, warunki testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych, metod lub technik budowy oraz wszelkie pozostałe warunki techniczne, które podmiot zamawiający może określić, na mocy przepisów ogólnych lub szczegółowych, w odniesieniu do ukończonych obiektów budowlanych oraz materiałów lub części, z których są one wykonane;
- 2) „norma” oznacza specyfikację techniczną przyjętą przez uznaną instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego lub stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe i która należy do jednej z następujących kategorii:
  - a) „norma międzynarodowa” oznacza normę przyjętą przez międzynarodową organizację normalizacyjną oraz dostępną publicznie;
  - b) „norma europejska” oznacza normę przyjętą przez europejską organizację normalizacyjną oraz dostępną publicznie;
  - c) „norma krajowa” oznacza normę przyjętą przez jedną z krajowych organizacji normalizacyjnych oraz dostępną publicznie;
- 3) „europejska ocena techniczna” oznacza udokumentowaną ocenę działania wyrobu budowlanego względem jego podstawowych cech, zgodnie z odpowiednim europejskim dokumentem oceny, w myśl definicji zawartej w art. 2 pkt 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011⁽¹⁾;
- 4) „wspólna specyfikacja techniczna” oznacza specyfikację techniczną w dziedzinie ICT określoną zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012;
- 5) „referencje techniczne” oznaczają dowolny dokument inny niż normy europejskie, opracowany przez europejskie organy normalizacyjne, zgodnie z procedurami dostosowanymi do zmieniających się potrzeb rynku.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5).

ZAŁĄCZNIK IX

WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI**1. Publikacja ogłoszeń**

Ogłoszenia, o których mowa art. 67, 68, 69, 70, 92 i 96, muszą być przesyłane przez podmioty zamawiające do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej oraz publikowane zgodnie z następującymi zasadami:

- a) ogłoszenia, o których mowa w art. 67, 68, 69, 70, 92 i 96, są publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej albo przez podmioty zamawiające, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne publikowane jest na profilu nabywcy zgodnie z art. 67 ust. 1.

Ponadto podmioty zamawiające mogą publikować takie informacje w internecie, w ramach „profilu nabywcy”, o którym mowa w pkt 2 lit. b) poniżej;

- b) Urząd Publikacji Unii Europejskiej wyda podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie, o którym mowa w art. 71 ust. 5 akapit drugi.

2. Publikacja informacji uzupełniających lub dodatkowych

- a) O ile art. 73 ust. 1 akapity trzeci i czwarty nie stanowią inaczej, podmioty zamawiające publikują pełne teksty dokumentów zamówienia w internecie.

- b) Profil nabywcy może zawierać okresowe ogłoszenia informacyjne, o których mowa w art. 67 ust. 1, informacje na temat aktualnych zaproszeń do składania ofert, planowanych zakupów, zawartych umów, unieważnionych postępowań oraz wszelkie przydatne informacje ogólne, takie jak punkt kontaktowy, numeru telefonu i numer faksu, adres pocztowy oraz adres e-mail. Profil nabywcy może też zawierać okresowe ogłoszenia informacyjne stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, które są publikowane na poziomie krajowym zgodnie z art. 72.

3. Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń

Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń, ustanowione przez Komisję, są dostępne pod adresem internetowym „<http://simap.eu.int>”.

ZAŁĄCZNIK X

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ISTNIENIU SYSTEMU KWALIFIKOWANIA

(o którym mowa w art. 44 ust. 4 lit. b) oraz w art. 68)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
  2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
  3. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
  4. Cel systemu kwalifikowania (opis lub kategorie produktów, usług lub robót budowlanych, jakie mają być zamawiane poprzez system – kody CPV). Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
  5. Warunki, jakie powinni spełnić wykonawcy w celu zakwalifikowania w ramach systemu, oraz metody, według których będą weryfikowane wszystkie te warunki. Jeżeli opis tych warunków i metod weryfikacji jest obszerny i opiera się na dokumentach dostępnych zainteresowanym wykonawcom, wystarczy podsumowanie głównych warunków i metod oraz odniesienie do tych dokumentów.
  6. Okres ważności systemu kwalifikowania oraz formalności dotyczące jego przedłużenia.
  7. Podanie informacji, że ogłoszenie jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie.
  8. Adres, pod którym można uzyskać dalsze informacje i dokumentację dotyczącą systemu kwalifikowania (jeżeli inny niż adres podany w pkt 1).
  9. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
  10. Jeżeli są znane, kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy oferta najkorzystniejsza ekonomicznie jest ustalana wyłącznie na podstawie ceny, wskazuje się kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności, o ile nie figuruje w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.
  11. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy:
    - a) wymagane/akceptowane będzie elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
    - b) stosowane będą zlecenia elektroniczne;
    - c) stosowane będą faktury elektroniczne;
    - d) akceptowane będą płatności elektroniczne.
  12. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XI

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU

(zgodnie z art. 69)

A. PROCEDURA OTWARTA

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
4. Charakter zamówienia (dostawy, roboty budowlane lub usługi, w stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o umowę ramową lub dynamiczny system zakupów), opis (kody CPV). W stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
5. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
6. W przypadku dostaw i robót budowlanych:
  - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone (kody CPV), w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na produkty, jakie zostaną zakupione, lub charakter i zakres usług, jakie mają być świadczone, oraz ogólny charakter obiektu budowlanego (kody CPV);
  - b) wskazanie, czy dostawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części lub całości wymaganych produktów.

W przypadku zamówień na roboty budowlane, jeżeli obiekt budowlany lub zamówienie są podzielone na części – wielkość poszczególnych części oraz możliwość składania ofert w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części;
  - c) w przypadku zamówień na roboty budowlane: informacje odnoszące się do przeznaczenia obiektu budowlanego lub zamówienia, jeżeli obejmuje ono również sporządzenie projektów.
7. W przypadku usług:
  - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na usługi;
  - b) wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
  - c) odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
  - d) wskazanie, czy osoby prawne są zobowiązane do wskazania nazwisk i kwalifikacji zawodowych osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi;
  - e) wskazanie, czy usługodawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części danych usług.
8. Jeżeli wiadomo, wskazanie, czy dopuszczalne jest przedstawianie ofert wariantowych.
9. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia na usługi oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
10. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 73 ust. 1 akapity trzeciej i czwartej, informacje o tym, gdzie można uzyskać dostęp do dokumentów zamówienia.
11. a) Ostateczny termin składania ofert lub ofert orientacyjnych w przypadku stosowania dynamicznego systemu zakupów;
  - b) adres, na który należy przysyłać oferty;
  - c) język lub języki, w jakich należy sporządzać oferty.

12. a) W stosownych przypadkach, osoby upoważnione do obecności podczas otwarcia ofert;
b) data, godzina i miejsce otwarcia ofert.
13. W stosownych przypadkach, wszelkie wymagane wadium i gwarancje.
14. Główne warunki finansowania i płatności lub odniesienia do przepisów, które o tym stanowią.
15. W stosownych przypadkach, forma prawna, jaką musi przyjąć grupa wykonawców, której udzielono zamówienia.
16. Minimalne wymogi ekonomiczne i techniczne, jakie musi spełnić wykonawca, któremu udziela się zamówienia.
17. Okres, w jakim oferent związany jest ofertą.
18. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
19. Kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności wskazuje się, o ile nie figurują w specyfikacji.
20. W stosownych przypadkach, data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* okresowego ogłoszenia informacyjnego, które dotyczy przedmiotowego zamówienia, lub ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
21. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
22. Data wysłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
23. Wszelkie inne istotne informacje.

B. PROCEDURA OGRANICZONA

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
4. Charakter zamówienia (na dostawy, roboty budowlane lub usługi; w stosownych przypadkach, należy podać, czy chodzi o umowę ramową); opis (kody CPV). W stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
5. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
6. W przypadku dostaw i robót budowlanych:
  - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone (kody CPV), w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na produkty, jakie zostaną zakupione, lub charakter i zakres usług, jakie mają być świadczone, oraz ogólny charakter obiektu budowlanego (kody CPV);
  - b) wskazanie, czy dostawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części lub całości wymaganych produktów.

W przypadku zamówień na roboty budowlane, jeżeli obiekt budowlany lub zamówienie są podzielone na części – wielkość poszczególnych części oraz możliwość składania ofert w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części;
  - c) informacje odnoszące się do przeznaczenia obiektu budowlanego lub zamówienia, jeżeli obejmuje ono również sporządzenie projektów.

7. W przypadku usług:
- charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na usługi;
  - wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
  - odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
  - wskazanie, czy osoby prawne są zobowiązane do wskazania nazwisk i kwalifikacji zawodowych osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi;
  - wskazanie, czy usługodawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części danych usług.
8. Jeżeli wiadomo, wskazanie, czy dopuszczalne jest przedstawianie ofert wariantowych.
9. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
10. W stosownych przypadkach, forma prawna, jaką musi przyjąć grupa wykonawców, której udzielono zamówienia.
11. a) Ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału;
- b) adres, na który należy przysłać oferty;
- c) język lub języki, w jakich należy sporządzać oferty.
12. Ostateczny termin wysłania zaproszeń do składania ofert.
13. W stosownych przypadkach, wszelkie wymagane wadia i gwarancje.
14. Główne warunki finansowania i płatności lub odniesienia do przepisów, które o tym stanowią.
15. Informacje dotyczące sytuacji wykonawcy oraz minimalnych wymogów ekonomicznych i technicznych, które powinien on spełniać.
16. Kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności wskazuje się, o ile nie figurują w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do składania ofert.
17. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
18. W stosownych przypadkach, data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* okresowego ogłoszenia informacyjnego, które dotyczy przedmiotowego zamówienia, lub ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
19. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
20. Data wysłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
21. Wszelkie inne istotne informacje.
- C. PROCEDURA NEGOCJACYJNA
- Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
  - Główny rodzaj prowadzonej działalności.
  - W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
  - Charakter zamówienia (na dostawy, roboty budowlane lub usługi; w stosownych przypadkach, należy podać, czy chodzi o umowę ramową); opis (kody CPV). W stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
  - Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.

6. W przypadku dostaw i robót budowlanych:
  - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone (kody CPV), w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na produkty, jakie zostaną zakupione, lub charakter i zakres usług, jakie mają być świadczone, oraz ogólny charakter obiektu budowlanego (kody CPV);
  - b) wskazanie, czy dostawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części lub całości wymaganych produktów.

W przypadku zamówień na roboty budowlane, jeżeli obiekt budowlany lub zamówienie są podzielone na części – wielkość poszczególnych części oraz możliwość składania ofert w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części;
  - c) w przypadku zamówień na roboty budowlane: informacje odnoszące się do przeznaczenia obiektu budowlanego lub zamówienia, jeżeli obejmuje ono również sporządzenie projektów.
7. W przypadku usług:
  - a) charakter i ilość usług, jakie mają być zrealizowane, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na usługi;
  - b) wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
  - c) odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
  - d) wskazanie, czy osoby prawne są zobowiązane do wskazania nazwisk i kwalifikacji zawodowych osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi;
  - e) wskazanie, czy usługodawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części danych usług.
8. Jeżeli wiadomo, wskazanie, czy dopuszczalne jest przedstawianie ofert wariantowych.
9. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
10. W stosownych przypadkach, forma prawna, jaką musi przyjąć grupa wykonawców, której udzielono zamówienia.
11. a) Ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału;
  - b) adres, na który należy przysłać oferty;
  - c) język lub języki, w jakich należy sporządzać oferty.
12. W stosownych przypadkach, wszelkie wymagane wadia i gwarancje.
13. Główne warunki finansowania i płatności lub odniesienia do przepisów, które o tym stanowią.
14. Informacje dotyczące sytuacji wykonawcy oraz minimalnych wymogów ekonomicznych i technicznych, które powinien on spełniać.
15. Kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności wskazuje się, o ile nie figurują w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do negocjacji.
16. W stosownych przypadkach, nazwy i adresy wykonawców, którzy zostali już zakwalifikowani przez podmiot zamawiający.
17. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
18. W stosownych przypadkach, data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* okresowego ogłoszenia informacyjnego, które dotyczy przedmiotowego zamówienia, lub ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
19. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
20. Data wysłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
21. Wszelkie inne istotne informacje.

ZAŁĄCZNIK XII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA

(zgodnie z art. 70)

I. Informacje do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽¹⁾

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Charakter zamówienia (na dostawy, roboty budowlane lub usługi oraz kody CPV; w stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o umowę ramową).
4. Przynajmniej krótka informacja o charakterze i ilości dostarczanych produktów, robót budowlanych lub usług.
5. a) Sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie (ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania, okresowe ogłoszenie informacyjne, zaproszenie do składania ofert);
b) data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
c) w przypadku zamówień udzielonych bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, należy wskazać odpowiedni przepis art. 50.
6. Procedura udzielania zamówienia (otwarta, ograniczona lub negocjacyjna).
7. Liczba otrzymanych ofert, w tym:
  - a) liczba ofert otrzymanych od wykonawców należących do kategorii MŚP;
  - b) liczba ofert otrzymanych z zagranicy;
  - c) liczba ofert otrzymanych drogą elektroniczną.

W przypadku wielokrotnego udzielania zamówień (części zamówienia, wielokrotne umowy ramowe) informacje te podaje się dla każdego udzielonego zamówienia.
8. Data zawarcia umowy (umów) w sprawie zamówień lub umowy ramowej (umów ramowych) w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub o zawarciu takiej umowy/takich umów.
9. Cena zapłacona za zakupy po okazyjnej cenie dokonane zgodnie z art. 50 lit. h).
10. Dla każdego udzielonego zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego oferenta (zwycięskich oferentów), w tym:
  - a) informacja, czy zwycięski oferent należy do kategorii MŚP;
  - b) informacja, czy zamówienie zostało udzielone konsorcjum.
11. W stosownych przypadkach należy wskazać, czy zamówienie zostało lub może zostać zlecone podwykonawcom.
12. Zapłacona cena lub ceny najdroższych i najtańszych ofert rozpatrywanych przy udzielaniu zamówienia.
13. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
14. Informacje nieobowiązkowe:
  - wartość i część zamówienia, która została lub może zostać zlecona podwykonawcom,
  - kryteria udzielenia zamówienia.

(1) Uznaje się, że informacje w nagłówkach 6, 9 i 11 nie są przeznaczone do publikacji, jeżeli podmiot udzielający zamówienia uzna, że publikacja tych informacji może być szkodliwa ze względu na wrażliwy interes handlowy.

II. Informacje nieprzeznaczone do publikacji

15. Liczba udzielonych zamówień (jeżeli zamówienie zostało podzielone między kilku dostawców).
  16. Wartość każdego udzielonego zamówienia.
  17. Państwo pochodzenia produktu lub usługi (ze Wspólnoty lub spoza Wspólnoty; w tym drugim przypadku w podziale na państwa trzecie).
  18. Jakie kryteria udzielenia zamówienia zostały zastosowane.
  19. Czy zamówienie zostało udzielone oferentowi, który przedstawił ofertę wariantową zgodnie z art. 64 ust. 1.
  20. Czy jakiegokolwiek oferty zostały wykluczone, zgodnie z art. 84, z uwagi na to, że były rażąco tanie.
  21. Data przesłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
-

ZAŁĄCZNIK XIII

TREŚĆ ZAPROSZEŃ DO SKŁADANIA OFERT, DO UDZIAŁU W DIALOGU, DO NEGOCJACJI LUB DO POTWIERDZENIA ZAINTERESOWANIA, PRZEWIDZIANYCH W ART. 74

1. Zaprośzenie do składania ofert, do udziału w dialogu lub do negocjacji, przewidziane w art. 74, musi zawierać co najmniej:

a) termin składania ofert, adres, na który muszą one zostać wysłane, oraz język lub języki, w jakich muszą one być sporządzone.

Niemniej jednak w przypadku zamówień udzielanych w drodze dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego informacje te nie zostają ujęte w zaproszeniu do negocjacji, lecz pojawiają się w zaproszeniu do składania ofert;

b) w przypadku dialogu konkurencyjnego – datę i adres rozpoczęcia konsultacji oraz informację o używanym języku lub używanych językach;

c) odniesienie do każdego opublikowanego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie;

d) wskazanie wszelkich dokumentów, jakie należy dołączyć;

e) kryteria udzielenia zamówienia, jeżeli nie są wskazane w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania stosowanym jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie;

f) kryteria udzielenia zamówienia i ich względną wagę lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów według ważności, jeżeli taka informacja nie została podana w ogłoszeniu o zamówieniu, w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania lub w specyfikacji.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego, podmioty zamawiające zapraszają następnie wszystkich kandydatów do potwierdzenia zainteresowania w oparciu o szczegółowe informacje na temat danego zamówienia przed rozpoczęciem kwalifikacji oferentów lub uczestników negocjacji.

Zaproszenie to zawiera co najmniej następujące informacje:

a) w przypadku zamówień ponawianych – charakter i ilość, łącznie ze wszelkimi opcjami dotyczącymi zamówień uzupełniających, oraz, w miarę możliwości, szacunkowy czas przeznaczony na wykonanie tych opcji; w przypadku zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają być przedmiotem oferty – charakter i ilość oraz, w miarę możliwości, szacunkowy termin publikacji przyszłych ogłoszeń dotyczących tych zamówień;

b) rodzaj procedury: ograniczona lub negocjacyjna;

c) w stosownych przypadkach, data rozpoczęcia lub zakończenia realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług;

d) w przypadku gdy nie można zapewnić dostępu elektronicznego – adres oraz ostateczną datę składania wniosków o udostępnienie dokumentów zamówienia, a także język lub języki, w jakim(-ch) zostaną one sporządzone;

e) adres podmiotu zamawiającego;

f) warunki ekonomiczne i techniczne, gwarancje finansowe oraz informacje wymagane od wykonawców;

g) forma zamówienia będącego przedmiotem zaproszenia do składania ofert: zakup, dzierżawa, najem lub leasing, bądź dowolna kombinacja tych form; oraz

h) kryteria udzielenia zamówienia i ich wagę lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów według ich ważności, jeżeli taka informacja nie została podana w ogłoszeniu informacyjnym, w specyfikacji lub w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.

ZAŁĄCZNIK XIV

WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 36 UST. 2

- Konwencja MOP nr 87 dotycząca wolności związkowej i ochrony praw związkowych,
  - Konwencja MOP nr 98 dotycząca stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych,
  - Konwencja MOP nr 29 dotycząca pracy przymusowej lub obowiązkowej,
  - Konwencja MOP nr 105 dotycząca zniesienia pracy przymusowej,
  - Konwencja MOP nr 138 dotycząca najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia,
  - Konwencja MOP nr 111 dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu,
  - Konwencja MOP nr 100 dotycząca jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości,
  - Konwencja MOP nr 182 dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci,
  - Konwencja wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej oraz Protokół montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową,
  - Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (konwencja bazylejska),
  - Konwencja sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych,
  - Konwencja w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami (UNEP/FAO) (konwencja PIC), sporządzona w Rotterdamie dnia 10 września 1998 r., wraz z trzema protokołami regionalnymi.
-

ZAAŁĄCZNIK XV

WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 83 UST. 3

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE.

ZAŁĄCZNIK XVI

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI UMOWY W TRAKCIE JEJ OBOWIĄZYWANIA

(zgodnie z art. 89 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
  2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
  3. Kody CPV.
  4. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
  5. Opis zamówienia przed modyfikacją oraz po jej dokonaniu: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług.
  6. W stosownych przypadkach, wzrost ceny spowodowany modyfikacją.
  7. Opis okoliczności, które spowodowały konieczność dokonania modyfikacji.
  8. Data decyzji o udzieleniu zamówienia.
  9. W stosownych przypadkach, nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy nowego wykonawcy lub nowych wykonawców.
  10. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanymi ze środków Unii.
  11. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numeru telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XVII

USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 91

Kod CPV	Opis
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową]; 79624000-4 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pielęgniarstwa]; 79625000-1 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu medycznego] od 85000000-9 do 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5 oraz 98500000-8 [Zatrudnianie pracowników do prowadzenia gospodarstwa domowego] oraz 98513000-2 do 98514000-9 [Usługi siły roboczej dla gospodarstw domowych; Usługi personelu agencji dla gospodarstw domowych; Usługi urzędnicze dla gospodarstw domowych; Usługi pracowników tymczasowych dla gospodarstw domowych; Usługi pracowników pomagających w prowadzeniu gospodarstwa domowego; oraz Usługi w gospodarstwie domowym]	Usługi zdrowotne, społeczne i pokrewne
85321000-5 oraz 85322000-2, 75000000-6 [Usługi administracji publicznej, obrony i zabezpieczenia socjalnego], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 Usługi edukacyjne i szkoleniowe do 80660000-8; od 92000000-1 do 92700000-8 79950000-8 [Usługi w zakresie organizowania wystaw, targów i kongresów], 79951000-5 [Usługi w zakresie organizowania seminariów], 79952000-2 [Usługi w zakresie organizacji imprez], 79952100-3 [Usługi w zakresie organizacji imprez kulturalnych], 79953000-9 [Usługi w zakresie organizacji festiwali], 79954000-6 [Usługi w zakresie organizacji przyjęć], 79955000-3 [Usługi w zakresie organizacji pokazów mody], 79956000-0 [Usługi w zakresie organizacji targów i wystaw]	Administracyjne usługi społeczne, edukacyjne, w zakresie opieki zdrowotnej i usługi kulturalne
75300000-9	Usługi w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Świadczenia społeczne
98000000-3, 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 oraz 98130000-3	Inne usługi komunalne, socjalne i osobiste, w tym usługi świadczone przez związki zawodowe, organizacje polityczne, stowarzyszenia młodzieżowe i inne usługi świadczone przez organizacje członkowskie
98131000-0	Usługi religijne
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 Usługi w zakresie dostarczania posiłków do prywatnych gospodarstw domowych, 55521100-9 Usługi rozwożenia posiłków, 55521200-0 Usługi dowożenia posiłków] 55510000-8 [Usługi bufetowe], 55511000-5 [Usługi bufetowe oraz usługi kawiarniane dla ograniczonej grupy klientów], 55512000-2 [Usługi prowadzenia bufetów], 55523100-3 [Usługi w zakresie posiłków szkolnych], 55520000-1 [Usługi dostarczania posiłków], 55522000-5 [Usługi dostarczania posiłków do przedsiębiorstw transportowych], 55523000-2 [Usługi zaprowiantowania innych przedsiębiorstw lub instytucji], 55524000-9 [Usługi dostarczania posiłków do szkół]	Usługi hotelowe i restauracyjne
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5	Usługi prawnicze, o ile nie są wyłączone na mocy art. 21 lit. c)
75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3	Inne usługi administracji publicznej i dla władz publicznych
75200000-8 do 75231000-4	Świadczenie usług na rzecz wspólnoty

Kod CPV	Opis
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Usługi w zakresie więziennictwa, bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, o ile nie są wyłączone na mocy art. 21 lit. h)
79700000-1 do 79721000-4 [Usługi detektywistyczne i ochroniarskie; Usługi ochroniarskie; Usługi nadzoru przy użyciu alarmu; Usługi strażnicze; Usługi w zakresie nadzoru; Usługi systemu namierzania; Usługi w zakresie poszukiwania osób ukrywających się; Usługi patrolowe; Usługi w zakresie wydawania znaczków identyfikacyjnych; Usługi detektywistyczne; oraz Usługi agencji detektywistycznych] 79722000-1 [Usługi grafologiczne], 79723000-8 [Usługi analizy odpadów]	Usługi detektywistyczne i ochroniarskie
98900000-2 [Usługi świadczone przez zagraniczne organizacje i organy] oraz 98910000-5 [Usługi specjalne dla międzynarodowych organizacji i organów]	Usługi międzynarodowe
64000000-6 [Usługi pocztowe i telekomunikacyjne], 64100000-7 [Usługi pocztowe i kurierskie], 64110000-0 [Usługi pocztowe], 64111000-7 [Usługi pocztowe dotyczące gazet i czasopism], 64112000-4 [Usługi pocztowe dotyczące listów], 64113000-1 [Usługi pocztowe dotyczące paczek], 64114000-8 [Usługi okienka pocztowego], 64115000-5 [Wynajem skrzynek pocztowych], 64116000-2 [Usługi poste-restante], 64122000-7 [Wewnętrzne biurowe usługi pocztowe i kurierskie]	Usługi pocztowe
50116510-9 [Usługi w zakresie formowania opon], 71550000-8 [Usługi kowalskie]	Usługi różne

(¹) Usługi te nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, gdy są organizowane jako usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym. Państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług jako usług świadczonych w interesie ogólnym lub usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym.

ZAŁĄCZNIK XVIII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU DOTYCZĄCYM USŁUG SPOŁECZNYCH I INNYCH SZCZEGÓLNYCH USŁUG

(o którym mowa w art. 92)

Część A Ogłoszenie o zamówieniu

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj działalności.
3. Opis usług lub ich kategorie oraz w stosownych przypadkach, towarzyszących im robót budowlanych i dostaw, które będą zamawiane, w tym wskazanie odnośnych ilości lub wartości, kody CPV.
4. Kod NUTS dla głównego miejsca realizacji usług.
5. W stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
6. Warunki, jakie powinni spełnić wykonawcy w celu dopuszczenia ich do udziału lub, w stosownych przypadkach, adres elektroniczny, pod którym można uzyskać szczegółowe informacje.
7. Termin(-y) zgłoszenia się do podmiotu zamawiającego w celu udziału.
8. Wszelkie inne istotne informacje.

Część B Okresowe ogłoszenie informacyjne

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego.
2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia wraz z kodami CPV.
3. O ile są już znane:
  - a) kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi;
  - b) harmonogram realizacji dostaw lub wykonywania robót budowlanych lub usług oraz okres obowiązywania umowy;
  - c) warunki udziału, w tym:

w stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia chronionego,

w stosownych przypadkach, wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
  - d) krótki opis najważniejszych właściwości procedury udzielenia zamówienia, która zostanie zastosowana.
4. Informacja o tym, że zainteresowani wykonawcy zobowiązani są poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami, i o terminach wyrażenia zainteresowania oraz o adresie, na jaki należy nadsyłać wyrażenie zainteresowania.

Część C Ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego.
2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia wraz z kodami CPV.

3. O ile są już znane:
- a) kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi;
  - b) harmonogram realizacji dostaw lub wykonywania robót budowlanych lub usług oraz okres obowiązywania umowy;
  - c) warunki udziału, w tym:
    - w stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia chronionego;
    - w stosownych przypadkach, wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
  - d) krótki opis najważniejszych właściwości procedury udzielenia zamówienia, która zostanie zastosowana.
4. Informacja o tym, że zainteresowani wykonawcy zobowiązani są poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami, i o terminach wyrażenia zainteresowania oraz o adresie, na jaki należy nadsyłać wyrażenie zainteresowania.
5. Okres ważności systemu kwalifikowania oraz formalności dotyczące jego przedłużenia.

Część D Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
  2. Główny rodzaj działalności.
  3. Przynajmniej krótka informacja o charakterze i ilości dostarczanych usług oraz, w stosownych przypadkach, towarzyszących im robót budowlanych i dostaw.
  4. Odniesienie do publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
  5. Liczba otrzymanych ofert.
  6. Nazwa i adres wybranego wykonawcy (wybranych wykonawców).
  7. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XIX

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O KONKURSIE

(zgodnie z art. 96 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
  2. Główny rodzaj działalności.
  3. Opis projektu (kody CPV).
  4. Rodzaj konkursu: otwarty lub ograniczony.
  5. W przypadku konkursu otwartego: ostateczny termin składania projektów.
  6. W przypadku konkursu ograniczonego:
    - a) przewidywana liczba uczestników lub przedział;
    - b) w stosownych przypadkach, nazwy/imiona i nazwiska już zakwalifikowanych uczestników;
    - c) kryteria kwalifikacji uczestników;
    - d) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału.
  7. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy udział w konkursie jest zastrzeżony dla określonego zawodu.
  8. Kryteria, które będą stosowane podczas oceny projektów.
  9. W stosownych przypadkach, imiona i nazwiska już wybranych członków sądu konkursowego.
  10. Wskazanie, czy decyzja sądu konkursowego ma charakter wiążący dla organu zamawiającego.
  11. W stosownych przypadkach, liczba i wartość nagród.
  12. W stosownych przypadkach, szczegóły dotyczące płatności, jakie mają zostać dokonane na rzecz wszystkich uczestników.
  13. Wskazanie, czy laureaci konkursu mogą uzyskać w jego następstwie ewentualne zamówienia.
  14. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
  15. Data wysłania ogłoszenia.
  16. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XX

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O WYNIKACH KONKURSU

(zgodnie z art. 96 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
  2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
  3. Opis projektu (kody CPV).
  4. Łączna liczba uczestników.
  5. Liczba uczestników z zagranicy.
  6. Zwycięzca (zwycięzcy) konkursu.
  7. W stosownych przypadkach, nagroda (nagrody).
  8. Inne informacje.
  9. Odniesienie do ogłoszenia o konkursie.
  10. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
  11. Data wysłania ogłoszenia.
-

ZAŁĄCZNIK XXI

TABELA KORELACJI

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 1	—
art. 2 zdanie pierwsze	art. 1 ust. 1
art. 2 pkt 1	art. 1 ust. 2 lit. a)
art. 2 pkt 2	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie pierwsze
art. 2 pkt 3	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie drugie
art. 2 pkt 4	art. 1 ust. 2 lit. c)
art. 2 pkt 5	art. 1 ust. 2 lit. d) akapit pierwszy
art. 2 pkt 6	art. 1 ust. 7 akapity pierwszy i drugi
art. 2 pkt 7	art. 1 ust. 7 akapit trzeci
art. 2 pkt 8	art. 1 ust. 7 akapit trzeci
art. 2 pkt 9	art. 34 ust. 1
art. 2 pkt 10	art. 1 ust. 8
art. 2 pkt 11	—
art. 2 pkt 12	art. 1 ust. 8
art. 2 pkt 13	—
art. 2 pkt 14	art. 1 ust. 11
art. 2 pkt 15	art. 1 ust. 12
art. 2 pkt 16	—
art. 2 pkt 17	art. 1 ust. 10
art. 2 pkt 18	—
art. 2 pkt 19	—
art. 2 pkt 20	—
art. 3 ust. 1	art. 2 ust. 1 lit. a) akapit pierwszy
art. 3 ust. 2	—
art. 3 ust. 3	—
art. 3 ust. 4	art. 2 ust. 1 lit. a) akapit drugi
art. 4 ust. 1	art. 2 ust. 2
art. 4 ust. 2	art. 2 ust. 1 lit. b)
art. 4 ust. 3 akapit pierwszy	art. 2 ust. 3
art. 4 ust. 3 akapity drugi i trzeci	—
art. 4 ust. 4	—
art. 5 ust. 1	—
art. 5 ust. 2 akapit pierwszy	—

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 5 ust. 2 akapit drugi	art. 1 ust. 2 lit. d) akapity drugi i trzeci
art. 5 ust. 3	—
art. 5 ust. 4 akapity pierwszy i drugi	—
art. 5 ust. 4, akapit trzeci	—
art. 5 ust. 5	—
art. 6 ust. 1 akapity pierwszy i drugi	—
art. 6 ust. 1 akapit trzeci	art. 9 ust. 1 akapit drugi
art. 6 ust. 2	art. 9 ust. 1 akapit pierwszy
art. 6 ust. 3, lit. a)	art. 9 ust. 2
art. 6 ust. 3, lit. b)	—
art. 6 ust. 3, lit. c)	art. 9 ust. 3
art. 7	art. 3 ust. 1 i 3, art. 4 ust. 1; art. 7 lit. a)
art. 8	art. 3 ust. 1 i 2
art. 9 ust. 1	art. 3 ust. 3
art. 9 ust. 2	art. 3 ust. 4
art. 10	art. 4
art. 11	art. 5 ust. 1
—	art. 5 ust. 2
art. 12	art. 7 lit. b)
art. 13 ust. 1	art. 6 ust. 1 i ust. 2 lit. c) in fine
art. 13 ust. 2 lit. a)	art. 6 ust. 2 lit. a)
art. 13 ust. 2 lit. b)	art. 6 ust. 2 lit. b)
art. 13 ust. 2 lit. c) ppkt (i) i (iii)	art. 6 ust. 2 lit. c) tiret pierwsze i trzecie
—	art. 6 ust. 2 lit. c) tiret drugie, czwarte, piąte i szóste
art. 14 lit. a)	art. 7 lit. a)
art. 14 lit. b)	art. 7 lit. a)
—	art. 8
—	załączniki I–X
art. 15	art. 16 i 61
art. 16 ust. 1	art. 17 ust. 1; art. 17 ust. 8
art. 16 ust. 2	—
art. 16 ust. 3	art. 17 ust. 2; art. 17 ust. 8
art. 16 ust. 4	—
art. 16 ust. 5	art. 17 ust. 3
art. 16 ust. 6	—

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 16 ust. 7	art. 17 ust. 4 i 5
art. 16 ust. 8	art. 17 ust. 6 lit. a) akapity pierwszy i drugi
art. 16 ust. 9	art. 17 ust. 6 lit. b) akapity pierwszy i drugi
art. 16 ust. 10	art. 17 ust. 6 lit. a) akapit trzeci i ust. 6 lit. b) akapit trzeci
art. 16 ust. 11	art. 17 ust. 7
art. 16 ust. 12	art. 17 ust. 9
art. 16 ust. 13	art. 17 ust. 10
art. 16 ust. 14	art. 17 ust. 11
art. 17	art. 69
art. 18 ust. 1	art. 19 ust. 1
art. 18 ust. 2	art. 19 ust. 2
art. 19 ust. 1	art. 20 ust. 1; art. 62 pkt 1
art. 19 ust. 2	art. 20 ust. 2
art. 20	art. 22; art. 62 pkt 1
art. 21 lit. a)	art. 24 lit. a)
art. 21 lit. b)	art. 24 lit. b)
art. 21 lit. c)	—
art. 21 lit. d)	art. 24 lit. c)
art. 21 lit. e)	—
art. 21 lit. f)	art. 24 lit. d)
art. 21 lit. g)	—
art. 21 lit. h)	—
art. 21 lit. i)	—
art. 22	art. 25
art. 23	art. 26
art. 24 ust. 1	art. 22a
art. 24 ust. 2	art. 21; art. 62 pkt 1
art. 24 ust. 3	art. 21; art. 62 pkt 1
art. 25	—
art. 26	—
art. 27 ust. 1	art. 22a in fine; art. 12 dyrektywy 2009/81/WE
art. 27 ust. 2	—
art. 28	—
art. 29 ust. 1	art. 23 ust. 1
art. 29 ust. 2	art. 23 ust. 1
art. 29 ust. 3	art. 23 ust. 2

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 29 ust. 4	art. 23 ust. 3 lit. a)–c)
art. 29 ust. 5	art. 23 ust. 3 akapit drugi
art. 29 ust. 6	art. 23 ust. 3 akapit trzeci
art. 30	art. 23 ust. 4
art. 31	art. 23 ust. 5
art. 32	art. 24 lit. e)
art. 33 ust. 1 i 2	art. 27
art. 33 ust. 3	—
art. 34 ust. 1 zdania pierwsze i drugie	art. 30 ust. 1; art. 62 pkt 2
art. 34 ust. 1 zdanie trzecie	—
art. 34 ust. 1 zdanie czwarte	art. 30 ust. 2; motyw 41
art. 34 ust. 2 akapit pierwszy	art. 30 ust. 2
art. 34 ust. 2 akapit drugi	—
art. 34 ust. 3	art. 30 ust. 3
art. 35 ust. 1	art. 30 ust. 4 akapit pierwszy; ust. 5 akapity pierwszy i drugi
art. 35 ust. 2	art. 30 ust. 5 akapity pierwszy i drugi
art. 35 ust. 3	art. 30 ust. 4 akapit drugi; ust. 5 akapit czwarty; art. 62 pkt 2
—	art. 30 ust. 4 akapit trzeci
art. 35 ust. 4	—
art. 35 ust. 5	art. 30 ust. 6 akapit drugi
art. 35 ust. 6	art. 30 ust. 6 akapity trzeci i czwarty
art. 36 ust. 1	art. 10
art. 36 ust. 2	—
art. 37	art. 11
art. 38 ust. 1	art. 28 akapit pierwszy
art. 38 ust. 2	art. 28 akapit drugi
art. 39	art. 13
art. 40 ust. 1	art. 48 ust. 1, 2 i 4; art. 64 ust. 1
art. 40 ust. 2	—
art. 40 ust. 3	art. 48 ust. 3; art. 64 ust. 2
art. 40 ust. 4	—
Art., 40 ust. 5	—
art. 40 ust. 6	art. 48 ust. 5 i 6; art. 64 ust. 3
art. 40 ust. 7 akapit pierwszy	art. 70 ust. 2 akapit pierwszy lit. f) i akapit drugi

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 40 ust. 7 akapity drugi i trzeci	
art. 41 ust. 1	art. 1 ust. 13
art. 41 ust. 2	art. 70 ust. 2 lit. c) i d); art. 70 ust. 2 akapit drugi
art. 42	—
art. 43	art. 12
art. 44 ust. 1	art. 40 ust. 1 i 2
art. 44 ust. 2	art. 40 ust. 2
art. 44 ust. 3	—
art. 44 ust. 4	art. 42 ust. 1 i ust. 3 lit. b)
art. 44 ust. 5	początek art. 40 ust. 3
art. 45 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 9, lit. a)
art. 45 ust. 1 akapity drugi i trzeci	art. 45 ust. 2
art. 45 ust. 2	art. 45 ust. 4
art. 45 ust. 3	—
art. 45 ust. 4	—
art. 46	art. 1 ust. 9 lit. b); art. 45 ust. 3
art. 47	art. 1 ust. 9 lit. c); art. 45 ust. 3
art. 48	—
art. 49	—
art. 50 lit. a)	art. 40 ust. 3 lit. a)
art. 50 lit. b)	art. 40 ust. 3 lit. b)
art. 50 lit. c)	art. 40 ust. 3 lit. c)
art. 50 lit. d)	art. 40 ust. 3 lit. d)
art. 50 lit. e)	art. 40 ust. 3 lit. e)
art. 50 lit. f)	art. 40 ust. 3 lit. g)
art. 50 lit. g)	art. 40 ust. 3 lit. h)
art. 50 lit. h)	art. 40 ust. 3 lit. j)
art. 50 lit. i)	art. 40 ust. 3 lit. k)
art. 50 lit. j)	art. 40 ust. 3 lit. l)
art. 51 ust. 1 akapity pierwszy i drugi	art. 14 ust. 1; art. 1 ust. 4
art. 51 ust. 1 akapit trzeci	—
art. 51 ust. 2 akapity pierwszy i drugi	—
art. 51 ust. 2 akapit trzeci	art. 14 ust. 4
art. 52 ust. 1	art. 1 ust. 5; art. 15 ust. 1

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 52 ust. 2	art. 15 ust. 2
art. 52 ust. 3	art. 15 ust. 2 zdanie ostatnie
art. 52 ust. 4	art. 15 ust. 3
art. 52 ust. 5	art. 15 ust. 4
art. 52 ust. 6	art. 15 ust. 6
art. 52 ust. 7	—
art. 52 ust. 8	—
art. 52 ust. 9	art. 15 ust. 7 akapit trzeci
art. 53 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 6; art. 56 ust. 1
art. 53 ust. 1 akapity drugi i trzeci	art. 1 ust. 6
art. 53 ust. 2	art. 56 ust. 2
art. 53 ust. 3	art. 56 ust. 2 akapit trzeci
art. 53 ust. 4	art. 56 ust. 3
art. 53 ust. 5	art. 56 ust. 4
art. 53 ust. 6	art. 56 ust. 5
art. 53 ust. 7	art. 56 ust. 6
art. 53 ust. 8	art. 56 ust. 7
art. 53 ust. 9	art. 56 ust. 8
art. 54	—
art. 55 ust. 1	art. 29 ust. 1
art. 55 ust. 2	art. 29 ust. 2
art. 55 ust. 3	—
art. 55 ust. 4	art. 29 ust. 2
art. 56	—
art. 57	—
art. 58	motyw 15
art. 59	—
art. 60 ust. 1	art. 34 ust. 1
art. 60 ust. 2	art. 34 ust. 2
art. 60 ust. 3	art. 34 ust. 3
art. 60 ust. 4	art. 34 ust. 8
art. 60 ust. 5	art. 34 ust. 4
art. 60 ust. 6	art. 34 ust. 5
art. 61 ust. 1	art. 34 ust. 6

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 61 ust. 2	art. 34 ust. 6
art. 62 ust. 1	art. 34 ust. 4 akapit drugi; ust. 5 akapity drugi i trzeci; ust. 6 akapit drugi; ust. 7
art. 62 ust. 2	art. 34 ust. 4 akapit pierwszy; ust. 5 akapit pierwszy; ust. 6 akapit pierwszy
art. 62 ust. 3	—
art. 63	art. 35
art. 64 ust. 1	art. 36 ust. 1
art. 64 ust. 2	art. 36 ust. 2
art. 65	—
art. 66 ust. 1	art. 45 ust. 1
art. 66 ust. 2	art. 45 ust. 9
—	art. 45 ust. 10
art. 66 ust. 3	art. 45 ust. 9
art. 67 ust. 1	art. 41 ust. 1 i 2
art. 67 ust. 2	art. 42 ust. 3; art. 44 ust. 1
art. 68	art. 41 ust. 3
art. 69	art. 42 ust. 1 lit. c); art. 44 ust. 1
art. 70 ust. 1	art. 43 ust. 1 akapit pierwszy; art. 44 ust. 1
art. 70 ust. 2	art. 43 ust. 1 akapity drugi i trzeci
art. 70 ust. 3	art. 43 ust. 2 i 3
art. 70 ust. 4	art. 43 ust. 5
art. 71 ust. 1	art. 44 ust. 1; art. 70 ust. 1 lit. b)
art. 71 ust. 2 zdanie pierwsze	art. 44 ust. 2, 3
art. 71 ust. 2 zdanie drugie i trzecie	art. 44 ust. 4 akapit drugi
art. 71 ust. 3	art. 44 ust. 4 akapit pierwszy
art. 71 ust. 4	—
art. 71 ust. 5 akapit pierwszy	art. 44 ust. 6
art. 71 ust. 5 akapit drugi	art. 44 ust. 7
art. 71 ust. 6	art. 44 ust. 8
art. 72 ust. 1	art. 44 ust. 5 akapit pierwszy
art. 72 ust. 2 i 3	art. 44 ust. 5 akapity drugi i trzeci
art. 73 ust. 1	art. 45 ust. 6
art. 73 ust. 2	art. 46 ust. 2

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 74 ust. 1	art. 47 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 5 akapit pierwszy
art. 74 ust. 2	art. 47 ust. 1 zdanie drugie i ust. 5 akapit drugi
art. 75 ust. 1	art. 49 ust. 1
art. 75 ust. 2	art. 49 ust. 2 akapity pierwszy i drugi
art. 75 ust. 3	art. 49 ust. 2 akapit trzeci
art. 75 ust. 4, 5 i 6	art. 49 ust. 3, 4 i 5
art. 76 ust. 1	art. 51 ust. 1
art. 76 ust. 2	art. 51 ust. 2
art. 76 ust. 3	art. 52 ust. 1
art. 76 ust. 4	—
art. 76 ust. 5	art. 51 ust. 3
art. 76 ust. 6	—
art. 76 ust. 7	—
art. 76 ust. 8	—
art. 77 ust. 1	art. 53 ust. 1
art. 77 ust. 2	art. 53 ust. 2
art. 77 ust. 3	art. 53 ust. 6
art. 77 ust. 4	art. 53 ust. 7
art. 77 ust. 5	art. 53 ust. 9
art. 77 ust. 6	—
art. 78 ust. 1	art. 54 ust. 1 i 2
art. 78 ust. 2	art. 54 ust. 3
art. 79 ust. 1	art. 53 ust. 4 i 5
art. 79 ust. 2	art. 54 ust. 5 i 6
art. 79 ust. 3	—
art. 80 ust. 1	art. 53 ust. 3; art. 54 ust. 4
art. 80 ust. 2	—
art. 80 ust. 3	art. 53 ust. 3; art. 54 ust. 4
art. 81 ust. 1	art. 52 ust. 2
art. 81 ust. 2	art. 52 ust. 3
art. 81 ust. 3	—
art. 82 ust. 1	art. 55 ust. 1
art. 82 ust. 2	art. 55 ust. 1
art. 82 ust. 3	—
art. 82 ust. 4	motyw 1; motyw 55 akapit trzeci

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 82 ust. 5	art. 55 ust. 2
art. 83	—
art. 84 ust. 1	art. 57 ust. 1 akapit pierwszy
art. 84 ust. 2 lit. a)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. a)
art. 84 ust. 2 lit. b)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. b)
art. 84 ust. 2 lit. c)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. c)
art. 84 ust. 2 lit. d)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. d)
art. 84 ust. 2 lit. e)	—
art. 84 ust. 2 lit. f)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. e)
art. 84 ust. 3 akapit pierwszy	art. 57 ust. 2
art. 84 ust. 3 akapit drugi	—
art. 84 ust. 4	art. 57 ust. 3
art. 84 ust. 5	—
art. 85 ust. 1, 2, 3 i 4; art. 86	art. 58 ust. 1–4; art. 59
art. 85 ust. 5	art. 58 ust. 5
art. 87	art. 38
art. 88 ust. 1	—
art. 88 ust. 2	art. 37 zdanie pierwsze
art. 88 ust. 3	—
art. 88 ust. 4	art. 37 zdanie drugie
art. 88 ust. 5–8	—
art. 89	—
art. 90	—
art. 91	—
art. 92	—
art. 93	—
art. 94	—
art. 95	art. 61
art. 96 ust. 1	art. 63 ust. 1 akapit pierwszy
art. 96 ust. 2 akapit pierwszy	art. 63 ust. 1 akapit pierwszy
art. 96 ust. 2 akapity drugi i trzeci	art. 63 ust. 1 akapit drugi zdanie pierwsze i drugie
art. 96 ust. 3	art. 63 ust. 2
art. 97 ust. 1	art. 65 ust. 1
art. 97 ust. 2	art. 60 ust. 2
art. 97 ust. 3 i 4	art. 65 ust. 2 i 3
art. 98	art. 66

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 99 ust. 1	art. 72 akapit pierwszy
art. 99 ust. 2–6	—
art. 100	art. 50
art. 101	—
art. 102	—
art. 103	art. 68 ust. 3 i 4
art. 104	art. 68 ust. 5
art. 105 ust. 1 i 2	art. 68 ust. 1 i 2
art. 105 ust. 3	—
art. 106 ust. 1	art. 71 ust. 1 akapit pierwszy
art. 106 ust. 2	—
art. 106 ust. 3	art. 71 ust. 1 akapit trzeci
art. 107	art. 73
art. 108	—
art. 109	art. 74
art. 110	art. 75
—	załączniki I–X
załącznik I (z wyjątkiem zdania pierwszego)	załącznik XII (z wyjątkiem przypisu 1)
załącznik I zdanie pierwsze	załącznik XII przypis 1
załącznik II	—
załącznik III pkt A, B, C, E, F, G, H, I i J	załącznik XI
załącznik III pkt D	—
załącznik IV pkt 1 akapity pierwszy, drugi i trzeci	art. 30 ust. 6 akapit pierwszy
załącznik IV pkt 1 akapit czwarty	—
załącznik IV pkt 2	art. 30 ust. 6 akapit pierwszy zdanie drugie
załącznik V lit. a)–f)	załącznik XXIV lit. b)–h)
załącznik V lit. g)	—
załącznik VI	załącznik XV
załącznik VII	art. 56 ust. 3 akapit drugi lit. a)–f)
załącznik VIII z wyjątkiem pkt 4	załącznik XXI z wyjątkiem pkt 4
załącznik VIII pkt 4	załącznik XXI pkt 4
załącznik IX	załącznik XX
załącznik X	załącznik XIV
załącznik XI	załącznik XIII
załącznik XII	załącznik XVI
załącznik XIII pkt 1	art. 47 ust. 4

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
załącznik XIII pkt 2	art. 47 ust. 5
załącznik XIV	załącznik XXIII
załącznik XV	—
załącznik XVI	załącznik XVI
załącznik XVII	załącznik XVII
załącznik XVIII	—
załącznik XIX	załącznik XVIII
załącznik XX	załącznik XIX
załącznik XXI	załącznik XXVI
—	załącznik XXII
—	załącznik XXV